הארץ

VOL. 68/20625 MARCH 3 1987 3 במרץ 3, תשמ"ז ב' אדר ג' יום אג' 85

עובדי המינהל יפגינו הבוקר מול בית ההסתדרות: אותנו הזנחתם וכסף לקופ"ח השגתם

נסים מסרב לשלם מקדמה של 100 ש"ח כפתח למו"מ שיאפשר סיום השביתה

שמיר התייצב לימין נסים: השביתה – "דבר שלא יסולח; אם ניענה לכל דרישות העובדים יתמוטטו הסכרים והאינפלציה תתחדש" ● מאושפזים קשישים מבית החולים הגריאטרי בפרדס חנה הפגינו בגשם ● המנהלים המינהליים של בתי החולים מצדיקים השביתה ● צוותים רפואיים בבתי חולים מאיימים לסגור המוסדות ולהסיר מעליהם האחריות לשלום החולים

מאות מעובדי בתי החולים השובתים הפגינו אתמול ליד הכנסת. הכמה מהם ניסו להתפרץ לעבר שער הכניסה לכנסת. חלק מהמפגינים כבלו עצמם בשרשראות. (צילום: ירון קמינסקי, "הרשות")

מאת דן מגיד, איתן רבין, כתבי "הארץ" ו"סוכנות עתים"

המגעים השונים לסיום שביתת עובדי המינהל והמשק בבתי החולים הממשלתיים נסתיימו אתמול בלא כלום עקב סירובו הנחרץ של שר האוצר משה נסים לשלם לעובדים אפילו מקדמה אחת בת 100 ש"ח כפתח למו"מ שימשך לאחר שיבת העובדים לעבודה. שר האוצר נפגש אתמול, יחד עם מנכ"ל ההסתדרות, עם נציגי הוועד המורחב של השובתים (הם עצמם חזרו לעבודה לאחר קבלת צווי אכיפה מבית הדין), והד־גיש בפניהם שלא יגהלו כל מו"מ עם העובדים כל עוד הם שובתים ובכך מפרים את צווי המניעה של בית הדין לעבודה.

בשעת הדיון בעניינם של העובדים בוועדת העבודה והרווחה של הכנסת הפגינו כ־300 עובדים מול המשכן ובשלב מסוים הם פרצו את מחסומי המשטרה ומשמר הכנסת לכיוון השער. לאחר מאמצי שכנוע רבים מצד חברים וכמה חברי כנסת באותו השובתים להזהר לרחבת הכנסה. שהוקצתה להם במקום להפגנה. הבוקר יפגינו העובדים מול בית הוועד הפועל של ההסתדרות ורבים מהם יוזהרו בצורה הפגנתית את פנקסי החבר בטענה שההסתדרות אינה עומדת לצידם בנושא זה הציפו את... (שכבראה תגיע גם היום) בזו הלשון: "קיסר ומלכותה את אתא מכיתם, לפיזות הסכמתם, תוספת היוקר (סוף בעמוד 9)

צה"ל מינה ועדת חקירה לבדוק נסיבות הריגת צעיר במרכז שכם

מאת אודי ניר, כתב "הארץ" בשטחים

תושב שכם נהרג אתמול ונכדו נפצע מירי חיילי צה"ל במרכז העיר. התקרית אירעה בקרבת כיכר השעון במרכז העיר, לאחר שחיילי סיור של צה"ל דרשו משלושה צעירים ערבים לעצור ולהזדהות. השלושה סירבו ופתחו במנוסה. כששבו לרחוב "אל־עודל", צפונית לכיכר, נקראו שלושת הנמלטים לעצור. משסירבו, ירו החיילים באוויר ואחר כך ירו לכיוון הצעירים הנמלטים. אחד מהפורחים, אמג'ד מארס יעיש (19) נפגע בפלג גופו העליון ונהרג במקום. חברו, עבד אל־מועטי עתור, נפצע ברגלו והובל לטיפול בבית החולים ראפידיה בשכם. השלישי נמלט.

עדי ראייה טענו כי החיילים ירו לעבר הנמלטים מבלי להקדים ולירות באוויר. דובר צה"ל הכחיש ומסר כי החיילים ירו באוויר טרם, הפתיחה באש מכוונת. צה"ל מינה ועדה לחקירת האירוע.

תקרית הירי בלב שכם היתה שיאו של יום רווי מתיחות בעיר, שבו מנעו כוחות הביטחון מתושבי שכם לקיים תהלוכת אזכרה המונית במלאת שנה להירצחו של ראש העירייה, זאפר אל־מצרי. מחסומים רבים שהוצבו בדרכי הגישה לעיר, ואחרים שחסמו להלוחין את הרחוב הראשי, רחוב פייצל, גרמו לכך שרק כמאה בני משפחה ומכרים השתתפו בטכס האזכרה במסגד "חג' מעזוז" בשכם. מקורות בשטחים מסרו כי הכוונה היתה למנוע אפשרות של הפגנה לאומנית גדולת מימדים כמו זו שהתקיימה לפני שנה ביום קבורתו של זאפר אל־מצרי בשכם. באותה הפגנה נשמעו סיסמאות הרי פות בגנות ישראל הציונות ובגנות ירדן.

האלמנה מאשימה

אלמנתו של הנרצח, ראעידה אל־מצרי, מתחה אתמול ביקורת חריפה על שלטונות הביטחון שלא התירו קיומה של עצרת פתוחה במקום, וב־סיומו של טכס האזכרה אמרה ראעידה אל־מצרי: "שלטונות ישראל הם האחראים למותו של זאפר, הם חלק ממותו. מדוע אין הם מגלים את הנרצחים אחרי שנה שלמה? אי אפשר להבין זאת, אלא אם כן הם מסתירים משהו, ואני אכן חושבת שיש להם חלק בהתנקשות".

תא"ל סגה מספיד

ראש המינהל האזרחי ביו"ש, תא"ל אפרים סנה, הגדיר אתמול את זאפר אל־מצרי "איש יקר לעם הפלשתיני, איש אמיץ, בעל יכולת, בעל תכונות מיוחדות ורגישות לסבלו של הזולת. הוא הבין כי הדרך להשגת השגים הנרחבים ולאומיים עוברים דרך הבנה הדדית ודו־שיח בדרכי שלום". ראש המינהל האזרחי באיזור יהודה ושומרון אמר את הדברים בנאום ראשון מסוגו בשפה הערבית בטכס חנוכת בית ספר חדש לבנות בעיר חברון.

התפרעות בג'נין

חיילי צה"ל שב נזקקו אתמול לגז מדמיע ולירייות באוויר כדי לפזר קבוצה של תלמידי תיכון מבית הספר "זהיטי" בעיר ג'נין. זה היום השני ברציפות שמתקיים בבית הספר עימות אלים בין חיילים לתלמידים. אתמול החלה התקרית לאחר שקבוצת נערים מסיתים שי־דלו את התלמידים להשליך אבנים על מכוניות חולפות. שמשת מכונית ישראלית נופצה. החיילים פיזרו את המתפרעים באמצעות יריות באוויר ועצרו 14 מביניהם.

הוועד המנהל של רשות השידור החליט לבטל את השעיית סוורירי

ההחלטה נתקבלה בתמיכת המנכ"ל פורת, שהמליץ לבטל ההשעייה "כדי למלא חובתנו לצופים" ● זעם בפרקליטות המדינה: ההנהלה נכנעה מפחד; הציבור ישלם את המחיר של הנהלה כושלת

מאת לילי גליל, כתבת "הארץ"

הוועד המנהל של רשות השידור ביטל אתמול ברוב של 3 (ינון, ארזקה, פלג) נגד 2 (פינקשטיין וטרזן), ובהימנעותו של שאול עמור, את השעייתו של ציון סוורירי מעבודתו. בהעלותו את הנימוקים לביטול ההשעייה, אמר יו"ר הרשות, מיכה ינון, כי הוחל כבר במשא ומתן עם ההסתדרות ללא השתתפותו של סוורירי, וטעמה של ההשעייה פג ממילא לאחר שהדיון המשמעתי בעניין סוורירי נדחה בחודש. גם מנכ"ל הרשות, אורי פורת, השוה בתו"ל, העביר את המלצתו לביטול ההשעייה "מתוך מגמה לקיים שידורים סדירים ומילוי חובתנו כלפי ציבור הצופים". הרב ישראל פלג נימק את תמיכתו בהחזרת סוורירי לעבודה "מתוך ראיית הדברים כבעיה לרצון הציבור ולא כבעיה לעובדים".

ביטול ההשעייה עורר תרעומת קשה בפרקליטות המדינה, שאמורה היתה לייצג את רשות השידור בתובענה שהוגשה נגד סוורירי לבית הדין המשמעתי. ראש המחלקה לייעוץ עבודה בפרקליטות, עו"ד אלי בן טובים שהיה נוכח בישיבה, הודיע על דעת היועץ המשפטי לממשלה, כי הפרקליטות לא תייצג עוד את הנהלת רשות השידור בעניין זה. תמש את הישיבה בזעם. בן טובים מתח ביקורת נוקבת על הנהלת רשות השידור, שבהחלטתה חזרה תהליכים ערעור, לדבריה, את כל המוסר של דין משמעתי, כשלא היה כל גורם חדש שיצדיק את ביטול ההשעייה. "ההנהלה נכנעה מפחד, ושברה את הכלים בהתמודדות שלה עם העובדים. הציבור ימשיך לשלם את המחיר של הנהלה כושלת, שהראתה כי שקט תעשייתי שווה ביטול הליך משמעתי. פרשה זו, המתרחשת בשביתת עובדי המינהל והמשק, מראים שהתנהלות בארץ אינן מתפקדות", אמר בן טובים. לעמדתו העקרונית הצטרף גם חבר הוועד המנהל, עו"ד רוני פינשטיין, שטען כי במקרה הנוכחי התגלה חוסר ניהול.

הייקור של 7% עורר שוק המכוניות; יבואנים מוכרים מלאי במחיר החדש

הביקוש הרב הביא למחסור בדגמי 1600 סמ"ק ● מחיר חלק מהמשומשות עלה בכ־5%

מאת ישעת נבו, סופרת "הארץ"

שוק המכוניות – החדשות והמשומשות – התאושש עם פרסום ייקור כלי הרכב ב־7% ב־1 בחודש. עיקר הביקושים הם למכוניות של 1600 סמ"ק, שמחירן היחסי יורד לעומת הקטנות יותר. הביקוש הרב הביא למחסור במעט מודלים של מכוניות תוצרת מסדר גודל זה, ולעלייה של כ־5% במחירים של חלק מהמשומשות.

אישור העלאה של 7%, שנכנסה לתוקף בראשית השבוע, עדיין לא הביאה לציבות בשוק הרכב. הפתיחה של היבואנים לבג"ץ, שד־חבר ב־11 בחודש, עדיין מותירה את המצב נזיל. היבואנים דורשים, כי בית המשפט יכיר בתביעתם העקרונית שלא למכור מכוניות במחירי הפסד. הם עומדים על עקרון זה ואינם דורשים העלאה נקובה באחוזים, משום שלגבי כל יבואן המצב שונה, בהתאם לשינוי שער המטבע בו הוא רוכש את הרכב.

מלאי במחיר החדש

בינתיים, מוכרים היבואנים את הרכב המצוי במלאי במחיר החדש שנקבע בראשית החודש. אשר להזמנות לרכב מבוקש מסדר גודל של 1600 סמ"ק, מוכנים היבואנים להתחייב לאספקה בטווח של זמן דשים, כך זה אצל טויוטה, פורד ואחרים. מחיר הרכב בהזמנה יהיה כפוף, על פי הנוהג, למחירו ביום השחרור מהמכס. ומאחר שמדובר בחודשיים, זה יהיה אחרי החלטת בג"ץ. היבואנים מקווים, שזה יהיה לאחר שבג"ץ יפסוק בהתאם לבקשתם, שלא למכור במחירי הפסד, דבר שיביא להעלאה נוספת של 10 עד 20 אחוזים במחירים.

על רקע זה, והעקבות המחסור הבמעט מוחלט לרכב מסדר גודל של 1600 סמ"ק, יש היום שוק ער למי רוזקא במכוניות הקטנות יותר. היבואנים מנסים להיפטר ממלאי של מכוניות, שהביקוש להן, בדרך כלל, הוא קטן. הלקוחות מצידם, לוקחים בחשבון את האפשרות של העלאות עתידיות גדולות נוספות במחירים. ולכן מעדיפים לרכוש מן המלאי, גם כאשר הרכישה אינה בדיוק לפי צרכיהם.

ממשרדו של שמאי הרכב לוי יצחק נמסר, כי ההשלכה של המצב על שוק המשומשות מתבטא בעלייה של כ־5% במחירי המכוניות של 1600 סמ"ק, לעומת החודש שעבר. לעומת זאת מחירי הקטנות המשומשות, עד 1300 סמ"ק, כמעט ולא עלו, בגלל הביקושים הנמוכים.

חישוב באוצר:

כוח הקנייה של הציבור יגדל במארס ואפריל ב־7%

עקב תוספת יוקר, עידכון מדרגות המס והפעלת הרפורמה במס

מאת צבי זרחיה, סופר "הארץ" לענייני כלכלה

כוח הקנייה של הציבור צפוי לגדול ריאלית ב־7–6 אחוזים בממוצע ויותר בחודשים מארס ואפריל 87' בשל עליית השכר בגין תשלום תוספת יוקר שי־תבצע בחודש הבא ועידכון מדרגות המס במשכורת אפריל. כך עולה מחישוב פנימי שנערך לאחרונה במשרד האוצר.

בחודש הבא תשלום במשק תוספת יוקר שתגדיל את השכר ברוטו בכ־3 אחוזים. אולם השכר נטו יגדל רק בכ־2 אחוזים בלבד. במשכורת חודש אפריל, שתשולם בראשית מאי, יתבצע העידכון התלת חודשי של מדרגות המס. העידכון יגדיל את תוספת ההכנסות נטו ב־2–1.5 אחוז.

בנוסף, אם תקבל ועדת הכספים של הכנסת את הצעת האוצר לבצע רפורמה במערכת המסי, הרי שמעבר לתוספת ההכנסות (בגין תשלום תוספת היוקר ועידכון מדרגות המס), יגדל השכר נטו בשיעורים הנעים מ־3 עד 14 אחוזים בהתאם לרמת השכר. בעלי הכנ־סות הבינוניות יזכו מתוספת של 4–3 אחוזים בנטו, ואילו בעלי הכנסות גבוהות יזכו מתוספת של 14–7 אחוזים.

עליה זו בשכר נטו תביא לגי־דול כוח הקנייה של הציבור אם כי בחלקה היא מקזזת שחיקה מסויימת בשכר נטו לאחר הפי־חות שבוצע באמצע ינואר.

הנשיא ימתיק עונשם של 3 אסירי מחתרת

יפסוק 25–20 שנה ל־3 אסירי עולם

מאת גדעון אלון, סופר "הארץ"

נשיא המדינה חיים הרצוג ימ־תיק בקרוב את עונשם של שלושת חברי ארגון המחתרת הי־הודי שנדונו למאסר עולם. הנשיא יקצוב את עונשם של מנחם ליבני, שאול ניר ועוזי שרבף ל־20–25 שנות מאסר. צעד זה ינקט על פי הנוהג הקיים בו הנשיא קוצב את עונשם של אסירי עולם (לרבות כאלה שהורשעו בביצוע רצח) שנים ספורות אחרי שהחלו לרצות את עונשם.

התק"ם לוחץ על רבין בענין מינוי

מאת ראובן פדהצור, סופר הצבאי של "הארץ"

לחץ פוליטי מאסיבי מופעל לאחרונה על שר הביטחון, יצחק רבין, בנושא מינוי בכיר בצה"ל. הלחץ מופעל על השר ע"י חברים מרכזיים בתק"ם, וזאת במגמה לשכנעו למנות לתפקיד הבכיר קצין המזוהה עם התנועה. בשעתו נמסר כי לתפקיד יועד קצין אחר, המקובל על שר הביטחון.

שוק ההון

מימוש רווחים

מאת יהודה שרוני

יום המסחר בבורסה עמד אתמול בסימן של מימוש רווחים בכל אפיקי המסחר במניות. בנק ישראל מגביר את קצב גיוס הון ואתמול גייס 60 מיליון שקל באמצעות שתי סדרות של אגרות חוב. עודפי נזילות במערכת הבנקאית המשיכו גם אתמול להיות גבוהים, אך בניגוד לימים האחרונים, לא חל שינוי בגובה הריבית על פקדונות שיקליים.

ערך את העמוד: ברוך שמירא

ארה"ב בודקת אם ישראלים הרוויחו כסף בפרשת איראן

לפחות 40 מליון דולר – מהם לפחות 3 מליון דולר ששולמו לישראל – "נעלמו" תוך כדי העברות הכספים

מאת צבי בראל, שליח "הארץ" בארה"ב

וואשינגטון (מיוחד ל"הארץ"). אם יתברר כי ישראלים שנטלו חלק בפרשת איראן הרוויחו כסף במהלכה – הם עלולים להתבע לדין בבית משפט אמריקאי. על פי דו"ח ועדת טאואר עולה, כי לפחות 40 מליון דולר (מהם לפחות שלושה מליון דולר ששולמו לישראל) "נעלמו" תוך כדי העברת הכספים, ששולמו תמורת הנשק שנמכר לאיראן. חוקרי האף־בי־איי מנסים עתה (סוף בעמוד 2 טור 4)

ציר ישראל בוושינגטון נקרא ל"שיחה קשה" על אל"מ סלע בססטייט דפרטמנט

"ישראל מצפצפת על הבטחותיה לפיהן לא יינתן פרס לשותפי פרשת פולארד" ● שמיר: יש להבין הרקע לעמדת ארה"ב; זו לא התערבות בענייני ישראל

מאת ראובן פדהצור וצבי בראל סופרי "הארץ"

בממשל האמריקאי עדיין לא התקבלה החלטה בדבר דרך התגובה על מינויו של אלוף משנה אביאם סלע לתפקיד בכיר בחיל האוויר. לפי מקורות זרים מונה סלע למפקד אחד מבסיסי חיל האוויר.

גורמים אמריקאים בכירים הבי־הירו אתמול כי אין ספק שאל"מ סלע יוזהם ע"י עמיתיו בצבא ארה"ב, ולא יתקיים איתו כל מגע מקצועי. לדבריהם, כנראה שאין ראשי מערכת הביטחון הישראלית מבינים את המשקע העמוק שיצרה פרשת פולארד, בקרב הציבור האמריקאי ובקרב ראשי הממשל בוואשינגטון.

שיחה קשה עם הציר

אותם גורמים הדגישו כי ההחלטה באשר לתגובה האמריקאית על מינויו של סלע, תתקבל בדרגים הגבוהים ביותר של הממשל בוואשינגטון. שיחה קשה התנהלה בסוף השבוע בין נציגים אמריקאים במחלקת המדינה, המוסד התיכון של מחלקת המדינה לבין הציר המדיני עודד ערן. השיחה, שזו־מנה ביוזמת מחלקת המדינה, נועדה להעמיד את ישראל על החומרה בה רואה הממשל את מינויו של אביאם סלע לתפקידו החדש.

הנציגים האמריקאים הבהירו לערן, כי הם מצפים שישראל תדבוק בהבטחתה על פיה ישאו השותפים הישראלים בפרשת פולארד במלוא האחריות ולפחות לא יקבלו פרס. בינתיים מונה רפי איתן למנכ"ל כימיקאלים לישראל וסלע – בעת קיום השיחה – עמד לקבל את התפקיד החדש, ובמחלקת המדינה קמה תרעומת על "צי־פצופה של ישראל על הבטחו־תיה" כלשון פקידים. בהתייעצות עם מייקל ארמקוסט, האיש מספר שלוש במחלקת המדינה, הוחלט "להבהיר לישראל בתקי־פות" את עמדתה הבלתי מרוצה של ארה"ב.

דוברת מחלקת המדינה פיליס אוקלי סרבה אתמול להתייחס לשיחות הללו, אך מסרה כי הממשל עדיין מצפה שישראל תקיים הבטחותיה בנושא סלע ויתר המעורבים הישראלים.

שמיר: גם סלע מבין

(ע). ראש הממשלה, יצחק שמיר, אמר כי יש להבין את הרקע לבקשת ארה"ב למנוע את העלאתו בדרגה של אלוף משנה אביעם סלע.

בתשובה לשאלת כתב עתי"ם בכינוס חבר הרבנים בירושלים, הוא אמר, כי כל אלה, כולל הקצין עצמו, שמעורבים בענין מבינים את בקשת ארה"ב. לדבריו אין זאת התערבות של ארה"ב בעניניה של ישראל. זהו דבר מיוחד במינו, ויש להבין את הרקע לכך.

מחר גזר הדין של פולארד

קרובי משפחה: "לזוג פולארד חובות של מאות אלפי דולר. ניסינו לגייס עזרה כספית מישראל אך לשווא. ההזנחה היתה מושלמת – בעוד רפי איתן חי ברווחה".

מאת צבי בראל, שליח "הארץ" בארה"ב

וואשינגטון (מיוחד ל"הארץ"). בית המשפט הפדראלי בוואשינגטון יג־זור מחר את דינם של ג'ונתן ואשתו, אן פולארד. על פי הסכם עם התובע הכללי לא תבקש התביעה להטיל על פולרד את העונש המכסימאלי שהוא מאסר עולם אלא תסתפק בבקשה ל"עונש משמעותי". אשר לגבי פולארד, ביקשה התובעה להטיל עליה תקופת מאסר בלבד אך התביעה... בפועל להתקופה קצרה.

בני הזוג פולארד נעצרו לפני שנה וחמישה חודשים לאחר שניסו לבקש מקלט מדיני בשגרירות ישראל בוואשינגטון, לאחר שמערכת פעולות הריגול שלהם לטובת ישראל נחשפה על ידי חוקרי האף־בי־איי.

בשבועות האחרונים ניסו בני הזוג לגייס לעזרתם את דעת הקהל ול־הצביע על כך שהם שרוצו למעשה את בת הברית הטובה ביותר של ארה"ב ולא פגעו בבטחונה של ארה"ב. שלשום בלילה הופיעה אן פולארד בתכנית הטלוויזיה הפד־פולארית "60 דקות" של רשת הסי־בי־אס וחזרה על טיעון זה. היא בקשה להבהיר כי בעלה לא עשה את מה שעשה תמורת בצע כסף אלא כדי לעזור לישראל ומשום שרצו על האמירה האנטישמית ששררה במקום עבודתו.

קרובי המשפחה מסרו ל"הארץ", כי כמה פעמים ניסו לגייס עזרה כספית מישראל אך ללא הצלחה. "ההזנחה היתה מושלמת", אמרו הקרובים, "איש לא התעניין, איש לא שאל ואיש לא סייע". לדבריהם עומדים חובות בני הזוג על ההוצאות המשפטיות והטיפול הרפואי אותו מקבלת אן פולארד על מאות אלפי דולרים.

חדשות הארץ

שיחת היום

עם: רוני פיינשטיין, חבר הועד המנהל של רשות השידור
על: החלטת הועד המנהל לבטל את השעייתו של סוורירי. (עמ' 2)

★

דוד לוי תובע תמיכת שמיר במינוי ל"מספר 2" ב"חרות"; שרון וארנס מתנגדים (עמ' 2)

★

"אתה שקרן", צעק דמיאניוק לעבר ניצול טרבלינקה (עמ' 3)

★

הבית הלבן מברך על הצעת גורבצ'וב לדון על צימצום הנשק הגרעיני באירופה (עמ' 4)

שרות הארץ

מזג האוויר

התחזית: מעונן חלקית וגשום. בנגב יש חשש לשטפונות.

הטמפרטורות:
● ירושלים: 12–6.
● תל־אביב: 17–10
● חיפה: 17–10
● באר־שבע: 16–7
הגולן 11–5, צפת 9–4, טבריה 17–8, השומרון 13–6, נתב"ג 17–8, עזה 16–9, אילת 23–13

שערי הדולר

	שער הדולר	השינוי בש"ח
יציג	1.6169	+0.0008
נוסעים	1.9218	+0.0009
שחור	1.5800	–

שער הסל

יציג	1.6800	+0.0017

בגליון זה 24 עמודים

מוספי הארץ – חדשות הארץ
מתפרסם היום בעמודים 9, 10, 11, 18, 19, 20, 21, 22, 23

ג'מייל מוכן לצמצום סמכויותיו
תמורת סולחה עם הנשיא אסד

ג'מייל יאבד את זכות ההצבעה בקבינט ויעביר לפרלמנט את סמכותו לבחור את ראש־הממשלה

מאת כתבי "הארץ" לענייניים ערביים

מנהיגים נוצרים בלבנון הביעו אמש את התנגדותם לטיוטת "ה־תיקונים" במימשל שגובשה בדמשק לפיה יוגבלו סמכויות הנשיא הנוצרי על חשבון הרחבת סמכויות ראש הממשלה המוסלמי סוני ויו"ר הפרלמנט המוסלמי שיעי. אולם מקורות בביירות כפרו כי הנשיא ג'מייל נוטה להסכים לשינויים וכי תמורת הסכמתו זו תיערך הסולחה בינו לבין הנשיא אסד בדמשק בקרוב.

רדיו מונטה־קרלו מסר אמש, כי בהתאם לשינויים האלה יאבד ה־נשיא את זכות ההצבעה בקבינט וכי החלטות הממשלה יתקבלו בהתאם לרוב ולא פה אחד. כמו כן יאבד הנשיא את סמכותו לבחור את ראש הממשלה ולמנותו וסמכות זו תועבר לפרלמנט. כהונת יו"ר הפרלמנט תוארך משנה ל־4 שנים.

ג'מייל מסכים ל־3 נקודות

ביירות (עי"ת). נשיא לבנון אמין ג'מייל הסכים לשלוש נקודות מפתח הכלולות בתכנית שלום חדשה שהועלתה בתיווכה של סוריה, במטרה לשים קץ ל־12 שנות מלחמת האזרחים בלבנון, על ידי הגדלת חלקם של המוסלמים בשלטון.

• הנשיא הסכים לוותר על זכויות ההצבעה שלו בקבינט.
• ג'מייל הסכים שראש ה־ממשלה, שלפי המסורת עד־כה הוא תמיד מוסלמי סוני, ייבחר מעתה על ידי הפרלמנט ולא ימונה עוד על ידי הנשיא, כפי שהיה מקובל עד כה.
• הנשיא גם קיבל עקרונית את ההצעה לבטל את שיטת חלוקת השלטון המסורתית בין הקהילות המוסלמיות והנוצריות של לבנון.

לוי מבקש תמיכה מפורשת משמיר
כ"איש מספר 2" בתנועת חרות

שרון וארנס מתנגדים • העבודה: מלחמת המחנות בחרות משפיעה על תפקוד הממשלה

מאת אילן שחורי
כתב "הארץ" לענייני מפלגות

ראש הממשלה יצחק שמיר לא יתנגד לכל נושא שיובא להכרעת המרכז הצפי של ועידת חרות שתתכנס ב־29 בחודש, בכלל זאת גם לגבי רצונו של סגן ראש הממשלה דוד לוי, להכרה כאיש מספר 2 בתנועה על ידי מינויו כמ"מ יו"ר התנועה ויו"ר הנהלתה.

לוי אמר אתמול כי מקובל עליו כי שמיר כראש ממשלה יבחר לתפקיד הבכיר בתנועת החרות, אולם הוא דורש כי לא יקופח מעמדו אותו העניק לו בזמנו מנחם בגין, כאיש מספר שניים בתנועה. לוי הזכיר כי איש לא עירער על כך שהוא הוצב גם כמספר שניים בר־שימת תנועת החרות לכנסת התשיעית, העשירית והאחת עשרה.

רצונו של לוי להכרה כאיש מספר שניים בתנועת החרות נתקל בהת־נגדות נחרצת מצד השרים אריאל שרון ומשה ארנס. לוי אמר אתמול כי אם יעשה בתנועת החרות נסיון למנוע ממנו לקבל את המינוי של מ"מ יו"ר התנועה, הוא לא יהסס להתמודד, כבר בכינוס הוועידה בסוף החודש, מול יצחק שמיר על תפקיד יו"ר התנועה ויו"ר הנהלתה.

מקורביו של שמיר אמרו אתמול, כי שמיר יקבל את הכרעת הוועידה בעניין זה, אולם מחוגי דוד לוי נמסר אתמול כי סגן ראש הממשלה מצפה לתמיכה מפורשת של ראש הממשלה.

בהופעותיו בימים האחרונים מנסה לוי להסביר כי תנועת החרות, נוכח המשבר הממשלתי עם מפלגת העבודה, חייבת להתלכד. הוועידה בסוף החודש חייבת להיות בסימן של אחדות התנועה.

גורמים בכירים בתנועת החרות אמרו אתמול כי הם מקווים שלוי לא יסלח לעצמו לעולם אם בגלל רגשי העליונות שלו, יביא למהומות ומחלוקות בוועידת חרות הקרובה, דבר שיהווה עילה למפלגת העבודה לפרק את ממשלת האחדות, ולהביא לבחירות מוקדמות.

לוי עמד אתמול במוקד התקפ־תיה של מפלגת העבודה על שורה ארוכה של מינויים פוליטיים שהיו באחרונה במשרד השיכון ובחברת עמידר. בהודעת מפלגת העבודה נאמר כי משרד השיכון הופך בזמן האחרון לחוממה לאנשי מחנה דוד לוי. לטענת מפלגת העבודה מחברת "עמידר" סולקו בעלי מקצוע ומומ־חים שנים ובמקומם הוצבו אנשים חסרי כל הכשרה, שיתרונם היחיד הוא היותם ממחנה השר לוי. במפלגת העבודה טענו אתמול כי מלחמת המחנות בחרות משפיעה על תפקוד הממשלה. "המריבות של שרי הלי־כוד ובראשם השרים לוי, קורפו, קצב ושרון, היא מריבות מפלגתית צינית, המחזירה את ישראל שנים רבות אחורנית. רק בחירת נציב שירות מדינה סמכותי, ללא פניות מפלגתיות, יכול אולי למנוע את הפוליטיזציה, בה הליכוד מתייחס למשק המדינה כאל רכושו הפרטי", נאמר בהודעת מפלגת העבודה.

בעל ואשה נהרגו בתאונה; בנם הפעוט נפצע קשה

בתאונה אחרת: צעיר שנהג במשאית החליק, התהפך לתעלה ונהרג • אלמוני כבן 25 נדרס על ידי רכבת סמוך למחלף נתניה

מאת איתן רבין ונורית אמיתי
סופרי "הארץ"

בשלוש תאונות דרכים קטלניות נהרגו אתמול חמישה בני אדם. שתיים מהתאונות אירעו בצפון הנגב.

בתאונת דרכים, שאירעה אתמול לפנות ערב בקטע הכביש שבין צומת בית־קמה לקיבוץ שובל נהרגו שני בני אדם, בעל ואשה; ארבעה אחרים נפצעו באורח קשה, ביניהם פעוט בן שנתיים — בנם של ההרוגים. שני אנשים נוספים נפצעו קל.

מבדיקה שערכה המשטרה התברר, כי שני כלי הרכב מסוג סובארו, שנסעו זה לקראת זה, התנגשו חזיתית בעיקול הכביש בצומת בית קמה. בנסיבות, שטרם הובהרו, סטה אחד הרכב אל מרכז הכביש והתנגש חזיתית בצד שמאל של הרכב השני.

כתוצאה מההתנגשות נהרגו מיד שניים מנוסעי ה"סובארו", שבאה מכיוון הנגב. שני ההרוגים הם תושבי [illegible]

יצויין, כי ההערכה הראשונה של המשטרה על נסיבות התאונה היא החליקה כתוצאה מהגשם.

בתאונת דרכים, שאירעה אתמול בכביש בית קמה־קרית גת, בק"מ ה־218, נהרג צעיר, כאשר משאית מסוג ריו, בה נהג, החליקה והתהפכה לתוך תעלה.

נדרס על ידי רכבת

אלמוני כבן 25 נדרס אמש על ידי רכבת סמוך למחלף נתניה. אמש ב־6.30 הגיעה הודעה מתחנת הרכבת במחלף נתניה על גופת אלמוני שנדרס על ידי רכבת שחלפה במקום מכיוון דרום לצפון. במשטרה בודקים אם מדובר בתאונה או בהתאבדות.

בוטל מינוי גייטס כראש הסי־איי־אי

וושינגטון (עי"ת). הבית הלבן הודיע אמש, כי הוא מבטל את המינוי השנוי במחלוקת של רוברט גייטס, מנהל סוכנות הביון המרכזית (סי־איי־אי) על־פי בקשתו של גייטס עצמו, וכי עדיין לא הוחלט מי יחליפו.

בארה"ב יבדקו

(סוף מעמוד 1)

לבדוק אם גורבניפאר ו/או נציגים ישראלים שלשלו חלק מן הכסף הזה לכיסיהם או שלוקו שימש לתשלום שוחד לפקידים איראנים רמי דרג. לדברי גורמים באף־בי־איי שייך כל הכסף ששולם עבור הנשק לממשל האמריקאי וכל נטילה של חלק ממנו היא עבירה על חוקי הגרמה.

בינתיים מתקשה החוקר המיוחד, לורנס וולש, לקבל מידע מפורט על הפקדונות והעברת הכספים ב־חשבונות הבנק בשווייץ, שכן של־טונות שווייץ, על אף שהקפיאו את החשבונות הללו אינם מאפשרים עדיין לאף־בי־איי לבדוק את תנועת הכספים בחשבונות אלה.

החוקר המיוחד מקווה כי תוך ימים ספורים יגיע האישור מממשלת שווייץ ואז יוכלו ה־חוקרים לקבוע בוודאות יותר לאן נעלמו הכספים.

ערוץ שני ישדר משפט דמיאניוק

יתארגן לכך השבוע

מאת מיכאל גרטי
כתב "הארץ"

שר התקשורת הפרופ' אמנון רובינשטיין החליט להשתמש בשידורי הערוץ השני בטלוויזיה כדי להעביר בשידור חי את משפט דמיאניוק. במשרד התקשורת מעריכים כי ההתארגנות הטכנית להעברת השידורים תארך כמה ימים וה־קווים שעוד השבוע יוחל בהעברת השידורים.

בריה"מ: לא נסכים שוועידה תשמש רק מטריה לשיחות

לצדדים לא יהיו סמכויות סיכום אלא רק למליאה

מאת כתבי "הארץ" לענייניים ערביים

בריה"מ דוחה את הרעיון כי הוועידה הבין־לאומית למזרח התיכון תהווה רק מטריה לשי־חות ישירות בין הצדדים וגורסת כי כל משתתפיה לרבות המדי־נות הקבועות במועצת הבטחון יטלו חלק בקבלת ההחלטות. עמדה זו הבהיר אתמול שגריר בריה"מ ברבת־עמון אלכסנדר [illegible] בשיחה עם העתונאים. מוכנה בריה"מ לדון עם ישראל על חידוש היחסים הדיפ־לומאטיים עימה, אולם רק לאחר שתקבל ישראל את עקרון הנ־סיגה לגבולות 1967. עוד ציין כי הוועידה הבין־לאומית תתחלק לוועדות משנה של צד ערבי מזה וצד ישראלי מזה, אולם לוועדות אלה לא יהיו סמכויות לקבל החלטות כי אם המלצות שיובאו בפני מליאת הוועידה.

אש"ף העלה אתמול על נס את עמדת מצרים הדבקה בהשי־תתפות הארגון בוועידה הבין־לאומית. נציג אש"ף בסעודיה רפיק אל־נתשה ששיבח את עמדת מצרים אמר כי דברי סגן ראש הממשלה ושר החוץ המצרי ד"ר עבד אל־מג'יד דוחים למע־שה את הידיעות כאילו מפעילה מצרים לחצים על אש"ף לקבל את החלטות מועצת הבטחון 242.

עיריית חיפה —
משרד מהנדס העיר
הוועדה המקומית לתכנון ולבניה חיפה [illegible]
טלפון מספר 04-640775
הודעה עלי־פי סעיף 149 לחוק התכנון והבניה תשכ"ה־1965
ניתנת בזה הודעה כי הוגשה בקשה על־ידי:
ת.ד. גלזון — לאיחוד החלקות 92; 93; 95 בגוש 11602 רחוב הלוזי התעשייה פינת רחוב החרש למגרש בניה אחד בסטייה מתוכנית חפ/301 המראה אותם כשלוש מגרשי בניה נפרדים.
אפשר לעיין בבקשה במחלקה לתכנון עיר, בבנין העירייה, רחוב ביאליק 3, חיפה, בימים: א',ג',ה', בין השעות 08.00—11.50.
המעוניין להגיש התנגדות לבקשה, ימציאה לפי הכתובת דלעיל, תוך שבועיים מיום פרסום הבקשה.
איתמר יעובייץ
מהנדס העיר

ראיתי שמעתי

הדבש והעוקץ

שר החוץ, שמעון פרס, ביקר אתמול בדבוריה לצורך פגישה עם הוועד הארצי של הרשויות הערביות, ובאותה הז־דמנות בירך את מזכיר המפלגה הקומוניסטית הסובייטית, מי־כאיל גורבצ'וב, על הנהגת בחירות חשאיות ועל התרתו להציג כמה מועמדים בבחירות לאיגוד המקצועי. "אנחנו מבר־כים על כל צעד הבא להגביר את הדמוקרטיה בברית המוע־צות", אמר פרס לראש עיריית נצרת, ח"כ תופיק זיאד, חבר הלשכה המדינית של רק"ח.

זיאד השיב, ספק בהלצה: "איני יודע אם זה טוב. בבחירות כאלה עוד עלול גורבצ'וב לקבל מקלפי רשות המזכירה את יצחק שמיר".

עטאאללה מנצור

הקהילה האירופית מחזקת קשרים

לראשונה מאז נפתחה ב־ישראל נציגות של נציבות הקהילה האירופית, יגיש היום שגריר הנציבות, הדיפלומט ה־בריטי ג'ון מורגאן, כתב האמנה לנשיא המדינה. עד כה הסתפקו שגרירי השוק בהגשת מכתב לשר החוץ. במשרד החוץ רואים בכך אות להידוק היחסים בין ישראל לבין מדינות הקהי־ליה, בעיקר בתחום הכלכלי.

א.לם

הקצין הבריטי שהיה לנשיא

פגישה לאריסטוקרטית היתה אתמול בלשכת הנשיא, חיים הרצוג, שאירח את ראש עיריית העיר אנסכדה שבהולנד. הגורל הפגיש בין הייקר וירנגה לבין הנשיא לפני יותר מארבעים שנה, כשהרצוג היה רב־סרן בצבא הבריטי ונכנס לעיר אנסכדה בראש סיור משוריין — בטעות. בעיר פעלה אז מחתרת אנטי־נאצית שלמראה הטור ה־משוריין החליטה להתקומם נגד חיל־המצב הנאצי. הנאצים הנדהמים נכנעו ללא קרב ונסוגו מהעיר. מאז נחשב הרצוג בעיני האוכלוסיה שם כמשחרר הלאו־מי של העיר.

לפני כשנתיים, חגגו ב־אנסכדה ארבעים שנה לסיום הכיבוש הנאצי והנשיא היה, כמובן, אחד המוזמנים. אך הדבר לא נסתייע. עתה, כשראש העיר ההולנדית מבקר בארץ, הזמנו להיפגש עם הנשיא, בנוכחות שגריר הולנד בישראל. האורח לא בא בידיים ריקות: הוא הגיש לנשיא הרצוג אלבום תמונות מהימים ההם, וביניהן תצלום של הטור המשוריין והרצוג בראשו.

מי הדליק?

בימי שוורין, סגן נשיא הפדרציות היהודיות בצפון אמ־ריקה, שיגר מכתב נזעם לשר הקליטה, יעקב צור, ובו הוא מאשים את אנשי משרד ה־קליטה בהדלפה. שוורין נפגש בשבוע שעבר עם השר צור ודן עמו על הדרכים למאבק נגד הנשירה. בשיחה, שעל דעת משתתפיה סוכם כי תהיה פני־מית ולא יתנו שום פרסום לתו־כנה, הועלתה האפשרות שיהודי בריה"מ־המועמדים ישהו בארץ חצי שנה במעמד של פליטים. שוורין כותב לשר צור כי הופתע לקרוא דיווח בכלי־התקשורת בארץ על תוכן שיחתם. לדבריו, פרסום תוכן השיחה לא רק סותר את הסיכום שהושג, כי תו־כנה ישמר בסוד, אלא גם לא יסייע למאבק למען באום של היהודים היוצאים מבריה"מ — לישראל.

ג.אדם

"גנבים בלילה" של קסטלר כסדרה טלוויזיונית

סדרה טלוויזיונית בשם "ג־נבים בלילה", לפי הרומן המפורסם של ארתור קסטלר, תופק בישראל בחודשים אב־גוסט־נובמבר 1987. בסדרה ישקעו ארבעה מיליוני דולר, ומחציתם בישראל. כך מסר אתמול יורם גולן, מנהל מרכז הסרט הישראלי במשרד התעשייה. גולן אמר כי סדרה טלוויזיונית אירופית זו היא פרויקט ראשון מסוג זה בארץ, מבחינת היקפי התקציב. את הסדרה יביים הבימאי הגרמני וולפגנג פטרוק. בצילומים ישתתפו כ־100 אנשי צוות, רובם ישראלים.

הרומן בסרט בעל תוכן היס־טוריציוני מובהק, ברקע ה־עלילה, מאבק היישוב העברי נגד מדיניות "הספר הלבן" הבר־יטי, בשלהי שנות השלושים. בסדרה ישוחזרו סצינות של עליית יישוב חומה־ומגדל על הקרקע, קרבות עם הכנופיות הערביות, פרשיות של עלייה ב' ומאבקי המחתרות.

הבימאי הגרמני יבקר בימים הקרובים בארץ לסכם עם מנהלי החברה להפקת סרטים "ישר־אפילם" צבי שפילמן ושלמה מוגרבי, את בחירת השחקנים, אתרי הצילום ובניית התפאורות.

צבי זרחיה

ארתור קסטלר

יער לזכרו של לוחם חופש קובני

הקרן הקיימת לישראל הח־ליטה להקדיש יער לזכרו של לוחם החופש הקובני חוסה מרטי, שהשתתף במהפכה ה־קובנית ב־1895 ואף נהרג בה. מרטי סייע בשנות המהפיכה לפליטים יהודים שהוגלו מאיר־ופה לארה"ב, וחלקם נקלטו בקובה.

לרגל האירוע הלא־שיגרתי, יהיה היום טקס חגיגי באתר שיינטע בו היער, ליד מושב רוגלית שבעמק האלה. לטקס הגיעו ארבעה ראשי־ערים מ־ארה"ב, יוצאי קובה הנושאית, בני הקהילה הקובנית בפלור־ידה (והחושבת ידידותית מאד לישראל). הם ביקשו לטעת 430 אלף עצים לזכר מרטי שמת בן 43.

רשתות טלוויזיה מארה"ב ילוו את המשלחת בעת שהותה בישראל וידווחו למאות אלפי צופים דוברי ספרדית על התרש־מותם מפעולות קק"ל בישראל.

ג.אדם

בעריכת עירית רוזנבלום

שיחת היום / גדעון אלון

עם: עו"ד רוני פינשטיין, חבר הוועד המנהל של רשות השידור
על: החלטת הוועד המנהל לבטל השעייתו של יו"ר ועד הטכנאים בטלוויזיה

המסך הפך להיות הפקר

מנכ"ל רשות השידור, אורי פורת, הביע בזמנו שיתבע את פיטוריו של יו"ר ועד הטכנאים ציון סוויר, בעקבות הפסקת שידור משחק הכדורסל. מדוע לפתע "התקפלתם" והחלטתם לבטל את השעייתו?

אני לא "התקפלתי", אלא הצבעתי נגד ההחלטה שהתקבלה היום ברוב של שלושה נגד שניים. לדעתי, מה שגרם לתמיכת בעמדותיו של חברי הוועד המנהל במנכ"ל פורת, היה החשש מפני התוצאות. היה איום של העובדים להשבית את השי־דורים וההנהלה "התקפלה". בכלל, נוצרה בוועד המנהל אווירה של פחד. עוד מעט נצטרך לשבת בישיבות עם שכ־פ"צים. תחילה הופיע המנכ"ל ואמר שאם לא נשעה את סוויר, לא יהיה יותר ניהול והמלחמה היא מי ינהל את הטלוויזיה ההנהלה או העובדים. כעבור שבועות אחדים, אותו מנכ"ל אמר שאם לא נבטל את ההשע־יה ישרור תוהו ובוהו ביחסי העבודה ברשות. מנהל הטלוויזיה רמז היום שהוא לא בטוח אם ניתן יהיה להמשיך במצב הזה בשידורים. נציג היועץ המשפטי לממשלה, שתמך בהשעיה, אמר שאם לא יקבלו את עצתו, הפרקליטות לא תוכל להמשיך ולייצג את הרשות. אני לא מבין את העניין הזה. עם כל הכבוד וההערכה לכל הדעות המע־לות, אני סבור שצריך להחליט האם יש לנו עמדה עקרונית או לא. לא ייתכן שננוע כלולב לפי איומים והפחדות המושמעים מכל הכיוונים.

אבל בכל זאת, האם ההחלטה להוציא את סוויר לחופשה ללא תשלום למשך חודשיים איננה עונש הולם?

זו סתם התעללות בקדאים. האם המטרה שלנו היא שסוויר ישב בבית בלי לקבל משכורת ולא יהיה לו מה לאכול? זו לא הבעייה בכלל. לכן, אחרי שהוחלט לבטל את השעייתו, בניגוד לדעתי, הצעתי לאפשר לו לחזור מיד לעבודה ולשלם לו משכורת. אותי לא מעניינת בכלל הבעיה האישית של סוויר. היום זה הוא ומחר זה חזי קוקה או מישהו אחר. אותי מעניין הצד העקרוני. ברור לי שעל ידי ביטול ההחלטה העקרונית להשעות עובד שפגע במסך, מעתה הפך המסך להיות הפקר.

אתה נשמע מאוכזב מאד

בארבע השנים האחרונות התקבלו לפחות עשר החלטות של הוועד המנהל שקובעות במ־פורש שכל עובד שיחליט על דעת עצמו לשבש את לוח המשודרים או להפסיקו, יושעה מהעבודה. ההחלטה הזו היתה בסיס לכל מה שהיה צריך להתרחש ברשות השידור מב־חינת נקיטת סנקציות בלתי לגי־טימיות של העובדים. לא חשוב בכלל אם העובד צודק או לא. לפי תפיסת עולמנו, אף עובד גם אם הוא יו"ר ועד, איננו רשאי לנקוט בצעד כזה. הוא רשאי לנקוט בצעדים ארגוניים אחרים, לרבות שביתה כללית, לפי הלכסיקון של יחסי העבודה בארץ, אבל לא ייתכן שעובד יח־ליט על דעת עצמו להפסיק את השידורים.

מה לדעתך הסכנה הטמונה בהחלטה שהתקבלה היום?

היה נסיון להבהיר לעובדים מהו הקו האדום של כללי המשחק. אף אחד לא נוגע במסך. אם מישהו יעז לעשות זאת, אחת דינו, הוא יושעה ויועמד לדין. ברגע שביטלו את ההשעייה, המשמעות ברורה. הוועד המנהל והמנכ"ל מודים שהפסקת השי־דורים על ידי אחד העובדים, איננה דבר כל־כך חמור בעיניהם.

נסתיימה ההתקוממות ב"אמל"

שטרסבורג (ע"ט). ארגון אמל חידש אתמול את שליטתו בדרום לבנון, והתקוממות של תומכי מנהיג אמל לשעבר, חסאן האשם, שארעה שלשום הגיעה לקיצה. על כך מסרו כתבים מקומיים.

שקט שרר אתמול בכפרים שע־ליהם השתלטו תומכי היו"ר לשעבר של הוועד הפועל של אמל, שהודח בוועידה האחרונה של התנועה, באפריל אשתקד. תומכי האשם נסוגו לכפרם מאראניה, ואילו הכו־חות הנאמנים למנהיג אמל נביה ברי, שוב איישו את מחסומי הדרכים באזור.

האשם דרש, בשיחה עם כתב סוכ־נות הידיעות הצרפתית, לכנס ועידה שלא מן המניין של אמל, לפטר את הנהגת אמל בדרום לבנון, ולהעמיד למשפט אחרים ממנהיגי התנועה בביירות ובדרום לבנון. הוא אמר, כי פתח ב"תנועת התיקון" שלו בעקבות רציחת חבר אמל באזור נבטיה, הנתון בשליטת ראש אמל בדרום לבנון, מחמוד פאקיה.

אמש בקונצרט / נתן מישורי

צדדים של חובה וזכות

התזמורת קרדו מאוזר. נגן הקרן ג'פרי לאנג. המנצחת אריה ורדי. "פילהרמונית" סמ' 8 בהיכל התרבות בתל־אביב. בתוכנית: מוצארט — סימפוניה מס' 29 בלה מז'ור וקונצ'רטו מס' 2 במי במול מז'ור לקרן ולתזמורת; היידן — קונצ'רטו ברה מז'ור לצ'מבלו ולתזמורת וסימפוניה מס' 84 במי במול מז'ור

על קונצרט פילהרמוני זה, כמו גם על ארבעה מקודמיו, שבכולם אמורות היו להתבצע יצירות מאת פרטוש ובורטוק (קונצ'רטו לתזמורת), אמור היה לצנוח אנכחאל הוראטי. הוראטי, פרטוש ובורטוק נעלמו ללא כל הסבר, התבט־לות והבטחה לעתיד. על הכרזה, שעיקרה הוסר הסבם ולא רק עליו, לחזור ולומר לפילהרמונית, שכסליה מכתבה "הזכות לשינויים שמורה", אינו יכול לבטל [illegible]

טוב, שבכר המזנון, קיהבם ובנות מלא גנרים, הזכות לקבצו קונצ'רטו מאוחר. למרות [illegible] גם במקרים אחרים זכות היא לחשוב. כיצד? — פשוט. יש לשמור בקפידה על יחסים נכונים בין טמפו, משקל וריתמוס, להקפיד על איזון שיאפשר לכל הקולות להישמע תמיד. להגיש את יסודות החומר והמחול שביצירה, בטהרה. להבהיר כל מוטיב ולעסוק הכל היטב. היסבעות מוקפדה בשימוש כאמצעי הביטוי, אי־התנשאות אישית והומור קל, עוררים הרבה בהגשת מוצארט והיידן. האמנם, ברוחו העמוקית והצנועה, הביאנו מאוזר אל מקום בו היה המוסיקה הנפלאה של מוצארט והיידן, כרובי המובן מאליו ושאינו נזקק להוכיח את רוב עושרו על ידי הצגה יוצאת דופן.

ג'פרי לאנג, נגן ראשון בקרן בפילהרמונית, הגיש ביצוע קצת ביישני, שעסקיו בניקיון, במוסיקליות ובדימויות מופגמים. בהיפתח הביטוי, נתג־לו גם גונים חדשים, נוספים ליפים הקודמים.

הקונצ'רטו למכנתר של היידן, נוגן על גבי "סמנתר פסיטיפס". צלילו של זה, מתור תחילה בזיוותנו. ובהמשך, הורות לשליטתו המלאה של אריה ורדי בכלי, מפתיע בהחלט בסמני גוניו והמגוון עוצמותיו. הצליל המיוחד, ה"קאדנצות" השליטה הסגנונית של ורדי, הבהירו היטב את תכני היצירה והוסיפו נקודות לצד הזכות.

המעלות של אל על

	מעל' מינימום	מעל' מכסי		הטמפרטורות אתמול	
אמסטרדם	0	2	מעונן	5	9
אתונה	8	14	גשם	5	13
בוקארשט	0	2	מעונן	0	2
בריסל	0	2	מעונן	7	9
וינה	−6	−3	שלג	−1	2
ז'נבה	2	5	גשם	8	12
לונדון	2	6	מ"ח	8	11
ליסבון	10	15	מ"ח	13	18
מדריד	5	10	מ"ח	4	16
ניו־יורק	3	8	גשם	2	6
פאריס	1	4	גשם	9	12
פרנקפורט	−6	−3	שלג	5	10
ציריך	−7	−4	שלג	7	12
קהיר	18	15	גשם	11	18
קופנהאגן	−15	−10	מ"ח	−7	−2
רומא	8	12	גשם	6	15
שטוקהולם	−17	−10	בהיר	−13	−10

הנוסע המאושר
אל על EL AL

בבית המשפט המחוזי בחיפה
תיק עזבונות 1966/84
תיק עזבונות 825/86
בעניין: עזבון המנוח משה פרידמן ז"ל
בעניין: עזבון המנוחה שלומית פרידמן ז"ל

הזמנה להציע הצעות

מנהלי העזבונות הנ"ל מזמינים בזה הצעות לרכישת המקרקעין המפורטים להלן, לגבי כל חלקה בנפרד: —
א. כל זכויות הבעלות בחלקה 24 בגוש 11192 (מגרש המיועד לבניה בשטח רשום של 1787 מ"ר, הנמצא בהמשך רח' הנטקה חיפה).
ב. כל זכויות הבעלות בחלקה 19 בגוש 10796 (מגרש המיועד לבניה בשטח רשום של 914 מ"ר, הנמצא בהמשך רח' מורדה חיפה).
את ההצעות יש להגיש בכתב, במעטפה סגורה, אל אחד החתומים מטה עד ליום 31 במרץ 1987 שעה 12.00.
אין מנהלי העזבונות הנ"ל מתחייבים לקבל את ההצעה הגבוהה ביותר או כל הצעה שהיא, והם שומרים לעצמם הזכות לנהל מ"מ עם המציעים לאחר הגשת ההצעות.
המכירה כפופה לאישור של ביהמ"ש המחוזי בחיפה.
בשם מנהלי העזבונות הנ"ל:
זהבה שילה, עו"ד, רח' החלוץ 18, חיפה, טל' 04-664789
גבריאל רוביץ, עו"ד, דרך הים 11, חיפה, טל' 04-380227

מדינת ישראל
חוק התכנון והבניה תשכ"ה 1965
מרחב תכנון מקומי מחוזי
הודעה בדבר הפקדת שינוי תכנית מתאר

נמסרת בזה הודעה, בהתאם לסעיף 89 לחוק התכנון והבניה, תשכ"ה — 1965, כי במשרדי הוועדה המחוזית לתכנון ולבניה, מחוז הצפון וב־משרדי הוועדה המקומית לתכנון ולבניה מחוז הצפון שבבית הממש־לה, בנצרת עילית מופקד שינוי תכנית מתאר הנקרא תכנית מס' 5665 שינוי לתכנית מתאר מספר RP/50/42 — שינוי יעוד למגורים, בצרת ביחד עם תשריט המצורף אליו.
ואלה הם השטחים הכלולים בתכ־נית: — גוש 16582 חלקות 27, 28.
עיקרי מטרת שנוי התכנית: שנוי יעוד השטח מאזור חקלאי לאזור מגורים והתוית דרכי גישה.
כל המעוניין בשינוי התכנית רשאי לעיין בו ללא תשלום בימים ובשעות שהמשרדים האמורים פתו־חים לקהל.
כל המעוניין בקרקע, בבנין או בכל פרט תכנוני הרואה את עצמו נפגע ע"י שינוי התכנית וכן מהנדס הוועדה המקומית שבמרחב התכנון שלה כלול בתחום התכנית או גובל אתו, רשאי תוך חדשיים מיום פרסום של הודעה זו ברשומות, להגיש התנגדות לשינוי התכנית במשרדי הוועדה המקומית האמורה. את ההתנגדות יש להגיש בכתב בפרוט הנמקות ובלווי תצהיר החתום על ידי עו"ד המאמת את העובדות שעליהן היא מסתמכת.
עמרם קלעג'י
יו"ר הוועדה המחוזית לתכנון ולבניה — צפון
תאריך: 17.2.1987

הנהלת משרד הבריאות ועובדיו
משתתפים באבלם הכבד של משפחות עובדינו בלשכת הבריאות באר־שבע
על מות
קרול דרוט ז"ל
ויחיאל מדר ז"ל

עם זכר יקירנו
אל"מ עוזי יאירי ז"ל
במלאות 12 שנה לנופלו בקרב במלון סבוי
נתייחד מחר, יום ד' 4.3.87 בשעה 4.00 אחה"צ בבית העלמין הצבאי בקריית שאול.
המשפחה

המועצה העליונה של הבונים החופשיים במדינת ישראל
כואבת את מותו הפתאומי של היקר באדם
מסקר הריבוני־כבוד
מנשה סילברסטון ז"ל
האהוב וישר הדרך
ההלוויה תצא היום, יום שלישי ב' באדר תשמ"ז — 3.3.87 בשעה 14.00 מבית ההלוויה העירוני רחוב דפנה תל־אביב
כל חברי המועצה העליונה מתבקשים לכבד את זכרו

במלאת שנה לפטירתה של יקירתנו
יהודית גניגר ז"ל
נעלה לקברה, להתייחד עם זכרה, ביום חמישי ד' באדר תשמ"ז (5.3.87) בשעה 4.00 אחה"צ בבית העלמין בקרית שאול
המשפחה

לחגית ושי פורת
אתכם באבלכם במות האב
אפרים שפירא
חברת "ראש"
ההנהלה והעובדים

כואבים ומבכים מרה את הלקחו ללא עת של בעלי האהוב, אבינו היקר, אחינו גיסנו ודודנו
שמואל אנגלנדר (בן יוסף ז"ל)
אשר יובא למנוחת עולמים מחר יום רביעי ג' אדר תשמ"ז 4.3.87 בשעה 12.00 בבית העלמין בקרית־שאול
השבעה אצל משפחת אנגלנדר ברח' ארלוזורוב 52 רמת־גן דירה 17
האבלים:
אשתו: אסתר
בניו: דניאל, ירדן וליאור
אחיו: אבי אנגלנדר וב"ב
אחיו: אריה אנגלנדר
אחותו: מינה אברמוביץ וב"ב
גיסתו: מוניה ועמוס שפירא וב"ב
גיסתו: לולה למש ובתה נטלי

בצער רב וביגון הננו מודיעים על פטירתו של בעלי, אבינו וסבנו היקר
חיים מורדצקי
אשר בקש להקבר ב"סנהדריה" — ירושלים
ליד קברות ילדיו איטה ואלימלך ז"ל
שנהרגו בדמי ימיהם ב־1948 בפיצוץ ברח' בן יהודה בירושלים.
הארון יובא מניו יורק
וההלויה תתקיים ביום רביעי ג' אדר תשמ"ז 4.3.87 בבית העלמין "סנהדריה" ירושלים בשעה 11.00 יושבים שבעה בבית מנחם שמואל בפתח־תקוה רח' אוסישקין 7 טל' 03-908598
אוטובוס יעמוד לרשות המלווים בשעה 09.00 ליד בית משפחת שמואל
אשתו: פרידה (לבית שמול — צפת)
ילדיו: צבי וצביה
איטה ומרטין
מלאכי ואילן
נכדיו: אביבה אריאל ואלון

משפט דמיאניוק

"שקרן" צעק דמיאניוק אל העד ניצול טרבלינקה

(ע.) "אתה שקרן", צעק בעברית ג'ון דמיאניוק, לעברו של העד, אליהו רוזנברג, במהלך המשפט, שהתחדש אתמול בבנייני האומה, בירושלים. התקרית התרחשה בבית המשפט, בשעה שהעד יצא מכליו וצעק בזעם לעברו של הסניגור: "אל תשאל אותי שאלות, כמו למה לא עזרתי לקורבנות המסכנים".

התקרית בבית המשפט החלה, כאשר העד אליהו רוזנברג תיאר, לראשונה, עוד ניסיון למרד במחנה ההשמדה טרבלינקה. הוא אמר, כי בקיץ 1943 הגיע "משלוח" של יהודי גרודנו. הגברים פרצו את הגדרות, שהובילו לתאי הגזים ורצו במחנה עירומים כביום היוולדם, בניסיון להימלט מגורלם המר.

החקירה הנגדית של העד, הוא נשאל על עבודתו בתאי הגאזים. רוזנברג סיפר, כי תפקידו היה לנעול את דלתות התאים מבחוץ, לאטום את החרכים מסביב בחול ואחר כך לפנות את גופות הנרצחים.

מוות ב־20 דקות

"האומללים היו נכנסים לתוך התאים. התחלתי לשמוע את צעקות האנשים, שהבינו שזה לא בית מרחץ או מקלחות. המנוע החל לפעול ולרטוט. שמעתי צעקות איומות: "אמא אבא", "שמע ישראל", שמות של ילדים. הקירות רעדו מהצרחות האלה ואנחנו איתם בחוץ. הגז היה הורג והכל השתתק. התהליך לקח כ־20 דקות, שמענו גניחות וחרחורים, חיכינו עוד כמה דקות. בא גרמני, שם אחז על הדלת, צעק 'כולם ישנים' ואז הוצאנו את הגוויות", סיפר העד.

"למחרת בבוקר אמרו לי להוציא אותם. העור שלהם היה אדום. הם היו נפוחים. כאשר החזקנו אותם בידיים, כדי לפנותם מתאי הגאזים כל העור התקלף. נאלצנו לתפוס אותם בראשים וכך לזרוק אותם לתוך הבורות

הוא סיפר, כי הנשים היו הראשונות שהוכנסו לתאי הגאזים. היו מקרים שגם נשים וגברים התערבבו במהלך הכנסתם לתוך תאי הגאזים.

העד נשאל מתי הופעלו תאי הגאזים הגדולים ומתי הופעלו תאי הגאזים הקטנים וסיפר, כי כאשר הגיעו משלוחים גדולים הופעלו תאי הגאזים הגדו־לים וכאשר הגיעו טרנספורטים קטנים הופעלו התאים הקטנים.

סתירות בעדות

במשך שעה ארוכה חקר הסניגור את העד מדוע אמר במהלך משפט אייכמן בשנת 1961, כי גילו 35 ולא 40 ומדוע סיפר באותו משפט, שכשהגיעו לטרב־לינקה היה בן 18, דבר העומד בסתירה לעדותו במשפט דמיאניוק, בו אמר, כי הגיע לטרבלינקה בהיותו בן 21. העד השיב: "במהלך התלאות לא הבחנתי בימים המדוייקים. ייתכן, שאמרתי ושגיתי, אולי היה זה בגלל המעמד, בגלל ההתרגשות".

הסניגור או'קונור שאל את העד: "האם גילך הוא דבר שהיית מעדיף לשכוח, האם לגביך תהליך ההזדקנות הוא דבר מכאיב, האם בגילך הזדקנות משמעותה להתקרב יותר למוות?". העד קרא לעבר בית המשפט: "אני לא מבין מה הסניגור רוצה ממני". בית המשפט הורה לו להשיב על השאלות והעד אומר: "אני לא מעדיף לשכוח, אחרי המלחמה השתבש אצלי התאריכים, ולא התייחסתי לתארי־כים בחשיבות רבה".

רוזנברג הודה במהלך עדותו, כי במשך השבועות שלפני המרד בטרבלינקה, ב־2 באוגוסט 1943, לא ראה את "איוואן האיום" במחנה ההשמדה. העד אמר דברים אלה בתשובה לשאלת הסניגור במהלך החקירה הנגדית.

מתי ראה את איוואן

במשך שעות ארוכות חקר הסניגור את העד בדבר התאריכים השונים, אותם מסר, במהלך עדויות שנתן למשטרה הפול' משנת 1960, על המעשים במחנה טרבלינקה. המדובר בתאריכים שונים, שבהם הגיע העד למחנה ההשמדה טרבלינקה.

מרביתם נורו בידי השומרים הגרמנים והאוקראינים ומקצתם, כ־30 מהם, נרצחו בתאי הגזים מכלור, שהחזרו לשם.

"למה לא עזרת?"

הסניגור, מרק או'קונור, שאל את העד, אם אי פעם עלתה בלבו המחשבה לנסות ולעזור לאלה שביקשו להמלט מגורלם. "איך יכולתי את זה לעשות, איך יכולתי לעזור? ראיתי אנשים שנכנסו לתאי הגזים, במרחק חמישה מטר ממני ולא היה לי מגע אתם. הם לא הספיקו להרים את הראש".

התובע, מיכאל שקד, התנגד לשאלה ואמר, כי היא פרובוקטיווית, לא רלוונטית למשפט והעד אינו צריך להשיב עליה. אב בית הדין, השופט דב לוין, אינו מקבל את ההתנגדות וקובע כי השאלה רלוונטית והוא מורה לעד להשיב עליה.

"אנשים אלה היו ערומים לגמרי. באיזה צורה יכולתי לעזור להם? במה? בצעקות: 'אל תיכנסו לתאי הגאזים?' אם מישהו מאיתנו היה צועק אליהם, או משהו כזה, האיש הזה שהיה צועק, אני לא מאחל לך הסניגור להסתכל על מה שהיו עושים לו. אל תשאל אותי שאלות כאלה", צעק העד, כשכולו רועד והוסיף: "תשאל אותו, את הנאשם, מה הוא היה עושה לאדם הזה, אל תשאל אותי מר או'קונור, הנאשם היה זורק את האיש לבור", קרא בזעם אליהו רוזנברג.

במשך כשעתיים ישב אתמול בבוקר ראש הממשלה יצחק שמיר והאזין למשפט דמיאניוק בבנייני האומה. כן שהו שם אתמול השרים המר ושריר. חבר־הכנסת דב שילנסקי מסר, כי הוא פעל עתה לשידור המשפט בשידורי הניסיון של הערוץ השני, וקיבל לכך את הסכמתם של שרי החינוך והתקשורת.
בתצלום: ראש הממשלה משוחח עם בני נוער, הממתינים בתור לכניסה לצפיה במשפט.
(תצלום: י.פ.פ.א)

"אתה שקרן"

בנקודה זו צעק דמיאניוק בעברית, בקול רם לעברו של העד, הנאשם: "אתה שקרן".

רוזנברג אינו שם לב לצעקה וממשיך: "שאלה כזו כאובה. גם האנטישמים הגרועים ביותר לא שאלו אותי. אם הייתי צועק לעבר הקרבנות, מי היה עוזר לי לצאת מהתופת ולספר לך מה קרה שם", אומר העד בזעם ומתמוטט על הכסא שבצד דוכן העדים.

עו"ד או'קונור מבקש מהעד להירגע ואומר לו: "אני מעריך ויודע מה עבר עליך, אני עדיין אתך במיוחד אך אני צריך למצות את התשובות".

איך יכולתי לעזור? ראיתי אנשים שנכנסו לתאי הגזים, במרחק חמישה מטר ממני ולא היה לי מגע אתם. הם לא הספיקו להרים את הראש

אב בית הדין, השופט דב לוין, מסב את תשומת לבו של הסניגור לכך שמרשו צעק צעקה כלשהי ושואל את הסניגור, אם הוא מוכן לומר לפרוטוקול מה היתה תגובתו של הנאשם. הסניגור מבקש מדמיאניוק לעמוד ולומר את מה שצעק. אב בית הדין מסרב לאפשר זאת וקובע, כי דמיאניוק ידבר כאשר תגיע העת לכך אם הסניגור מוכן, הוא יוכל לגשת אליו ולשאול מה צעק.

מורדים מגרודנו

הסניגור או'קונור ניגש לנאשם, שאל אותו מה צעק והלה לחש באוזנו. גם המתורגמנית אמרה לסניגור מה צעק הנאשם. הסניגור הפנה חזרה את מבטו לעבר השופטים ואומר: "מרשי צעק בעברית - אתה שקרן". בסיומה של התקרית במהלך משפטו של ג'ון דמיאניוק, הודה השופט על הפסקה בדיון למשך מחצית השעה. בכל אותה עת, בה התרחשה הדרמה הזו, נכח בבית המשפט ראש הממשלה, יצחק שמיר, בלווית פמלייתו בשורה הראשונה של אולם הדיונים.

כאמור, תיאר אליהו רוזנברג במהלך משפטו מרד במחנה ההשמדה טרבלינקה, בשנת 1943, כאשר הגיעה קבוצת יהודים מגרודנו. "היהודים האלה ידעו שהם הולכים למות. הם התמרדו ולא רצו להיכנס לתאי הגאזים. פרצו את הגדירות, שהובילו לתאי הגאזים והחלו לרוץ ברחבי המחנה, כשהם עירומים כביום היוולדם", סיפר העד והוסיף, "לנו העובדים צעקו השומרים להיכנס לחצר ואחר כך דחפו אותנו לצריפים".

העד ציין, כי יתכן שנפלה טעות במהלך מסירת העדויות שלו. "אתה הערת כי הפעם האחרונה, בה ראית את 'איוואן האיום' היה ביומו האחרון בטרב־לינקה?" העד השיב, כי ראה את "איוואן האיום" גם ביום המרד בטרבלינקה. העד השיב ואישר, כי במשך שבועות לפני המרד, לא ראה את איוואן במ־חנה ההשמדה.

אחרי הצהריים נמשכה חקירתו הנגדית של רו־זנברג. "כאשר הסתכלתי עליו בקליוולנד, אמר, ב־1981, ישב מולי אדם מכורבל, ניסה שלא להסתכל אל פני, אבל אני ראיתי את הפרצוף שלו. ואילו כאן, כאשר התבוננתי לו בעיניים מקרוב, אין לי צל של ספק: זהו איוואן האיום", אמר בהתרגשות העד, לקראת תום עדותו הממושכת.

ב־76 זיהה מיד

לקראת סוף העדות הציג הסניגור או'קונור פיסת עתון צהוב לעד ושאל אם הוא מזהה שם תמונה של אדם. הוא אף הגיש לרוזנברג זכוכית מגדלת, כדי שיוכל להתבונן ביתר קלות. "לא, אינני מזהה אותו כאן לגמרי" — השיב העד.

השופט דב לוין: "האם מר או'קונור חושב, שמישהו שהיה שם, אכן מדד את מספר המטרים, את מספר הצעדים שהוא עושה. למה לחזור ולשאול על כך?"

המורדים נענשו בכלור

"הם רצו כמטורפים ברחבי המחנה. שמעתי את הצעקות שלהם במהלך המרדף ואת הצעקות שלהם במשך כל הלילה, כשהתענו מאדי הכלור. שמעתי יריות, השומרים הגרמנים והאוקראינים רצו אחרי המורדים וירו לעברם, חלקם נתפסו בחיים, כש־לושים במספר. הם הוכנסו לתא הגאזים והנאצים זרקו לתוך התא כלור. כל הלילה הם התענו עד למחרת בבוקר, כשפתחו את דלת תא הגאזים והם היו מתים מאדי הכלור".

"למחרת בבוקר אמרו לי להוציא אותם. העור שלהם היה אדום. הם היו נפוחים. כאשר החזקנו אותם בידיים, כדי לפנותם מתאי הגאזים כל העור התקלף. נאלצנו לתפוס אותם בראשים וכך לזרוק אותם לתוך הבורות", סיפר העד, כשהוא ממרר בבכי ורועד כל גופו.

בתחילתה של ישיבת אתמול, בה נמשכה

בתשובה לשאלות, כיצד זיהה אותו בהזדמנויות קודמות, בתמונות, בעדותו במשפטו של דמיאניוק בקליוולנד וכן בעדותו כאן בבית המשפט בירוש־לים, השיב רוזנברג: "אני אסביר זאת. כאשר הראתה לי בפעם הראשונה חוקרת, בשנת 1976, את תמונתו של איוואן. זיהיתי כי אכן זהו איוואן מטרב־לינקה. זיהיתי אותו לפי הפרצוף, אומנם כאן הוא קצת יותר שמן, אך אני רואה את האוזניים שלו, את המצח שלו, וכל הפרצוף — זה הוא, איוואן האיום. כאשר הסתכלתי אליו בקליוולנד, הוא ניסה שלא להסתכל אל פרצופי. ואילו כאן באולם התקרבתי אליו, הבטתי לו בעיניים ואני קובע: זה הוא".

התבייש מפני משפחתו

או'קונור: "כיצד תסביר זאת, שכאשר באת אל ביתו בקליוולנד, שם הוא לא הוריד לך מבט, ואילו כאן, בביתך שלך, אין הוא מסיר מבט עין".

רוזנברג: "אינני יודע למה עשה זאת שם. אולי משום שהתבייש מפני משפחתו, מפני חבריו, ואילו כאן אינו מתבייש — הוא מסתכל ישר".

הסניגור: "הרי בקליוולנד בשנת 1981 הוא היה אדם חופשי, בין חבריו וסניגוריו. ולא כאן, כאשר

(סוף בעמוד 9 טור 1)

בכנסת

הליכוד: פרס איש אופוזיציה מתוסכל החותר תחת שמיר והממשלה; המערך: מהלכי שמיר בלתי ממלכתיים

ועדות וסיעות
/ דן מרגלית

סיעת הליכוד גינתה אתמול את "התנהגות שר החוץ שמעון פרס" שהיא כמו "של איש אופוזיציה מתוסכל החותר תחת מעמד ראש הממשלה והממשלה".

יושב ראש הסיעה, ח"כ חיים קופמן, התבטא, כי "פרס מכשיר את הקרקע למשא ומתן עם אש"ף ולחזרה לגבולות־1967". לדברי ח"כ דן מרידור "הנזק החמור בהעלאת נושא הוועידה הבינלאומית הוא שהוא עלול לשחרר את המצרים ואת האמריקאים ממחוייבותם להסכמי קמפ דייוויד". ח"כ עוזי לנדאו ראה במסע פרס למצרים "שיתוף אינטרסים פוליטיים בין פרס לבין חוסני מובארק". ח"כ אריאל ויינשטיין הרחיק לכת עד כדי תיאור "המטוריה הבינלאומית" של פרס כ"מטוריית צ'מברליין" ולפי יהושע מצא זו "התנהגות מחפירה".

בתגובה פירסמה סיעת המערך ויושב ראשה, רפי אדרי, הודעה, כי "יצחק שמיר וסיעתו מעוניינים להעמיד פנים בעוד מהלכי שמיר בלתי עקביים ובלתי ממלכתיים. לא פרס הפר ברגל גסה את מדיניות החוץ של ישראל אלא שמיר שהתכחש בוואשינגטון לכל מדיניות קודמו, בלי תיאום והתייעצות טלפונית. הליכוד חושש מקידום תהליך השלום". אדרי גם הדגיש אתמול בהודעה מיוחדת, כי הושג הסכם בין שני הגושים הגדולים בדבר סיוע מאסיבי להתנחלויות.

נשללו כספי "יחד"

במענה לפנייתו של ח"כ מיכאל איתן (ליכוד) הורה אתמול יו"ר הכנסת, שלמה הלל, לשלול מסיעת "יחד" (שהצטרפה למערך) את תש־לומי מימון המפלגות לתקופה של שלושה חודשים. זאת "בעקבות קביעותיו החמורות של מבקר המדינה לפיהן סיעת יחד עברה על החוק בעת מערכת הבחירות האחרונות בכך שקיבלה תרומות גדולות בעילום שם" — הסביר אמש ח"כ איתן.

חשד לאי סדרים בלשכת היועץ המשפטי

ח"כ אוריאל לין (ליכוד) הגיש אתמול במכתב לשר המשפטים אברהם שריר חשד לאי סדרים שהתגלו בלשכת היועץ המשפטי לממשלה לאחר שנהגו — שעבר גם בשירות קודמיו — קיבל שוחד מבאשמים והבטיח להם להשפיע על פסקי הדין.

איך נבחרו דיינים

ח"כ דדי צוקר (רצ) פנה אתמול למבקר המדינה לבדוק אי סדרים חמורים בבחינות לדיינים באוקטובר 1985. לדבריו הוא מחזיק במידע על זיופים בתוצאות הבחינות. לדבריו מ"מכון הרי פישל לדיינים" הצליח בבחינות "רק אחיינו של הרב הראשי אברהם שפירא".

שריר הביע אמון הממשלה בחריש — אך לא אמון אישי

באולם המליאה
/ עמוס בן־דוד

שר המשפטים, אברהם שריר, נמנע אתמול מלהביע אישית אמון ביועץ המשפטי לממשלה יוסף חריש, כאשר תפקודו של זה הותקף קשות בהצעה לסדר היום שהגיש מרדכי וירשובסקי (שינוי). שריר אמר בנושא זה "ברצוני להודיע לכנסת, לחברי הכנסת, בשם ראש הממשלה והממשלה, כי אין טענות על תפקודו של היועץ המשפטי לממשלה".

כאשר טען וירשובסקי, כי חריש אינו ראוי להיות חוד החנית של שמירת שלטון החוק במדינת ישר־אל, הפסיק יו"ר הכנסת, שלמה הלל, וביקש לשמוע חוות דעת אם נאה לכנסת לתקוף אדם שאינו יכול להתגונן בה. וירשובסקי אמר, כי תקפו את דולצ'ין, שכלל אינו יכול להיות מיוצג, ואילו חריש מיוצג בכנסת על ידי שר המשפטים.

הנאום ציין שורת טעויות של חריש. הרישום "גיורת" בתעודות הזהות, שנפסל בסופו של דבר על ידי בית המשפט העליון, אושר על ידי היועץ. כן אושרה כוונתו של שמעון פרס למנות את יוסי ביילין לתפקיד "משנה לשר החוץ". הוא גם לא העמיד לדין את הדיינים שקראו לא לכבד את פסיקת בג"צ, והעביר את הנושא לשר הדתות. את המשפט על הלבנת הון באמצעות התכתובות של בנק הפועלים ביקש במשך חודשים רבים להפוך לכופר, ורק "פקידים אמיצים במשרדו שלא ויתרו" גרמו בסופו של דבר לכך שיוגש משפט. כן המליץ על התגובה הפוליטית לאנשי השב"כ.

שריר השיב בקצרה, כי זו פעם ראשונה, למיטב ידיעתו, שנושא כזה עולה בצורה רחבה בכנסת. לדבריו, כל החלטה של היועץ המשפטי נתונה לביקורת של בתי המשפט. חילוקי דיעות קיימים בכל מקום ובכל מסגרת, בכנסת בממשלה וב־גופים ציבוריים אחרים.

אחרי שהביע שביעות רצון בשם הממשלה מתפקודו של חריש, אמר שריר, כי כיבוד החוק פירושו גם כיבוד בעלי משרות המופקדים על החוק ועל ביצועו. הצעתו להסיר את הנושא מסדר היום נתקבלה בקולות הקואליציה והתחיה, נגד שינוי וסיעות השמאל.

הוסרו הצעות לסדר על מכתב הדיינים

שתי הצעות לסדר היום, מכיוונים נגדיים, בעניין מכתב הדיינים שביקשו לא לכבד פסיקה של בית המשפט העליון, הוסרו אתמול מן הפרק על פי הצעת שר המשפטים אברהם שריר.

מנחם פרוש (אגודת ישראל) טען שמותר לדיינים לצאת נגד פסיקה של בית המשפט העליון.

דדי צוקר (רצ) ציטט פסקי דין של בית המשפט העליון שבהם נאמר בפירוש, כי דיינים דינם כשופטים לכל דבר, ואפילו פעילות פוליטית אסורה עליהם.

שר המשפטים אמר, כי הוא רואה את מכתב הדיינים בחומרה יתירה, ויש בה לכאורה גם עבירה על החוק. הוא הביע דעתו זו באוזני היועץ המשפטי לממשלה יוסף חריש. אבנר שאקי (מפד"ל) אמר, כי גם במשפט נקבע כי יש שתי נורמות מקבילות ונפרדות של בתי המשפט הכלליים ובתי הדין הרבניים; הוא ביקש להעביר את הנושא לדיון נוסף בוועדה. אולם ברוב קולות — החרדים והמפד"ל בצד אחד, לעומת הקואליציה והשמאל בצד השני — הוסר הנושא.

אזכרה ליערי

בנוכחות בני משפחת מאיר יערי ז"ל נערכה אתמול, בתום השבעה, אזכרה למנהיג מפ"ם המנוח שכיהן שנים רבות כחבר הכנסת. דברים לזכרו אמרו יו"ר הכנסת שלמה הלל, השר יגאל הורביץ וח"כ חייקה גרוסמן.

ערך את העמוד: אור גונדר

גם אשראי וגם כדאי!

לנוחות לקוחות היפרשוק תנובה

לבחירתכם, ניתן לשלם עם "היפרשק" ולקבל אשראי עד ה־1.4.
או לשלם ב"היפרשק פלוס 30" ולקבל אשראי מיוחד נוסף של 30 יום.

עבור האשראי המיוחד הנוסף של 30 יום מעבר לאשראי הרגיל
עד ל־1.4, תחוייבו לפי ריבית חודשית של 4%* (לדוגמא: 2 ש"ח
לכל קניה של 50 ש"ח).
האשראי הנוסף בקניה של 50 ש"ח ומעלה.

* ריבית אפקטיבית שנתית של 60%.
היפרשק – כרטיס האשראי של היפרשוק תנובה

היפר שוק תנובה
הרבה יותר בהרבה פחות

דחוף

صكنا من الاهل

הבית הלבן מברך על הצעת גורבצ'וב לדון על צמצום הנשק הגרעיני באירופה

מקס קמפלמן, נציג ארה"ב לשיחות על הפיקוח על החימוש (משמאל) התקבל על ידי עמיתו הסובייטי יולי וורונצוב בבואו אתמול לבית המשלחת הסובייטית בז'נבה (תצלום: איי־פי)

וואשינגטון (ע"ד וע"צ) הבית הלבן קידם אתמול בברכה את הצעתו של מנהיג בריה"מ גורבצ'וב לקאת ולדון על הזה לצמצום הטי־לים הגרעיניים לטווח בינוני, והודיע כי ארה"ב מוכנה להתקדמות בכל התחומים של שיחות הנשק המתנהלות עתה בז'נבה.

דוברים בכירו כי ארה"ב מתכוונה לנוסח מפורט על הצעותיה של מוס־קווה, ביחוד לגבי צעדים לבדיקה ולאימות, אשר יתקבלו על דעתה.

עפ"י ההסכם הנשקל עתה, אמורים לסלק מאירופה את הטילים האמריקאים והסובייטים לטווח בינוני. בריה"מ תורשה להשאיר 100 ראשי־נפץ בחלקה האסיאתי, וארה"ב תורשה להציב 100 ראשי־נפץ גרעיניים על אדמתה.

במוסקווה אמרו מקורות איסלנ־דיים, כי גורבצ'וב אמר שהוא מבקש לסלק את כל הטילים הגרעיניים לטווח קצר מאירופה, וכן את כלי הנשק לטווח בינוני.

גורבצ'וב הדגיש את רצונו לסילוק שני סוגי נשק אלה, בשעתיים של שיחות שניהל במוסקווה עם ר"מ איסלנד, ארמנסון.

שולץ יבקר במוסקווה

פקינג (ע"ד וע"צ) קרוב להוראי, כי שר החוץ האמריקאי, ג'ורג' שולץ, יבקר בקרוב במוסקווה, לשי־חות עם עמיתו הסובייטי, אדוארד שוורדנאדזה, על הצעתה החדשה של בריה"מ, לפרק את כל הטילים לטווח בינוני המוצבים באירופה, בלי להתנות את הדבר בביטול תכנית "מלחמת הכוכבים" של הנשיא רייגן.

על כך מסרו אתמול פקידים אמריקאים המלווים את שולץ בביקורו בסין, והדבר אושר גם במוסקווה על ידי סגן שר החוץ הסובייטי, אלכסנדר בסמרטניק. סגן השר אמר, כי דנים עתה בארגון ביקור מר שולץ במוסקווה לשיחות על פירוק החימוש, בעקבות ההצעה הסובייטית החדשה. בסמרטניק אמר במסיבת עיתונאים במוסקווה, כי הביקור יהווה חלק מן המגעים הנ־משכים בין שתי המעצמות בשאלות בטחוניות.

"הסכם תוך חצי שנה"

ראש המחלקה לענייני פירוק החי־מוש במשרד החוץ הסובייטי, וי־קטור קארפוב, אמר כי ארה"ב ובר־יה"מ יכולות לחתום על הסכם לסילוק הטילים לטווח בינוני מאיר־ופה תוך שישה חודשים, אם שני הצדדים יגלו רצון טוב כדרוש.

השיחות האמורות לדיון בז'נבה. ההצעה הסובייטית החדשה הועל־תה כוסר לפני זמן מה בגילוי דעת שפורסם על ידי מנהיג בריה"מ, מי־כאיל גורבאצ'וב. אתמול הוגשה ההצעה באורח רשמי על ידי הנצי־גים הסובייטיים בוועידת פירוק החימוש המתכנסת בז'נבה. מיד לאחר הגשת ההצעה הסובייטית הסכימו הנציגים האמריקאיים בוע־ידת לנוה להאריך את השיחות לשם דיון מפורט יותר ביוזמה הסובייטית החדשה.

ההצעה הסובייטית הוגשה בוע־ידת לנוה על ידי הנציג הסובייטי הראשי יולי וורונצוב, במהלך ישיבה שנמשכה כשעה. כל פרטים על ההצעה לא נמסרו לפרסום. אך דובר אמריקאי מסר, כי משלחתו הסכימה להאריך אתה שיחות בעניין הטילים באירופה מעבר למועד ההפסקה בדיונים, שנועדה להתחיל ביום ו'.

וואשינגטון לא הגיבה לפי שעה באורח רשמי על ההצעה הסובייטית. אולם פקידים בוואשינגטון, האלה המלווים את שולץ בסיורו בסין, אמרו בשיחות פרטיות, כי הם רואים אותה כהצעה חיובית ביותר, לאחר שמוסקווה עמדה במשך חודשים רבים על התביעה שהשיחות על הטילים לטווח בינוני יקושרו למו"מ על תכנית מלחמת הכוכבים ועל כלי הנשק לטווח ארוך.

צרפת קוראת לזהירות

יואב מוקר סופר "הארץ" בצרפת מוסר, כי בניגוד לתגובות בנות הברית האחרות במערב־אירופה, קראה אתמול צרפת במפגיע ל"זהירות" בבחינת ההצעות החדשות של מיכאיל גורבאצ'וב לפרוק נשק גרעיני על אדמת אירופה.

שר החוץ של צרפת, ז'אן־ברנאר ריימון, השמיע אתמול הצהרה ארוכה שבה פירט אחת לאחת את "הסיכונים והסעיפים החשודים" בהצעות הסובייטיות החדשות: הוא הביע חשש מפני הסדר שיותיר למעשה על כנו על אדמת אירופה את היתרון הסובייטי הניכר במערך הקונבנציונאלי, מבלי שיותר עליו המערך הגרעיני של ארה"ב.

מקורות ראשה של צרפת (ובמידה מסויימת גם של בריטניה), מעוררות ההצעות הסובייטיות החדשות גם את שאלת המו"מ — בנפרד או בכפוף להיכנסי מו"מ אחרים — בדבר המערך הגרעיני העצמאי של צרפת.

שולץ נפגש עם מנהיגים סיניים בכירים

פקינג (ע"ד) שר החוץ האמריקאי, ג'ורג' שולץ, נפגש אתמול עם מנ־היגים סינים בכירים. זו פגישה ראשונה של מנהיג מערבי מן השורה הראשונה עם מנהיגי סין, מאז החל המאבק הפוליטי החדש, המתחולל עתה בפקין.

פקידים אמריקאים מסרו, כי כל צד עשה מאמץ לשכנע את הצד שכנגד כי הצליח להשתלט על המשבר הפנימי בארצו. אולם התב־רר כי כל צד התייחס בספקנות לגבי המצב בממשל הצד שכנגד.

הפקידים ציינו, כי סין, אשר לה יש אינטרס משותף עם וואשינגטון בבלימת צעדיהם של הסובייטיים באסיה, גילתה דאגה מפני האפשרות ששערוריית הנשק האיראנית תער־ער את מדיניות החוץ של ארה"ב.

וואשינגטון מצידה מנסה להבין את תסבוכת המשבר הפוליטי הסיני הקשור ב"ליברליזציה הבורגנית", ומבקשת לברר מה תהיה משמעות הדבר לגבי המדיניות הסינית.

ארה"ב תכננה לפדות בן ערובה בלבנון תמורת דולרים שטופלו בחומר מפורר

ניו יורק (ע"ד וע"צ) ממשל הנשיא רייגן תיכנן אשתקד לפדות בן־ערובה אמריקאי בלבנון תמורת מזומנים, שעברו טיפול בחומר כימי, כך שעתידים היו להתפורר כעבור ימים אחדים. על כך מסר אתמול ה"ניו יורק טיימס".

העיתון מוסיף, כי התכנית נגנזה לאחר ההפצצה של חיל האוויר האמריקאי על לוב באפריל שעבר, שבעקבותיה נרצח בן הערובה, פיטר קילבורן, על ידי חוטפיו בלבנון.

העיתון מוסר בשם מקורות בלתי מזוהים בממשל, כי המטרה היתה לשחרר את קילבורן תמורת כופר של כמה וכמה מיליונים. העסקה עמדה כבר על סף הצלחה, בעת שארה"ב הפציצה את לוב והחוטפים רצחו את קילבורן. אחד הפקידים מסר לעתון, כי אילו יצאה התכנית לפועל היו חוטפיו של קילבורן נשארים עם מזוודה מליאה קרעי־דולרים, ואילו אותו קשר שייצג את החוטפים בעיסקה זו היה נעצר.

העיתון יודע לספר, כי אוליבר נורת, אשר הודח בנובמבר 1986 מתפקידו כעוזר היועץ לבטחון לאומי בגלל שערוריית הנשק האיראני, היה מעורב במבצע. הוא האשים את סוכנות הביון המרכזית על אשר לא פעלה במהירות מספקת להגשמת התכנית.

רשימה של 30 אלף פושעים נאציים הועברה על ידי האו"ם לתובע בבון

בון (ע"ד) חוקרי פשעי הנאצים בגרמניה מסרו אתמול, כי קיבלו רשימות סודיות של האו"ם המכילות את שמותיהם של 30 אלף גרמנים, אשר זוהו לפני 40 שנה כמעורבים במעשי אכזריות נאציים, שנעשו במלחמת העולם השניה.

התובע הראשי אלפרד שטרייס, מנהל המרכז להגשת תביעות על פושעי מלחמה נאציים, אמר כי משרדו יתחיל בקרוב לבדוק את החומר, כדי לקבוע אם עדיין ניתן להעמיד לדין מישהו מן החשודים הללו.

מדובר ב־80 רשימות אשר הוכנו בין השנים 1944 ו־1948.

שטרייס אמר, כי משרדו השתדל מאז 1964 לקבל את הרשימות הללו, אבל עד כה נידחו בקשותיו. הוא הוסיף, כי רק בחודש שעבר קיבל משרדו מיקרופילמים של הרשימות הללו מידי "צד שלישי", אשר את זהותו סירב לגלות. לדבריו, האינפורמציה תסייע למלא את הפערים בעבודות המחקר של משרדו ותאפשר לתובעים להחליט, אם מישהו מבין החשודים שעוד נותרו בחיים צריך לעמוד לדין.

שר הפנים הבריטי אינו מוכן להורות על חקירת חשודים בפשעי מלחמה נגד יהודים

מאת שאול צדקא
סופר "הארץ" בבריטניה

לונדון (מיוחד ל"הארץ") שר הפנים הבריטי אינו מוכן להורות למשטרה לחקור את עברם של 17 אנשים, החשודים בפשעי מלחמה נגד יהודים והשתקעו בבריטניה לאחר מלחמת העולם. הוא אמר זאת לנציגי מכון שמעון ויזנטל מישראל ומארה"ב אשר פגשו אותו אתמול בלונדון, יחד עם כמה מראשי הקהילה היהודית המקומית.

דאגלס הארד אמר, כי אין באפשרותו להסגיר את החשודים לברית־המועצות ולפולין, מדינות בהן בוצעו הפשעים, ושלל את האפשרות לבצע שינוי בחוק, כדי להביא להעמדתם לדין במקומות מגוריהם הנוכחיים.

עם זאת, הסכים לחקור את הדרך בה הגיעו החשודים לבריטניה ולבדוק אם לא עברו על חוקי ההגירה.

הוא ביקש מהמשלחות להמציא יותר הוכחות כדי לבסס את האשמותיהם.

ראש המשלחות הרב מרווין הייר לא הביע אכזבה מתוצאות המפגש ואמר, כי לראשונה הסכימו השל־טונות הבריטים לחקור בעברם של החשודים.

ניסויים בתרכיב נגד איידס — אולי עוד השנה

אטלנטה (ע"צ) ניסויים ראשונים בתרכיב נגד איידס עשויים להיערך עוד לפני תום השנה הנוכחית, אולם יידרשו עוד שנים אחדות עד שתרכיב יעיל יהיה מוכן לשימוש שגרתי. את זאת מסר שלשום ד"ר אנטוני פוסי, האחראי לתכניות מחקר המחלה הקטלנית הזאת במכון הלאומי לביקורת התחלואה, ליד וואשינגטון.

הוא דיבר בוועידה השנתית של החברה האמריקאית למיקרוביאולוגיה, הנערכת באטלנטה בירת ג'ורג'יה. הוא ציין, כי לפי שעה מדובר בניסויים בלבד ולא בהפצת התרכיב לשימוש מעשי. הוא הדגיש, כי גם אם הני־סויים יוכתרו בהצלחה, הרי התרכיב לא יהיה מוכן לשימוש שגרתי אלא בעוד שנים אחדות, כנראה ב־1995.

השלב הראשון של הניסויים נועד לוודא אם התרכיב אינו מסוכן לבני אדם. לפי המתוכנן, יחלו הניסויים לקראת סוף השנה הנוכחית.

מובארק מבקש עזרת חכמי הדת להגבלת הילודה

קאהיר (ע"צ) נשיא מצרים, חוסני מובארק, השמיע אתמול קריאה מרומזת לחכמי הדת המוסלמיים, לסייע בפתרון הבעיה הבוערת של הגבלת שיעור הילודה במדינה.

הנשיא נאם בפני משתתפי קונג־רס הדמוגרפיה בעולם הערבי, שנפתח ביום א' בקאהיר.

הנשיא ציין, כי שאלת הדמוגר־פיה היא בעיה מרכזית במדינות המוסלמיות ומהווה בסיס לפיתוח הכלכלי והסוציאלי. "הגיע הזמן", אמר המנהיג המצרי, "שחכמי הדת יחפשו פתרון לבעיות המעכבות את תכניות הפיתוח בחברה המוסלמית".

הקונגרס מאורגן על ידי אוניבר־סיטת "אל אזהר" המוסלמית, שהיא הסמכות התיאולוגית העליונה בעדה המוסלמית הסונית. בקונגרס מש־תתפים מומחים מוסלמים רבים ממצריים ומארצות אחרות, העוסקים בבעיית האוכלוסיה.

השלטונות המצריים מנסים לקבל את הסכמת חכמי הדת למדיניות של הגבלת הילודה, הנחשבת בעיניהם כצורך חיוני. בגלל הסתייגויותיהם של אנשי הדת נמנעו ראשי התכניות לתכנון המשפחה מלהכ־ריז במפורש על הגבלת הילודה. תחת זאת הסתפקו בציון העובדה, כי "משפחה קטנה היא משפחה מאושרת".

אוכלוסיית מצרים עברה ביולי שעבר את מחסום 50 המיליונים. שיעור הגידול השנתי מגיע לכדי 2.7 אחוזים, ופירוש הדבר שמצרי נוסף נולד בכל 24 שניות. אם יימשך הגידול בקצב הנוכחי תגיע אוכלוסיית מצרים בסוף המאה הנוכ־חית ל־70 מיליון נפש.

רעשים עזים גרמו נזק רב בניו זילנד

וולינגטון (ע"ד וע"צ) שורה של רעידות אדמה עזות פקדו אתמול את ניו זילנד. ניזוקו גשרים, בניינים, כבישים ומסילות ברזל על פני שטח נרחב בצפון המדינה, והשלטונות הכריזו מצב חירום באיזור שבו מתגוררים כ־200 אלף תושבים. עד כה נמסר על שני נעדרים ושלושה פצועים, מהם אחד פצוע קשה.

מקפרליין: ניסיתי להתאבד משום שהרגשתי כי אכזבתי את ארה"ב

"הייתי יכול לדאוג ששר החוץ ג'ורג' שולץ ינקוט עמדה תקיפה יותר בעניין עסקות הנשק"

ניו יורק (ע"ד). היועץ לשעבר לבטחון לאומי של הבית הלבן, רוברט מקפרליין, אמר כי ניסה להתאבד משום שהרגיש שהכזיב את ארה"ב, וכי היה באפשרותו לעשות יותר כדי לבלום את שער־וריית אספקת הנשק לאיראן.

מקפרליין דיבר בראיון שהתפר־סם אתמול ב"ניו יורק טיימס". "מה שדחף אותי אל סף האובדן היתה ההרגשה שהכזבתי את ארצי", אמר מקפרליין. "אילו נשארתי בבית הלבן, בטוחני שהייתי יכול לעכב את הידרדרות העניינים".

מקפרליין, קצין־צי לשעבר, בן 49, התפטר בדצמבר 1985 מתפקידו כיועץ לבטחון לאומי, ולפני שלושה שבועות ניסה להתאבד על ידי נטילת מנה מוגזמת של כדורי הרגעה. הוא הסביר, כי החליט בזמנו להתפטר משום שהרגיש שאינו משתייך לחוג הפנימי של הנשיא ושאין מאזינים לדעותיו.

"הנשיא לא האזין לי תמיד, אולם יכולתי לסמוך על אחרים שהיתה להם השפעה עליו", אמר מקפרליין. "הייתי יכול לדאוג ששר החוץ ג'ורג' שולץ ינקוט עמדה תקיפה יותר בעניין זה. הנשיא העריך אותו מאוד. הייתי יכול להניע אותו לעתים קרובות יותר לבוא אל המשרד הסגלגל ולפעול להפסקת התכנית".

מדיניות פרטית

הניו יורק טיימס מציין בקשר עם שערוריית הנשק לאיראן, כי החקי־רה של ועדת טאואר גילתה "מדיניות חוץ פרטית" שנוהלה בבית הלבן. לדעת העיתון יש להפעיל חוקים והגבלות לגבי סמכותו של הנשיא, אשר יסללו אפשרות מעין זו. "אין מקום בד־מוקרטיה שלנו לפעולות אישיות חשאיות ולמדיניות חוץ פרטית", כותב העיתון במאמר ראשי.

השבועון ניוזוויק דיווח אתמול כי 17 משלוחים של תחמושת נשלחו למורדי ניקרגואה באמצעות אפיק חשאי של הבית הלבן בשנת 1984, לאחר שהקונגרס החליט על הפסקת הסיוע למורדים. השבועון מוסיף, כי מדובר במשלוחים בשווי 6.5 מיליון דולר דרך פורטוגל.

משלוחים אלה נוהלו על ידי עוזר־לשעבר של היועץ לבטחון לאומי, אוליבר נורת, והגנראל (מיל) האוויר לשעבר ריצ'ארד סיקורד.

הוושינגטון פוסט דיווח אתמול כי רוברט גייטס יפרוש מתפקיד המוע־מד לניהול סוכנות הביון המרכזית של ארה"ב (סי־איי־איי), בגלל החקי־רות הגוברות והולכות מצד הקונגרס סביב חלקו בשערוריית הנשק האיראנית. העיתון מוסר בשם מקורות יודעי דבר בממשל ובקונג־רס, כי גייטס קיבל את החלטתו זו בעקבות אזהרות מצד מנהיגים רפובליקאים בקונגרס, שמינויו עתיד כנראה להידחות על ידי הסינאט.

רופאי המלך פאהד הוזעקו לטפל באסד

פאריס (ע"מ) מטוס של המלך פאהד נחת במפתיע בדמשק בליל ה־17 בפברואר. במטוס היו רופאיו האישיים של המלך הסעודי והם באו לטפל בנשיא אסאד, שמצב בריאותו קשה. על כך מוסר העתון "אל־טליעה אלערביה". העתון יודע לספר כי שלטונות נמל התעופה נקטו צעדים מיוחדים באותו לילה, כדי למנוע מנוסעים רגילים ומעובדי השדה לעמוד על זהות נוסעיו של בית החולים המעופף.

לדברי המקורות, בריאותו של נשיא סוריה הידרדרה מאוד מאז שובו מהפסגה המוסלמית, בכווית.

חמשה הרוגים ו־80 פצועים בנפילת מעלית סקי בצרפת

טארב (ע"ד) חמשה גולשי־סקי נהרגו וכ־80 אחרים נפצעו כאשר נפלו מגובה 30 מטר, בהתמוטט רכבלי־סקי באתר נופש בצרפת.

התאונה הקטלנית אירעה באתר הנופש לוראבידן בהרי הפירינאים. כ־100 גולשי סקי שהיו ברכבל אל פיסגת ההר נזרקו מתוך מושביהם והוטחו אל השלג הסל־עי שלמטה, כתוצאה מהתמוטטות המתקן.

כמעט כל המושבים נפלו ארצה, אולם כמה אנשים בודדים המשיכו להיטלטל בתוך מושביהם בפיסגת המדרון במשך שעות אחדות, עד שהגיעו מסוקים והילצו אותם למקום מבטוח.

המשטרה מסרה כי 50 מן הנפ־געים נפצעו קשה. בידיעות ראשו־נות נמסר כי ארבעה מן ההרוגים הם צרפתים והחמישי הוא ספרדי.

ערך את העמוד: אור גונדר

בצער רב אנו מודיעים על פטירתו של יקירנו
צבי לב
הובא למנוחות בירושלים ביום שני, א' באדר תשמ"ז, 2.3.87
אשתו: לנה
בנותיו: זיוה ושלמה רותם
יהודית ויצחק מגן
נכדיו: גדעון, בועז, חגית, דורון, מיכל
אחיו: חיים לב וב"ב
אחותו: אידה זיו וב"ב

בצער רב אנו מודיעים על פטירתו של חברנו הגימלאי
סלומון בן־ציון ז"ל
(סניף ראשל"צ)
ומשתתפים בצער חברנו
סלומון בנימין ומשפחתו
במות האח
אגד — ההנהלה החברים והשכירים
קרן הגימלאות של חברי אגד בע"מ
ארגון גימלאי אגד

לנמרוד ברונר ובני משפחתו
מתאבלים מרה על מות
האם ז"ל
חבריך
לכיתה ה'2 והמורה
בי"ס סביון, בני־יהודה

לחברנו מלמד משה
(סניף רמלה)
אתך באבלך בהילקח האב
מאיר ז"ל
אגד
ההנהלה החברים הגימלאים והשכירים

לליאורה קרוינאנקר
עמך באבלך על פטירת
אביך ז"ל
משפחת אוקסמן

אנו משתתפים בצערו של חברנו
רוקמן ארנון
(מסניף כרמל)
במות עליו
האם ז"ל
אגד
ההנהלה החברים והשכירים

אבלים על מותו של
מר צבי לב ז"ל
מייסד ומנהלו הראשון של המכון הפדגוגי למדעי הטבע
מוזיאון הטבע בירושלים
עובדי המוסד ההנהלה וחברי העמותה

אנו משתתפים בצערו של חברנו
יצחקי יוסף
(מסניף טירה)
במות עליו
אביו ז"ל
אגד
ההנהלה החברים והשכירים

התזמורת הפילהרמונית הישראלית
א ב ל ה
על מותו של ידידה המסור
ממקימי היכל התרבות
פרדריק ר. מאן

בצער ובכאב אנו מודיעים על פטירתה הפתאומית של אשתנו אימנו וסבתנו היקרה
יפה לרנר ז"ל
הבעל: יצחק לרנר
הבן: עודד לרנר ומשפחתו
הבת: רונית רוזנגרטן ומשפחתה

במלאת שנתיים לפטירתו של יקירנו
אליהו מליס ז"ל
נעלה לקברו להתייחד עם זכרו ביום ד' ג' באדר תשמ"ז 4.3.87 בשעה 15.30 אחה"צ בבית העלמין בצופית.
רבקה מליס
שושנה ויהודה ארד

במלאת שמונה שנים לפטירתו של אהובנו
מבכירי השחקנים בתיאטרון העירוני חיפה
נתן מייסלר ז"ל
נעלה את זכרו מחר יום רביעי ג' באדר תשמ"ז (4.3.87) בשעה 11.00 בבוקר בבית הקברות "כפר סמיר" בחיפה
המשפחה
ההנהלה ושחקני
התיאטרון העירוני חיפה

הנהלת ההסתדרות הציונית העולמית
והסוכנות היהודית לא"י
משתתפת באבלו הכבד של
צבי אייל
הדובר ומנהל המחלקה לעיתונות וליחסי ציבור
על מות האם היקרה
דבורה קליסקי
תנחומים כנים למשפחה
אריה ל. דולצין יו"ר ההנהלה

דבורה קליסקי
אהובת נפשנו
נקטפה מאיתנו ואיננה
תובא למנוחת עולמים ביום שלישי, ב' באדר 3.3.87
ההלוויה תצא מביתה, רח' פינס 11 רחובות
לבית העלמין החדש בשעה 14.00 אחה"צ.
אין יגון כיגוננו
אבלים:
אביה: אהרון מרדכי פרדמן
בעלה: יצחק קליסקי
בניה: צבי וורדה אייל
יורם ואסתי אייל
נכדותיה: שלי ושיר
אחיותיה: ציפורה ומשה ויינר וב"ב (רחובות)
כרמלה ועו"ד אלכסנדר טל וב"ב (סביון)
בת־עמי ואלכס הלרמן וב"ב (הרצליה פיתוח)

אבלים וכואבים את מותו של אחי ודודנו היקר מכל
קובה (יעקב) גורלסקי ז"ל
מלודז'
שנפטר במילנו, ביום 23.2.87
יצחק וצפירה גוראל
גדעון וארנה גוראל
דפנה, יוסי, שרון ונועם תי"ב

ירידה ניכרת ביבוא מוצרים בני קיימא — בחודש שעבר

פחת יבוא מכוניות, טלוויזיות צבעוניות ומערכות וידיאו, מכונות כביסה, מדיחי כלים ומקררים — אך בהשוואה ל־86 חל גידול ברוב הפריטים

מאת צבי זרחיה
סופר "הארץ" לענייני כלכלה

ירידה ניכרת, של עשרות אחוזים, חלה בחודש שעבר ביבוא מוצרים בני קיימא, לעומת ינואר '87 — לאחר עלייה ניכרת ביבוא מוצרים אלה בחודשים האחרונים.

יבוא רכב פרטי ירד בחודש שעבר ב־28% והסתכם ב־2,614 מכוניות, לעומת 3,623 מכוניות בחודש ינואר '87 (בעיקר בשל האטה בפעילות היבואנים שתבעו העלאת מחירים). יבוא טלוויזיות צבעוניות ירד ב־28% והסתכם ב־6,961 טלוויזיות, לעומת 9,664 בינואר '87. יבוא מכונות כביסה ירד ב־28% והסתכם ב־6,422, לעומת 8,925 בינואר. יבוא מקלטי וידיאו ירד ב־46% הגיע ל־3,476, לעומת 6,467 בינואר. יבוא מדיחי כלים ירד ב־44% אחוזים והסתכם ב־2,726 לעומת 4,877 בחודש ינואר. יבוא מקררים ירד ב־1.5 אחוז והסתכם ב־1,501 לעומת 1,524 בינואר.

סגן הממונה על הכנסות המדינה באוצר, יורם גבאי, הסביר אתמול כי הירידה ביבוא מוצרים אלו, נובעת כנראה מהעובדה שהציבור צופה בשלב זה ליציבות יחסית של המחירים בחודשים הקרובים, לאחר הפיחות שבוצע בחודש ינואר.

מהשוואת נתוני היבוא בחודש שעבר לעומת חודש פברואר '86 עולה, כי יבוא מקררים גדל ב־165%, יבוא מכונות כביסה גדל ב־60%, טלוויזיות צבעוניות ב־31% ומדיחי כלים ב־6%. לעומת זאת, נרשמה ירידה של 7% ביבוא רכב פרטי וביבוא וידיאו־טייפ.

גידול של 6.6% בהכנסות המדינה ממסים בחודש שעבר

למרות החזר של עשרות מיליוני ש"ח ממס הכנסה לנישומים בגלל מחסור בכוח־אדם לבדיקת תיקים

מאת צבי זרחיה
סופר "הארץ" לענייני כלכלה

הכנסות המדינה ממסים גדלו בחודש שעבר ריאלית ב־6.6%, לעומת החודש המקביל אשתקד, והסתכמו ב־1.482 מיליארד ש"ח.

בחודשים אפריל 86־פברואר 87', הגיעו הכנסות המדינה לרמה של 15.5 מיליארד ש"ח וזו עליה ריאלית של 11% לעומת התקופה המקבילה אשתקד.

הכנסות המדינה ממסים פחתו בחודש שעבר עקב החזר של עשרות מיליוני ש"ח ממס הכנסה לנישומים, שבוצע בחודש שעבר, מאחר שלשלטונות המס לא הספיקו לבדוק טענות נישומים בדבר החזר מס.

סגן הממונה על הכנסות המדינה באוצר, יורם גבאי, אמר אתמול כי אם תבוצע הרפורמה במס, במלואה, תהיה ירידה בהכנסות המדינה בחלק מסעיפי ההכנסות כמו מס הכנסה על פרטים ועצמאים. אך בהתחשב בכל האינדיקטורים הכלכליים והגדלת מאמצי הגבייה, צפויה עליה מתונה בהכנסות אגף המכס, עקב גידול משוער ביבוא.

מנתוני האוצר עולה, כי הכנסות המדינה מאגף מס הכנסה ומס רכוש עלו ריאלית ב־4.6% לעומת החודש המקביל אשתקד והסתכמו ב־800 מיליון ש"ח. בחודשים אפריל 86' - פברואר 87', הגיעו הכנסות האגף ל־8.2 מיליארד ש"ח, וזו עליה ריאלית של 9.2% לעומת התקופה המקבילה אשתקד. ההכנסות נטו ממס הכנסה היו בפברואר גבוהות ב־6% לעומת החודש המקביל אשתקד, למרות הקטנת מס המעסיקים מ־7% ל־4%.

הגורמים לגידול בהכנסות

גבאי הסביר עוד, כי הכנסות המדינה היו גבוהות יחסית כתוצאה משילוב של כמה גורמים: עליה ריאלית בשכר ברוטו יחסית לחודש המקביל אשתקד, וגביית הפרשי מס לשנת המס 86', שהתקבלו השנה בחודשים ינואר עד מארס, לעומת השנים הקודמות שבהן התקבלו ההפרשים בחודשים אפריל עד יוני, כתוצאה מהמעבר לשנת מס קלנדרית.

גבאי ציין, כי הכנסות המדינה ממסי יבוא הסתכמו בחודש שעבר ב־172 מיליון ש"ח וזו עליה ריאלית של 8.8% לעומת החודש המקביל אשתקד. רמת ההכנסות ממסי יבוא בפברואר 1987 היתה גבוהה יחסית לחודשים הקודמים, למרות הפיחות. הירידה בהכנסות נובעת מהאטה מסויימת ביבוא מוצרי בני קיימא וכן מהאטה ביבוא רכב עקב אי בהירות ביחס למחירים.

הירידה האמורה התבטאה גם בהקטנת ההכנסות מהפקדות יבוא המוטלות על מספר מוצרי בני קיימא.

אין שינוי בהכנסות ממע"מ

הכנסות המדינה ממע"מ נטו הגיעו בפברואר ל־385 מיליון ש"ח — רמה הדומה בקרוב לחודשים הקודמים. בחודשים אפריל 86־פברואר 87' הגיעו הכנסות ממע"מ נטו ל־3.659 מיליארד ש"ח — עליה ריאלית של 11.4%, המבטאת בקירוב את שיעור הגידול בצריכה בתקופה האמורה.

רמה מתונה יחסית של הכנסות נרשמה גם בכל המסים הקשורים לנסיעות לחו"ל (היטל נסיעות, היטל הקצבת מט"ח והיטל מכירת מט"ח) עקב מגמה עונתית של מיעוט היוצאים לחו"ל בתקופה זו.

הפיקוח על הבנקים יעביר לבנקים תוכנית התייעלות

ידרוש קיצוץ חריף בכח האדם בהנהלות הראשיות

מאת יהודה שרוני
סופר "הארץ" לענייני כלכלה

הפיקוח על הבנקים בבנק ישראל יעביר בקרוב לבנקים המסחריים תוכנית התייעלות חריפה, במסגרת המאמצים לשפר את מבנה העסקים של המערכת הבנקאית בארץ.

אחד הצעדים העיקריים שנכפו על הבנקים בחודשים האחרונים היה צמצום וריכוז של מערכת הסניפים, במסגרת תכנית שהתוותה גליה מאור המפקחת על הבנקים, ושר אמורה היתה להסתיים ב־1989. במסגרת זו סגרו הבנקים עשרות סניפים, ובנק הפועלים אף הודיע השבוע על כוונה לסגור 11 סניפים נוספים.

עודף כוח אדם בהנהלות

בסגירה המרוכזת של הסניפים יוצא מצב שבו צומצמה מצבת כח האדם בסניפים, ומאידך, ההנהלות הראשיות בבנקים לא צומצמו, ובדרגים הניהוליים נוצר עודף כח אדם גדול. בכמה מהבנקים נעשתה בעיה זו קריטית.

על פי התכנית החדשה יינתן לבנקים תמריץ להתייעלות גם בכח האדם בהנהלות הראשיות, על פי שיטת ניקוד מסויימת. כנקודת מוצא לקביעת הניקוד ילקח בחשבון מצבה הנוכחי של המערכת הבנקאית, ועדיין לא ברור אם יובאו בחשבון פעולות התייעלות שנעשו על ידי חלק מהבנקים בעבר. כן לא ברור אם תובא בחשבון העובדה שבחלק מהבנקים, היקף ההנהלות הראשיות ממילא מצומצם.

נגיד בנק ישראל מסר בשבוע שעבר כי עדיין לא ניתן האישור להעלאת שיעורי העמלות לבנקים, מכיוון שהם לא העבירו לבנק ישראל תכניות התייעלות מפורטות.

בעקבות חשיפה של "כלבוטק":

איגוד האופטיקאים הורשע בניסיון להפעיל הסדר כובל

מאת צבי זרחיה
סופר "הארץ" לענייני כלכלה

איגוד האופטיקאים והאופטומטריסטים ושלושה מחברי הנהלתו נקנסו בבית משפט השלום - בתל אביב ב־2,500 ש"ח לאיש, בגין מניעת מתן הנחות לצרכן. כן הוטל עליהם להגיש התחייבות בסך של 32 אלף ש"ח, שלא לעבור עבירה זו בעתיד.

שופט בית משפט השלום, אליהו סלטון, קבע בגזר דינו כי הנאשמים ניסו למנוע מתן הנחות על ידי חברים המאוגדים בארגון, דבר שמשמעותו התארגנות קרטלית.

הפרשה נחשפה לפני חודשים מספר בתוכנית "כלבוטק", בעקבות תלונה על אופטיקאי שנקרא לסדר על ידי האיגוד, לאחר שערך מבצע הנחות גדול.

הממונה על ההגבלים העסקיים במשרד התעשייה והמסחר, זאב גלמור, הביע שביעות רצון מגזר הדין וציין כי זו פעם ראשונה שבית המשפט פוסק בצורה חד משמעית שהמלצות בעלי עסקים לגבי מחירים, מהוות הסדר כובל ולא־חוקי.

צפויים שיבושים בטיסות אל־על בגלל השתלמויות טייסים ולחץ הקשור במו"מ על הסכם העבודה

מאת זהר בלומנקרנץ

מחסור זמני בטייסים מורגש בחברת "אל על", בין היתר משום שחלקם עסוקים בהשתלמויות לקראת הסבה למטוסים חדשים. הדבר עלול להביא לשיבושים בלוח הטיסות הסדירות של החברה. נוסף לכך ייתכנו שיבושים יזומים של הטייסים כאמצעי לחץ על ההנהלה שאתה הם מנהלים משא ומתן על הסכם עבודה חדש.

מהחברה נמסר אתמול בתגובה, כי ההנהלה מודעת למצב ונוקטת בכל הצעדים הדרושים למנוע הפרעות ושיבושים.

ארקיע תבצע טיסות שכר אילת־לוקסור

מאת זהר בלומנקרנץ

"ארקיע" נערכת להפעלת טיסות שכר בין אילת ללוקסור, באפריל. בשלב ראשון מתכוננת החברה להפעיל טיסה מדי שבת. תיירים מחו"ל ואורחים מישראל השוהים באילת ישלבו במסגרת ביקורם באילת יום שהיה אחד לפחות בלוקסור. הטיסות ייערכו באחד משלושה מטוסי דאש 7 שיהיו ברשות החברה.

אישור שלטונות התעופה של מצרים להפעלת הקו ניתן עוד בדצמבר 86' ורישיון ההפעלה הרשמי ב־8 בינואר 87'. החברה פנתה למנכ"ל משרד החוץ אברהם (אברשה) טמיר וביקשה, כי שר החוץ יטפל בקידום הנושא בעת ביקורו במצרים וכך היה.

שדרות תושבת אם לא יוחזרו 73 עובדים שפוטרו ממפעל מבט

מאת איתן רבין

73 עובדים מתוך 100 עובדים של מפעל מבט, החברה־הבת של רסקו בשדרות, קיבלו אתמול במפתיע מכתבי פיטורין. רסקו שלחה את המכתבים ללא התייעצות מוקדמת עם ועד העובדים ומועצת הפועלים בשדרות.

במכתבי הפיטורין צויין, שמכיוון שהמפעל צובר הפסדים כספיים והתפוקה ירדה, ועל מנת למנוע הפסדים נוספים, הוחלט לסגור את המפעל ולתת לעובדים פיצויים.

ראש המועצה עמיר פרץ אמר בתגובה: "שדרות רואה בצעד שנקטה חברת רסקו ניצול מחפיר של העובדים, שהחליטו ללכת לקראת הבראה של המפעל והסכימו לפיטורין של 200 מ־300 עובדים. המועצה המקומית שדרות לא תיתן למפעל להיסגר ותילחם עד הסוף".

עובדי מבט המפוטרים עומדים להפגין ליד משרדי חברת רסקו בתל אביב ולדבריהם יגיעו עד להשבתה של העיירה שדרות כולה.

1.7 מיליון ד' הושקעו במפעל מנגל בגליל העליון

מאת נורית אמיתי

מיליון ושבע מאות אלף דולר השקיעה מפעל מנגל שבגליל העליון ברכישת ציוד חדש למיצים טבעיים, שאותו ירכיבו בקיץ.

המפעל מייצר מיצים טבעיים משווקים לרבות מיזוג הגליל. באחרונה רכש מנגל ממפעלי גת את מפעל צ'מפיון לייצור מיצים טבעיים. במפעל מועסקים 37 עובדים, מתצינום תושבי קריית שמונה.

שירותי טרום־טיסה לנוסעי אל־על אורחי הילטון ת"א

מאת זהר בלומנקרנץ

שירותי טרום־טיסה מלאים לנוסעים בחברת "אל על" יינתנו מעתה לאורחי מלון "הילטון" בתל־אביב. אורחי המלון יוכלו להפקיד במקום את מטענם ערב הטיסה בין השעות 18.00 ל־24.00 ולקבל את כרטיס העליה למטוס. השירות החדש יינתן מדי ערב פרט לימי ששי. במוצאי שבת יחל השירות כשעה לאחר צאת השבת.

אושר הסיוע לעיירות הפיתוח ולישובי יש"ע והדרוזים

80 מיליון ש"ח מהרזרווה של 1986 ו־1987 שיאפשרו פריסת חובות למספר שנים

מאת עקיבא אלדר

ועדת הכספים אישרה אתמול מתן סיוע של 80 מליון ש"ח לעיירות הפיתוח, לישובי יש"ע ולישובי הדרוזים מהרזרווה של תקציבי 1986 ו־1987. כשלב ראשון אישרה העברת 20 מיליון ש"ח מהרזרווה של 1986, לחיסול הגרעונות התקציביים המצטברים ב־17 רשויות: 1.505 מליון ש"ח ליישובי בקעת הירדן, 376 אלף ש"ח ליישובי גוש עציון, 100 אלף ש"ח לקריית ארבע, ו־127 אלף ש"ח לאלקנה. הסכום הכולל לסיוע ליישובי יש"ע הוא 7 מיליון ש"ח. בשלב זה סיים האוצר בדיקה לסיוע ב־2.5 מיליון ש"ח בלבד.

האוצר הודיע, כי העדיפות בסיוע תהיה לעיירות פיתוח ולישובי יו"ש הדרוזים ומאוחר יותר ייכללו בו ישובים חלשים אחרים. הסיוע לרשויות יהיה פריסת חוב לטווח ארוך בריבית סבירה, הרשויות המקומיות ישתתפו בחיסול החוב על ידי מכירת נכסים. הסדר פריסת החוב יוגבל לשנה־שנתיים ויחודש אם הרשות המקומית תעמוד בביצוע כל תנאי תוכנית ההבראה. ייעשה הסדר עם הבנקים לוויתור על חלק מהחוב או פריסתו בריבית נמוכה. ההסדר לכל רשות יהיה על בסיס ניתוח הנתונים של הרשות המקומית על ידי כלכלנים והאוצר וחשבון ובתאום בין משרדי הפנים והאוצר.

מתוך סכום המסגרת של 80 מיליון ש"ח הועיד האוצר סכום של 30 מיליון מתקציב 1987 שיחולק כמענק לאיזון התקציב לרשויות.

עם אישור הסיוע לרשויות הוסר "משבר התק"ם" בוועדת הכספים. הדיון צפוי בתחילת חודש אפריל, כשיתחיל הדיון באישור מנת הסיוע השניה לתק"ם. חברי סיעת הליכוד הודיעו, כי לנוכח המשך הסיוע לתק"ם יתבעו את המשך הסיוע ליישובי יש"ע. לאחר חיסול הגרעונות הם דורשים סיוע להרחבת תשתית היישובים.

בחזרת דב לאוטמן, נשיא התאחדות התעשיינים הלך מעמיתיו, בעוד אתמול סיור בכפרי הדרוזים, במהלכו נפגש עם ראשה הרוחני של העדה הדרוזית, שיך אמין טריף ועם יזמים תעשיינים. ופורום ראשי המועצות הדרוזיות. הפגישות נערכו במטרה לקדם את נושא התעשיה ביישובים הדרוזים, ובמיוחד לספק פתרונות עבודה הולמים לחיילים המשוחררים ולמובטלים הרבים. אנשי התאחדות התעשיינים הבטיחו כי יסייעו בהסברה וביזום מפעלים עתירי כוח אדם שניתן להכשירו במקום. (בתמונה: טריף בהנא, מעורת "הארץ". תצלום: י.פ.פ.)

בתום פגישה בין שר האנרגיה שחל לעמיתו הארגנטינאי:

ישראל וארגנטינה יחתמו מיזכר הבנה לשיתוף פעולה מדעי־טכנולוגי

מאת יהודה שרוני

ישראל וארגנטינה יחתמו על מיזכר הבנה לשיתוף פעולה מדעי־טכנולוגי — כך סוכם בתום פגישה שהתקיימה אתמול בין ד"ר פדרו אוגוסטין טרוקו, שר האנרגיה והעבודה הארגנטינאי, לבין שר האנרגיה הישראלי משה שחל. השר הארגנטינאי, שהגיע אתמול ארצה בלווית סגנו ושניים מעוזריו, יחתום עוד השבוע על המזכר.

ההסכם שייחתם יכלול פרק מיוחד שיעסוק בשיתוף פעולה הדוק לפיתוח מקורות אנרגיה חלופיים בשתי המדינות. המזכר בהעברת טכנולוגיה ומידע, וכן בשותפויות עסקיות בתחום האנרגיה. כאשר החלק הישראלי יתבטא בהעברת מידע. השר הארגנטינאי ציין בשיחה עם עמיתו הישראלי, כי מדינתו מעוניינת בידע הישראלי בעיקר בתחומי האנרגיה הסולארית, התפלת מים והשקייה.

PARADISE!

באת ומצאת שער נעול ב"מי ומי" צהלה - אל תבהל: **אנחנו ממול.**

חצה את הכביש מערבה ובמהרה תגלה אותנו ממתינים לך מעבר לפינה. מהצומת המרומזרת של הפנייה הדרומית לקריית־שאול לך, או סע, בעקבות השילוט ותגיע ל־**PARADISE**.

על שטח רחב־ידיים בתוך גן מרהיב ביופיו ממתינים לך שולחנות מבהיקים, מלצריות ומלצרים חינניים ומעל לכל - מיטב מטעמי **"מי ומי"**.

ב־**PARADISE** תפתח בקרוב גם חנות מפעל וכן קיימת אפשרות לאירוח קולקטיבי של עד 100 קרואים לאירוע משפחתי או אחר.

להתראות

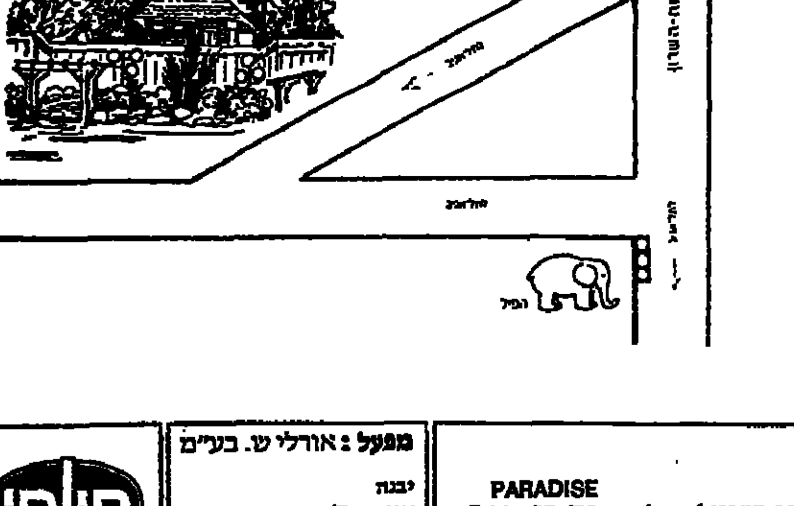

מסעדות: ירושלים - רח' בן־יהודה 34 מגדל אילון — מרתף־העיר טל. (02) 242214 | חיפה שד' בן גוריון 17, חיפה 35021 טל. (04) 522093 | מילנו רח' יהודה המכבי 4, ת"א 62669 טל. (03) 460435 | PARADISE רח' הבריכה 7, קרית שאול. טל. 496115

מפעל: אורלי ש. בע"מ, יבנה, איזור התעשיה, יבנה 70600, טל: (08) 436644/5/6

הנהלה ראשית וחנות המפעל: רח' תוצרת הארץ 13, ת"א 67891. טל. (03) 256216/7

ערך את העמוד: אריה חשביה

כלכלה ועסקים

יש סיבה לאי הצמיחה

ספל קפה במלון 3 כוכבים יעלה מהיום 1.60 שקל. במלון בן 5 כוכבים יעלה אותו ספל קפה 2.00 שקלים. כוס סודה תעלה 1.20 במלון 4 כוכבים, וכוס מיץ טרי במלון 2 כוכבים 1.20 שקל — וזה רק מבחר מצומצם מלוח המחירים שפירסם השבוע שר התיירות, אברהם שריר.

יומן כלכלי

נחמיה שטרסלר

מדוע שיפגר אחרי שר התחבורה חיים קורפו, שפירסם באותו היום את לוח המחירים המרביים של מאות כלי רכב? ומדוע ששניהם לא יתחרו בשר התעשייה אריאל שרון המעסיק עשרות מפעילי חרות בבדיקת מחירים, ומפרסם עשרות צווים לגבי רוב המוצרים במשק הישראלי.

לכאורה, מדוע להלין. הרי כך יש מי שמגן עלינו, הצרכנים. יושבים השר והמנכ"ל ושני כלכלני המשרד ומחשבים כמה יאה לו למפעל שוקולד להרוויח, וכמה נאה ליבואן רכב, או כמה צריך להרוויח בית־מלון.

הם, שלא ניהלו עסק מימיהם, מאלצים את בעלי המפעלים לנהול לירושלים כדי לקבל תוספת של 5% כאן או 3% שם. ומנכ"לי המפעלים יודעים לספר על רוב ביזיון וקצף, כאשר הם צריכים להתחנן לעוד פגישה ועוד הסבר עם כלכלן זוטר במשרד הממשלתי החורץ את גורלם — לשבט או לחסד.

אך מכולם הגדיל לעשות שר התחבורה. לא רק שקבע מחירי מקסימום לחברות התעופה — אלא גם אסר עליהן לתת הנחות. התוצאה היא שחברות התעופה — כדי לקדם את מכירותיהן — נותנות הנחות משמעותיות לסוכני הנסיעות. אך אלה חוששים לתת הנחה כלשהי לנוסעים, מפחד פן יגונב דבר הפשע לאוזני קורפו.

ואם יקשה הקורא, הרי עצם הפיקוח מונע עליית מחירים, אשיב לו: ראה מקרה דובק.

קורפו — גם אסר לתת הנחות

הפיקוח אולי מונע את עליית מחיריהם של אותם מוצרים המצויים בסל המוצרים של הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה, אך אז — עודף הביקוש שבידי הציבור ועליית הוצאות הייצור ימצאו את ביטוים המלא־פלוס במוצרים שמחוץ לפיקוח, או במוצרים קשי־פיקוח.

השיטה שבה קובעים השר והמנכ"ל את המחירים במשק מבטלת את תפקידם המרכזי של המחירים: הקצאת מקורות יעילה. אם עולה הביקוש למוצר מסוים, לא ניתן להעלות את מחירו ולכן לא ניתן לשכור עוד עובדים, להעלות את שכרם, ולהגדיל הייצור. כלומר, לא ניתן להסיט עבודה והשקעות ממוצר ההולך וגווע את חייו — למוצר החדש, וזה מרשם ברור לקיפאון, לאובדן תוצר, וזו הסיבה העיקרית לכך שהמשק אינו צומח.

כיום התעשיינים מקטנים על המצב, אך אל להם להזיל אפילו דמעה אחת. הם במו ידיהם יזמו את שיטת הפיקוח באוקטובר 84', עם פתיחת עונת עיסקות־החבילה. המקורבים לצלחת האמינו אז שהם לא ייפגעו, אך כשמו קנים לשרים פעם אחת את הכוח לקבוע גורלות, הם לא ישמיטו אותו מידיהם, ודאי לא מרצונם — עד לפרוץ המשבר הבלתי נמנע.

מרכז "תנובה" — אגף המשק

מעמיד למכירה רכב פרטי, מסחרי ומשא משומש כדלקמן

מס' סידורי	מספר רישוי	שנת ייצור	התאור: סוג	התאור: תוצר	הרכב: דגם	הרכב	דלק	הערות	חניון	
1	12-145-81	1981	פרטי	דו שימושי	מאסטה	1100	בנזין	רדיו	חניון	"המגדל" רסק
2	34-488-84	1984	פרטי	דו שימושי אוט'	סיירה	1600	בנזין	רדיו+מזגן	חניון	"המגדל" רסק
3	59-836-84	1984	פרטי	דו שימושי אוט'	סיירה	1600	בנזין	רדיו+מזגן	חניון	"המגדל" רסק
4	35-357-81	1981	פרטי	רגיל	סובדו	1300	בנזין	רדיו	חניון	"המגדל" רסק
5	35-536-81	1981	פרטי	רגיל	סובדו	1300	בנזין	רדיו	חניון	"המגדל" רסק
6	34-792-81	1981	פרטי	רגיל	סובדו	1600	בנזין	רדיו	חניון	"המגדל" רסק
7	35-053-81	1981	פרטי	רגיל אוט'	סובדו	1600	בנזין	רדיו	חניון	"המגדל" רסק
8	59-313-81	1981	סגור		סובדו	1600	בנזין	רדיו	חניון	"המגדל" רסק
9	97-929-82	1982	פרטי	דו שימושי	סובדו	1600	בנזין	רדיו	חניון	"המגדל" רסק
10	53-721-82	1982	פרטי	רגיל	סובדו	1300	בנזין	רדיו	חניון	"המגדל" רסק
11	35-941-82	1982	פרטי	רגיל	סובדו	1300	בנזין	רדיו	חניון	"המגדל" רסק
12	35-246-82	1982	פרטי	רגיל	סובדו	1300	בנזין	רדיו	חניון	"המגדל" רסק
13	852-708	1977	תומך	4×2	מק	R-686	דיזל	מנוף	מחלבת	חיפה
14	853-510	1978	משא	עם ארגז סגור	פורד	1210	דיזל		מחלבת	חיפה
15	175-506	1978	משא	עם ארגז סגור	פורד	1614	דיזל	לפירוק		ת"א
16	503-623	1970	גרור	חקלאי מסטח	מגרה			מחלבת		תל־יוסף
17	739-222	1970	טרקטור	פיאט	450			מחלבת		תל־יוסף

לתשומת לב המעוניינים בקניה:

המעוניינים יוכלו לראות את הרכב בחניונים בימים מ־4.3.87 עד 10.3.87 משעה 09:00 עד 14:00, בהתאם לרשום מטה, פרט ליום שישי 6.3.87. המשרדים והחניונים יהיו סגורים.

א. חניון "המגדל" בבית רסקו מתחם 3 רח' דניאל פריש 3 פינת הרכבת, תל־אביב.
פרטים אפשר לקבל במרכז "תנובה" מחלקת התחבורה חדר 521 קומה 5 אצל הה' ח. בן אנוש.
ב. חניון "תנובה" דרך שמן חיפה בחצר המחלבה, פרטים במחלקת התחבורה במקום, אצל הה' אמנון בן יוסף.
ג. חניון "תנובה" תל — אביב דרך פ"ת 150 ע"י תחנת דלק "פז הקריה", פרטים במחלקת התחבורה אצל הה' דבור דוד.
ד. חניון "תנובה" תל — יוסף, דאר נע גלבוע, בחצר המחלבה. פרטים במחלקת משק במקום אצל הה' פלדמן אברהם.

את ההצעות יש להגיש עד יום ד' 11.3.1987 שעה 12:00 במעטפות סגורות מיוחדות המצאות במרכז "תנובה" תל — אביב רח' דניאל פריש 3 פינת הרכבת במזכירות אגף המשק קומה 5 בצירוף המחאה בנקאית, או ערבות בשיעור 10% מערך ההצעה.
אחד נוסף בגין רדיו או מזגן אינו כלול בהצעה וחייב בתשלום:
א. רדיו — 50 ש"ח ב. מזגן — 500 ש"ח.
אין הקונה רשאי לתבוע כל תוספת או החלפת חלק מחלקי כל הרכבים המוצעים למכירה, לאחר שנמצא מתאים לרכישה.
לא תתקבל כל תביעה מצד הקונים לגבי הקניות ומצבם הטכני (מכני) של הרכבים.
בהתאם לחוק, אנו נגבה מהקונה מס ערך מוסף עבור הרכבים שחל עליהם מס.

את הרכב אפשר יהיה לקבל רק לאחר העברת בעלות
דמי ההעברה יחולו על הקונה

תשלום והוצאת הרכב מהחניון תוך 7 (שבעה) ימים מתאריך ההודעה על הזכיה.
לאחר המועד הנ"ל יחויב הזוכה בדמי החניה והשמירה.

אין אנו מתחייבים לקבל את ההצעה הגבוהה או הצעה כלשהי.

נא לציין בהצעה בכתב יד ברור (דפוס) את שם המשפחה, שם פרטי, כתובת וטלפון בבית ובעבודה.

מרכז "תנובה"
אגף המשק

שערי מטבע חוץ

2.3.87

המטבע	בנק לאומי מזומנים קניה	בנק לאומי מזומנים מכירה	בנק לאומי העברות והמחאות קניה	בנק לאומי העברות והמחאות מכירה	בנק הפועלים מזומנים קניה	בנק הפועלים מזומנים מכירה	בנק הפועלים העברות והמחאות קניה	בנק הפועלים העברות והמחאות מכירה	בנק דיסקונט מזומנים קניה	בנק דיסקונט מזומנים מכירה	בנק דיסקונט העברות והמחאות קניה	בנק דיסקונט העברות והמחאות מכירה	שער יציג	השינוי היומי
1 דולר	1.57	1.64	1.6070	1.6270	1.57	1.64	1.6060	1.6260	1.57	1.64	1.6060	1.6262	1.6169	0.0008
1 לישייט	2.44	2.55	2.5037	2.5349	2.46	2.57	2.4992	2.5304	2.45	2.57	2.4958	2.5272	2.5165	0.0196
1 מארק גרמני	0.86	0.90	0.8789	0.8898	0.86	0.91	0.8803	0.8913	0.86	0.91	0.8802	0.8913	0.8852	−0.0001
1 פרנק צרפתי	0.25	0.27	0.2643	0.2676	0.25	0.27	0.2639	0.2672	0.25	0.27	0.2639	0.2672	0.2660	0.0001
1 גולדן הולנדי	0.76	0.80	0.7790	0.7887	0.76	0.80	0.7794	0.7891	0.76	0.80	0.7719	0.7876	0.7838	0.0002
1 פרנק שווייצי	1.02	1.07	1.0466	1.0596	1.03	1.08	1.0452	1.0583	1.03	1.08	1.0472	1.0604	1.0529	0.0011
1 כתר שוודי	0.24	0.25	0.2493	0.2524	0.24	0.26	0.2493	0.2524	0.24	0.26	0.2492	0.2523	0.2507	0.0007
1 כתר נורבגי	0.23	0.24	0.2306	0.2334	0.23	0.24	0.2304	0.2333	0.22	0.24	0.2302	0.2331	0.2319	0.0004
1 כתר דני	0.23	0.24	0.2335	0.2364	0.23	0.24	0.2333	0.2362	0.22	0.24	0.2335	0.2365	0.2349	0.0002
1 מרק פיני	0.35	0.36	0.3557	0.3602	0.35	0.37	0.3551	0.3595	0.34	0.37	0.3554	0.3599	0.3580	0.0010
1 דולר קנדי	1.18	1.23	1.2056	1.2206	1.18	1.24	1.2048	1.2199	1.18	1.24	1.2047	1.2199	1.2131	—
1 דולר אוסטרלי	1.03	1.13	1.0936	1.1072	1.05	1.13	1.0931	1.1067	1.06	1.13	1.0928	1.1058	1.1005	0.0078
1 ראנד דרא"פ	0.50	0.60	0.7730	0.7826	0.53	0.78	0.7727	0.7824	0.49	0.68	0.7736	0.7833	0.7783	−0.0006
10 פרנק בלגיים	—	—	0.4249	0.4302	—	—	0.4242	0.4295	—	—	0.4252	0.4305	0.4275	—
10 שילינג אוסטריים	1.22	1.28	1.2506	1.2661	1.23	1.29	1.2491	1.2646	1.23	1.29	1.2518	1.2667	1.2583	−0.0003
1000 לירות איטלקיות	1.20	1.27	1.2385	1.2539	1.21	1.29	1.2384	1.2538	1.21	1.29	1.2382	1.2538	1.2449	0.0003
100 ינים יפאניים	1.02	1.07	1.0486	1.0617	1.03	1.08	1.0458	1.0588	1.03	1.08	1.0479	1.0611	1.0541	−0.0011

טענות נגד חברת בידרמן:

"שמאי־הבית" קובע הערכות נזקים שרירותיות ולא הוגנות

מנכ"ל בידרמן: ללקוחות יש אפשרות לבחור בשמאי אחר

מאת יהודה שרוני

"לחברת בידרמן שמאי־בית המקבל את משכורתו מהחברה, ואינו יכול להיות ניטרלי בקביעת הפיצוי לנזק", כך טוען יהואי תירוש, מנכ"ל חברת ארז ביטוחים, בתלונה ששלח ליהודה דרורי המפקח על הביטוח באוצר.

תירוש מתייחס במכתב למקרה ספציפי שבו נגנב רכב עם סחורה מאחד המבוטחים שלו, ונגרם לו נזק רב. לדבריו, "מתוך נזק כולל של 43,791 שקל, לא אישר השמאי סכום של 2,055 שקל באופן שרירותי לא מוצדק ולא הוגן".

בשיחה עם סופר "הארץ" הוסיף תירוש, כי בחברת בידרמן נוהג לשלוח "שמאי־בית", המבצעים את עבודות ההערכה בצורה לא הוגנת. הגם שחברות הביטוח חייבות לאפשר ללקוחות שנגרם להם נזק לבחור שמאי משל עצמם.

זאב בן יצחק מנכ"ל בידרמן מסר בתגובה, כי המקרה הספציפי שעליו מתלונן תירוש נבדק לגופו של עניין. לדברי בן זאב, לחברת בידרמן יש רשימה של שמאים מורשים וכל לקוח יכול לבחור אחד מהם. לדבריו, הנוהג של שיגור "שמאי־בית" קיים רק לגבי לקוחות המבוטחים במסגרת סוכני החברה. אך לקוחות שאינם כאלה יכולים לבחור שמאי משל עצמם.

מעניין מה אומר על כך המפקח על הביטוח, יהודה דרורי.

מועצת עובדי "המזרחי" תתבקש לאשר היום את הסכם השכר החדש

מאת יהודה שרוני

מועצת עובדי בנק המזרחי שתתכנס לישיבתה היום תתבקש לאשר את הסכם העבודה החדש שסוכם בין נציגי העובדים להנהלת הבנק. הסכם העבודה החדש הושג בתום דיונים מרתוניים שהתקיימו בסוף השבוע שעבר, בינם לבין עצמם ועם ההנהלה.

מנכ"ל הבנק מיכאל צביגרי ויו"ר מועצת המנהלים של הבנק משה יגר, השוהים בימים אלה בחו"ל, נתנו את ברכתם הטלפונית להסכם החדש. ההסכם יובא לאישורה של מועצת המנהלים של בנק שתתכנס בימים הקרובים.

אריה נחמקין: בנק החקלאות ימשיך לתת הלוואות

שר החקלאות אריה נחמקין מסר אתמול ל"הארץ" כי בנק החקלאות ימשיך לתת סיוע למשקים, כך שהסיוע לא יועבר באמצעות הבנק לפיתוח התעשייה.

הבורסה אישרה את תשקיף כלל

הבורסה אישרה בשבוע שעבר את תשקיף ההנפקה של כלל, שבמסגרתו ביקשה החברה לגייס 20 מיליון דולר.

הבורסה לא קיבלה את הצעתו של פרופ' ברנע, שעל כלל לצרף לתשקיף דוחות פיננסיים מסוימים שישקפו טוב יותר את מצב החברה.

עם זאת, הבורסה תפנה בעתיד לכלל ותבקשה לצרף דוחות פיננסיים אלה בהנפקות העתידיות שלה.

קבוצת לודזיה־רוטקס תשקיע בהרחבת היצוא

מאת אברים צבר

קבוצת מפעלי לודזיה־רוטקס תשקיע בשנתיים הקרובות כ־1.5 מיליון דולר בהרחבת הייצור. תוכנית ההשקעה הוגשה כבר לאישור מרכז ההשקעות.

יו"ר לודזיה־רוטקס, יאיר רוטלוי, אישר פרטים אלה ואמר כי כל תוספת הייצור תופנה ליצוא, בעיקר לארה"ב. יצואה של החברה בשנת 1986 היה 3.9 מיליוני דולר. לדברי רוטלוי, הודות להרחבת הייצור יגדל היצוא בשנת 1987 בשיעור ניכר, אם כי מוקדם עדיין לקבוע כמה. הוא אמר עוד, כי תוכנית ההשקעה תבוצע בכל מקרה, גם אם אישור מרכז ההשקעות לא יתקבל בזמן.

במסגרת תוכנית ההשקעות יורחב הייצור במחלקת הסריגים וכבר כיום הוכנסו לעבודה שתי מכונות סריגה ממוחשבות חדישות. יורחב גם הייצור במחלקת הצביעה ויושלם תהליך המיחשוב של מחלקת הגזרה.

חברת מחשבים קטנה זכתה בתביעת בוררות נגד חברה־בת של אמפל, הפועלים והתק"מ

מאת אברים צבר

חברת ויזמן תעשיות מיחשוב הבורסה בע"מ, המעסיקה 4 עובדים (מלבד שני "המנהלים הכלליים") אשר מחזור עסקיה השנתי אינו עולה על 200 אלף דולר, זכתה בהליכי בוררות בתביעה שהגישה נגד חברת נשיונל אידיגשן איגק. ותקבל פיצויים בסך 165 אלף דולר.

חברת נשיונל אידיגשן היא חברה אמריקאית, בשליטת חברת אמפל, בנק הפועלים והתק"מ. פסק הבוררות ניתן בימים אלה (23.2) על־ידי עו"ד צבי טריסטר והוא טעון עדיין אישור פורמלי של בית־המשפט המחוזי בתל־אביב.

חברת ויזמן תעשיות מיחשוב הוקמה בשנת 1980 על־ידי גבי ויזמן והעולה החדש מצרפת פרנסואה רופלסים. החברה עוסקת בייצור תוכנת מחשבים המיועדת לזיהוי מערכות השקיה. בשנת 1986 היה מחזור המכירות כ־200 אלף דולר, מוצריהם יוצאו, בעיקר לספרד, ליוון, לדרום־אפריקה ולאוסטרליה.

מכתב התביעה שהוגש לבורר על־ידי משרד עו"ד אילן שלגי, בשם חברת ויזמן, עולה כי על־פי הסכם שנחתם עוד במהלך 1982 עם חברת נשיונל אידיגשן האמריקאית הוענקו לחברה זו זכויות שיווק בלעדיות בארה"ב של תוכנה מתוצרת חברת ויזמן. בחוזה נקבע כי חילוקי דעות בין הצדדים, אם יהיו, יוכרעו באמצעות בורר מוסמך.

שנתיים בלבד לאחר חתימת ההסכם התגלעו חילוקי דעות בין הצדדים. על־פי טענת ויזמן, נשיונל אידיגשן השקיעה במשך הזמן את עיקר מאמציה בשיווק מוצרים של התעשייה הקיבוצית דרוקא, על חשבון מוצרי חברת ויזמן. ויזמן תבע מנשיונל אידיגשן תשלום פיצויים של כ־250 אלף דולר.

הבורר, עו"ד צבי טריסטר, קיבל את מרבית טענותיו של ויזמן אך פסק כי על חברת נשיונל אידיגשן לשלם לו סכום שווה ערך ל־165 אלף דולר בלבד.

אנשים ועסקים / יהודה שרוני

שלום זינגר מחליף מכונית ומקבל נהג

מיד כשעזב צ'יק בינו את הבנק הבינלאומי, החליט שלום זינגר, המנכ"ל, שדרושה לו מכונית חדשה. הפג'ו 404 שלו משנת 82 אותה הוא נהג בכוחות עצמו, היתה כנראה מיושנת מדי, לכן רכש לו הבנק בשבוע שעבר פג'ו 505 שנת ייצור '87.

כשהיה בינו היו"ר, עמדה לרשותו ביואיק 82 ושימש אותו נהג בשם יורם. כשעזב בינו עבר אתו הנהג לבנק לאומי.

מהשבוע שעבר קיבל גם שלום זינגר נהג. מה יש, לא מגיע לו?

נחמיה שטרסלר

יורי סלנט בתרגיל בלשות נגד מפרקי פיט

השבוע התברר כי פגישת כונסי הנכסים של "פיט", עורכי הדין יוסי שגב ומיכאל שפיגלמן, עם מנהלי פיט, היתה מבצע מסובך ביותר, ואפשר שהפגישה כלל לא היתה מתקיימת.

הברוקרים יורי סלנט וחנוך בליך היו מוכנים לשתף פעולה עם הכונסים, רק לאחר שהוצג בפניהם מידע מדויק על דרכי הוצאת הכספים מפיט, ולאחר שהובטח להם שאם יסגירו את עצמם, יציינו המפרקים לטובה את שיתוף הפעולה מצדם.

צמד הברוקרים החליט מ"סיבות ביטחון" כי הפגישה תתקיים רק עם אחד מהם. המפרקים הוליכו לצורך העניין לבחור ביורי סלנט.

איש הקשר הודיע שהפגישה תתקיים בפנמה או במכסיקו. שפיגלמן ושגב הגיעו לניו־יורק, אך זמן קצר לפני העלייה למטוס, נמסר להם על העתקת הפגישה לגואטמלה. את המטוס תפסו השניים חמש דקות לפני ההמראה.

יגאל הורביץ: "אני צריך לעבור שנית על המספרים"

השר יגאל הורביץ שמתח שלשום, ביקורת בישיבת הממשלה, על העלאת הריבית האחרונה שביצע בנק ישראל, זכה לתשובה שלא ציפה לה כנראה מפי נגיד בנק ישראל, פרופ' מיכאל ברונו שהסביר לשרים מדוע העלאת הריבית האחרונה היתה צעד בלתי נמנע, ושיבח את הריסון המוניטרי ההדוק שהנהיג בזמנו השר יגאל הורביץ, בעת שכיהן כשר אוצר.

ברונו אמר כי הריבית הריאלית בתקופתו של הורביץ עלתה ממינוס 11 אחוזים לשנה בסוף 79', עד לכדי 19+ אחוזים בשנת 80', ול־34 אחוזים ריאלית בשנת 81'.

השר הורביץ לא הגיב תוך הפטיר "אני צריך לעבור שנית על המספרים".

צבי זרחיה

משה נסים רוצה הצעה בכתב

שר האוצר משה נסים מבקש מהנהלת החברה לישראל הצעה בכתב, ובה פירוט התנאים בהם היא מעוניינת לרכוש את פז.

דובר משרד האוצר יצחק פיינברג אמר בעניין זה כי שר האוצר עדיין לא נתן את הסכמתו להצעה שהחברה לישראל תקבל את חברת פז, תמורת 26 אחוז ממניות בתי הזיקוק המוחזקות על ידה.

משה אילת: מועדון השקם פועל לטובת מבוטחיו

מועדון השק"ם פועל בצורה נכונה לתועלת חברי הכלל מושכי ישראל, הנהלתו ראויה לשבחים על כך, כך טען לפני ימים אחדים משה אילת חבר הנהלת השק"ם בדברים שנשא בכנס אנשי קבע בצה"ל.

את הדברים האלו נשא בתגובה לטענות שהושמעו כנגד תבנית הביטוח של "מועדון השקם".

לדברי אילת, התקשרות של "מועדון השקם" עם חברת הביטוח "דולב" באה להבטיח מחירים נמוכים למבוטחים, ולכן חברי המועדון אינם צריכים להתפתות למודעות והבטחות של חברות אחרות.

פרס הרשות להגנת הצרכן לדוד ששון

פרס הרשות להגנת הצרכן בהסתדרות הוענק בתחילת השבוע על ידי מנכ"ל ההסתדרות ישראל קיסר לפרופ' דוד ששון על פעילותו במסגרת הרשות, לקידום עניינם של הצרכנים בענף הביטוח.

פרופ' ששון פעל לאחרונה יחד עם הרשות לשינויים בחקיקה בתחום הביטוח ותקבלה הצעתו להטלת קנס על חברות הביטוח שלא משלמות במועד את דמי הביטוח. לאה פורת

אנרגיה סולרית גם בצעצועים

האנרגיה הסולרית היתה לאחרונה בכותרות. תחנה סולרית ראשונה מסוגה נחנכה בשבוע שעבר בשדה בוקר, ושר האנרגיה משה שחל הודיע על משא ומתן להקמת תחנה סולרית ישראלית במצרים, בהספק של 5 מגוואט.

אך יש גם מי שהולך בקטנות. השבוע מסרה חברת "שקולניק את מרשלק" על מבצע הפצה של דגמים (מטוס, הליקופטר ותחנת רוח) להרכבה עצמית, המונעים באנרגיה סולרית. כל קופסה מכילה תא סולרי זעיר ההופך את האנרגיה של השמש או את האור של מנורת השולחן לאנרגיה חשמלית, המניעה את הדגם.

מסיבת העיתונאים של החברה הכלכלית הפכה למסיבה של רשות החברות

מסיבת העיתונאים שהחברה הכלכלית לירושלים אמורה היתה לקיים בשבוע שעבר, הפכה למסיבת עיתונאים של רשות החברות הממשלתיות.

הסיבה לשינוי הפתאומי, היתה התנגדותה של הרשות לניירות ערך לקיום המסיבה במתכונתה המקורית, בטענה שאין למסור פרטים לציבור הרחב, שאינם מופיעים בתשקיף ההנפקה.

מובן שראשי החברה הכלכלית לירושלים, כמו יו"ר דירקטוריון החברה אבי רז נכחו במסיבה, אך על מנת שלא ייווצר חשד שהם ארגנו את המסיבה, הם התפזרו בין העיתונאים.

מינויים

● בריטין להב הוצגה, התמנתה השבוע למנגנית מנהל מחלקת המודעות ב"הארץ". להב הרצגו ניהלה בעבר חברה ליבוא ושיווק תרופות בארץ.

● אבי בלבן מונה למשנה למנכ"ל חברת הביטוח "ארדט".

● נחום פרידמן, מהנדס ומנ"ע, פרש מתפקידו הניהולי ב"נשיונל קונסלטנטס", ופתח חברה שתעסוק בניתוח ניירות ערך, תוכניות עסקיות, קידום הנפקות, איתור עסקים ומשקיעים.

גם הפקידים נוסעים לארה"ב

במשרדים הכלכליים הציעו בשבוע שעבר, לצרף לשבלת השרים היוצאים לחו"ל, גם את הפקידות הממשלתית הבכירה. זאת, לנוכח העובדה שהפקידים מרבים לבקר באחרונה בארה"ב.

יועצו הכלכלי של ראש הממשלה עמוס רובין התלווה לביקור יצחק שמיר בארה"ב, ונפגש עם גורמי ממשל וכלכלה בארה"ב. הממונה על התקציבים באוצר אהרון פוגל הוזמן על ידי ועדה של בית הנבחרים להרצאה על כלכלת ישראל. סמנכ"ל משרד התעשייה והמסחר דוד בירודו שב לפני כשבועיים מסיור לימודים של חודש בארה"ב.

צבי זרחיה

קודים ניהוליים / יגאל בן אהרן

"בואו נשמע את יוסי"

ברגע הכבד של הישיבה, באופן מתוכנן או במתנה משמים, קולט הבוס קול עצות חלושה של יוסי התופך ברקע. "בואו נשמע את יוסי", אומר מיד הבוס, ויוצר מצב שנראה כאילו יוסי כפה עליו את דעתו. הבוס ממשיך "טוב, כדאי שכולם יקחו בחשבון שאם זה מה שרצים, נצטרך לחיות עם ההחלטה גם בעתיד".

בארבע עיניים, יומיים אחר כך, יקבל יוסי גער על יוזמתו, ושקל על זה שלא תיאם עם הבוס מראש.

בורסת היהלומים הישראלית בע"מ
רמת־גן

הזמנה

לאסיפה הכללית השנתית ה־32 במלון ... של האגודה
שתתקיים ביום שלישי, א' בניסן תשמ"ז (31.3.87) בשעה 15.30 בדיוק בבורסה.

סדר היום:

א. דו"ח מעשי מאת ההנהלה.
ב. דו"ח כספי.
ג. אישור הדו"ח המעשי והמאזן.
ד. דו"ח ועדת הביקורת.
ה. בחירת חבר הבוררים.
ו. מינוי רואה־חשבון מוסמך.
ז. בחירות לנשיא, למועצת המנהלים ולועדת ביקורת.

הערה: במקרה שלא יהיה נוכח מניין חוקי במועד הנ"ל, תדחה האסיפה בשעה אחת, דהיינו לשעה 16.30, ותתקיים באותו היום והיא תהיה חוקית בכל מספר משתתפים.

— הזמנות אישיות לא תשלחנה —

בפקודת מועצת המנהלים
ח. נוה, מנהל כללי.

בורסת היהלומים הישראלית בע"מ
רמת־גן

הזמנה

כל בעלי המניות מוזמנים בזה לאסיפה כללית יוצאת מן הכלל של החברה שתתקיים ביום שלישי, א' בניסן תשמ"ז (31.3.87) בשעה 15.00 בדיוק, בבורסה.

סדר היום:

א. דיון בתקנונים, שינויים והוספות לתקנות החברה — ואישורם.
ב. הגדלת ההון הרשום של החברה בסך כולל של -.1.850.000 ש"ח מעל ההון הרשום הקיים, בסך -.1.480.000 ש"ח, וזאת ע"י הוצאה של: -.1.850.000.000 מניות בכורה הניתנות לפדיון, בנות 0.001 ש"ח כ"א.

הערה: במקרה שלא יהיה נוכח מניין חוקי במועד הנ"ל, תדחה האסיפה בשעה אחת, דהיינו לשעה 16.00, ותתקיים באותו היום והיא תהיה חוקית בכל מספר משתתפים.

— הזמנות אישיות לא תשלחנה —

בפקודת מועצת המנהלים
ח. נוה, מנהל כללי.

דרוש
מוכר
(המשביר)
[illegible]

חדיש, כאלף מ"ר במקום מרכזי בת"א עם שוכר [illegible] 5–10 שנים התשואה 14%–15% [illegible]
מתווכים רציניים יפנו בצירוף פרטים לתיבת דואר 25011 ת"א מיקוד 61250

מרחב תכנון מקומי — השומרון
נמסרת בזה הודעה לפי סעיף 149 לחוק התכנון והבנייה תשכ"ה — 1965, כי הוגשה בקשה [illegible] של חלקה 6, 7 בגוש 10172 בבנימינה [illegible]
שלום [illegible]
יו"ר הועדה המקומית השומרון

כלכלה עולמית

מטבעות / יונתן שרמן

תנודות חדות בשער הדולר

שבוע המסחר במטבעות אופיין בשבוע שעבר בשינויי מגמות חרי־פים ומהירים, אשר התחילו את סחירת המטבעות בלא שינוי ביחס לדולר בסיכום שבועי או עם התחזקות קטנה ביותר.

תחילת השבוע לוותה בירידות חדות בשערו של הדולר ביחס לכל שאר המטבעות, לנוכח הפרסומים על הסכם שהושג כביכול בוועדת חמש המדינות המתועשות העשירות ביותר, שהתכנסה בסוף השבוע שעבר בפאריס.

אבל לאחר כמה הבהרות במשך השבוע, הולכה מגמה זו להשתנות, במיוחד לנוכח הפרסומים כי ראשי הממשל האמריקאי יפגינו יותר מעורבות בשוק מטבעות־החוץ ויבי־למו את הידרדרות הדולר מעבר לרמתו הנוכחית.

פול וולקר, יו"ר הפדראל רזרב, אף העיד ביום זה בפני ועדה של הסנאט ודבריו גרמו להיפוך המגמה והיחלשות מסויימת של הדולר.

ואכן, לקראת סוף השבוע התייצב שערו של הדולר על רמתו מלפני שבוע.

לקראת סוף השבוע התפרסמו בוואשינגטון הודעות על התרחבות הגירעון המסחרי של ארה"ב בינואר ל־14.8 מיליארד דולר, אבל לפר־סום זה נודעה השפעה מועטה, מכיוון שהשוק כבר צפה נתון זה וה־תאים את פעילותו אליו בשבועות האחרונים.

השאלה הגדולה כעת היא, מה תהיה מידת המעורבות של הבנקים המרכזיים של ארה"ב, גרמניה ויפן בבלימה של המשך הידרדרות הדולר, ואם ראשי הממשל האמרי־קאי ידבקו בהצהרותיהם מהשבוע שלפיהן לא יאפשרו היחלשות נוספת של הדולר.

התחזקות או החלשות ביחס לדולר (בשבוע שעבר ב־%)

לישט"ש	+1.15
דולר קנדי	+0.22
פלורין הולנדי	+0.07
פרנק בלגי	–
מרק גרמני	+0.05
פזטה ספרדית	−0.11
לירטה איטלקית	–
פרנק צרפתי	–
ין יפני	+0.26
פרנק שווייצי	−0.48

ריבית / יונתן שרמן

ירידה קלה בריבית בארה"ב

שערי הריבית בארה"ב ירדו בשיעור קטן במהלך השבוע האח־רון, אך קשה היה לזהות אם מגמה זו היא הרפתקנית או שהיא מסמנת תחילתו של עידן חדש, שהיה צפוי זה זמן רב, של ירידות בשערי ריבית.

בשבוע שעבר הצטברו שורה ארוכה של נתונים שהשפיעו על שערי הריבית בארה"ב ובכלל זה הסכם ייצוב של שערי מטבעות החוץ, ירידה במכירות מוצרי צריכה, ירידת מחירי הנפט בעולם והתחזית כי האינפלציה השנתית בארה"ב תעלה על 3 אחוזים ב־87'.

הנתונים הללו אמורים היו להשפיע על שערי הריבית בכיוונים שונים, ובסיכומו של דבר ההשפעה שגברה היתה זו של לחצים לכיוון ירידת שערי הריבית. למרות היח־לשות הדולר, וזאת בין השאר בגלל ההערכה כי מגמה זו תיבלם.

שערי ריבית ארה"ב

פריים רייט	7.50%
טרז'רי בילס (שטרי האוצר)	
לחודש	5.24%
לשלושה חודשים	5.59%
לששה חודשים	5.65%
לשנה	5.88%

שערי ריבית בריטניה

ליבור (דולר) —	
3 חודשים (הלוואות)	6.44%
(הפקדות)	6.31%
6 חודשים (הלוואות)	6.44%
(הפקדות)	6.31%

התחזית כיום היא שהפדראל רזרב ישתמש, יותר מבעבר, בריבית ככלי לחיזוק שערו של הדולר. ועל כן לא צפויה ירידה משמעותית בשער הריבית לטווח ארוך. מה גם שהאינפלציה הצפויה נאמדת כיום ב־4 אחוזים לשנה, במקום פחות מ־3 אחוזים כבעבר.

באירופה ניכרה מגמה הפוכה — בספרד נרשמה עלייה נוספת של רבע אחוז בשערי הריבית, לבד מעליות שהיו בעת האחרונה, ושער הבסיס עומד עתה על 13 אחוזים. שער הריבית הגבוה נועד לסייע לממשלה במלחמתה באינפלציה.

בגרמניה ובבריטניה ניכרו מגמות של עליות שערי הריבית, אך אלה נבעו בעיקר מפעילות בשווקים ולא ממדיניות ברורה של הבנקים המר־כזיים.

וול סטריט / אבנר מרגלית

כושר עמידה מרשים

שוק המניות האמריקאי שב והו־כיח השבוע את יכולת עמידתו בפני התפתחויות שליליות. לאחר עליות המחירים התלולות של החודשים האחרונים אפשר היה לצפות שרבים ממפעילי השוק יחפשו הזדמנות לממש רווחים, אך לא כך קרה.

משבר החוב הברזילאי מהווה תזכורת מאיימת לבעיית חובות בי־נלאומית המסכנת את יציבות המערכת הפיננסית האמריקאית כולה. מניות הבנקים הגדולים של ניו־יורק ירדו בראשית השבוע, אך שבו והת־אוששו בסופו. דו"ח טאואר המטיל ספק כבד ביכולתו של הנשיא רייגן לנהל את ענייני המדינה, עבר כמעט ללא תגובה. התחזיות הכלכליות מעידות ששנת 1987 החלה בסימן חולשה — ירידה של 7.5 אחוזים בהזמנות מוצרים בני־קיימא והתרחבות הגירעון המסחרי בחודש ינואר. אך השוק מבכר להתעלם מן הצד השלילי של הנ־תונים הכלכליים ומעדיף להתמקד בצדם החיובי — חולשת הכלכלה מקטינה את החששות שהריבית תעלה, וזו סיבה נוספת לקנות מניות.

האמונה הכללית שפני השוק מועדות לעליות נוספות, נראית כלא ניתנת לערעור. ניסיון החודשים האחרונים הראה שרבים מכרו מניות ונאלצו לחזור ולקנותן במחירים גבוהים יותר. לכן המוסדות הגדולים הסבורים שהשוק נמצא ברמה גבוהה, אינם מוכרים החזקות אלא פשוט נמנעים מלהגדיל אותן בשלב זה.

לבד ממקשור הבנקאות, התאוששו בסוף השבוע מניות הנפט שנפגעו מנפילת מחיר הנפט ביותר מ־2 דולרים. בין המניות הבודדות בלטה השבוע אמריקן אקספרס, הנכללת ברשימת הדאו־ג'ונס. השמועות ויכוח על הצעה של דיבור הלוקת מניות הטבה (ספליט), המעניין מכל — הפרדה אפשרית של חברת הברוקרים שירסון־ליהמן מהחברה־האם.

שערי הסגירה בבורסת ניו־יורק ביום ו' (השינויים לעומת השבוע הקודם)

מדד דאו ג'ונס	2225.99	−11.25
מדד תחבורה	935.68	−15.87
מדד שירותים	218.97	−5.05
מחזור שבועי בע.	814,000,000	
זהב	405.40	−0.80
כסף	5.42	−0.11

מניות ישראליות בארה"ב המותרות לישראלים

נייר הדרה	25½	−1½
אליאנס	1¾	—
אי. סי. איי.	3⅜	+⅛
אלרון	8¾	−⅜
אלסינט	2⅛	+¼
עץ לבנד	11½	−½
אינטליג'נט סיס.	3¾	+¼
אינטרפארם	3⅞	+⅜
ת. לייזר	14¾	+½
אופטרוטק	8	+½
סייטקס	4⅞	+¼
תאורדיט	2¼	−⅛
קופת טב.	—	—
ראגא	2½	—
מ.ת.ב.	2⅛	+⅛
ארית	5½	+⅛
כרמל	8½	+1⅛

הנתונים נמסרו באדיבות משרד ד"ר בועז בריק וחברת אוסקר גרוס ובנו.

מניות הדאו־ג'ונס

אלומיניום אמ.	41	−2¾
אלייד כמיקלס	46	−1
אמ. קאן	105	−⅞
אמ. אקספרס	47	4⅞
אמ. טי.טי	22½	−1
בתלהם סטיל	8⅝	
דו פונט	100	+¼
א. קודאק	77	−2⅞
אקסון	78⅝	−3¼
ג'נרל אלקטריק	103⅝	+2⅞
ג'נרל מוטורס	74½	−2
גודייר	52⅞	−2⅝
אי.בי.אם.	139⅞	−½
אינ. הרווסטר	7¼	−⅜
אינ' פייפר	90	−3¼
מקדונלדס	76¼	+½
מרק	154¼	+4¾
מינסוטה מ.	127½	−3
אינקו	15⅞	−⅞
אוונס אילינויס	60⅞	+⅛
פיליפ מוריס	84½	−½
פרוקטר ג.	86¾	+¼
סירס	51¼	−2½
שברון	49½	+1⅛
טקסקו	33⅞	−1
יוניון קרבייד	28	+1¼
יונייטד טק.	54⅝	+1¼
יו.אס.סטיל	23⅞	−⅞
וסטינגהאוס	64⅝	+¼
וולוורת'	48⅞	+¼

עליות בישראליות

בקבוצת המניות המותרות להשקעה לישראלים נרשמו בדרך כלל עליות. בלטו עליות של 15 אחוז במניות כרמל ו־13 אחוז באלסינט. נייר הדרה איבדה כ־5 אחוזים ואלרון 4 אחוזים, כחלק ממימוש הרווחים במניות כבדות בשוק הישראלי.

תנודות מדד שערי־המניות השבוע:

יום ב'	−18.70	סגירה	2216.54
יום ג'	+6.74	סגירה	2223.28
יום ד'	+2.96	סגירה	2226.24
יום ה'	−9.56	סגירה	2216.68
יום ו'	+7.31	סגירה	2225.99

סחורות / נפתלי משעל

נמשכת העלייה במחיר הסוכר התהפכה המגמה במתכות היקרות

העניין בשבוע המסחר שעבר בשוק הסחורות התמקד בעיקר במ־חירי הנפט, אשר שב מציים בירי־דה, ולדעת מומחים רבים התמו־טטות הסכם אופ"ק מחודש דצמבר היא עניין של שבועות בלבד.

ההתרחשויות בשוק הנפט הביאו גם להתהפכות המגמה בשוק המת־כות היקרות. הכוונה היא למחירי הזהב והפלטיניום, שעלו תלולות בשבועות האחרונים ובשבוע שעבר התמוטטו. הזהב שעבר את מחסום ה־400 דולר לאונקיה ואילו מחיר הפלטיניום קפץ בקרוב ל־13 דולר לאונקיה בשבוע אחד.

	מחיר סגירה	שינוי שבועי	1986/7 גבוה	נמוך
אלומיניום (לישט"ש לטונה)	875	+15	875	656
נחושת (לישט"ש לטונה)	913.5	−22	1028.5	862.25
בדיל (לישט"ש לטונה,חוזים)	4350	−90	5900	3760
עופרת (לישט"ש לטונה)	292.50	−8.75	366	233.5
אבץ (לישט"ש לטונה)	475	−11.50	632.5	409
זהב (דולר לאונקיה)	405.5	+5.75	439.75	327.5
פלטיניום (דולר לאונקיה)	528.50	+12.75	673.75	342.5
כסף (סנט לאונקיה)	354.10	−21.50	452.10	317.70
קקאו (לישט"ש לטונה,עתידי)	1333	−9.5	1804.5	1264.5
סוכר גולמי (דולר לטונה)	191.5	+7.5	222.5	116
קפה (לישט"ש לטונה,עתידי)	1556.5	+45.5	3007.5	1410
גומי (סנט לק"ג)	61.50	−1.25	68	54
גרעיני סויה (דולר לטונה)	137	−1	229.8	148
כותנה (סנט לליברה)	64.65	−0.15	67.20	36.55

כך כבר עם עלייה זו, נמשכה העלייה במחיר הסוכר. מחיר הסוכר העולמי עלה בתקופה זו כמי־דשים, על רקע הרכישות הגבוהות על־ידי מספר רב של מדינות. המגמה זו המשיכה לצבור תנופה בשבוע האחרון, שמועות על רכישות נוס־פות מצד ברית־המועצות, סין והודו הביאו לעליית מחיר הסוכר העולמי ב־7.5 דולרים לטונה.

גם מחיר הקפה החל לעלות בשבוע שעבר, וזאת על רקע השי־חות שמקיימים חברי ארגון הקפה הבינלאומי. עד עתה לא נראה שח־ברות בארגון מצויות נוטות להלוקת מכסות השוק ביניהן, אך המשך השיחות גרם לשמועות, שלפיהן הסכם כזה עשוי להיות בסיכומו של דבר ומחיר הקפה ישוב ויטפס כלפי מעלה.

במתכות הבסיסיות ניכרה מגמה של ירידות מחירים — מגמה הדומה לזו ששררה בשבוע שעבר, אך ללא התפתחויות מיוחדות שיש בהן כדי להסבירה.

המקור: חברת מישראל

הבנקים האמריקאיים ממתינים

בשנת 1991 יתאפשר לבנקים האמריקאיים — שפעילותם כיום מוגבלת לשטח המדינה שהם רשומים בה — להפעיל סניפים בכל רחבי ארה"ב

מאת אבי בנאור
ניו־יורק

התקשורת הכלכלית בארה"ב הי־תה את העיסקה שבאמצעותה רכש בנק "סקיורטי פסיפיק" מלוס אנג'לס את בנק "ריינייר" ממדינת וואשינגטון: עיסקת המיזוג הגדולה ביותר שנערכה אי־פעם בעולם הבנקאות האמריקאי. אבל הסיפור האמיתי אינו עצם היקפה של העיסקה, אלא תופעת המיזוגים.

המיזוג של השבוע, אמרו כמה מהפרשנים הפיננסיים המקומיים, הוא הסנונית הראשונה לתופעה שהולכת ותתרחב בשנים הקרובות ואשר תהיה בשיאה לקראת שנת 1991; בשנה זו יתאפשר לבנקים האמריקאיים — שפעילותם כיום מו־גבלת לשטח המדינה שהם רשומים בה — להפעיל סניפים בכל רחבי ארה"ב.

כמה דברים אמורים כיום אוסר החוק האמריקאי על הבנקים ה־מסחריים בארה"ב לקבל פיקדונות ולהעניק הלוואות ביותר מאשר מדינה אחת. החוק החדש שייכנס לתוקפו בשנת 1991 יאפשר לבנקים אלה להקים סניפים בכל מדינותיה של ארה"ב. כיום רשאים אמנם בנקים אמריקאיים לרכוש בנקים במדינות אחרות (בארה"ב), אך זאת בתנאי שיפעילו אותם כבנקים עצמאיים.

ומה באשר לעיסקת המיזוג? "סקיורטי פסיפיק" הוא בנק גדול כשלעצמו. הוא נחשב בנק דינאמי, שהחל בשנים האחרונות לגלות סי־מני תוקפנות ונטייה לבלוע בנקים קטנים ממנו. החוק האמריקאי אינו מאפשר אמנם את רכישתו של בנק ממדינה אחת על־ידי בנק ממדינה אחרת, אבל מדינות רבות בארה"ב הגמישו חוק זה והן מתירות לבנק ממדינה זרה לרכוש בנק בתחומן, בתנאי שאותה המדינה תאפשר גם היא לבנקים מחוץ לה לרכוש בנקים בשטחה. כך התאפשר באחרונה ל"כמיקאל בנק", הענק הבנקאי מניו־יורק, להשתלט על "בנק המסחר של טקסאס" בעיסקה שהיקפה העולה ביותר ממיליארד דולר. העיסקה של "סקיורטי פסי־פיק", מסתבר, היתה אף גדולה יותר.

היקף נכסיו של "ריינייר" מוערך ב־10 מיליארדי דולר ורווחיו ה־נקיים הסתכמו בשנת 1986 בכ־70 מיליון דולר. לשני הבנקים, אם כן, תוצאות טובות, ומשום כך העיסקה היא יוצאת דופן; שכן הכלכלה האמריקאית הורגלה בדרך־כלל בעיסקות מיזוג שהרקע להן היה מצבו הפיננסי המעורער של אחד מהצדדים. אף כי מדובר בתנועה שבה היו הן הקונה והן הנקנה בריאים ומאושרים, לא קרא העולם הפיננסי קריאות הידד כששמע שהבנק מלוס אנג'לס שילם 1.15 מיליארד דולר בעבור הבנק הקטן־יחסית מוואשינגטון.

לאחר המיזוג מהווים השניים אימפריה בנקאית בעלת נכסים המסתכמים בכ־72 מיליארד דולר. הבנק המאוחד גם זינק מיד למקום השביעי ברשימת הבנקים הגדולים ביותר בארה"ב.

רכישת בנקים קטנים ממנו ומי־זוגם במערכת הבנקאית שלו אפ־יינה באחרונה את פעילותו של "סקיורטי פסיפיק", שכבש לעצמו מקום מכובד באחד הבנקים הגדו־לים ביותר במערב ארה"ב. לא מכבר השלים בנק זה את רכישתו של הבנק של אריזונה, והוא עדיין ממתין לאישור רכישת הבנק של נבאדה ובנק אורגנקו ממדינת אורגון.

גם איטליה רוצה להשתתף

רק סמוך לחצות, מוצאי שבת ה־21 בפברואר, נודע לשר האוצר האיטלקי שלמעשה בפגישות מוקדמות בין "חמש הגדולות" כבר התקבלו ההחלטות החשובות בעניין יציבות שערי החליפין של הדולר. ישיבת יום ראשון נועדה לפיכך רק לתת להחלטות אלה גושפנקה רשמית בחתימת השבע. לאחר התייעצויות ממושכות עם ראש הממשלה, עזב גוריה את בירת צרפת. ההסכם נחתם על־ידי השש — בלעדי איטליה

מאת חולדה ליברנומה
פירנצה

שר האוצר האיטלקי, ג'יובני גוריה הדמוכרטי, הגיע לפאריס ב־21 בפברואר כדי להשתתף בישיבת שרי האוצר של חמש המדינות המתועשות בעולם המע־רבי, שאליהן היו צריכות להצטרף גם איטליה וקנדה. במרכז הוועידה עמדה שאלת שערי החליפין של הדולר ויציבותם.

עד ועידת טוקיו ב־6 במאי 1986 נדונו בעיות מסוג זה על־ידי שרי האוצר של חמש המדינות ארה"ב, יפן, בריטניה, צרפת וגרמניה, בלי השתתפותן של איטליה וקנדה. אך ראש ממשלת איטליה, בטינו קרא־קסי, השיג בטוקיו את הסכמת צרפת של מיטראן להרחבת מועדון החמש, לאחר שהתמיכה האמרי־קאית היפנית הובטחה עוד קודם לכן.

ברומא הפוליטית נחלקו הדעות. ראש הממשלה קראקסי ותומכיו גורסים כי יש להגיע בכל מחיר להבהרה בעניין שיתופה של איט־ליה במועדון המדינות המעצבות את מדיניות הכספים המערבית. ואת במחיר ביטול ועידת השבע שנועדה ל־8–10 ביוני בוונציה בהשתתפות רונאלד רייגן. כעסם של קראקסי ותומכיו מופנה לצרפת, שהפרה את הסכם טוקיו, ולשר האוצר שלה שלא נהג ביושר. אילו היו הדברים ברורים, לא היה גוריה יוצא לפאריס בשבת.

קראקסי מדגיש שכוונתו של איטליה, המתחרה עם בריטניה על המקום החמישי בין המדינות המעשות בעולם, להיות שותפה להחלטותיהן של מדינות אלה. יריביו הפוליטיים של ראש הממשלה מציינים, שטריקת־הדלת בפאריס תואמת את סגנונו התוקפני של האיש, שמנע מהאמריקאים להעביר לארצות־הברית את אבו עבאס לאחר שיירטו את מטוסו באוקטובר 1985. אז וגם היום עומד קראקסי קודם לכל על זכויותיה הלאומיות ועל כבודה של איטליה, אף כי המחיר גבוה.

קראקסי פעל — אומרים יריביו — גם מתוך חישובים פוליטיים פני־מיים, על רקע האפשרות שהסכם הרוטציה במרס עם הדמוכרטים יבוטל והעם האיטלקי ילך בהקדם לבחירות. ברור שעמדתו של קראקסי בשאלת הסגרתו של אבו עבאס, כמו גם בנושא מועדון השבע, היא פופולארית, ובוודאי תגדיל את מספר תומכיו. המחיר, במושגי האינטרס האיטלקי, גבוה גם הפעם.

ראשית, טוענים שר החוץ אנדריאוטי ושר ההגנה הרפובליקאי ספאדוליני (שניהם ראשי ממשלות לשעבר), שהסכם טוקיו דיבר על כיוון במדיניות כלכלית, וכי ההחלטות לא היו מחייבות כפי שהכריז קראקסי.

שניהם מתנגדים לניצולה של תקרית פאריס לטובתה של המפלגה הסוציאליסטית. ביטול ועידת ונציה ויציאתה של איטליה ממועדון השבע יזיקו בראש ובראשונה לאיט־ליה, לתדמיתה ולאינטרסים הכלכ־ליים שלה. לא לחינם הביעו מיד חו־גים כלכליים ורבי־השפעה את מורת־רוחם מאיום זה.

בסיכומו של דבר שקטו הרוחות. ספאדוליני ששוחח עם רייגן במסג־רת ביקורו בוואשינגטון, קיבל שוב לא רק תמיכה אמריקאית ברומא אלא גם הבטחה שרייגן יבקר ברומא לפני ועידת ונציה. רייגן בוודאי חושב גם על הקהילה האיטלקית רבת־ההשפעה בארצות־הברית. גם יפן הבטיחה את תמיכתה באיטליה. קנדה לא ששה לטריקת־הדלת בפני האיטלקים בפאריס, ואילו צרפת וגרמניה המערבית היו מעדיפות לעצמן זאת שמועדון החמש ימשיך לפעול במתכונתו הקודמת. אולם ברור שוועידת ונציה תתקיים, ושאיטליה אכן תקבל בצורה זו או אחרת את ההבהרות שדרשה.

עם זאת, קראקסי הבין שיש גבול ליכולתו לאיים בביטול ועידת ונציה. הפרשה הסתיימה בהצלחה לקו של קראקסי, שבו תמך גם שר האוצר גוריה. יריביו הפוליטיים, בעיקר מהמפלגה הדמוכרטית, לא יכלו למנוע את ניצולה להאדרת יוקרתו האישית של ראש ממשלת איטליה.

קראקסי חזר הביתה שבע רצון, אף כי חוגים פוליטיים ומדיניים ציינו כבר אז, שההסכם לא היה חד־משמעי כפי שהציגו ראש הממשלה. רק סמוך לחצות במוצאי שבת ה־21 בפברואר נודע לגוריה בפאריס, שלמעשה בפגישות מוקדמות בין חמש המדינות כבר התקבלו ההחל־טות החשובות בעניין יציבות שערי החליפין של הדולר. ישיבת יום ראשון נועדה לפיכך רק לתת להחלטות אלה גושפנקה רשמית בחתימת השבע. לאחר התייעצויות ממושכות עם ראש הממשלה שלחץ עליו לעזוב את פאריס (בניגוד לדעתו של נגיד הבנק המלכותי האיטלקי), עזב גוריה את בירת צרפת לפנות בוקר. ההסכם נחתם איפוא על־ידי השש — בלעדי איטליה.

חברי המשלחות האמריקאיות בפריס, בפתיחות הדיונים. משמאל לימין: פול וולקר יו"ר הבנק המרכזי, ג'יימס בייקר שר האוצר וריצ'ארד דרמן מהבנק המרכזי

אתה פשוט שולט בעסקיך

טוב יותר!

עיסקות עתידיות במטבע
אופציות במטבע
עיסקות עתידיות בסחורות
הגנה בשערי ריבית
עיסקות בניירות ערך זרים
שירותי מטבע חוץ ועוד

צור קשר עם מנהל העסקים האישי שלך בכלל אינווסטמנט האוס.

כלל אינווסטמנט האוס בע"מ
CLAL INVESTMENT HOUSE LTD
בית כלל, הרוואנו 5, תל־אביב 63143
טל: 03-291866 71, טלקס: 35762, פקסימיליה: 03-289449

ברזיל מקפיאה תשלומי הריבית גם על חובות לטווח בינוני

ברזיל הודיעה, כי היא מתכוונת להרחיב את מסגרת הקפאת הריבית על חובותיה ותכלול בה גם חובות לטווח בינוני, בסכום של 15 מיליארד דולר.

בשבוע שעבר הודיעה ברזיל על הקפאת תשלומי הריבית על כל חובותיה לטווח ארוך בסכום של 68 מיליארד דולר.

צעדים אלו כבר הולידו חששות, כי ברזיל תקפיא גם את חובותיה לטווח הקצר והמערכת הבנקאית העולמית הודיעה כי יש בכוונתם לחסום את קווי האשראי של ברזיל כתגובה לצעדים אלה.

בנק אוף אמריקה מקטין פעילותו בגרמניה

בנק אוף אמריקה הודיע כי בכוונתו לצמצם את פעילותו בגרמניה במסגרת תוכנית התייעלות של הבנק.

הבנק, שנקלע לקשיים לפני כשנה, הודיע כבר בעבר כי בכוונתו לצמצם את פעילותו באירופה וההודעה על סגירת השלוחות בגר־מניה הינה פועל יוצא של מדיניות זו. הבנק מתכוון למכור את שלוחת כרטיסי האשראי שלו בגרמניה ואת הבנקים המסחריים הכלו־לים בבנק סיטי־בנק.

"בריטיש גאס" מנהלת מגעים לרכישת מניות בחברת "סגה"

"בריטיש גאס", חברת הגז הטבעי הבריטית, מנהלת בימים אלו מגעים לרכישת חבילת מניות בחברת הגז הנורווגית "סגה" שנקלעה אשתקד לקשיים.

"סגה" נקלעה לקשיים בגלל ירידת מחירי הגז בעולם, למרות שבידיה זיכיונות בשורה ארוכה של שדות נפט וגז טבעי בנורווגיה ובים הצפוני. ב"בריטיש גאס" סבורים כי זו עשויה להיות השקעה כדאית לטווח בינוני וארוך.

אמריקן איירליינס הודיעה שלא תקנה את פאן אמריקן

החברה האם של "אמריקן איירליינס", איי־אם־אר, הודיעה כי אין היא מתכוונת לרכוש את חברת התעופה "פאן אמריקן".

הודעה זו באה לאחר חודשים של שמועות בדבר הצעת הרכש הצפויה של "אמריקן איירליינס" לחברת "פאן אמריקן", שצברה הפסדים כבדים בשנתיים האחרונות.

"אמריקן איירליינס" הודיעה כי היא עשויה לרכוש נכסים מסוימים של "פאן אמריקן" אך לא את החברה כולה.

בית המשפט העליון בארה"ב יכריע בשאלת גילוי מגעים לקראת מיזוג

בית המשפט הפדראלי העליון הסכים לדון בשאלה מתי חברות המנהלות משא ומתן חייבות לדווח על כך לבעלי המניות.

העילה לדיון היא תביעה של בעלי המניות של חברת "בייסיק", אשר חברת "קומבסטשן אינג'נירינג" השתלטה עליה בשנת 79.

בית המשפט העליון יכריע באיזה שלב החוק הפדראלי של גילוי אינפורמציה מופר, אם לא נמסר דיווח מוקדם על המגעים לבעלי המניות. החלטת בית המשפט העליון להסכים לדון בנושא זה נבעה בין השאר מההתפתחויות האחרונות בוול סטריט שהבולטת שלהן היתה פרשת בויסקי.

איטליה מבקשת לתפוס מקום בריטניה במועצת החמישה

איטליה מבקשת לתפוס את מקומה של בריטניה במועצת חמש המדינות התעשייתיות העשירות ביותר במערב.

טענת איטליה היא כי כלכלתה גדולה יותר משל בריטניה ועל־כן עליה להיות חברה במקום זה יחד עם ארה"ב, גרמניה, יפן וצרפת. בריטניה טוענת מאידך, שהיא חברה במועצה, לא רק בגלל גודלה התעשייתי, אלא בגלל שהליש"ט נחשב לאחד ממטבעות המטבעות העיקריים בעולם.

בכל מקרה, בדיונים שהתקיימו בשבוע שעבר בפאריס בנושא המטבעות איטליה לא השתתפה.

הצעת חוק חדשה להגבלת יבוא טקסטיל — בארה"ב

הקונגרס האמריקאי עומד לדון בהצעת חוק חדשה להגבלת יבוא מוצרי טקסטיל לארה"ב. הצעת חוק זו מתונה יותר מהצעת החוק עליה הטיל הנשיא רייגן וטו אשתקד.

ההצעה תכלול מכסה לכל מוצרי הטקסטיל המיובאים לארה"ב ולא תגביל את היבוא לפי ארצות מוצא.

הממשל האמריקאי בשלב זה מתנגד גם להצעת חוק זו בטענה כי הוא אינו תומך בחקיקה המגבילה סחר.

דניס לוין נידון לשנתיים מאסר בארה"ב

דניס לוין, לשעבר מבכירי היועצים בחברת הברוקרים "דרקסל ברנהם", נידון לשנתיים מאסר ולקנס של 362 אלף דולר על מסירת מידע פנימי ומסירת עדויות שקר לרשות לניירות ערך בארה"ב.

לוין אשר חשף את פעילותו של איש הפיננסים איוון בויסקי, צפוי היה לעונש חמור יותר של 20 שנות מאסר, אבל השופט התחשב בסיוע שנתן לוין לרשות לניירות ערך לחשיפת המעורבים בפרשת בויסקי.

לוין כבר הסכים להחזיר לרשות לניירות ערך סכום של 11.6 מיליון דולר שהרוויח מסחר במניות על פי מידע פנימי שהיה בידיו וכן לשלם לממשלה סכום של 2 מיליון דולר כמיסים על הכנסותיו.

גאנה מתכננת רפורמה כללית במהלך שנת 87

גאנה החליטה להמשיך בביצוע התוכנית הכלכלית המכונה "הת־כנית השאפתנית ביותר של מדינה אפריקאית בשנת 87".

תוכנית זו מעוררת התנגדות רבה בקרב האיגודים המקצועיים בגאנה בגלל ההתייקרות המתוכננת של מחיר הדלק והמוצרים המיובאים.

התוכנית אמורה להבטיח את המשך גידול התל"ג והיציבות במשק של גאנה.

גאנה מנהלת בימים אלה משא ומתן עם קרן המטבע העולמית לקבלת הלוואה לביצוע הרפורמה במהלך שנת 87, הכוללת גם שינוי שיטת המיסוי על מוצרי יבוא וייצוא, איחוד הייצוא וקביעת שני שערי מטבע חוץ להבטחת יציבות מאזן התשלומים.

כדי לפצות את העובדים מתוכננת העלאת שכר המינימום במדינה ב־25 אחוזים.

מכסיקו תקבל הלוואה של 7.7 מיליארד דולר

מכסיקו אמורה לקבל בחודש הבא סכום של 7.7 מיליארד דולר כהלוואה נוספת במסגרת הסכם פריסת החובות עליו הסכימה עם נושיה.

ההלוואה החדשה תינתן למכסיקו על ידי המוסדות העולמיים והמערכת הבנקאית העיקרית — למרות התנגדות 90 בנקים קטנים מארה"ב לכל הסדר פריסת הלוואות עם מדינה זו.

מכסיקו הינה בעלת החוב השנייה בגודלה בעולם אחרי ברזיל, עם חוב חיצוני של 103 מיליארד דולר. היא הגיעה לסיכום על פריסה מחודשת של חוב זה לפני ארבעה חודשים ובמסגרת הסכם זה כאמור, תקבל הלוואה של 7.7 מיליארד דולר.

דרום קוריאה מתעניינת ברכישת מטוס הקרב טורנדו

ממשלת דרום קוריאה גילתה באחרונה התעניינות באפשרות רכישת מטוס הקרב טורנדו מתוצרת הקונסורציום הבריטי־גרמני־איטלקי.

דרום קוריאה מבקשת לרכוש 160 מטוסי קרב והבחירה היא מתלבטת בין מטוס הטורנדו למטוסי קרב אמריקאיים. לדרום קוריאה כבר מטוסי אף 16 ואף 20 והיא מבקשת לרכוש כעת מטוסי קרב מתקדמים, להשלמת מערך המצויידות האווירית שלה. עסקה כזו מוערכת בסכום של 4 עד 5 מיליארד דולר והבריטים סבורים כי לטורנדו סיכויי טוב לזכות במכרז.

صكذا من الأمل

גלגל הבורסה / יהודה שרוני

מימוש רווחים

יום המסחר בבורסה עמד אתמול בסימן של מימוש רווחים בכל ענפי ההשקעה. ואולם, היקף ההיצעים שהוזרמו לשוק, במיוחד למניות הבנקים, היה קטן מהצפוי, במיוחד לאור עליות השערים הגבוהות מהרגיל שהיו שלשום. ההיצעים נקלטו בכל מקרה, בדרך כלל ללא שינוי שער, או בירידות שערים מתונות. קרנות הנאמנות צברו אתמול 5 מיליון שקל. בבורסה אין מוציאים מכלל אפשרות את ההערכה ששוק המניות בימים הקרובים ישאר במתנו הנוכחית, עד להתרגלות המחודשת של ציבור המשקיעים, למדרגה החדשה בבורסה. עם זאת, לא מן הנמנע כי פעילות סלקטיבית המלווה בעליות שערים, תמשיך להיות בניירות ערך בעלי איכות כלכלית גבוהה, או במניות ששערן עדיין לא עלה באופן משמעותי. מחזור המסחר במניות חדשות ירד לעומת הימים האחרונים, והסתכם ב־18.9 מיליון שקל

מדד	יומי	שינוי ב־%
מדד מניות כללי	122.64	+0.06
כללי ללא בנקים	147.75	+0.01
מדד אג"ח כללי	109.98	+0.01
אג"ח צמוד מדד	110.53	-0.04
אג"ח צמוד מט"ח	105.98	+0.35

מגמה מעורבת בבנקאיות

ביקוש גדול יחסית למניות אי־די־בי. מוסף בעליה של אחוז אחד, הביא להורדת רמת התשואה לפדיון במניה זו אל מתחת ל־17 אחוז. מחזור המסחר בבנקאיות היה נמוך בהיקפו, והסתכם ב־2.8 מיליון שקל.

	תשואה שנתית דולרית ב־%
בליל 0.1	17.44
הפועלים ש	17.58
אי.די.בי. רג	16.68
דיסקונט א	17.57
המזרחי ש	17.34

פעילות ערה במניות אזורים

ביקוש גדול מהרגיל למניות אזורים, מוסף בעליה של 4.3 אחוזים, ובמחזור מסחר מלא. (הביקושים הוזרמו על ידי סוחר ניירות ערך "בי טוהר"). ההתעוררות במניה מוסברת בעובדת היותה בתקופה האחרונה "דרומה" יחסית לפעילות שהיתה בניירות הערך האחרים של קבוצת כלל. הפעילות במניות התעצמה בגלל העובדה שהחברה קיבלה היתר בנייה לפרוייקט איזורי חן שלב ב'.

מוכרים בלבד בהפניקס

במניות חברת הביטוח הפניקס נרשם אתמול כצפוי שער מוכרים בלבד, כתוצאה מהזרמת היצע גדול מהרגיל. פעילות חריגה נרשמה בניירות הערך הבאים: גב ים (צפיה לדוחות כספיים חיוביים). משוב, חיפה כימיקלים ותראה (שער קונים בלבד לאור ההודעה על ההסכם). בנק כללי קלט מוצנית מהיצע שהוזרם למניית קרור 1.

בנק ישראל מגייס הון

בנק ישראל הגדיל אתמול את היקף גיוס ההון, כאשר הנפיק שתי סדרות חדשות בהיקף של 60 מיליון שקל. בשוק המשני נרשמו ביקושים גבוהים מהרגיל לאגרות החוב הדולריות. המחזור באג"ח הסתכם ב־6.4 מיליון שקל.

הודעות בורסה

● הבנק לפיתוח משכנתאות הרוויח בשנת 1986 1.28 מיליון שקל לעומת הפסד של 309 אלף שקל בשנה הקודמת.

● תדיראן מציעה לרכוש מהציבור את יחידות מ"פ 85 לפי מחיר שבין 4.1 לבין 4.45 דולר ליחידה. ואת יחידות מ"פ 84 במחיר של 1.19 דולר ליחידה.

● אוצר רכשה מקבוצת אייזנברג 36.4 אחוז ממניות ההצבעה במפרויות המאוחדות במחיר של 1800 נק' למניה בת 1 שקל ו־980 נק' למניה בת 5 שקל.

● צמנן אמריקה חיפושי נפט שינתה את שמה לדנבאר בע"מ.

● איכות מחשבים מינתה את יעקב ויינשטיין כדירקטור חיצוני בחברה.

● "בטוחה" השלימה בימים אלה את התחברותה למערכת המידע הממוחשבת של הבורסה.

חסכון+מהירות+יעילות = (X)+(Y)+(Z)

לייאלת אוברסיז"

הנוסחה לפתרון הנכון

אילת אוברסיז

אילת אוברסיז בע"מ

רח' ביאליק 131, רמת גן טל' 7519161־2, 7510810

אילת אוברסיז - שיטות חסכון בהובלת מטענים בינלאומיים

אינטר ישראל סוכנות לנכסים בע"מ

להשכרה או למכירה

משרדים

בבנייני משרדים ובמקומות מרכזיים

כניסה מיידית

03-294141

שערי קרנות הנאמנות

הקרן	מחיר יחידה	מחיר פדיון	השינוי נקודות	השינוי היומי אחוזים
אב	5504.00	5486.46	13.61	0.25
אבוקה	536.32	526.07	0.60	0.11
אגוז	236.55	231.98	-0.45	-0.19
אדיר	1566.58	1535.60	0.24	0.02
אהרם	2775.11	2721.73	-1.35	-0.05
אופיר	1814.27	1801.03	-0.01	-0.00
אור	414.11	405.43	1.00	0.25
אורין	155.60	152.47	0.05	0.03
אורלי	255.12	253.25	0.12	0.05
אורן	772.34	757.59	0.70	0.09
איל	3720.74	3648.63	-17.68	-0.48
אירים	5168.44	5143.87	-10.96	-0.21
איתן	710.55	696.22	1.28	0.18
אלון	565.02	553.39	-0.36	-0.07
אלמוג	670.84	657.74	-0.14	-0.02
ארז	749.08	734.79	1.85	0.25
אש	187.70	186.81	-0.47	-0.25
אשל	180.47	176.95	0.08	0.05
אתרוג	224.97	222.87	0.25	0.11
ברולה	2746.34	2694.96	0.25	0.01
ברוש	540.34	530.08	0.41	0.08
ברק	559.43	548.55	0.45	0.08
ברכת	836.57	820.17	1.48	0.18
גביש	1460.18	1450.28	0.54	0.04
גבע	1028.02	1013.12	0.81	0.08
גורן	720.97	717.80	0.08	0.01
גיא	9371.86	9232.82	5.40	0.06
גיל	3194.00	3133.69	48.34	1.57
גלית	598.78	591.74	-0.30	-0.05
דוכבן	420.90	416.94	12.18	3.01
דוכיפת	734.22	720.17	0.66	0.09
דולב	217.43	212.86	0.46	0.22
דורון	1446.12	1419.36	1.54	0.11
[illegible]	249.70	244.84	8.66	0.27
[illegible]	537.82	528.06	[illegible]	-0.04
דרור	436.43	428.24	-0.42	-0.10
דקל	455.01	446.36	0.78	0.18
הדס	431.63	429.96	0.43	0.10
הוד	506.35	497.07	-0.27	-0.05
הבית	2739.65	2682.49	-6.10	-0.23
זוהר	19666.85	19380.47	-12.00	-0.06
זיו	18051.87	17788.11	1.66	0.01
זמיר	1126.78	1105.23	0.73	0.07
חוחית	144.95	141.75	-0.23	-0.16
חליפין	129.15	128.59	-0.09	-0.07
חלמיש	634.04	630.99	0.53	0.08
חן	133.92	133.65	0.09	0.07
טופז	1312.92	1282.94	3.26	0.25
טל	5621.92	5554.06	10.03	0.18
יובל	824.30	808.63	0.50	0.06
יהלום	2500.66	2453.90	6.17	0.25
ישורון	427.67	423.77	-6.03	-1.40
יערה	666.10	651.61	-0.05	-0.01
כוכב	1295.52	1270.63	1.84	0.15
כחל	130.52	127.97	0.22	0.17
כלנית	593.58	582.49	0.38	0.07
כספית	711.43	704.33	0.44	0.06
כרמל	145.94	143.06	0.22	0.15
כתר	1111.72	1090.63	-0.43	-0.04
להב	4551.05	4464.72	53.24	1.21
למשקיע	114155.30	112049.55	21.66	0.02
לפיד	444.87	436.26	0.54	0.12
לטם	1715.66	1680.92	2.90	0.17
לשם	988.36	969.59	0.53	0.05
מבחר	1224.60	1201.06	1.11	0.09
מבטח	3534.38	3502.67	8.32	0.24
מגד	229.44	226.11	1.20	0.53
מגן	3519.16	3485.82	12.73	0.37
מגל	751.58	746.93	0.67	0.09
מור	2097.98	2069.05	5.23	0.25
מורן	970.94	962.41	0.13	0.01
מטח	26700.76	26275.90	-229.56	-0.87
מיטר	925.26	906.98	1.99	0.22
מעוף	4509.40	4424.48	20.89	0.47
מעיין	756.30	741.95	1.10	0.15
מקשה	1016.98	997.68	0.70	0.07
[illegible]	1462.15	1438.93	0.88	0.06
מרווה	113.85	[illegible]	0.11	0.10
משמר	1200.96	1177.85	3.32	0.28
נגה	27375.48	26981.25	-36.93	-0.14
נטיף	1064.73	1045.10	0.25	0.02
נמש	517.36	507.59	1.65	0.33
סביון	634.82	622.66	0.18	0.03
סגולה	131.50	128.90	0.00	0.00
סלע	979.56	975.27	-0.89	-0.09
סנונית	718.30	704.38	-0.22	-0.03
סער	845.61	829.83	0.52	0.06
ספיר	535.69	533.03	0.37	0.07
עדיף	942.68	925.09	1.14	0.12
עידית	2689.60	2640.10	-0.78	-0.03
עידן	7432.31	7325.54	-1.07	-0.01
ענבר	1173.34	1148.34	-9.40	-0.81
ענת	2676.65	2651.32	-7.27	-0.27
עפרוני	671.89	657.46	-0.10	-0.02
ערמון	140.70	138.01	0.12	0.09
פ"א	1641.10	1629.53	-0.10	-0.01
צבר	546.88	536.11	1.63	0.30
צפנית	718.26	704.28	-0.64	-0.09
צוק	117.92	117.46	-0.05	-0.04
צמיר	998.99	978.21	1.47	0.15
צמיחה	8621.43	8497.43	-2.35	-0.03
צמרת	1725.06	1691.17	2.05	0.12
קלע	2281.97	2270.58	2.46	0.11
רותת	18933.34	18754.03	-40.61	-0.22
רימון	117.93	117.68	0.15	0.13
רקפת	732.77	719.40	-1.01	-0.14
רשף	742.51	726.65	2.68	0.37
שבלים	805.66	790.18	0.15	0.02
שוהם	920.59	898.09	4.53	0.51
שירה	433.47	430.66	-0.01	-0.00
שמיר	360.33	357.83	0.16	0.04
שחף	980.93	967.29	1.08	0.11
שסק	988.20	964.08	-3.52	-0.36
שקד	178.93	175.43	0.00	0.00
תאנה	251.50	249.23	0.22	0.09
תדהר	595.02	592.06	1.57	0.27
תירוש	507.06	501.09	-0.26	-0.05
תמר	217.26	213.14	0.20	0.09
תמות	204.09	202.69	1.17	0.58
תמשיש	1424.41	1414.57	-14.40	-1.01
תשורה	477.46	475.82	0.79	0.17

שערי אגרות החוב

3% מלווה מדינה (הצמדה 100%)

סדרה	שער	שינוי בנק'
3601	39131	+344
3602	36047	+318
3605	33551	+303
3604	30107	+278
3605	27502	+260
3606	25927	+249
3607	23271	-83
3608	22158	-190
3609	21077	-144
3610	19123	+35
3611	19091	+88
3612	18489	+29
3613	17442	-114
3614	16855	-163
3615	15596	+32
3616	14282	+29
3617	13523	+187
3618	12839	+181
3619	11816	+169
3620	11012	-94
3621	10464	-91
3622	9438	-84
3623	9059	+58
3624	8534	+36
3625	7843	+79
3626	7257	+74
3627	6734	+70
3628	6102	-43
3629	5719	-41
3630	5408	-39
3631	4986	-79
3632	4698	-75
3633	4439	-72
3634	3877	-36
3635	3740	-35
3636	3603	-34
3637	3393	-17
3638	3160	-16
3639	2893	-15
3640	2372	-18
3641	2056	-17
3642	1843	-34
3643	1599	-30
3644	1436	-34
3645	1295	-31
3701	1133	-32
3702	858	-24.5
3703	756.7	+0.6
3704	648.5	+0.5
3751	337.3	+0.3

סדרה	שער	שינוי
3752	135.5	+0.1
3753	130.2	+0.1
3901	126.9	+0.1
3902	120.8	+0.1
3903	120	+0.1
3904	118.1	+0.1
3754	119.4	+0.1
3755	117.2	— —
3756	114.2	+0.1
3757	112.1	+0.1
3758	108.8	+0.1
3759	108.4	+0.1
3760	107	+0.1
3761	104.7	+0.1
3762	101.9	— —
3826	118.3	+0.1
3827	118.2	— —
3828	115.2	+0.1
3829	113	+0.1
3830	110.6	-0.2
3831	110.2	-0.3
3832	108.8	-0.2
3833	106.4	-0.3
3834	103.7	-0.2
4.25% שגיא		
4101	364.8	+0.2
4102	144.9	+0.6
4103	139.3	+0.5
4104	135.1	+0.6
4301	135.1	+0.6
4302	126.3	+0.1
4303	125.5	+0.1
4304	123.6	+0.1
4105	110.8	+0.1
4106	108	+0.1
4201	124.3	— —
4204	118.9	— —
4205	116.7	-0.1
4206	114.6	+0.1
4207	114.3	+0.1
4208	112.8	— —
4209	110.5	+0.1
4210	107.7	+0.1
3205	209550	— —
3206	209550	+1100
3210	206079	+400
3211	201000	— —
3212	198001	— —
3213	190500	— —
3214	182200	— —
3501	178800	+700
3502	177500	+500
3503	165574	— —

סדרה	שער	שינוי
3504	156200	— —
3505	151600	+508
3521	151000	— —
3522	145000	— —
3523	137484	-3500
3524	144400	-1600
3525	145714	— —
3526	142127	-3000
3527	138800	— —
3528	134100	— —
3529	134200	+100
3530	130900	+200
3531	130500	+100
3532	127200	— —
3533	127810	— —
3534	119400	-500
3535	120000	+200
3536	120200	— —
3537	119800	+200
3538	113000	— —
3539	113600	— —
3540	112300	-500
3541	109000	— —
3542	108500	-500
3543	103600	— —
3544	103600	-1000
3545	102329	+264
3549	96862	+237
3552	89107	+243
3554	92882	+254
3555	92882	+254
3546	102215	-420
3547	101943	-422
3548	101807	-422
3550	96729	-417
3551	96279	-419
3553	91677	-516
3556	87751	-565
3558	87814	-589
3559	84695	-570
3560	80330	-562
3557	89472	+64
3572	81696	+58
3561	80365	-352
3571	80097	-353
3573	80242	-492
3574	73988	-455
3577	74088	-472
3578	68418	-438
3575	74201	+54
3576	73956	+53
3579	68406	+49
3580	63647	-424
3581	58009	-401
3582	53598	-385
3583	50702	+36
3584	48349	+34

סדרה	שער	שינוי
3585	45937	+32
3586	40761	-479
3588	42461	-492
3589	38765	-449
3587	43170	+31
3591	39423	+28
3592	39371	+28
3593	39294	+29
3590	38493	-540
3595	36740	-532
3594	36972	-475
רמון		
7001	236.2	-1.2
7002	228.8	-1.1
7003	221.4	+2.8
7004	203.6	+2.6
7005	190.3	+3.6
7006	176.9	+0.2
7007	164.7	-4.9
7008	162	-4.8
7009	156.4	-0.6
7010	147.7	-0.3
7011	141.7	+2.3
7012	136.6	+2.2
7013	128.9	+2.1
7014	110.3	-1.5
7015	92.1	+0.5
7016	94.2	+0.5
7017	93.1	+0.5
7018	92.9	+0.5
7019	93.2	+0.4
7020	93	+0.4
7021	92.1	+0.4
7201	88.1	-0.1
5% מלווה פיתוח (ברירה כפולה)		
2001	149500	+200
2002	149500	— —
2003	144300	— —
2004	145000	— —
2005	136603	— —
2006	140700	+400
2007	140400	— —
2008	135950	— —
2009	137900	-500
2010	137200	+200
2011	135100	— —
2012	132900	— —
2013	135900	— —
2014	133100	+2000
2015	131400	— —
2016	132700	+100
2017	129400	+300
2018	128600	+200
2019	127600	— —

סדרה	שער	שינוי
2020	124300	— —
2021	125200	+200
2022	116900	— —
2023	119200	+1400
2024	109900	+200
2025	111000	— —
2026	110600	+200
2027	106050	+200
2028	106900	+300
2029	101000	+200
2030	102000	— —
2031	101000	+2400
2032	99447	-2743
2034	94081	-2702
2033	93704	+976
2035	86168	+930
2036	88709	-148
2038	84584	-150
2040	81542	-153
2037	91251	-2544
2039	88341	-2566
2041	76310	-793
2052	70323	-761
2051	78235	+57
2053	72105	+52
2055	66721	+48
2054	66371	+806
2056	61527	+771
2057	64403	+1663
2059	58731	+1565
2058	55226	+41
2060	51002	+38
2061	41586	+1006
2062	38039	+943
2063	36336	+926
גלבוע		
6101	12888	-40
6102	7506	-136
6103	6750	-64
6104	6190	+40
6105	5862	+38
6106	5678	+3
6107	5468	+3
6108	3856	+2
6109	3664	+2
6110	3599	+2
6111	3005	-23
6112	2912	-22
6113	1935	+4
6151	751.2	+1.5
6152	719.1	+1.3
6153	615.7	-9.7
6154	604.2	-9.6
6155	598.4	+0.5
6156	313.7	-4.7
6157	235.2	-4

סדרה	שער	שינוי
6158	222.8	-1.7
6159	191	+1.7
6160	177.7	+0.2
6161	171.6	+0.2
6162	155.4	+0.1
6163	146	+1.5
6164	140.3	+1.4
6165	128	-2.4
6166	123.4	-0.8
6167	120.6	-0.8
6168	118.7	-0.8
6169	113.3	— —
6170	105.6	+0.1
6171	75.9	+1.7
6172	74.6	+1.7
6801	83.6	— —
ארמון		
2501	168.9	+0.6
2502	165.4	+0.2
2503	160	+0.5
2504	158.6	+0.5
2505	152	+0.3
2506	146	+0.3
2507	140.2	+0.1
2508	105	+0.6
100% מט"ח		
אל אופ	1861	+8
אלביט	185.8	-0.4
אלתא	1088	+18
אלסינט	1950	+89
סאיטקס	710	-4
תדר 84	108	— —
תדר 85	418	— —
הב היש	212	+5.7
דיס השו	150	— —
כור	152.5	-0.2
כלל	426	— —
מ"במ ד	206.7	— —
מ"במ כ	279.2	— —
מ"במ י	345	— —
רן	102.5	— —
טל בנ	147.5	+1.5
ת"עש	211.8	+4
מדד/מט"ח		
ב.ל.ת.	134.3	+1
דיס השו	144.5	-2.4
כור	136	-1
כלל	175.1	-2
לאומי	133.5	— —
בב דיס	139	-1.7
משא מ	133	-1.4
משא מ	134.2	-0.6
משא מ	123.3	+0.1

בנק אגוד

אישי · מקצועי · מיוחד

יחס אישי, ידע מקצועי ושרות מיוחד. זה היחוד של בנק אגוד

הנך מוזמן להכנס אל כל אחד מסניפי הבנק. להתראות!

שערי המניות 2.3.87

בנקים שאינם נכללים בהסדר ההצמדה

שם המניה	השער אתמול		המחזור שח ע.נ	השינוי בנקודות	השינוי ב%	הצע/ביקוש שח ע.נ
אהבת ש	24200		15	-500	-2	-15
הפנות 0.1	1845		4091			
הפנות א 0.5	1055		5567			+1184
הפנות אפ 2	1570		3200			
כללי לא מוצמד	23500		603			+325
בנק צפאפר 1.0	—		—	הפסקת	מסחר	—
בנק צפאפר 5.0	—		—	הפסקת	מסחר	—
בנק בינלאומי 05	5200		2765			
פ.ב.נ. 0.5	6300		3298			+2728

בנקים הנכללים בהסדר ההצמדה

שם המניה	השער אתמול		המחזור שח ע.נ	השינוי בנקודות	השינוי ב%	הצע/ביקוש שח ע.נ
אדיבי רג 100.0	90500		445	+1000	+1.1	+888
אדיבי ב 100.0	90000		7			-4
אדיבי בב א	547300					-1
אמד 0.1	66750		113			-97
דיסקונט ב	115500			-500	-0.4	-4
דיסקונט א	114050		140	+250	+0.2	+321
דיסקונט יה ב	13730		2	-20	-0.2	-22
המזרחי ש	36900		1353	+380	+1	+1593
המזרחי ב	36800		3	+100	+0.3	+65
המזרחי יה 9	16850		14	+90	+0.5	+89
הפועלים בבב	95555		5			
הפועלים ש	60700		1731			+305
הפועלים ב	61000		40	+620	+1	+184
כללי א 1.0	155400		11	-100	-0.1	-10
כללי יה 7	7450		3	+80	+1.1	+102
בלל 0.1	35650		1486	-250	-0.6	-740
בלל יה 11	14600		182	+140	+1	+1355
ביזנן המזר 1.0	51000		2			-2
ביזנן המזר 5.0	25650		38	-500	-1.9	-33

בנקים למשכנתאות

שם המניה	השער אתמול		המחזור שח ע.נ	השינוי בנקודות	השינוי ב%	הצע/ביקוש שח ע.נ
אדנים 0.1	37900		27	+1100	+3	+17
לאומישכן ש	10300		382	+100	+1	+516
לאומישכן ב	10300		49	+115	+1.1	+186
כרמל ש	5900		200	+290	+5.2	+191
כרמל יה 1	3883		26	+35	+0.9	+1294
בנין ב 5.0	11111	תב	75.8	+1010	+10	+418.9
מת כנב ש	—		—	הפסקת	מסחר	—
טפחות ב ש	4250		1409			-461
עצמאות 0.1	16180		10			-2
משכנות כנב ש	22895		23	+690	+3.1	+158
משכנות רג ש	24350		61	-250	-1	-205
משכנות יה 1	9802		19	+1		+81
משכנות יה 2	5021		100	-79	-1.6	-100
יפוד 1.0	1850		148	-50	-2.6	-253
יפוד 5.0	1080	תב	508	-68	-5.9	-625
כרוב 1.0	8610		85	+10	+0.1	+50

מוסדות מימון

שם המניה	השער אתמול		המחזור שח ע.נ	השינוי בנקודות	השינוי ב%	הצע/ביקוש שח ע.נ
ילפוט אש	899		13388	+38	+4.4	+18315
התקלאות כבב א	248897	לנ				
התקלאות כבב ב	150500	לנ				
לאומי תעשי א ש	12580		184	+110	+0.9	+379
מתח תעש בבב	138485	לנ				
מת תעש בב ג	285950	לנ				
מת תעש בב גג	192000	לנ				
מת תעש בב גגג	192000	לנ				
מת תעש בב ד	192000	לנ				
מת תעש בב דד	69258	לנ				
בנים קבלנים 5.0	1338	תב	3128	+80	+6.4	+9852
תיירות בב	167000	לנ				
כלל ליסינג 0.1א	25350		3			+1
כלל ליסינג 0.52	20801		474	+1		+715
כלל ליסינג אגוח	17900		187	-44	-0.5	-246

ביטוח

שם המניה	השער אתמול		המחזור שח ע.נ	השינוי בנקודות	השינוי ב%	הצע/ביקוש שח ע.נ
איתן	275		24225			+7193
אריה 0.1	1740		737			
אריה א 0.5	957		2371	+12	+1.3	+819
בטוח כנפה 0.1	650		1350	+30	+4.8	+774
בטוח מכשה 0.5	262		22108	-2	-0.8	-7189
הדר 1.0	369		11502	+9	+2.5	+7904
הדר 5.0	217		25925			-10365
הדר אפ סר 2	192		41521	+8	+4.4	+57285
הסנה ש	458		28898	-9	-2	-60225
הפניקס 0.1	952	מב		-50	-5	-149601
הפניקס 0.5	889	מב		-47	-5	-24443
המבטח-הראל 1.0	7344		136			-84
המבטח-הראל 5.0	4160		82	+160	+1.9	+48
מנורה 1.0	2760		65	-100	-3.5	-375
מנורה 5.0	1399		755			-505
סהר ג 1.0	8400		1842			-1264
סקורום 0.1	1524		2120	-44	-2.8	-5128
צור ש	420		7609			
ציון החזקות 1.0	13860		14	+660	+5	+14
ציון החזקות 5.0	4250		289	+50	+1.2	+84

מסחר

שם המניה	השער אתמול		המחזור שח ע.נ	השינוי בנקודות	השינוי ב%	הצע/ביקוש שח ע.נ
אלגור כמבא 1 ש	8932		930			-432
אלגור כמבא 5 ש	6160		3161	+220	+3.7	+4902
כאוד עדא 1.0	1380		3287	-17	-1.2	-2773
כלל הבר	436		51848	-8	-1.8	-56782
אפ 4	345		46616	-9	-2.5	-77119
אגח 2	153.5		42635	-4	-2.5	-79460
קריסטל 1.0	872		9115	+32	+3.8	+7630
רמק 0.1	33000					
רמק 0.5	12240		87			
שופרסל א 2.0	11000		1118	-300	-2.7	-1367
שופרסל ב 10.0	9810		1660	+210	+2.2	+2320

שירותים

שם המניה	השער אתמול		המחזור שח ע.נ	השינוי בנקודות	השינוי ב%	הצע/ביקוש שח ע.נ
דלק ג ש	5754		8905	+1		+3039
הראל 1.0	2550		100	-50	-1.9	-100
הראל 5.0	2116	תב	211	-235	-10	-214
מבנות הספקה 0.1	21750		75	+550	+2.6	+81
מבנות הספקה 0.5	11012		256			+177
קרור 0.1	1190		3563			+141
קרור 1.0	295		49202			-59174
חברת החשמל 0.1	—		—	הפסקת	מסחר	—
כתר עדנה 0.1	3300		260	-70	-2.1	-1070
כתר עדנה 0.5	1546		3271	-20	-1.3	-2950
קונסורציום 0.1	3250		403	+10	+0.3	+577
קונסורציום 0.5	2500		493	+50	+2	+2096

מלונות ושירותי תיירות

שם המניה	השער אתמול		המחזור שח ע.נ	השינוי בנקודות	השינוי ב%	הצע/ביקוש שח ע.נ
קופל 1.0	4038		50	-212	-5	-175
קופל אפ 1	2600					
גלי זהר 1.0	6237	תב	84.2	+567	+10	+267.3
גלי זהר 5.0	4189	תב	212.8	+274	+7	+450
מלונות דן 1.0	1762		257	-18	-1	-166
מלונות דן 5.0	1530		250			+200
חוף האלמוג 1.0	6919	בה	178	-40	-0.6	-234
כנס מר 1 ש	2129		110	+19	+0.9	+190
מלונות הירדן	2762		136	-18	-0.7	-136

מחשבים ושירותי מחשבים

שם המניה	השער אתמול		המחזור שח ע.נ	השינוי בנקודות	השינוי ב%	הצע/ביקוש שח ע.נ
איכות מחשבים	1685		847	-65	-3.7	-2914
דטה מיכון 1.0	11690		584			+197
ה.ל.ד 1.0	—		—	הפסקת	מסחר	—
יוסא 1.0	12605		116	+3		+11
כלל מחשבים 1.0	13720		97	-140	-1	-44
מ.ל.ל 1.0	12850		180	-130	-1	-180
מ.ל.ל 5.0	4960		489			+342
משוב מחשבים 1.0	754	תב	6115	+70	+10.2	+13650
משוב אפ	669	תב	2318	+59	+9.7	+6174
ניקוב מחשבים 1	14094	בה	106	-1566	-10	-217
ניקוב מחשב 5	7448	תב	402	-394	-5	-686
ניקוב אפ סר 2	5421	תב	528	-784	-12.6	-914
תים מחשבים 1.0	1025		2838			

נדל"ן, בינוי ופיתוח

שם המניה	השער אתמול		המחזור שח ע.נ	השינוי בנקודות	השינוי ב%	הצע/ביקוש שח ע.נ
אברהם בנקר 1ש	—		—	הפסקת	מסחר	—
אברהם בנקר 5ש	—		—	הפסקת	מסחר	—
אדרן 1.0	740		540	-1	-0.1	-668
אדרן 5.0	344		3060	-4	-1.2	-1960
אזורים 1.0	1199		45136	+49	+4.3	+53045
אזורים אפ	841		9407	+16	+1.9	+10767
אזורים אגח	148.5		30000	+3	+2.1	+53477
איילון 1.0	488		15282	-20	-4	-6521
אל-רוב 1.0	1650		2950	+22	+1.4	+2089
אמבנים 1.0	4635		392	+135	+3	+548
אפריקה 0.1	52300		289	+500	+1	+333
אפריקה 1.0	45580		446	+600	+1.3	+462
אפריקה אפ	28080	תב	184	+1000	+3.7	+349
ארזים	2630		1421	+106	+4.2	+1242
אשלון 0.1	3160		1179	-96	-3	-1564
אשלון 0.5	2090		736	+90	+4.5	+656
בן-יקר גת 1.0	9250		353	+250	+2.8	+341
בינוי 1.0	4370		1681	+170	+4.1	+1358
בינוי 5.0	3421		1533	+150	+4.6	+2622
ועקנר 1.0	7980		951			
ודוקר 1.0	459	תב	410	-30	-6.1	-439
ודוקר 5.0	350		7			+7

שם המניה	השער אתמול		המחזור שח ע.נ	השינוי בנקודות	השינוי ב%	הצע/ביקוש שח ע.נ
דרשר 0.1	14500		131	-150	-1	-109
דרשר 0.5	11707		191			-73
המגלול 1.0	1791		450	+1	+0.1	+420
המגלול 5.0	1150	תב	1843	-66	-5.4	-1206
תלב 0.1	—		—	הפסקת	מסחר	—
תלב 0.5	—		—	הפסקת	מסחר	—
נכסים ובנין	3751		2061			+1081
בזים 0.1	5000		2183	+50	+1	+2232
בזים 0.5	4060		2859	+40	+1	+3595
השקעות היסוד ש	85300		250	+800	+1	+282
ישפרו 0.1	5045		2458	+95	+1.9	+8706
ישראלום 1.0	1946		2100			-78
ישרס 10.0	19290		180			+145
בנק פתוח 1.0	10570		23	+370	+3.6	+727
כלל נדל ן	719		13477			+843
לוגד 1.0	5300		385	+190	+5.7	+432
לוגד 5.0	2316		660			-153
מ.ת.ב 1.0	462		25871			+1600
מ.ת.ב אפ 2	302		7174			-3759
מ.ת.ב אגח	122		32180	+2	+1.7	+13317
מאור ביזה 1.0	825		4694	-26	-5.1	-4412
מישגל 5.0	466		17456	-14	-2.9	-18339
מ.ב.ב 5.0	2944	תב	1730	+240	+8.9	+1771
כרלו 1.0	904	תב	5477	-100	-10	-5819
ליבשטין 1.0	510		195			
ליבשטין 5.0	173		10049	+2.5	+1.5	+4573
ליפשיץ 1.0	2560		750			-102
ליפשיץ 5.0	1438		5301			+2921
נאות אביב 0.5	11350		237			
נכסי אחרים	1245		3783	-40	-3.1	-4084
סדר החזקות 1.0	19700		80	+500	+2.6	+120
סדר החזקות 5.0	15001		55	+1		+31
סוקי 1.0	8360	זב				
סוקי 5.0	3650	זב				
עמר ותלע בר 1 ש	790		2589			+415
עיד 5.0	—		—	הפסקת	מסחר	—
קיסריה 0.1	4850	תב	704	+249	+5.4	+688
קיסריה 0.5	2229		1256			+601
רובנין 1.0	396		7808			+362
רובנין 5.0	250		22816			-10989
רובנין אפ	1115		2792	+25	+2.3	+1955
רובנין אג"ח	122.5		8470	+3	+2.5	+167166
רסק מבנב	6421	תב	265	-713	-10	-497
רסק רג	5866	תב	664	-652	-10	-776

חקלאות

שם המניה	השער אתמול		המחזור שח ע.נ	השינוי בנקודות	השינוי ב%	הצע/ביקוש שח ע.נ
מטעי הדר 0.1	3489		1110			
מטעי הדר 0.5	3100	תב	668	-200	-6.1	-668
מהדרין 0.1	8150		514	+250	+3.2	+1829
נכסי הדרים 1.0	2095		5951	+25	+1.2	+1526
פרי אור 0.5	2725		337	-19	-0.7	-337
יכניר 5.0	11250		218	-79	-0.7	-170

מזון וטבק

שם המניה	השער אתמול		המחזור שח ע.נ	השינוי בנקודות	השינוי ב%	הצע/ביקוש שח ע.נ
אסמא	1560	תב	1154	-110	-6.6	-1918
גולדפרוסט 1.0	3161		200	-120	-3.7	-149
גולדפרוסט 5.0	2450		500			
גולדפרוסט אפ 1	1430	תב	380	+250	+19.2	+2514
דובק בב ש	6850		3623	-155	-2.2	-3268
דובק בב ב	6815		3334	-190	-2.7	-4129
וילכל 1.0	1170		858	+5	+0.4	+142
וילכל 5.0	886		400	+12	+1.4	+848
פרי-גה 1.0	—		—	הפסקת	מסחר	—
פרי-גה 5.0	—		—	הפסקת	מסחר	—
מכשיר בירה 1.0	34000		162	-1163	-3.3	-113
מכשיר בירה 5.0	30601		176	-1600	-5	-359
יטבר 1.0	1594	בה	996	-6	-0.4	-34
יטבר א 5.0	840		2648	-10	-1.2	-1013
יטבר אפ 2	630		6839			+6162
כן 1.0	792		2531	+12	+1.5	+5411
כן 5.0	411		1716	-1	-0.2	-2028
מעדנות 1.0	16450		515			-80
עלית	25000		625			
עסיס ב 0.5	489		9005	+9	+1.9	+7729
אנגל שקל 1	3420	בה	190	-37	-1.1	-290
שמן מבב א	5950	תב	877	+350	+6.3	+1331

טכסטיל והלבשה

שם המניה	השער אתמול		המחזור שח ע.נ	השינוי בנקודות	השינוי ב%	הצע/ביקוש שח ע.נ
אתא מר 1 ש	—		—	הפסקת	מסחר	—
אופים 1.0	1550		1449			+151
אופנת ברוך 1.0	724		5213			+3712
אופנת ברוך 5.0	499	תב	9218	-47	-8.6	-11815
אתא א	521		4495			+2455
אורגמן רג ש	16510		110	+310	+1.9	+243
ולוחא-גליל 1.0	4607		924			-515
ולוחא-גליל 5.0	3830		2218	+170	+4.6	+2001
מכתויות מאוחד 1	—		—	הפסקת	מסחר	—
מכתויות מאוחד 5	—		—	הפסקת	מסחר	—
ויסלגו 1.0	2230		878	+39	+1.8	+628
ויסלגו 5.0	1530		1172	+12	+0.8	+395
ודינתן 1.0	18900		586	+250	+2.4	+213
זיקית 1.0	5150		800	+62	+2	+1126
זיקית 5.0	2170		1246	-8	-0.4	-55
לודזיה 0.1	3391		802			
לודזיה 0.4	2275		749	+55	+2.5	+1049
לינת 1.0	1037		4948	+15	+1.5	+4856
מיס גליקו	799		1582			+342
מקס 0.1	5115		504			
מקס 0.5	3037		757	-10	-0.3	-813
עיט 1.0	27588		89	+400	+1.5	+77
עיט 5.0	13888		152			
עמק סריגה 1 ש	466		11505			-1898
פלגת א 0.1	4560		1667	+80	+1.8	+3275
פלגת ב 0.4	5460		5559	+40	+1.2	+1096
פליגטן א 0.5	12870		337			+20
פרנוד	5250		411	+50	+1	+287
גיבור סברינה	20036		285	+400	+2	+264
תעש הכותן 1.0	3100		1486			-525

מתכת ומוצריה

שם המניה	השער אתמול		המחזור שח ע.נ	השינוי בנקודות	השינוי ב%	הצע/ביקוש שח ע.נ
אוקטגון 5.0	2890		310	+12	+0.4	+136
אורדן 0.1	9120		287	-120	-1.3	-175
אורדן 0.5	7603	תב	337	-800	-9.5	-322

תעשיות שונות

שם המניה	השער אתמול		המחזור שח ע.נ	השינוי בנקודות	השינוי ב%	הצע/ביקוש שח ע.נ
אלומית 1.0	7905		68	-5	-0.1	-149
אלומית 5.0	5219		86	-1		-265
כבלים ש	44500		94			-22
התכוף 1.0	9176		446			-399
התכוף 5.0	5870		778	+1		+363
התכוף אפ	5311		1476	-80	-1.5	-1390
ויקה 1.0	5943		72.2			
ויקה 5.0	2630		930.1	-3	-0.1	-47.7
קפטאות פז 1.0	4550		2185			+461
קפטאות פז 5.0	4550		226			
מתכת פרום 1.0	3390		1287			+392
כבלי ציון 1.0	2690		731			+43
כבלי ציון 5.0	1639		1575	-11	-0.7	-2024
כבלי ציון אפ	651	תב	2001	-51	-7.3	-1049
מדגן 1.0	1211	בה	3857	+110	+10	+4075
קרטבי 1.0	399		11225	-21	-5	-18599
קרטבי 5.0	229		29749			-4376
נחשתן 0.1	43501		13	+1014	+2.4	+17
נחשתן 0.5	15500		329	+708	+4.7	+899
פקר פלדה 1.0	23000		212	+500	+2.2	+118
קיטנ 1.0	1071		702	-90	-7.8	-1298
קיטנ 5.0	605		1086	-5	-0.8	-1122
קליל 1.0	2785	תב	2230	+230	+9	+2050
קליל 5.0	1946		505	+70	+3.7	+782
שלוחת 5.0	11550	תב	619	+660	+6.1	+702
תעשיות לכיש 1.0	1165		768	+17	+1.5	+728
תעשיות לכיש 5.0	705	תב	2150	+45	+6.8	+10181

חשמל, אלקטרוניקה ואופטיקה

שם המניה	השער אתמול		המחזור שח ע.נ	השינוי בנקודות	השינוי ב%	הצע/ביקוש שח ע.נ
אלבים 3.0	621000		19	-1000	-0.2	-19
אלקו 0.1	7950		143	+200	+2.6	+174
אלקו 0.25 ש	3900		1235			+529
אלקו 0.25 ב	4070		155	+20	+0.5	+340
אלקטרה 0.1	2460	תב	2795	-160	-6.1	-6729
אלקטרה א 0.5	1615		6060	-10	-0.6	-4027
אפ 5	1495		4459			+377
אגח 3	151		27028	-0.5	-0.3	-62006
אלרון 3.0	515000		30	+6000	+1.2	+33
אירית 1.0	32650		117	+650	+2	+97
כלל תעש אלק	2400		2662			
מפקטרוניקס 1.0	3045		1680			-748
מפקטרוניקס 5.0	2335		2391			-1230
פיכטנגר 1.0	760		2019	-10	-1.3	-1921
פיכטנגר 5.0	597		4279			+57
ציקלון 1.0	2327	תב	594	-259	-10	-978
ציקלון 5.0	1299		746	-12	-0.9	-1010
קבטסון אילר 1.	5305		135	+60	+1.1	+154
קבטסון אילר 5.	3720		502			-221
ת.א.ת 1.0	1900		1397			-273
ת.א.ת 5.0	795		24727			+4027
ת.א.ת אפ 1	20680		245			+110
תדאה	10248	קב		+488	+5	+6585

מוצרי בניה

שם המניה	השער אתמול		המחזור שח ע.נ	השינוי בנקודות	השינוי ב%	הצע/ביקוש שח ע.נ
א.י.ב. תעשיות 1.	1421		2835	-1	-0.1	-2588
א.י.ב. אפ	885		8093			-1692

שם המניה	השער אתמול		המחזור שח ע.נ	השינוי בנקודות	השינוי ב%	הצע/ביקוש שח ע.נ
א.י.ב. אגח	142		7920	-5	-5.4	-123180
אלקול 5.0	11832		311	+1076	+10	+222
אקרשטין 1.0	1185	תב	5450	-65	-5.2	-6809
אקרשטין 5.0	895		6750	-40	-4.3	-6949
אקרשטין אפ	551		9997	-49	-8.2	-20302
אקרשטין אגח	135		118207			+60500
במון תדיר 1.0	—		—	הפסקת	מסחר	—
במון תדיר 5.0	—		—	הפסקת	מסחר	—
בר-כון 1.0	1557		394			-394
בר-כון 5.0	631		2708	-20	-3.1	-3856
מרומאסכת 1.0	9600		50			
מרומאסכת 5.0	4350	תב	371	-335	-7.2	-534
מ.ל.מ 1.0	850	תב	1186	-84	-9	-1188
מ.ל.מ 5.0	607	תב	910	-68	-10.1	-1047
מוזיל הסק מתסש	799		2011	+36	+4.7	+2531
מתאיקה ולמנן 1	23160	לנ				
מתאיקה ולמנן 5	14499					

כימיה, גומי ופלסטיק

שם המניה	השער אתמול		המחזור שח ע.נ	השינוי בנקודות	השינוי ב%	הצע/ביקוש שח ע.נ
אגן 5.0	21450		862			+264
אליאנס ב	2280		764	-90	-3.8	-1432
גל תעשיות 1.0	19600		55	+400	+2.1	+43
גל תעשיות 5.0	17120		102	+200	+1.2	+114
דקסטר 1.0	3069		139			
דשנים 0.1	4723	תב	43	-377	-7.4	-93
דשנים 0.5	1600		1427			+1103
חיפה כימי 10.0	992	תב	36468	+66	+7.1	+68159
מכע ש	12750		1450	-16	-0.1	-708
ליפסקי 1.0	3691		1050			-677
ים המלח	4090		6955			
פטרוכימיים 10.0	615		26355	-1	-0.2	-11516
מקסימה 1.0	8900		137	-300	-3.3	-90
מקסימה 5.0	5500		95			
מקה כימיקל 1.0	8010		407	+110	+1.4	+753
נטו 1.0	25800		173	-500	-1.9	-280
נטו 5.0	21620		172	-4		-47
פריקלאס	685		20137			+6742
פריקלאס אפ	287		32824	-1	-0.4	-12470
קרס כימיקל 1.0	6000		459	-40	-0.7	-223
ת.ג.ל 1.0	3931		200			-346
ת.ג.ל 5.0	3400		66			-48
תיא 5.0	16577		107			-3
פרטואום 10.0	18550		111	+380	+2.1	+328
תוז א 5.0	18309		88	-100	-1	-197

עץ, נייר ודפוס

שם המניה	השער אתמול		המחזור שח ע.נ	השינוי בנקודות	השינוי ב%	הצע/ביקוש שח ע.נ
כתר	246		34618			+12387
דפרון 1.0	10180		115	+400	+4.1	+161
דפרון 5.0	7180		76	+83	+1.2	+11
תבנ 1.0	6900		220	+220	+3.3	+264
יאה 1.0	6422	תב	170	-350	-5.2	-314
לבידי אשקלון 1	616		5083	-1	-0.2	-1780
לביאשקלון אפ	1155		303	+55	+5	+203
מלט ב 0.5	54500		9			+2
מפעלי נייר 10.0	446000		129	-2902	-0.7	-109
סקאגינה 1.0	3900		409	-43	-1.1	-593
רים 0.1	2683		147	-27	-1	-62
רים 0.4	1824	תב	950	-190	-9.4	-1360
תעל ב 0.2	20482		356			
אודין 1.0	12800		98	-200	-1.5	-28
אודין 5.0	6200	תב	1108	-608	-8.9	-1817
הסישה יחד	10850		85	-150	-1.4	-36
הגפלק 1.0	2370		589			+61
הגפלק 5.0	1440		1225	-54	-3.6	-2317

שף רנאמות

בטחה קבוצת כלל

ניהול תיקי השקעות וניהול קרנות נאמנות

השקעות בתעשיה

שם המניה	השער אתמול		המחזור שח ע.נ	השינוי בנקודות	השינוי ב%	הצע/ביקוש שח ע.נ
מרכזית ב 0.1	13580		1009	-120	-0.9	-529
כור בב ש	1242000		1.5	+12300	+1	+5
כלל תעש 1.0	3128		24221			-12500
מאגרי טכנולוגיה	679		5536			

חברות השקעה

שם המניה	השער אתמול		המחזור שח ע.נ	השינוי בנקודות	השינוי ב%	הצע/ביקוש שח ע.נ
אגיק ש	8393		424	-100	-1.2	-842
אדיבי פתוח 2.0	9480		2155	-100	-1.1	-5435
ארנקונה 0.1	100.5		45411	-2	-2	-37839
אלגר ש	18000		171	-100	-0.6	-92
אלגר ם	18000		54	-200	-1.1	-54
אלרן ש	5399		1732	-1		-370
אלרן ם	5400		60	-40	-0.7	-93
אמישר כבל	28300		51.6	+108	+0.4	+2.3
אפיק 1.0	294	תב	14360	-19	-6.1	-18722
אפיק 5.0	263		7193			+4579
גאלת 1.0	1490		481	-43	-2.8	-673
הגנה לישראל 1.0	19800		945			-156
הגנה לישראל 5.0	17550		558	-50	-0.3	-589
ולפסון 0.1	132000		1	-500	-0.4	-1.5
ולפסון 1.0 ש	27680		40			-51
אמפא א 0.5	25250	בה	162	+250	+1	+116
פעלים השק ש	11399		566	-102	-0.9	-646
דיסקונט השק ש	6130		5136			
מזרחי השק ש	32410		60	+1100	+3.5	+90
מור השקעות	12205	תב	1240	-1000	-7.6	-3
חירון 1.0	4155		294	-70	-1.7	-616
חירון 5.0	1620		2801			-2710
ישום החזקות	254		27386	-11	-4.2	-23238
יצוא ש	14750		144	+150	+1	+352
ירדן א 0.1	3480	תב	414	-220	-6	-472
כלל 10.0	1790		7764			-115
כלל 50.0	1629		1800	-3	-0.2	-5540
לנדיקו 0.1	2965		132	-60	-2	-206
לנדיקו 0.1	1025	בה	1607	+25	+2.5	+254
מגור 0.1	760		2559	+20	+2.7	+1844
מגור א 0.5	450		6120			
אגח 1	119	תב	6237	-10	-7.8	-59563
עוז השק ב 0.1	3730		417	+30	+0.8	+195
עוז השק ב 0.5	2140	תב	648	-159	-6.9	-1246
פז השק ש	4040		2473	-10	-0.3	-1934
פמה א 0.1	12000		216			+288
פמה 0.5	8580		605	+130	+1.5	+679
פריון ב 2.5	8435		369	-15	-0.2	-664
צבאורינסט 1.0	560	תב	4819	+35	+6.7	+4669
צבאורינסט 5.0	435		2125			-451
קידון 1.0	234		45635			-5
קידון 5.0	196		27868	-8	-3.9	-40287
גליל טכנולוגיות	—		—	הפסקת	מסחר	—

חיפושי נפט

שם המניה	השער אתמול		המחזור שח ע.נ	השינוי בנקודות	השינוי ב%	הצע/ביקוש שח ע.נ
דלק חיפושים 1.0	4300		651	-144	-3.2	-1009
דלק חיפושים 5.0	2950		844	-50	-1.7	-631
דלק חיפ אפ 2	2131		1191	-20	-0.9	-469
פז חיפושי נפט	27800		49	-850	-3	-80
יואל 5.0	5213		2363	-2		-1789
מ.ג.נ 1.0	9027	מב		-478	-5	-520
מ.ג.נ 5.0	2988		2133	-100	-3.3	-3679
פראויל ב 0.3	7650	תב	101	-850	-10	-125
נפטא ש	2594500		3	-21000	-0.8	-3

נסחרות במט"ח

שם המניה	השער אתמול		המחזור שח ע.נ	השינוי בנקודות	השינוי ב%	הצע/ביקוש שח ע.נ
גוית ם	224		100	-1	-0.4	-100

שערים בין־בנקאיים

אתמול, צהריים, 2.3.1987 באירופה

מסירה מיידית (ספוט)

$ ארצות הברית	1.5541/1.5551	ל"י שטרלינג
מרקים גרמניים	1.8245/1.8255	ל"ש ארה"ב
פלורינים הולנדיים	2.0635/2.0645	"
פרנקים שוויצריים	1.5335/1.5345	"
פרנקים בלגיים	37.77/37.80	"
פרנקים צרפתיים	6.0800/6.0850	"
לירטות איטלקיות	1297.00/1298.00	"
ינים יפאניים	153.25/153.35	"
$ ארצות הברית	1.2459/1.2464	לי.מ.ד.ר.

שער הזהב $ ארה"ב 404.40 אונקיה לונדון מיקסינג

מסירה מאוחרת (פורוורד)

	ל"י/$	פר"ש/$	מרג/$
1 ח'	1.5475/1.5488	1.5302/1.5315	1.8205/1.8218
3 ח'	1.5379/1.5394	1.5240/1.5253	1.8139/1.8152
6 ח'	1.5261/1.5276	1.5141/1.5157	1.8042/1.8057

הנתונים נמסרו על־ידי בנק דיסקונט לישראל בע"מ

ספורט

בעריכת יחיאל ארזי

היום (16.00) באיצטדיון רמת־גן

שמשון ונתניה — בגמר השלישי של גביע הטוטו

גביע הטוטו

מאת משה הר־געש
כתב "ספורט הארץ"

הליגה הלאומית לא סיימה אפילו את השליש השני; בגביע המדינה יי־כנסו רק בשבת לפעולה קבוצות הליגה הלאומית, אך באיצטדיון רמת־גן יוענק הערב התואר הראשון לעונת 1986/87 — גביע הטוטו. ההתמודדות תחל ב־16.00.

אמנם, זה רק המפעל השלישי בחשיבותו בכדורגל הישראלי, אך ברמה שהגמר השלישי — בו יופיעו לראשונה שמשון תל־אביב ומכבי נתניה — יהיה שונה משני קודמיו לפחות מסיבה אחת: פרס כספי חסר תקדים, בסך 60 אלף ש"ח, יוענק למנצחת. הקבוצה המפסידה תקבל 20 אלף ש"ח. שתי הקבוצות ביקשו, בהסכמה הדדית, לחלק שווה בשווה את הפרס הכולל, כלומר לקבל 40 אלף ש"ח כל־אחת, אבל ההתאחדות התנגדה לזה בתוקף.

מאמני שתי הקבוצות, יעקב גרונדמן (שמשון) וזאב זלצר (נתניה), אומרים כי ההתייחסות של חניכיהם לאירוע רצינית ביותר, לאו דווקא בגלל הפיתוי הכספי. "שמשון לא זכה עד כה בתואר כלשהו, והגיע הזמן להתחיל במשהו", אומר גרונדמן. "אולי נעשה הערב את הצעד הראשון. אנחנו מתייחסים למישחק ברצינות רבה, כי בכל מקרה זה עימות על תואר רישמי. בכל מדינה יש שלושה תארים, ועתה גם בישראל".

לאחר האימון שהיה אתמול יצאו השמשונים למלון כפר־המכביה, בו ישהו עד ליציאה למגרש. בהתייחסו לסיכויים אמר המאמן גרונדמן: "בכל מישחק גמר גביע יוסי הכד־רות שקולים. מי שיהנה מיום טוב יותר, ינצח". הרכב ייקבע כנראה סמוך למועד המישחק, לאחר שי־תברר מצב הפצועים.

"אחרי תקופה של שנים שדופות, רוצים גם בנתניה לזכות בפרס כלשהו", אומר המאמן זלצר. הוא ערך לחניכיו אימון ממושך שלשום, ואימון קל אתמול בבוקר. הקבוצה לא תצא לבית מלון, כי "אין אנו נוהגים לעשות זאת גם לפני מישחקי ליגה חשובים", הסביר זלצר. הרכב ייקבע כנראה רק היום בגלל פציעות של כמה מהשחקנים. "שמשון קבוצה טובה מאד. היא הו־כיחה זאת במישחק עם בית"ר ירושלים (1–1)", התמיא זלצר ליר־יביו. "מלבד חיים בר, מרדכי חלפון ובני לם, לא זכה שום שחקן בנתניה בתואר כלשהו. אין ספק שניצחון יתן להם מידה רבה של ביטחון וד־חיפה קדימה", סיים זלצר.

ישפוט אריה פרוסט.

במישחק מוקדם (13.30) יתמודדו תלמידי בליך רמת־גן ועמל חדרה בגמר אליפות בתי־הספר העל־יסו־דיים.

הפועל חיפה — עכו בגמר הארצי בחדרה

בחדרה יהיה היום (14.30) מישחק הגמר על גביע הטוטו לליגה הארצית, בין הפועל עכו להפועל חיפה.

החיפאים ינסו להתנחם על הפסדם בשבת שעברה, שגרם להרחקתם מראש הטבלה הארצית. לעומתם, מבקשים העכואים לזכות בגביע הראשון בתולדות האגודה.

הקבוצה המנצחת תקבל 30 אלף ש"ח, והמפסידה בגמר — עשרת אלפים ש"ח.

כדורגלני נבחרת הנערים של ישראל "מחזיקים" את השער, כדי להקטין את מימדי המגרש. באימון המשחק שהיה אתמול ברמת־גן לקראת ההתמודדות עם הבלגים. (צילום: עודי קרן)

מתח גבוה במחנה הנערים — לפני העימות הראשון עם הבלגים מחר

נוער

מאת משה הר־געש
כתב "ספורט הארץ"

נבחרת הנערים של ישראל החלה אתמול בשלב האחרון של ההכנות למישחק עם בלגיה, שיהיה מחר בהרצליה במוקדמות הגביע העולמי לגילאי 16. ישראל, המשתתפת לראשונה במפעל זה, תקיים בשלב הראשון של האיזור האירופי מיפגש כפול עם נערי בלגיה. הגומלין יהיה בסוף החודש בבלגיה.

נערי ישראל ערכו אתמול אימון "דמוי" במגרש האימונים של איצט־דיון רמת־גן. במהלך האימון, שכלל מישחק פנימי, טיפטף גשם קל. לאחר מכן יצאה הנבחרת לבית ההארחה של קיבוץ שפיים שם תשהה עד מועד המישחק. היום מתוכנן אימון נוסף במכון וינגייט.

נבחרת בלגיה עומדת להגיע לישראל בשעות אחר הצהריים. האורחים ביקשו לצאת מיד מנמל התעופה לאיצטדיון בהרצליה, כדי לבחון אותו. מחר עשויים הבלגים לערוך אימון קל לפני הצהריים באותו המגרש בנתניה.

אמנון רז, מאמן הנבחרת הישר־אלית, לא הצליח לחזות במישחק כלשהו של הבלגים, אך קיבל עליהם מידע לא מבוטל. "זו נבחרת שמשחקניה מתאמנים ביחד כשנתיים, והיא קיימה לפחות עשרה מישחקים בין־לאומיים. לבלגים התקפה חזקה וכן הם מצטיינים בכוח ובמהירות. השחקנים ניחנים עם מרעותני הנבחרת בבלגיה; שניים משחקים בנערי אנדרלכט ושניים במועדון פ. ק. בריז', בו משחק הישראלי רוני רוזנטל. יש להם מידע רב עלינו והנשק שלנו יהיה רוח לחימה וי־כולת טכנית. אנחנו חייבים לנצח אותם כאן בבית", אומר רז.

המאמן הבהיר כי הנבחרת הישר־אלית מוכנה למשימה. "הבעיה העיקרית שלי היא ההתרגשות של השחקנים. המתח אצלם עצום, ועתה צריך להרגיע את השחקנים ולה־גביר את השקט הנפשי שלהם. תשעה משחקני ההרכב כבר נקבעו, והוא יהיה דומה לזה ששיחק עם הרומנים לפני כשבועיים. עדיין קיים סימן השאלה לגבי הקשר של בין ואלון יצוקי".

אמש שיחרר המאמן רז את החלוץ יצחק זוהר. הסגל מונה עתה 16 שחקנים.

צביק'ה, ניפגש בלוזאן?

לנשיא המדינה חיים הרצוג. הרכב כמדרש מרשבע, קרה מה שקרה להרבה ישראלים שנשבו בקסם המכבי. בא פעם ליד אליהו, ראה את מכבי תל־אביב, בחורות, ונפל שבי. צריך לראות אחרי־ישראל ביציע המכביים, מתלהב, כאילו היה אוהד מכבי תל־אביב מלידה. נכנס לרדת למישחק, ללחוץ את ידי שחקני הקבוצות. בשבוע שעבר, לפני אורונג, אחרי מכם הנצחון הגדול המפתיע הנרעש, התעכב לדבר ליד מאמן מכבי צבי שרף. צביק'ה יכול להביא את מכבי לגמר בלוזאן, שוויץ, ב־2 באפריל. התאריך מתאים גם לנשיא. מר הרצוג יהיה בסיור אירופי בר־אשית אפריל. לפי התוכנים הרתובים על פני הנשיא והמאמן נראה, כאילו הם מסכמים במעמד זה להיפגש בלוזאן. רעיון טוב. מתאים בהחלט לאוהדי מכבי.

כתב: יהושע שגיא ● צילם: עודי קרן

אתלטיקה

קנדי ניצח במרתון של לוס אנג'לס

לוס אנג'לס (רויטר). הרץ הקנדי ארט בואלו הוליך כמעט לאורך כל הדרך, כדי לנצח במרתון השני של לוס אנג'לס, בו נטלו חלק כ־15 אלף רצים — המרתון השני בהיקפו בהיסטוריה מבחינת מספר משתת־פיו. בואלו בן ה־29 סיים אחרי שע־תיים, 13 דקות ו־8 שניות.

האמריקאית נאנסי דיץ ניצחה זו השנה השניה ברציפות בין הנשים, בזמן של שעתיים, 35 דקות ו־24 שניות, שיפור של דקה ו־3 שניות להישגה ב־1986.

מישחקי הפועל

20 אלף כרטיסים כבר נמכרו לפתיחה

(ע). כ־20 אלף כרטיסים נמכרו עד עתה למופע הפתיחה של מישחקי הפועל ה־13, שיתקיים ב־4 במאי באיצטדיון רמת־גן, יום העצ־מאות ה־39 למדינת ישראל. הכרטי־סים נרכשו ברובם על ידי ועדי עובדים. מחיר הכרטיסים למופע הפתיחה נע בין 35 ש"ח ל־75 ש"ח.

מופע הפתיחה של המישחקים, במעמד נשיא המדינה, יהיה המופע המרכזי של יום העצמאות.

המופע יכלול תרגילי התעמלות וב־לישה באמנות, התעמלות אמנותית של נבחרת אירופית, לצד משלחות ספורטאים מהארץ ומחו"ל. באיצט־דיון יוצג מבנה ענק ותהיה תצוגה יי־חודית, לראשונה בישראל, של קרני לייזר.

במישחקים ישתתפו, בין היתר, הרצים המצטיינים סבסטיאן קו וקר־אלוזין סמית ושיאנים עולמיים בשח־יה, בהם ויקטור דייוויס ומיכאל גרוס.

אליפות צה"ל בכושר קרבי בהתראה קצרה

אליפות צה"ל בכושר קרבי על גביע הרמטכ"ל, תיערך לראשונה השנה בהתראה של שלושה ימים בלבד כדי לבחון את כושרן הקרבי האמיתי של יחידות השדה בצה"ל. בניגוד לשנים קודמות לא ניתנה השנה ליחידות השונות הזדמנות להתכונן לאליפות במשך שבועות וניתנה התראה קצרה ביותר.

האליפות תתקיים מחר ומחרתיים והיא נחשבת ליוקרתית ביותר בין יחידות השדה. יטלו בה חלק כל הי־חידות המובחרות ונציגי כל הזרועות והפיקודים.

החידוש אחר שהנהיג ראש מה"ד השנה הוא השתתפות חובה של מפקדי היחידות באופן פעיל. צפויה השתתפות של מח"טים, מג"דים ומ־פים. השתתפות המפקדים תזכה את היחידות בניקוד מיוחד.

בתום התחרויות, בהן יטלו חלק כ־3,000 חיילים וחיילות, יעניק הרמטכ"ל, רב־אלוף משה לוי, גביעים למנצחים.

בלום ופרקיס — זוג אפשרי נגד הצ'כים

הטניסאים ממריאים היום לאימונים בגרמניה

גביע דייויס

מאת כתב "ספורט הארץ"

נבחרת הטניס של ישראל ממריאה היום למערב־גרמניה, שם תקיים מחנה אימון לקראת מישחק גביע דייויס נגד צ'כוסלובקיה שיחל ב־13 בחודש בעיר הראדץ קארלובה. הנבחרת תתאמן באולם ליד בון, על משטח זהה לזה עליו יתקיים המישחק נגד הצ'כים, בבית העליון של גביע דייויס. באותו מקום התאמנו הישראלים ערב מישחק הגמר האירופי בסטוקהולם, בו גברו על שוייץ 4–1.

מאמן הנבחרת שלמה צורף, שחזר ביום ראשון בלילה מארצות הברית יחד עם גלעד בלום, אמר אתמול כי לאור הכושר שהציג בלום בתקופה האחרונה הוא מועמד להיות המדורג מספר 2 שלנו נגד הצ'כים. "ההחלטה סופית נקבל רק סמוך למועד המישחק", אומר צורף. "לגליקשטיין ניסיון עדיף והוא מתעלה תמיד במישחקי גביע דייויס. אבל אם יתברר כי שלמה אינו מוכן נפשית לתוספת למאמץ הגדול, לא נהסס להציב את גלעד". צורף הוסיף עוד שבלום ושחר פרקיס, ששיחקו לאחרונה בהצלחה במישחקי זוגות, עשויים להופיע גם במישחק בצ'כוסלובקיה, בעיקר אם גליקשטיין ישחק ביחידים.

צורף עקב בחודש האחרון אחרי שחקני הנבחרת הצ'כית בסדרות תחרויות בארה"ב. הוא מעריך שהשחקן מילאן שרייבר (2.03) יהיה שחקן היחידים השני של הצ'כים, מאחר וקארל נובאצ'יק נוצח ע"י מנסדורף ובלום. "שרייבר הוא שחקן לא יציב. ביום מסויים אינו ניתן לעצירה, ולמחרת הוא משחק בחוסר דיוק וללא ביטחון. מאידך איני רואה כיצד ניתן לנצח את מילוסלאב מצ'יר, טניסאי בדרגה גבוהה ביותר".

לגרמניה ימריאו היום הטניסאים גליקשטיין, פרקיס ובלום, הקפטן שטבהולץ, המאמן צורף, מאמן הכושר שמעון, המעסה פורטל וראש המשלחת דוד הרניק, יו"ר איגוד הטניס. עמוס מנסדורף יגיע היישר מפלורידה.

טניס

לנדל וקונורס לשמינית הגמר

קיי ביסקיין, פלורידה (אי־פי). איוון לנדל נוצח במערכה הראשונה נגד האוסטרי תומאס מוסטר אבל העפיל לשמינית הגמר בטורניר הטניס הגדול כאן על פרסים כספיים בסך כולל של 1.8 מיליון דולאר. לנדל ניצח 3–6, 6–4, 6–0, 6–2.

יריבו הבא יהיה המדורג 16, בראד גילברט (ארה"ב), שניצח את בן־ארצו מארק פלד 7–6, 7–6, 6–3. שני מדורגים אחרים שעלו: ג'ימי קונורס (6), שהדיח את מנצחו של גלעד בלום האוסטרלי דארן קהיל 6–3, 6–3, 6–1 ואנדרס גומס (10) שניצח את הצרפתי טארייק בנהביל־ס 6–4, 3–6, 6–2, 7–6. לשמינית הגמר עלו עוד האמריקאים רוברט סגוסו וג'יי ברגר והשוודי יואקים קרלסון.

בשמינית הגמר לנשים: נברטילובה (1) — סאבטיני (10) 6–1, 6–3, גראף (3) — קיל (ארה"ב) 6–0, 6–1.

היאבקות

3 מדליות זהב לישראל בבאר־שבע

מאת כתב "ספורט הארץ"

מתאבקי ישראל זכו ב־3 מדליות זהב בתחרות בין־לאומית לנוער עד גיל 20 שהיתה בבאר שבע, בהשתתפות ארצות־הברית ומצרים. שי [illegible] במשקל 68 ק"ג, סימון סימונוביץ ב־100 ק"ג ואלי ספיאשווילי ב־130 ק"ג.

הגרמנים זכו ב־6 מדליות זהב והצרפתים במדליה אחת.

● בתחרויות המבחן במפר־שית מדרגים האולימפיים ניצחו בשבת בדגם 470 דן ורן טורטן מתל אביב. בגלשני רוח ניצח אמיר אדר מיפו והגלשני מעמק יזרעאל סלע אלדד אמיר משדות ים.

אליצור — גבעת־חיים 67–86 בליגה לנשים

כדורסלניות אליצור תל־אביב ניצחו אמש את הפועל גבעת־חיים 67–86 במישחק צמרת בליגת הכדורסל לנשים. בהפסקה הוליכו בנות אליצור 40–32. לאליצור הירבו לקלוע: דרייגוד 30 וד־ביטביץ' 21. לגבעת־חיים גורן 27 ורוז 14.

כדורגל

הסגל הלאומי פותח הבוקר בהכנות לגרמניה

הנבחרת הלאומית בכדורגל תחדש הבוקר את פעילותה, כאשר תערוך אימון באיצטדיון רמת־גן. למעשה, יוחל בזה היום ההכנות למישחק הבין־ארצי עם מערב גרמניה שיהיה ב־25 במארס. המאמן הלאומי מיליינקו מיהיץ' הזמין 23 שחקנים, בהם אלה ששוחררו לפני המישחק עם צפון־אירלנד. הבולטים בקבוצה זו הם האחי ארמלי, יעקב אקוניז ונסים כהן.

הנוער ניצח 1–2 בנהורה

נבחרת הנוער בכדורגל, ניצחה אתמול 1–2 את הפועל בני־לכיש מליגה ג'. המישחק היה בנהורה לזכרו של הכדורגלן המקומי אמיר משרקי שנהרג לפני שנתיים במהלך מישחק של קבוצתו.

איתי מרדכי הבקיע את שני השערים לנבחרת הנוער. עמרם סיבי מהפועל אשקלון, שחיזק את הקבוצה המקומית, הבקיע את השער לזכותם. כן חוזקה הקבוצה ע"י שניים משחקני הפועל באר־שבע, השוער יואל מרד והבלם מוטי ראזן וקשר מכבי יבנה ראובן אלקבץ.

● במישחקי הליגה הלאומית ברוגבי היו בשבת התוצאות: הפועל גליל עליון — ירושלים 19–0, הפועל יזרעאל — חיפה 16–8, הפועל רעננה — תל־אביב 19–7.

אליצור דחה בקשת מכבי ת"א להקדים ב־24 שעות המישחק החוזר

גמר־סל

מאת שמואל קליגר
סופר "ספורט הארץ"

אליצור נתניה תארח את כדורס־לני מכבי תל־אביב במישחק החוזר של הגמר־סל ביום שני — בהיכל הספורט ביד־אליהו. כך מסר אתמול דוד שלמן, דובר הקבוצה מנתניה שהבטיחה שלשום הופעתה במישחקי הדירוג 1–4 לאחר ניצחון על מכבי חיפה 86–80. המישחק הראשון יתקיים מחרתיים ביד־אליהו.

עם סיום המשחק בנתניה פנה שמעון מזרחי, יו"ר מחלקת הכדורסל של מכבי תל־אביב לראשי אליצור וביקש להקדים ב־24 שעות את המישחק החוזר מאחר ומכבי ממריא ביום שלישי למאדריד למישחק האחרון בבית גמר גביע אירופה לאלופות. אנשי אליצור ביקשו שהות לשקול בעניין ואת־מול מסרו להנהלת מכבי תשובה שלילית. "אם מכבי היה יוצא למאדריד ביום שני, היינו שוקלים אחרת אבל מאחר ואין שום סיבה נראית לעין להיענות לבקשה, הרי משיקולי נוחיות שלנו לא נוח לנו לשחק ביום ראשון", אמר שלמן.

ארוחות פיננית בגליל

שמואל זיסמן, שחקן הפועל גליל־עליון, חזר לאימונים אינטנ־סיביים יחד עם חבריו לאחר שבוע 5 ימים לנוח ההפסד הצורב להפועל תל־אביב שהדיח את קבוצתו מהמאבק על המקומות 1–4. אתמול סעדו כדורסלני הגליל במסעדה סינית בקריית־שמונה. מטרת המיפגש החברתי היתה להעלות את המוראל בקרב השחקנים שהיו בשבוע החולף במצב רוח שפוף ביותר. זיסמן מעריך שגם היריבים — כדורסלני הפועל חולון, שעימם יתמודדו שחקני הגליל מחר בערב בחולון — נמצאים במצב נפשי ירוד לאחר ההפסד הכפול להפועל חיפה. "מי שיתגבר ראשון על הדכאון הוא זה שינצח במישחק הראשון", סבור השחקן המצטיין.

לארזי המטביע באימון

ההפתעה הטובה ביותר כי מייק לארזי כבר כמעט כשיר להופיע בהתמודדות החשובה מחר בערב נגד הפועל חיפה. באוסישקין ביתנה אמש באימון חוק של הפועל תל־אביב בו הפגין השחקן המצטיין כוחו בהטבעות לסל. ניכר אמנם שלארזי לוקה בכושרו הגופני אך ביכולת הקליעה לסל ובאסיסטים מצויינים נראה שאין לו עדיין תחליף.

מחר, שעות ספורות לפני המישחק, ייבדק לארזי שוב בידי רופאו ד"ר אמנון ישראלי וקביעתו של הטורמן תהיה מכרעת לעניין הופעתו במישחק עצמו.

ישראלים ישפטו בשלושה טורנירים לקארטים באירופה

מאת סופר "ספורט הארץ"

שני שופטי כדורסל ישראלים מונו לשפוט באפריל בטורניר של קארטים, במסגרת קדם אליפות אירופה.

אבא קמינר ישפוט בבית המוקדם במאסינה, איטליה, בעוד שרמי פישר ישפוט בבית המוקדם במלטה.

צבי שגב ישפוט בטורניר קדם־אירופי לקארטיסות, שיהיה במחצית אפריל בקאטוביצה, יוון.

הניצחון ה־2,000 של בוסטון סלטיקס

אן.בי.אי

ניו־יורק (אי־פי). בוסטון סלטיקס היתה לקבוצה הראשונה בהיסטוריה של אן.בי.אי שרשמה 2,000 ניצ־חונות. זאת כאשר הביסה בגארדן של בוסטון את דטרויט פיסטונס 102–112. קווין מקהייל קלע 38 נקודות ולארי בירד 23. "אני אוהב לשחק בבוסטון. אני גאה להיות בסלטיקס", אמר בירד אחרי הניצחון ההיסטורי.

אחרי ארבעה הפסדים התאוששה פילדלפיה וניצחה את יוסטון 97–102 עם 26 נקודות של מוסס מלון. אינדיאנה נזקקה להארכה כדי לגבור על ניו־יורק ניקס 115–122 אחרי 108–108 בתום הזמן החוקי. צ'אק פרסון קלע 35 נקודות למנצחים.

מייקל ג'ורדן קלע 30 נקודות אבל לא מנע הפסד 95–105 של שיקגו נגד ניו־ג'רזי נטס בשורה תיו בלט מייק גמינסקי עם 25 נקו־דות ו־16 ריבאונדים.

● אלופי הנוער של ישראל בג'ודו נקבעו אתמול ברמת השרון. ואלה האלופים: 60 ק"ג — מוטי בריק; 65 ק"ג — אורן סמרגה; 71 ק"ג — יצחק סמרגה; 86 ק"ג — יעקב רעבול.

זוכרים את וילמה?

זוכרים את וילמה רודולף, שזכתה בשלוש מדליות זהב אולימפיות בריצה במישחקי 1960 ברומא? כך נראתה וילמה בסוף השבוע, זוהרת ומחייכת בגיל 47. האתלטית האמריקאית צולמה בעת קבלת פרס הוקרה בתערוכה לציוד ספורטיווי הנערכת במינכן. (צילום ראדיו אי־פי)

"שקרן" צעק דמיאניוק

(סוף מעמוד 8)

הוא יושב בין שני שוטרים? האם אתה מודע לכך, שבארה"ב לא היו נגדו הליכים פליליים אלא אזרחיים?"

העד: "לא ידעתי אם זה פלילי או אזרחי".

רוזנברג חזר ותיאר בעדותו, כיצד הפעילו הגרמנים והאוקראינים את תאי הגאזים וכיצד הוא וחבריו לעבודה, נאלצו להעביר את הגוויות אל קבר ההמונים שבקירבת מקום.

הסניגור חזר וחקר אותו, ללא הרף, אודות המרחק, שהיה עליו ועל חבריו להוביל את הגוויות לאחר הוצאתם מתאי הגאזים אל הקבר. העד חזר ואמר, כי אינו יכול להעריך במדוייק את המרחק, אולם היו בורות במרחק של 50 מטר, בורות במרחק של 100 מטר, של 200 מטר ואולי יותר.

אר'קונור: "האם מדדת אי פעם את המרחקים בשטח המחנה?"

"מי מדד את המטרים?"

כאן התערב אב בית הדין, השופט דב לוין והתריס: "האם מר אר'קונור חושב, שמישהו שהיה שם, אכן מדד את מספר המטרים, את מספר הצע־דים שהוא עושה. למה לחזור ולשאול על כך?"

הסניגור הסביר, כי זוהי עדות חיונית, וכי ברצונו לברר ולוודא מה היה המרחק בין העד לבין האוקר־אינים, ובמיוחד איוואן דמיאניוק ואם יכול היה להבחין בו ולראותו. זה עניין חיוני להגנה במשפט, טען.

בתשובה לשאלות לגבי הפעלת תאי הגאזים, אמר העד, כי המנוע שממנו הוזרם הגז אל התאים, פעל כ־20 דקות בכל פעם שהוכנסו לשם האנשים. לאחר מכן נשמעו בכי, צעקות ויללות במשך עוד כרבע שעה — ואז נעשה שקט. "אחר כך נצטווינו להוציא את הגופות, את הקורבנות, שנרצחו ע"י איוואן וניקולאי, ולהעבירם אל הבורות."

אר'קונור חזר ושאל: "האם היה לך שם שעון?"

"לא הייתי מכבאי"

העד: "לחברים היו שעונים, ובכל מקום העיכתי היתה, שהמנוע של הגאזים פעל כ־20 דקות כל פעם".

הסניגור: "כמה זמן לקח עד שהגאז פעל והמית את הקורבנות האומללים?"

רוזנברג (ברוגז): "האם הייתי שם טכנאי? זה לקח כ־20 דקות עד שהכניסו את הרעל ועוד כרבע שעה בגיוות ויללות בתאי הגאזים".

העד חזר וסיפר אודות המרד שפרץ במחנה ב־2 באוגוסט 43.

רוזנברג הצביע על המפה הגדולה ועל המקום, בו היה המנוע הגדול, הידוע, אשר הפעיל את הגאזים, אולם הוא חזר והדגיש, שאינו יכול לסמן במדוייק היכן מקום הגנרטור, מנוע קטן יותר שבאמצעותו סופק החשמל למחנה.

"המנוע השני לא עניין אותי, אבל כאן היה המנוע הגדול — אמר בהצביעו על המפה — ושם לא הרחוק היה מיסטר איוואן". העד הוסיף ברוגזה: "תשאלו אותו, הוא יודע על כך יותר טוב ממני", בהצביעו לעבר הנאשם.

הדוחק אדם שהתעלף

תקרית שבמהלכה נאלץ אב בית הדין להורות על הוצאתו של אדם מאולם בית המשפט, אירעה במהלך עדותו של רוזנברג. בישיבת אחה"צ נשאל העד לגבי תקרית שהיתה לו במחנה טרבלינקה עם "איוואן האיום". הוא סיפר, כי יום אחד ניגש אליו איוואן ודרש ממנו לשכב על אשה מתה.

"בתגובה לכך פניתי אל סמל הס"ס לפלה, שהיה בקירבת מקום ואמרתי לו 'אדון סמל ס"ס, איוואן דורש ממני לשכב על אשה מתה. אז ניגש הסמל לפלה אל איוואן וצעק עליו ברוסית: 'איוואן לך מכאן', ואיוואן התנודד אל הקבינה שלו".

בשלב זה קם אדם מבוגר בקהל, וצעק: "בוז, רוצח, אתה עוד מוזיך שם, אתה רוצח כמו יתר האוקראינים שהיו שם. אני הייתי שם בתור ילד".

השופט, דב לוין, הורה לאנשי הביטחון להוציא את האיש מן האולם, ולציין את שמו, כדי שלא יותר לו להיכנס לדיוני המשפט. על כך הגיב האיש, בדרכו החוצה: "למה, כבוד השופט. אני הייתי שם".

"החקירה תמתיים ויהי מה"

בראשית ישיבת אחר הצהרים הודיע אב בית הדין, כי בישיבה זו יסיים העד רוזנברג את עדותו "ויהי מה — אפילו נצטרך לשבת עד שעה מאוחרת". בקרבת השעה 7 בערב סיים אר'קונור את חקירתו הנגדית ומסר את המשך החקירה לעמיתו הישראלי עו"ד שפטל. סניגור זה ביקש לדחות את החקירה ואת המשך העדות להיום, אולם השופט לוין סירב בתוקף, ולאחר הפסקה בת רבע שעה התחדש הדיון.

"לא זיהוית בוודאות"

הסניגור הישראלי, יורם שפטל, התמקד בחקירתו הנגדית בשאלת זיהויו של העד ע"י רוזנברג, בני־סותו להוכיח, כי העד מעולם לא זיהה בוודאות את האיש היושב על ספסל הנאשמים כ"איוואן האיום" מטרבלינקה.

לדבריו, באחד מנסיונות הזיהוי הוא ראה את דמיאניוק כאדם אחר ולא כנאשם זה, ובהזדמנויות אחרות, כמו בקליבלנד, הוא כלל לא היה בטוח בזיהוי.

שפטל: "כאן במשפט זה התקרבת לנאשם קרוב, כי חשבת שכך תוכל לזהות אותו טוב יותר, אולם גם כאן לא היית בטוח במאה אחוז בזיהוי?"

רוזנברג: "זה לא נכון. הכוונה שהתקרבתי אליו היתה שהוא יסתכל בי היטב. אולי הוא זוכר אותי, והוא בטוח זוכר אותי טוב מאד. הוא זוכר, גם את המכות שקיבלתי ממנו ושהשתתפתי איתו".

אר'קונור: "שפטל לא הבין"

שפטל: "כלומר, המטרה היתה שהוא יזהה אותך?"

רוזנברג: "אני הודרתי את המשקפיים ואמרתי לו ברוסית: 'הסתכל לי בעיניים' ואז הוא הושיט לי יד, אני בטוח שהוא זוכר אותי".

העד הוסיף, כי מצויות ביותר תמונות מהתקופה ההיא, קצת יותר מאוחר, כשיצא ממחנה טרבלינקה אל היער. "חבל שלא הבאתי הנה את התמונה. הוא בוודאי היה מזהה אותי".

כאן התערב הסניגור הראשי אר'קונור והעיר, כי "מר שפטל כנראה לא מבין בדיוק מה אומר העד" — אז הודיע אב בית הדין השופט לוין, כי בהתאם להסכם, כל סניגור חוקר לבדו ועמיתו אינו יכול להתערב באמצע.

שפטל ממשיך בחקירה: "השם דמיאניוק אמר לך משהו בטרבלינקה?"

העד: "לא".

הסניגור: "האם נתקלת בשם מרצ'נקו או מרצ'ינקו בהקשר לאיוואן האיום?"

העד: "לא".

"מדוע אמרת שאיוואן מת?"

הסניגור טען עוד, כי רק ב־1976 נודע לראשונה כי "איוואן האיום" חי, ובשנת 1981, הוא הובא לדין בקליבלנד ארה"ב, במשפט אזרחי בעניין זה.

"כיצד יכולת לומר בשנת 1947 ובשנת 1960 שאיוואן האיום מת, ואילו עכשיו הוא חיי" — פנה אל העד.

רוזנברג חזר וטען, כי לא אמר מעולם, שאיוואן האיום מת וכי נאשם זה אשר פה לפניו — הוא איוואן האיום.

הסניגור יתייצב עד נוסף מטעם התביעה, יוסף צירתי, ניצול ממחנה טרבלינקה.

השביתה בבתי החולים

(סוף מעמוד 1)

עיקרתם. עובדי מינהל ומשק הנותנם אבל כמוך לקושת חולים השגתם."

האשמות הדדיות

פרקליטות המדינה זימנה להבוקר 125 עובדים לבית הדין האזורי לעבודה בבקשה מבית הדין לאכוף עליהם את קיום צווי המניעה. בשבוע שעבר נקטה הפרקליטות צעד זה נגד 62 עובדים ואילצה אותם לחזור לעבודה בצורה כזו. הבעיה העיקרית בהליך משפטי זה היא שיש צורך למסור את הצווים אישית לעובדים, אותם אין הם מתייבים להגיע.

בשיחה עם סופר "הארץ" הסביר אמש מנהל המחלקה לעניני עבודה בפרקליטות המדינה עו"ד אלי בך טובים מדוע הוא ואנשיו מתקשים למצוא את הדין עם העובדים שמבי־זים את בית המשפט: "העובדה שאין תיאום ושיתוף פעולה מלא בין גורמי הממשלה השונים הנוגעים לסיכסוך זה מקשה על אכיפת הצווים שהוצאו נגד עובדי המינהל המשק. הכוונה האשמות הדדיות (בין שרי האוצר והבריאות), יש בה כדי לפגוע בסף הנכונות של העוב־דים לציית לצווים ופוגעים ביכולת לממש את הצעדים המשפטיים בב־חישות המתבקשת".

המניעה העיקרית להוצאת צווי הרום (צווי ריתוק לעבודה) נגד העובדים השובתים היא סירובה של שרת הבריאות שושנה ארבלי־אלמו־זלינו לפעול בכיוון זה. על פי החוק רק השר שבמשרדו קיימת הבעיה מוסמך להוציא צווים אלו וקשה לראות בנסיבות הקיימות ששר האוצר יבקש להפקיע סמכות זו מידי שרת הבריאות ויחתום בעצמו על הצווים.

שמיר לימין נסים

נקודה בולטת הנבדה אתמול בנושא הגבולי ההשקפות בין שרי הבריאות והאוצר היא שראש הממשלה למעשה אימץ את עמדת השר נסים ואף התבטא ברוח זו אתמול: "כל עוד הם שובתים לא נדבר, לא ניכנע. ממשלת ישראל אינה יכולה לפרוץ את כל הסכמים של תביעות השכר."

בינתיים השביתה נכנסת הבוקר ליומה התשיעי והמצב בבתי החולים מחמיר.

בבית החולים שיבא נפגשו אתמול כל המנהלים המינהליים בבתי החולים, והביעו תמיכה עקרונית במאבק העובדים הכפופים להם. הם הודיעו שאם תוך זמן קצר לא יחול שינוי במצב ותיפסק השביתה הם יסירו מעליהם אחריות לנעשה.

הבעיות בבתי החולים שבהם מתקיימת השביתה שונות ממקום למקום. עובדה שאותה לא מרבים נציגי העובדים לציין היא שבבתי החולים השביתה היא חלקית ועובדים רבים למעשה עובדים, אם בגלל החלטה אישית ואם מפני שהגיעו להבנות מקומיות עם הנהלות בתי החולים. אין מספרים ומידע מדויק על ההיקף האמיתי של השביתה.

בהשיבו לשאלת אחד התלמידים על אפשרות הפסקת התמיכה בהתיישבות היהודית ביו"ש, כדי להציל את מערכת הבריאות המתמוטטת, אמר ראש הממשלה ששביתת עובדי המינהל המשק בבתי־החולים בעת זו היא "דבר שלא יעלה". הוא קרא לעובדים לשוב מייד לעבודה ול־גשת ברצינות למו"מ על דרישו־תיהם עם נציגי האוצר. "עלינו להגדיל את יכולת המשק, כדי שנוכל לתת יותר לכולם, אמר שמיר, אך העובדים צריכים לדעת שאם ניענה לכל דרישותיהם, יתמוטטו כל ההסכמים ואינפלציה תתחדש.

מארשפזים המגינו

מחר יתכנסו שוב ועדי העובדים השונים בבתי החולים בצפון לדון באיומם מיום ראשון לשבות שביתה כללית בכל בתי החולים למשך 24 שעות.

בבית החולים הגריאטרי בפרדס חנה יצאו עשרות רבות של חולים קשישים, בני משפחותיהם והצוות המטפל להפגנה ברחובות הסמוכים לבית החולים והם ביקשו, כמה מהם בבכי, להפסיק את השביתה שפוגעת בהם.

הלוח הארצי

למוסד חינוכי דתי בבפ"ס דרושים:
1. פקידה־מזכירה
עבודות מזכירות והדפסה
שעות רצויות 10.00–18.00
2. שומר לילה
לקביעת ראיון נא לפנות למרכז בית הספר מר שמואל בר לבב. טל: 20006, 052־27537

הבורסה לניירות ערך בתל־אביב בע"מ
THE TEL AVIV STOCK EXCHANGE LTD
דרוש
טכנאי תקשורת מחשבים
הכישורים הנדרשים:
■ תעודת טכנאי מוסמך בתחום האלקטרוניקה ו/או התקשורת;
■ נסיון מעשי של שנתיים לפחות בתחום תקשורת מחשבים על מחשבי IBM גדולים;
■ הכרת מחשבי IBM/PC – יתרון.
נא לפנות בכתב בלבד, בפירוט נסיון קודם, לת.ד. 29060 תל־אביב 61290.

ללהקת מחול "בת־דור"
דרושה למחלקה ליחסי ציבור
מזכירה עברית־אנגלית
★ בעלת נסיון, דינמית ואחראית
★ הדפסה מעולה בשתי השפות
★ רצוי ידע בעיבוד תמלילים
★ שעות עבודה 8.30־16.00
לקביעת ראיון לטלפון 03־263175

עיריית ירושלים
מודיעה בזה על המשרות הפנויות הבאות:
עוזר/ת להנעך הסברה באיכות הסביבה
במחלקה לשפור פני העיר/איכות הסביבה (מכרז מס' 7/87)
הדרגה: 4־7 בדרוג האקדמאים במח"ר.
אח/ות אחראי/ת בבית אבות עירוני
במחלקה לשרותי קהילה ומשפחה (מכרז מס' 11/87)
הדרגה: 13 בדרוג האחיות (בעבר רמה 3).
פרטים נוספים אודות המשרות והכשורים הדרושים וכן טפסים להגשת מועמדות אפשר לקבל אצל רכזת המכרזים בלשכת המשנה למנהל הכללי לאמרכלות, רח' יפו 22, קומה א' חדר 213.
מועד אחרון להגשת מועמדות: יום שלישי ט"ז באדר התשמ"ז (17.3.87).
ירושלים, ב' באדר התשמ"ז 3 במרץ 1987
המנהל הכללי

בן־יקר גת
חברה להנדסה ולבנין בע"מ
דרושים
מנהלי עבודה בכירים
בעלי ניסיון של 5 שנים לפחות
לקביעת ראיונות להתקשר לטלפון 03־3322614; 03־332901

החברה הישראלית לטרקטורים וציוד בע"מ
THE ISRAEL TRACTORS & EQUIPMENT CO. LTD.
מפיצי CATERPILLAR בישראל
דרוש
חשמלאי רכב
* בעל ניסיון
* ידע במיזוג אוויר – יתרון
בדבר פרטים נא לפנות למחלקת כוח אדם לת.ד. 214 חולון 58101 טל' 03־807722

למוסד מחקר בדרום
דרושים
פיזיקאים (P.H.D, M.S.C)
בעלי רקע נסיוני לעבודה בתחומי לייזרים, אלקטרואופטיקה, והתפרקות גזים, לפרוייקטים בחזית המדע והקידמה הטכנולוגית.
כתובתנו לפניות בצרוף קורות חיים מפורטים ת.ד. 9163, באר־שבע

SONY
לישפאר — מחלקת מוצרי אלקטרוניקה ביתית
דרוש
סוכן מכירות עצמאי
לאזור ירושלים והדרום
נסיון קודם במכירת מוצרי אלקטרוניקה הכרחי
טל: 03־652431 (אשרות)

صكنا من الاهل

הארץ

חדשות | העיר | כלהעיר | צומת השרון | כאן הדרום | הלוח הבטוח

הלוח הארצי — הארץ חדשות

קבלת מודעות:
רח' הנגב 4, ת"א
טל: 03-371261
המחיר למלה
ביום שישי וערבי חג
6.13 ש"ח כולל מע"מ

הלוח הארצי — כלהעיר ירושלים

דירות למכירה

וילות ובתים

לציבור הדתי

● בבית וגן דירות מפוארות 5 ו־3 חדרים

● בהר־נוף ב' דירות 5, 4 חדרים (בסטנדרט גבוה)

● בשכונת בוקעה - משכנות פאר קוטגים 4/5 בסטנדרט בניה גבוה

משהב חברה לשכון בנין ועבודות בע"מ 02-224181

קבלנים מציעים

דירות למכירה

4 חדרים ויותר

3–3.5 חדרים

2–2.5 חדרים

1–1.5 חדרים

דירות בשכ"ח

דירות בדמ"פ

דירות להחלפה

מכוניות

אודי

אוטוביאנקי

אוסטין

אופל

אלפא

אמריקאיות

ב.מ.וו.

דייהטסו

וולבו

מנורים

לנצ'יה

מסחריות

מרצדס

סובארו

ביקוש רכב

משאיות

הצעות עבודה

פז'ו

פיאט

רנו

סוסיתא

סיאט

סיטרואן

פולקסוואגן

פורד

לוח דנאל

החברה לשרותי כח־אדם

למתאימים: שכר גבוה במיוחד ותנאים סוציאלים הכוללים:

חופש, הבראה, ימי חג, מתנות, בידור ועוד

בדבר פרטים נא לפנות לסניפינו:
ירושלים: רח' בן יהודה 7
טלפון 222177, 02-242801

ת.ל.ם

עחרות ומספלות

חבר

תינוק

רוברט'האף

ביקוש עבודה

שידוכים

הכרויות

חוגים

מציעים למכירה

מכירות

תרגום

ביטוח

בעלי־חיים

בריאות

חימום והסקה

הלוח הארצי — הארץ חדשות

המשך ירושלים

לוח ORS

או.אר.אס שרותי כח אדם

1. חשבי שכר בעלי נסיון במגזר ציבורי
2. מזכירה/מעבדת תמלילים עברית/אנגלית לעבודה במשרה מלאה בתעשיה שכר גבוה
3. קלדניות מנוסות / כתבניות עברית ואנגלית מעבדות תמלילים מעולות לעבודות זמניות ומשוכות
4. בנות לעבודת הרכבה עדינה בתעשיה תנאים טובים
5. בוגרי מכניקה שכר גבוה לעבודה זמנית נא להצטייד בפנקס שכי ומלואים
6. מכונאים — מכונאי מטוסים/מסוקים שכר גבוה
7. בנות/בנים לעבודה כמגישי אוכל אפשרי בשעות נמישות כולל שבתות
8. עובדי ניקיון תנאים טובים + ארוחות + הסעות
9. רתכי ארגון מעולים שכר גבוה
10. קלדנית בעלת ידע בחשבשבת שכר גבוה ל-4 שעות ביום
11. אחיות מוסמכות ל-20 שעות שבועיות ואפשרי פחות
12. מנהח"ש ראשי מנוסה לעבודה בחברת שיווק ארצי למשרה קבועה תנאים מעולים על כל המועמדים לפנות לאו.אר.אס. אבן ישאל 5 ירושלים 242152-9

ירושלים רח' אבן ישראל 5 טל. 02-242152-9,245561

משקים

פסנתרים

סיעוד

רהיטים

מחשבים

עסקים

משרדים

חנויות

מבני תעשייה

מגרשים

מחסנים

הלוואות

שיפוצים

שירותים

שמלות כלה

כלי נגינה

רצמן 52 כפר־סבא 052-32343 85

בכ"ס 4 חדרים מושלמת. בנין 8 דיירים. ק"ב, פינוי גמיש.

פנטהאוז חדש בדר. כניסה 10 חודשים. איזור מעולה. בנין 9 דיירים. 052-22976

קוטג' חדש 450 מ"ר קרקע. 240 בנוי. 193,000 דולר.

קוטג' 6 חדרים באזור יוקרתי. 165,000 דולר.

בביאליק בתהליך בניה 5 + מרפסות ופנטהאוז. בנין קטן.

קוטג' קרקע 450 מ"ר בנוי 240. איזור יוקרתי. בהזדמנות 185,000 דולר.

ברעננה קוטג' חדש 6 חדרים דו־קומתי, 280 מ"ר קרקע, איזור יוקרתי. כל הקודם זוכה, 138,000 דולר.

באוסישקין 4 חדרים, בנין קטן, פינוי גמיש

תל אביב

3—3.5 חדרים

4 חדרים ויותר

1—1.5 חדרים

2—2.5 חדרים

קונים זהב
ויהלומים גדולים
יהודה הלוי 143 ת"א
ZAMLER טל: 235924

קרחת?
פתרון מהפכני
ההשקה שיער בשיטה אמריקאית הדשנית
המכון לשיער טבעי
03-297559

קבלת מודעות
ל"לוח העיר"
לא מכרת
לא שילמת
8.00-20.00
טל' 293648

גוש דן

הלוח הארצי — העיר — צומת השרון — תל אביב גוש דן והשרון

דירות למכירה

קבלנים מציעים

בתי כפר ומשקים

פנטהאוז — דירות גג

וילות ובתים

סאיא נכסים 7510223 7513518

דירות גג מפוארות בטורונן, סטנדרט גבוה

דירות גג במבואות תיכון 4 + 1 (שלושה דיירים) בבניה

2 חדרים חדשה ברוח עמל בבבעתיים מפוארת - בבניה

2½ ברוח שקט במרכז רמת גן מיידי, 50,000 דולר

במקום היוקרתי ביותר בבבעתיים דירות 4, 4 + גג 5+1 גג (בבניה)

בטבנקין 3½ מפוארת ק"ב + מעלית מיידי 115 מ"ר

בשיכון ותיקים דו משפחתי 250 מ"ר וקרק לשיפוץ. 170,000 דולר

בז'בוטינסקי בבבעתיים, דירות 4 ר"5 גדולות ומפוארות בבניה

ברוח הסנהדרין 4, גדולים, ק"צ חזית + חניה

בארלוזורוב בבבעתיים, דירות 4 חדרים בבניה, 6 דיירים

דירת גג 4-1 בקרך קימות בבבעתיים

ברוח מירהבעה דירת גג 3 + 1 חדשה (לא מקבלן)

דירות בבניה באזורים שונים ברמת־גן ובבבעתיים

ברוח תרצב 3½ 100 מ"ר, דרומית בשלבי גמר 75,000 דולר

ברורות - המגדיל ק"ב 4 חדרים בבניה 110,000 דולר

בשכון ותיקים, לצעירים 2½ חדרים ק"צ 90 מ"ר 59,000 דולר

ברוח שאנן בר"ג וילה 5 חדרים 550 מ"ר

בביאליק (פנימי) 4, ק"ב, כניסה בעוד 6 חודשים 90,000.

בשכון ותיקים מגרש 330 מ"ר לבניית קוטג' בודד

סאיא נכסים 7510223 7513518
● בבבעתיים בבנית השניים, זבוטינסקי, בר צוק, ישראלי דירות 4, 6, 5 + גג + חדר
● ברמת־גן (חרוטים) בבנית, 5 דיירים 3½-4 חדרים
● במרכז רמת־גן 140 מ"ר (ויזורינים) 4, מפוארת 115,000.
● במרכז רמת־גן ברחוב 3, ק"צ מפוארת 65,000.
● בבבעתיים (בראשית) 4, 185 מ"ר, 2 דיירים

מרכז הלמידה
שיעורים
★ מתמטיקה ★ פיסיקה ★ כימיה ★ אנגלית ★ הנהלת חשבונות ★ לשון ועוד
שיעורים פרטיים בבית או במכון
כל המקצועות והרמות

לציבור הדתי
● בקריית־הרצוג, בני־ברק, דירות 4, 3 חדרים דירות 5 חדרים עם גג צמוד
● בבבעתיים - דירות פאר 5 חדרים, רחוב מודיעין - רוטנר
פלת מבצע תנאות מיוחדות עד 20.3.87 לדירות 3, 4 חדרים, כניסה מיידית.
● בתל־אביב - ברחוב עמק־ברכה דירות מפוארות 4 חדרים 2 דירות בקומה

משהב

בחשמל לא משחקים!
חשמלאי מוסמך
(שוב קיבוץ)
בעל נסיון רב יבצע עבורך בנהידות ואמינות כל סוגי עבודות חשמל במחירים נוחים לפי מחירון מוכר
03-829576

קבלת מודעות
03-611389
611623
625943
625880
לבעלי כרטיסי ישראכרט ויזה ודיינרס

יחד
בית הורים "ביחד"
גלוסבג 10 ר"ג
ביום 03-775534 בערב 03-5518927, 03-5518254
תחלת ההרשמה
★ ריכוז שרותים לגיל השלישי המאפשר המשך החיים בכבוד
★ חמש ארוחות ליום והגשת משקאות חופשית, 24 שעות ביממה.
★ צוות אחראי מאוד ואדיב של מומחים בטיפול אישי ויחס חם.
★ השגחה רפואית ושרותי אחיות.
★ לחצני חרום בכל החדרים.
★ לנרשמים הראשונים תנאים מועדפים !!
— בפיקוח משרד הרווחה —

هكذا من الاحل

פרס יצחק קנב ז"ל

קופת חולים
ההסתדרות הכללית של העובדים בארץ ישראל

המוסד לביטוח לאומי

פרס יצחק קנב ז"ל

לעידוד פרסומים ומחקרים בביטוח סוציאלי, ביטוח בריאות ומדיניות רווחה.

ועדת הפרס בהרכב נציגי המוסדות, המשפחה ומומחי הבטחון הסוציאלי מכריזה בזאת על הענקת הפרס ע"ש יצחק קנב, חוקר ומתכנן הביטוח הסוציאלי בארץ ישראל ויו"ר קופת חולים במשך שנים רבות.

מטרת הפרס: עידוד פרסומים של מחקרים על בטחון סוציאלי, מדיניות רווחה, ביטוח בריאות, קופת חולים כמוסד לביטוח בריאות, תכנון סוציאלי וקליטת העליה.

גובה הפרס ותדירות הענקתו: הפרס יהיה בשווי של 4,000 דולר ומוענק אחת ל-3 שנים.

הפרס יוענק לחוקר/חוקרים מעולם המעשה או האקדמיה עבור עבודות, מחקרים, ספרים או סדרת מאמרים בנושאים דלעיל- שפורסמו בשלש השנים האחרונות או למחקרים העומדים לפני פרסום.

נוהל הגשת מועמדות: המעוניינים בקבלת מידע ופרטים נוספים על הפרס ואופן הגשת המועמדות יפנו אל: המחלקה למחקר, ההנהלה המרכזית, קופת חולים, רח' ארלוזורוב 148, תל-אביב מיקוד- 62098, טל: 433532. נא לציין על המעטפה: עבור פרס יצחק קנב.

המועד האחרון להגשת המועמדות הוא: 30.6.1987.

חיוג ישיר למצרים: קידומת 0020

מאת מיכאל גרטי

החל מאתמול בצהריים מפעילה חברת בזק חיוג ישיר בין ישראל למצרים. הפעלת החיוג הישיר באה בעקבות סיכום בין נשיא מצרים חו־סני מובארק למ"מ ראש הממשלה שמעון פרס בשבוע שעבר.

הקשר הטלפוני מישראל למצרים מבוצע בחיוג הישיר דרך הכבל התת ימי והמרכזיה הבינלאומית ברומא. הקידומת לחיוג הישיר למצרים היא 0020.

כוונה לסגור את משטרת רמת־השרון

מאת נורית אמיתי

יש כוונה לסגור את תחנת משטרת רמת השרון — מסר אתמול ראש המועצה המקומית רמת השרון, משה ורבין, בישיבת מועצה.

ורבין טען, כי לא ייתכן לבטל את נקודת המשטרה, מאחר שברמת השרון יש שכיחות גבוהה בעבירות רכוש.

דובר המטה הארצי מסר אתמול בתגובה, כי במשטרה נבדקת מחדש את ההתפרסות בשטח לאור האי־לוצים, בעיקר בתחום כוח האדם.

צ'ק בן מיליון

את הצ'ק הגדול יקבל גאנם קאבר רק בשבוע הבא, אך הוא כבר קורן מאושר: הרווק בן ה־34 העובד במוסך בעפולה, הוא שזכה במיליון ש"ח בטוטו. הוא משתתף ותיק בטוטו ונהג להשקיע 20 ש"ח בשבוע ב"משחק" זה. בו נהג למלא "טורים עיוורים", בלי להתחשב במהות המשחקים. "טור עיוור" בזה עשהו מיליונר השבוע. (תצלום: אריה קנטור)

הרופאים: המהנדס רון וינר החשוד בתקיפה מינית חולה נפש ואינו מסוגל לעמוד לדין

(עו. רון וינר, מהנדס אלקטרוניקה בן 33 מתל אביב המואשם בתקיפה מינית של שתי נשים, סובל ממחלה נפשית ואינו מסוגל לעמוד בדין — נקבע בחוות־דעת פסיכיאטרית ש־הוגשה אתמול לבית־המשפט המחוזי בתל־אביב.

התובעת, עו"ד דבורה חן, ביקשה מן השופט ארנסט לוי להוציא צו שיורה על אישפוזו של וינר בבית־חולים לחולי נפש "אברבנאל" בבת־ים.

הסניגור עו"ד ניר גרשוני, התנגד להוצאת צו האישפוז. הוא טען כי בעת שהיה וינר בהסתכלות בבית החולים אברבנאל, הוא נלקח פעמ־יים לחקירה משטרתית ונוצר אצלו חשד, כי קיים קשר נגדו בין בית־החולים לבין המשטרה. כתוצאה מן החשד האמור, הפסיק רון וינר לשתף פעולה עם הרופאים בבית־החולים, טען הסניגור. הוא ביקש שמרשו יועבר לבית החולים גהה, שם גם נמצא תיקו האישי.

התובעת דבורה חן הגיבה: "אישפוז אינו תכנית כבקשתך. הנאשם הוא תושב תל אביב, מקומו בבית החולים אברבנאל".

השופט ציין בהחלטתו "בפני חוות־דעת פסיכיאטרית ומסקנותיה ברורות ונחרצות: שבעת ביצוע המעשים המיוחסים לנאשם הוא סבל ממחלת נפש והנאשם אינו בר־עונשין ואינו מסוגל לעמוד לדין".

השופט הורה לדחות את מתן ההחלטה בעניינו של וינר עד ה־12 במארס בציינו כי אינו רואה סיבה למנוע מן הנאשם להסתייע בחוות־דעת פסיכיאטרית כפי שביקש הסניגור. עם זאת, דחה השופט את הבקשה להעביר את הנאשם לבית־חולים אחר מכיון שאושפז באבר־בנאל לפי צו הפסיכיאטר המחוזי.

מרים משקולות הוכר כנכה צה"ל בעקבות מחלה שמקורה במתח נפשי

(עו. מרים משקולות שלקה במחלת כרסת (צליאק) הוכר כנכה צה"ל, לאחר שבית המשפט מצא קשר בין המחלה לתקופת שירותו הצבאי בלבנון שהיתה מלווה במתח נפשי.

שופטי בית המשפט המחוזי בחיפה, סגן הנשיא יוסף מרגלית, והשופטים מלכיאל סלוצקי וחנוך אריאל, קיבלו את ערעורו של מרים המשקולות, ונגד לקצין התגמולים בצה"ל להכיר במחלת הכרסת שבה לקה המערער בתקופת שירותו בצבא, כמחלה שיש בה כדי לזכותו בזכויות המוקנות לחיילי צה"ל.

מרים המשקולות שגויס בסוף 1981 לצה"ל בפרופיל 97, שוחרר לאחר כשנתיים משירות בפרופיל 21, לאחר שאובחן כי לקה בכרסת. מחלה זו מופיעה בדרך כלל אצל תינוקות ורק במקרים בודדים אצל מבוגרים. המחלה מלווה בשלשולים ובירידה במשקל ומחייבת את החולה לשמור כל חייו על דיאטה מיוחדת שהיא דלה בגלוטן (חלבון המצוי בחיטה, שעורה ושיבולת השועל).

מרים המשקולות טען, כי בתקופת שירותו בצה"ל שרת בלבנון, במתח נפשי גבר, כשהוא השתתף במארבים, מלכודות והמתנות לאנשי חבלה. הוא אף טען שבצה"ל פנה מלבנון, הוא עסק בלכידת עריקים, תפקיד שגם הוא היה מלווה בלחץ נפשי.

קודם לכן, דחה בית משפט השלום בחיפה, בשבתו כערכאה ראשונה, את ערעורו של מרים המשקולות, בהסתמך על חוות דעת רפואית של שני רופאים בכירים מהמרכז הרפואי רמב"ם בחיפה, , הם היו בדעה שכרסת היא מחלה שבה לוקים בעלי נטיה תורשתית ללקות בה, וכי אין בתנאי השרות בצבא להשפיע עליה — גם אם מדובר בתנאי שירות במתח נפשי חריג.

בית המשפט המחוזי אימץ לעומת זאת את חוות דעתו הרפואית של פרופ' עוריה אשכנזי, מנהל מחלקת ילדים בבית החולים קפלן שברחובות, שקבע, כי הכרסת מופיעה אצל אנשים עם נטיה למחלה זו, אך תנאי מתח עלולים להביא להתפרצותה.

בית המשפט קבע בהחלטתו, כי קיימת דעה רפואית ברורה בדבר הקשר הסיבתי בין המתח הנפשי ומחלת הכרסת וקבע כי יש להכיר במחלה כנובעת מתנאי השירות. השופטים ציינו כי התפרצות המחלה הופיעה בעת שהותו של המערער בלבנון ובלוכד עריקים בתנאי מתח נפשי.

מאסר עולם לשני נאשמים ברצח החייל עקיבא שאלתיאל

מאת סופר "הארץ" בשטחים

בית המשפט הצבאי בשכם גזר אתמול מאסר עולם על שנים מהנאשמים ברצח החייל עקיבא שאלתיאל. משפטו של הנאשם השלישי נדחה.

נשיא בית המשפט הצבאי בשכם, סא"ל רב ליטמן, קבע כי ראוי היה לגזור על המורשעים עונש מוות, אך הוא נמנע מלעשות כך משום שהתביעה הצבאית לא דרשה עונש כזה.

שני המורשעים בדין, עבד שוקייר (30) ועלי שוקייר (18), תושבי הכפר זאוויה שליד שכם, היו חברי חוליה של ארגון פתח. לפני כשנתיים אספו את שאלתיאל במכוניתם, איימו עליו באקדח וחנקו אותו למוות באמצעות חבל. תמורת ביצוע הרצח והעברת תעודותיו של שאלתיאל לאנשי הפתח בירדן, קיבלו שני הרוצחים כמה אלפי דינארים ירדניים. שני המתכננים הורשעו גם בירי על אוטובוס ישראלי ובנסיון לרצוח ערבים תושבי הגדה שנחשדו בעיניהם בשיתוף פעולה עם שלטונות הביטחון.

אמו של עקיבא שאלתיאל התפרצה פעמים אחדות בעת המשפט ובסיומו, ותבעה עונש מוות לשני רוצחי בנה.

נעצרו 5 פקידים מחברון החשודים בקבלת שוחד

מאת ראובן שפירא, סופר "הארץ"

חוקרי מיפלג הקרקעות ביחידה הארצית לחקירות פשעים של המשטרה עצרו אור ליום אתמול חמישה תושבי חברון בני 45־25, בעלי תפקידים במשרדי המינהל האזרחי, החשודים בקבלת שוחד ומרמה והונאה, כדי לקדם במסגרת עבודתם את ענייניהם של אנשים פרטיים.

המעצר נעשה במסגרת חקירה, המתנהלת זה כחודשיים, במשרדי המינהל האזרחי בגדה. כפי שנודע, החקירה רק בראשיתה וצפויים מעצרים נוספים וזימונם לחקירה של עוד עובדים, מהנדסים, קבלנים, מודדים ואנשים רבים, הקשורים לעסקי הקרקעות והבנייה באזור. לפי החשד מעורבים גם בעלי תפקידים בכירים — שעדיין לא נעצרו — בחשדות לפרשיות השחיתות הנחקרות עתה.

מרבית החשודים שנעצרו עובדים בלשכת התכנון, האפוטרופוס והאר־כיאולוגיה הנפתיות במינהל האזרחי. אחד מהעצורים הוא מהנדס פרטי, שבמשרדו שותף אחד מעובדי המינהל העצורים.

על פי החשד, עובדי הציבור העצורים קיבלו שוחד תמורת שירותים שונים ואישורי תכניות בניה שנתנו לגורמים פרטיים. עוד הוחשדו בהם, כי היו שותפים סמויים במשרדי מהנדסים ומודדים פרטיים, והם אישרו בתוקף תפקידם במינהל, תכניות בניה, שהוגשו על ידי המשרדים הפרטיים בהם הם שות־פים סמויים.

ערך את העמוד: אריה השבייה

מחסן נשק נתגלה בביתו של גימלאי אגד בראשל"צ

בין היתר: 150 מקלעים, עשרות אלפי כדורים, פצצות טנקים, רקטות

(עו. מחסן נשק גדול נחשף אתמול לפני הצהריים בחדר נעול בביתו של גימלאי של אגד בן 65, ברחוב עין הקורא בראשון לציון.

המשטרה ערכה חיפוש בביתו של האיש והחוקרים נדהמו לגלות בחדר הנעול 150 מקלעים, אקדחים, רובים, פצצות טנקים, פצצות מרגמה, ארגזי תחמושת עם עשרות אלפי כדורים בקטרים שונים, רקטות וכן מקלעים כבדים, קסדות. למעלה מאלף פריטים שונים היו מסודרים בחדר שהיה מלא וגדוש מהרצפה ועד התקרה.

בשלב זה איש לא יודע מה מקור כמות עצומה זו של נשק בידיו של האיש. לשוטרים אמר האיש: "כוונתי היתה לתרום את כל האוסף העצום הזה באחד הי־מים למוזיאון צה"ל".

שתי בנותיו שהגיעו לבית במקרה בעת שהשוטרים ערכו את החיפוש, נדהמו אף הן. "לא ידענו שלאבא יש תחביב כזה. חדר זה תמיד היה נעול", הן סיפרו.

האיש, שמתגורר בבית לבדו, והשוטרים הגיעו אליו לאחר שפקיד במשרד הפנים המנפיק רשיונות נשק, הבחין בעובדה שהאיש מחזיק 146 רשיונות לאחזקת כלי נשק שונים. ממשרד הפנים פנו למשטרה בבקשה לבדוק תופעה מוזרה זו, ובעקבות זאת פשטו השוטרים על הדירה. הוחלו למיין את תוכן המחסן המוזר. תוך זמן קצר, התברר ש־46 מכלי הנשק שעבורם החזיק ברשיונות נמכרו שלא כחוק לאספנים אחרים אך לא הגיעו לידי עבר־יינים. חלק גדול מהרשיונות היו על שמו כבר פג תוקפם.

השוטרים העמיסו את כל הנשק והתחמושת על משאית והביאום, יחד עם האיש, למשטרת ראשון לציון, שם החל בחקירתו.

חשוד בניסיון תקיפה שוחרר ממעצר עקב השביתה בבתי־החולים

(עו. בשל השביתה בבתי־החו־לים, הורה אתמול שופט שלום חיפה לשחרר לאלתר חשוד בניסיון תקיפה, כיוון שטרם נת־קבלה חוות הדעת הפסי־כיאטרית שתצביע על מצבו הנ־פשי של האיש.

החשוד, בן 36, תושב נשר, נעצר לפני 10 ימים בפקודת בית המשפט תשלח להסתכלות פסיכיאטרית, לאחר שתושבת חיפה התלוננה נגדו על ניסיון תקיפה בסכין. בא כוח ה־משטרה, רס"ר בכיר ניסן צינלר, ביקש להאריך את מעצרו של החשוד ל־10 ימים נוספים, וציין כי מחמת השביתה טרם נת־קבלה חוות הדעת הפסי־כיאטרית. השופט ראובן בן חורין דחה את בקשת המשטרה בנסיבות אלה והורה לשחרר את החשוד ממעצרו לאלתר.

מוכר עיתונים קשיש התאבד בחיפה בשל מצוקה כלכלית

מוכר עיתונים חיפאי בן 72 שלקה בדיכאון, עקב מצוקה כלכלית, התאבד אתמול בק־פיצה מגג בית ברחוב הרצליה בשכונת הדר הכרמל בחיפה.

רופא מד"א שהוזעק למקום קבע את מותו של האיש.

אשתו של המנוח מסרה, כי בעלה קיבל אתמול בבוקר הודעה לתשלום הארנונה ובע־קבות זאת נתקף לטענתה בדי־כאון נפשי. מאחר שמצבו הכל־כלי היה בכי רע עוד לפני כן.

רופא מצרי השתיל לב לחולה ישראלי בלונדון

מאת דינה רייס, כתבת עתי"ם

ניתוח השתלת לב לתושב ישראלי, יצחק עיני, בן 25 מקריית עקרון, בוצע אתמול בבוקר בלונדון על־ידי רופא מצרי, ד"ר מגדי יעקב.

לאחר חודש וחצי של המתנה לתורם ולאחר דחיות מספר, נמצא אתמול הבוקר תורם ובמשך ארבע וחצי שעות נותח יצחק עיני. אחרי הניתוח הוגדר מצבו כקריטי, אך הרופאים מצפים כי עקב מצבו הכללי הטוב ייקלט ליבו החדש ללא דחיה. 72 השעות הראשונות הן תמיד השעות הקריטיות בניתוחים כאלה.

אמו של יצחק שוהה ליד מיטתו כל העת.

בני משפחת גראוס מלונדון דו־אגים לאיכסונם של בני משפחת עייני. יו"ר העמותה הציבורית למענה, נחשון וקצר, ממושב תי־מורים, מסר כי דרושים עוד למעלה מ־20 אלף לירות סטרלינג למימון הניתוח. המעוניינים לתרום יכולו להפקיד את הכספים בחשבון מספר 6627755 בבנק הבינלאומי הראשון בסניף רחובות.

מת חולה שהמתין ללב

ישראלי אחר, אריה פילשטיינר, שהמתין לניתוח השתלת לב בבר־יסל, מת בשבת האחרונה, בעיצומן של ההכנות למציאת תורם. הלווייתו תתקיים היום בשעה 3 אחה"צ בהוד השרון.

אריה פילשטיינר, בן 47, נשוי ואב לשלושה ילדים, הוטס בדחיפות לבריסל לפני 10 ימים, לאחר שהרו־פאים קבעו, כי עקב התקפי לב חוזרים, שגרמו לו לאי ספיקת לב, ינצלו חייו רק אם יעבור ניתוח השתלת לב. לפני כחודשיים לקה בהתקפי לב חריף ואז הידרדר מצבו מספר פעמים, והוא עבר הזייאות.

עמותה ציבורית, שבראשה עמד ראש המועצה המקומית בהוד השרון, אליהו שמעוני, נרתמה לבצע התרומה למימון הניתוח. מטוס "אל על", שהוכן ליחידה לטיפול נמרץ, הטיס יחד עמו שני ישראלים נוספים הממתינים עתה בבריסל לניתוח השתלת לב.

הוגש כתב אישום נגד מנהל "המרכז למידע אלטרנטיבי"

מואשם בסיוע לטרוריסטים בהדפיסו חומר של "החזית העממית לשחרור פלשתין"

מאת אורי ניר סופר "הארץ"

היום צפויה להתפרסם החלטתו של שופט בית המשפט המחוזי ביר־ושלים, פרופ' יעקב בזק, אם לעצור את מנהל "המרכז לאינפורמציה אלטרנטיבית", מיכאל ורשבסקי, עד תום ההליכים המשפטיים נגדו.

אתמול הובא ורשבסקי לפני השופט להשמעת כתב האישום נגדו. הוא נאשם בתמיכה בארגונו של ג'ורג' חבש, החזית העממית לשחרור פלשתין, בהחזקת חומר השייך לארגון ובמתן שירותי הוצאה לאור לארגונו של חבש.

הנציג מטעם פרקליטות מחוז י־רושלים טען, כי הפעילות שה־תנהלה במקום, "במסווה של מרכז תמים לשירותי מידע", היתה מסו־כנת. הוא שב והזכיר את חוברת ההדרכה לפעילי החזית, שנמצאה במקום על גבי תקליטון מחשב, וה־מייעצת כיצד לנהוג בעת מעצר וחקירה בידי השב"כ. הוא הזכיר גם את העיתון "איתקרום", שהפצתו בשטחים אסורה, ושזכה לשירותי סדר ודפוס במרכז. נציג התביעה טען, כי ורשבסקי ניהל את הפעי־לות המיוחסות לו "מתוך הזדהות עם ארגונו של חבש".

סניגורו של מיכאל ורשבסקי, עו"ד אביגדור פלדמן, אמר כי אין ראיות לכך שורשבסקי מזוהה עם הארגון, וטען כי עקרון חופש הבי־טוי במדינת ישראל הוא חיוני ומוכר במידה כה רבה, עד כי עצם עשיית דבר בתחום המלה הכתובה, אין בו די כדי לעצור אדם עד תום ההליכים נגדו.

מיכאל ורשבסקי נעצר לפני 16 יום. בימים האחרונים מארגנים מקורביו מאבק ציבורי למען שחרו־רו, ולמאבק נרתמו אנשי רוח רבים בארץ וכן מאירופה וארצות הברית.

המרכז לתעשיות עתירות מדע ע"ש מרים ואהרון גוטוירט

הטכניון — מכון טכנולוגי לישראל
מכון ויצמן למדע
אוניברסיטת תל־אביב
אוניברסיטת בר־אילן
אוניברסיטת בן־גוריון בנגב
בצלאל אקדמיה לאומנות ולעיצוב
קבוצת אליד השקעות בע"מ
קבוצת אשטרום, חברה להנדסה בע"מ

טקס חלוקת פרסי מחקר
והענקת מילגות מקרן
מרים ואהרון גוטוירט ז"ל
ומקרן **הנרי גוטוירט ז"ל**
יערך ביום ה' ד' באדר תשמ"ז, 5.3.87 בשעה 16:00
באולם העצרת ע"ש צ'רצ'יל בקרית הטכניון, חיפה.

אביבה ועודד שי
שמחים להודיע על הולדת בנם
יונתן יצחק
אח לאילת ורונה
נוף ים, א' באדר תשמ"ז, 2.3.87

חגי ורקפת כרמון
מודיעים באושר על הולדת בנם
יהל
אח לאיתי, דריה ועידין
נכד לאידה כרמון
ולמאיר ורחל אביסרה
נין לעלזי פלונסקר
ולמימי אביסרה
ניו יורק, ארה"ב

מהדרין בע"מ

הודעה

על כינוס אסיפה כללית יוצאת מן הכלל

בהתאם להחלטת מועצת המנהלים של החברה מיום 1.3.87, תתקיים אסיפה כללית יוצאת מן הכלל ביום ג' ה־24.3.87 בשעה 10.00 במשרדה הרשום של החברה, ברח' קהילת ונציה 8, תל אביב, לקבלת החלטות מיוחדות כדלהלן:

1. להגדיל את הון המניות הרשום של החברה ב־1,000,000 ש"ח, מ־730,000 ש"ח ל־1,730,000 ש"ח, ע"י יצירת עוד 1,000,000 מניות רגילות בנות 1 ש"ח ע.נ. כ"א. זכויות מניות אלו תהיינה שוות מכל הבחינות לזכויות המניות הרגילות מסוגן, הקיימות בחברה.
2. בהתאם להוראות סעיף 52 לתקנות החברה, מחליטה האסיפה הכללית, היוצאת מן הכלל שהמניות שתוצאנה במסגרת גיוס ההון המיועד, לא תוצענה לראשונה לבעלי הזכויות הנקובות באותו סעיף, אלא לציבור הרחב.

בשם מועצת המנהלים
ע. בנימין, מזכיר החברה

הטכניון
מכון טכנולוגי לישראל

המחזור ללימודי חוץ

מודיע על ימי העיון הבאים אשר יתקיימו בהרצליה

1. "תאורה ואקוסטיקה" — יום חמישי, 19 במרץ 1987
2. "חידושים בבניה — עדכון לאור ממצאי מחקרים בשנה האחרונה"

בשיתוף עם משרד הבינוי והשיכון, הפקולטה להנדסה אזרחית בטכניון, המכון לחקר הבניה ומרכז הקבלנים והבונים בישראל.

יום רביעי, 25 במרץ 1987

ההרשמה מיידית נדרשת

הטכניון — מכון טכנולוגי לישראל, המחזור ללימודי חוץ, רח' ליסין 14 ת"א. טלפון: 262134

פרסום-פון
קבלת מודעות בלוח הארצי
08־20 (רצוף)
לא מכרת
לא שילמת
03־739297 03־727630
03־738707

מרכז
גורדייף
אוספנסקי
052־574423

אגן יצרני כימיקלים בע"מ אשדוד
החל מיום ששי 27.2.87
הוחלפו מספרי הטלפון במפעל
מרכזיה — 055־47211
מספר פקסימיליה — 055־47388
יש אפשרות לחיוג ישיר לשלוחות הפנימיות

אופנה חדשה באשראי...

יש לי חשבון שיקים דיסקונט EXTRA עם אשראי נוסף מיוחד -
למימון כל קניותי, בכל מקום.
החשבון הזה מתאים לי. רק בבנק דיסקונט.

חשבון שיקים
דיסקונט EXTRA
לקנות הכל. בכל מקום. בשיק אחד. והחשבון מחויב ב־10 תשלומים... ויותר

הארץ

יום ג', ב' באדר, תשמ"ז
3 במרץ 1987

המערכת, ההנהלה, מחלקת המודעות, הדפוס, המנויים: תל־אביב, רחוב זלמן שוקן 21, טל' 5121212 ת"ד 233 מיקוד 61001 פקס' 810912 – טלקס 33748

ירושלים: רחוב ההסתדרות 2 טל' 224245*6, ת"ד 273 מיקוד 91002

חיפה: רחוב מרדכי 20 טל' 661166*8 ת"ד 5259 מיקוד 31052

המו"ל הוצאת עתון הארץ בע"מ, רח' זלמן שוקן 21, תל־אביב

העורך: גרשום שוקן עורך המשנה: מתי גולן

סגני עורך: משה הדרי, גדעון לוי

אין המערכת אחראית לתוכן המודעות ואינה מחזירה כתבי־יד

HA'ARETZ Daily Newspaper, Tel-Aviv, Israel – P.O.B 233, Tel. 5121212

פרס הכנסת למפירי חוק

קריאתה של ועדת העבודה והרווחה של הכנסת לשלם לעובדי המינהל והמשק של בתי־החולים את המקדמה שהם דורשים כתנאי להפסקת הסכסוך, ולבלא דרישות אחרות שלהם, כמוה כהכרזה על מתן פרס למפירי חוק. כן הראוי לחזור ולהזכיר שעובדי המינהל והמשק לא רק מפירים את הסכם־העבודה החלים לגביהם ליישוב סכסוכים ברורים מוגדרים; ולא זו בלבד שהם שובתים שביתה שלא אושרה על־ידי ההסתדרות ואינה מוגנת על־ידי החוק ליישוב סכסוכי עבודה — אלא הם גם מפירים צווי־מניעה שבית־הדין לעבודה הוציא כנגדם. עכשיו באה ועדת העבודה והרווחה של בית המחוקקים בכבודו ובעצמו, וממליצה לתת פרס לשובתים פורעי חוק. אין פלא שהפרת החוק הולכת ונעשית נורמה במדינת ישראל.

בהחלטתה, נענתה הוועדה להפצרותיה של שרת הבריאות, הגב' שושנה ארבלי־אלמוזלינו. שלשום הצהירה שרת הבריאות כי לא רק היא אחראית לנעשה בבתי־החולים, אלא כל חברי הממשלה. בטענה זו אין שום רבותא: אמנם יש אחריות פרלמנטרית־ציבורית משותפת של כל שרי הממשלה — ואולם האחריות הביצועית לנעשה בכל תחום ותחום מוטלת רק על השר הנוגע בדבר, ואין הוא יכול לגלגל אותה על עמיתיו השרים. אם הגברת ארבלי־אלמוזלינו חשה — ולדעתנו, בצדק רב — כי נטל האחריות הביצועית לנעשה בתחום שירותי האישפוז הממשלתיים קשה עליה כנשוא, מן הראוי שתתפטר ותפנה את מקומה למישהו אחר. מכל מקום אין היא מייצגת בעמדותיה (ולא רק בסכסוך הנוכחי) את עניינה של הממשלה כלפי עובדי מערכת הבריאות, אלא להיפך. זו עמדה שאינה יאה לשר בממשלה.

אחת מחובותיה העיקריות של שרת הבריאות עכשיו היא לוודא, שעובדי המינהל והמשק לא יפריעו למאמץ למנוע שיבושים במערכת האישפוז בנעילת מחסנים, בהצבת מחסומים ובמניעת הכניסה מעובדי קבלנים ומתנדבים. לעובדי המינהל והמשק אין שום זכות להיות בתחומי בתי־החולים בעת שביתה, ובוודאי אין להם זכות להפריע בכוח לניסיון למזער את נזקי שביתתם. אם לא ייענו לדרישה להניח לעובדים שאינם שובתים, לקבלנים ולמתנדבים לעשות את העבודה — מחובתה של שרת הבריאות להזמין את המשטרה כדי שתסלקם מתחומי בתי־החולים. על שרת הבריאות לזכור, שזכותם של חולים לקבל טיפול רפואי נאות, קודמת לזכותם־המדומה של עובדים להפעיל לחץ אליהם במסגרת שביתה לא־חוקית.

בטווח ארוך, לא יהיה מנוס מרענון מוחלט של ניהול מערכת הבריאות והמבנה שלה, מהמטה עד הטפחות, בעיקר בטפחות. משימה זו תוכל להיעשות על בסיס המלצות של ועדת מומחים, שתבדוק את בעיות מערכת הבריאות על כל היבטיה, ללא לחץ של אינטרסנטים למיניהם. בישיבת הממשלה בשבוע שעבר נידונה ואושרה עקרונית הצעה להקים ועדה כזאת. אבל עד כה לא נודע על צעדים ממשיים למינויה. האם תולה הצעה לעניין את הגב' ארבלי־אלמוזלינו, ברגע שהתברר כי הממשלה אינה מוכנה לתת עדיפות ראשונה להצעתה לבדוק את בעיות השכר במסגרת ועדה כזאת?

דו"ח טאואר

דו"ח ועדת טאואר, על ממצאיו בעניין הנשק לאיראן והסיוע לקונטראס, הנחית מהלומה מבחינתו של הנשיא רייגן, שספג קשות כבר מהגילויים הקודמים בפרשה. שליש מהנשאלים, בסקר שערך השבועון "ניוזוויק", סבורים כי על הנשיא לשקול התפטרות. חוסר שביעות הרצון מתפקודו של הנשיא הוכפלה, על פי אותו סקר, ומגיעה כבר ל־53%.

אחת הסיבות לירידה התלולה בפופולריות של הנשיא רייגן היא שפרשת איראן וגילוייה, פגעו ברומניות בכל המישורים שבהם מצפה האומה האמריקאית מנשיאה להפגנת מנהיגות. התחום הראשון הוא תפקוד הבית הלבן כצומת העליונה של השלטון. צוות הבית הלבן, קובע דו"ח טאואר, פעל "כאוסף מבוהל של יועצים", אשר לא רק שלא דיווחו כדרוש לנשיא, אלא אף סיפקו לו מידע כוזב.

ביקורת חריפה במיוחד מופנית אל ראש צוות הבית הלבן, דונלד ריגן, שהתבטר כ"אחראי על התוהו ובוהו". ריגן כבר התפטר בעקבות הדו"ח ובמקומו מונה הסנאטור לשעבר הווארד בייקר — מינוי שהתקבל בחיוב, אך לא מחק את הנזק של כהונת ריגן. אך הביקורת הקשה ביותר מכוונת אל הנשיא עצמו: הוא מואשם שאינו שולט במצב. זאת, כמובן, הנקודה הקריטית.

לקסיקון מצב האומה

מאת יואל מרקוס

אילו הכניסו את כל הנאומים וחצבי להכות, ההרצאות, הניתוחים, הפרשנויות ואת כל הדיונים במפלגות, בממשלה ובכנסת למחשב — היה אפשר לסכם את מצב האומה במאה מלים. בין "הביצה שלא נולדה" ו"התרנגולת השלום" לבין "הגמרוש" שתנה או לא נתנה הממשלה לשמעון פרס, בין "אתה תחזור מרבייך" לבין "תחזור אתה קודם מרבייך" — הביטוי החדש הוא "הפת החי". לחברי המשמרת הצעירה בעבודה, שטבעו מטבע לשון זה לתאר את מופה של הממשלה, היתה מעידה פרוידיאנית. שכן, יחסית ל"זוי המבט" שהוא גם קלישי לכל דבר, ל"פת החי", כפי שמוכיחה ממשלתנו, לעתים תוחלת־חיים ארוכה.

"סבירות נמוכה" ו"סבירות גבוהה" שהגדירו את מצבנו אחרי מלחמת יום־הכיפורים, פינו מקומן לחידושים בלקסיקון הלאומי. שליחויות של ראש הממשלה וממלא מקומו לחו"ל הן תמיד "מסע מוצלח". פגישותיהם עם מארחיהם מתנהלות תמיד "באווירה נינוחה" (כאילו ראשי מדינות הנועדים זה עם זה אמורים להתקוטט), או ב"קבלת פנים ידידותית" — שני ביטויים הבאים לתאר שבעצם לא הושג דבר בשליחויות אלה. ואם גם "תוכנת המשך תהליך השלום" וגם "המשך הדיאלוג" — המשמעות היא שירדן עדיין מסרבת להיכנס ל"שיחות ישירות" לא תנה "מטריה" ולא "בלימי שהם בינלאומי".

כנגד זה, ישיבות הממשלה או "פורום השרים" (ביטוי הבא לעקוף את הגזרה האוסרת לדווח מישיבות הקבינט) מתוארים תמיד כ"ישיבה סוערת" שבה מושמעים "חילופי דברים קשים", שלפעמים "שלא היו כמותם" או היו "ללא תקדים". "החלופה" — ביטוי שנוסף ללקסיקון פרויקט הלביא — ל־תיאורים אלה הם הביטויים "עימות חזית" או "קרע עמוק". שבהם מתוארים יחסי שתי המפלגות או היחסים בתוך הליכוד או בתוך חירות, ובמערכות בין שמיר לפרס. כשהקרע או העימות "הולכים ומחריפים", זו בדרך־כלל הקדמה לכך שהצדדים הולכו "בהידברות" או שחלה "הפגת המתח", וכי "המשבר נמנע הפעם". הדי הפת הזה נהפך כל שני וחמישי לפת חי וגם בזעם. אך עדיין "על סף התמוטטות" כבראה "באביב" או "בקיץ" (לפי העונה הקרובה).

אין אצלנו אף פעם דיון ממשלה רגיל. אם לא "ישיבה סוערת" או "ישיבה מרתונית" או "ישיבה לי־לית". זו באמת חידה גדולה, מדוע ישיבות מכריעות הן תמיד ליליות ותמיד מרתוניות. יש גרסה שזו שיטת הצד האחד להתיש את הצד השני בשק הפיפת, כשהמצב על סף "התפוצצות" ורק גם יוצג "התשויקות הממשלה". הניסיון מוכיח שההחלטות הגדולות ביותר אירעו בישיבות אלו. כמו נולדה "הסמכת הרושת", מינויו של חריש, "ליל הברודזים" על שני מהזורותיהם, וכמן נתקבלו בסופו של דבר ההחלטות שתוארו קודם־לכן כ"לא יקומו ולא יהיו".

אחד הביטויים הנפוצים ביותר נגזר מהפועל "שקל". כשרבין "שקל" כמעט חצי־שנה את מינויו של הוד לי־דר התעשיה האווירית, לא התכוון לאשר את המינוי אלא לאחר "שיחת הבהרה" שבה לחץ פרס על רבין "לשקול מחדש" את המינוי, לאחר שוייצמן "שקל" התפטרות. עתה "שוקל" נסים כבר שלושה חודשים אם לאשר את המינוי. כשמבקר "שוקל" את רשימת המועמדים של פרס לתפקיד השגריר באוה"ב, פירושו של דבר שלא יאשר את יעקבי אלא אם פרס "ישקול" את "העסקה" שלפיה ימונה מודעי לשר משפטים כנגד מינוי יעקבי. כשהאוצר "שוקל" להטיל מס זה או אחר, פירושו ש"בכירים באוצר" משלחים בלון ניסוי, לבחון את התגובה הציבורית לגזירות חדשות. כשהצדדים אומרים "שישקלו להגיש את ההצעה לקבינט", הכוונה היא לעתים לאיים על הצד השני, אך על־פי רוב זו הודעה שהעניין עומד להיקבר. השיקול הוא גם מטבע לשון בפולמוס הפוליטי, כאשר צד אחד מאשים את הצד השני "בשיקולים כיתתיים צרים, במקום שיקולים עינייניים".

"הבזק הלבנוני" הוד אלינו כד־קשר הסוף, שהחזיר לנו את "הקווים האדומים"; שהכנסה שהפעם לא יהיו "בתנאי שהסודים לא יודיעו" — קו אדום שאינו נקרא עוד קו אדום. ישראל לא תתערב עוד בלבנון, כי "אינה השוטר של המזרח התיכון", להבדיל מההצהרה שלא נהיה "הבזק העולמי להחלפת שבויים".

המלה "זכויות" מתארת זהות רחבה במיוחד. בגין טען שלמלה "זכויות לגיטימיות" אין משמעות באשר למי שיש זכויות, הרי הן לגיטימיות. אש"ף אמר לו תהיה הדרש "זכויות לאומיות". "ראשי המערך" מצדדים "בזכותנו להיות בשלום" נגד "זכותנו על ארץ־ישראל". דוד לוי טבע את מטבע "הזכות האלמגורית", המשמשת לו למגוון של נושאים, בראש וראשונה "זכותו האלמגורית" להיות יורשו של בגין. איש הקווי "השליח האמריקאי" מתחלף, אך "הרילוגים" שלו היו לבעיין פרשנאום מובילה בזיפושיו "לפריצת הדרך" או ל"קידום" תהליך השלום ושמירת "המומנטום" (תרדמתו של קיסינג'ר להיינה). "אמצעי התקשורת" הם עדיין האשמים במצב, הן בעיני "בכירים בליכוד" והן בקרב "מקורביו של פרס". "ההר הוליד עכבר", הוא סיכום הישגיו של הצד השני בפי הצד הראשון. "עלילת דם" היא זעקת העלבון של עסקן שנמתחה עליו ביקורת. "רוב העם" הוא לעתים תיאור הצבר להבות מעל בימת הכנסת של מה ששמע הנואם מפי נהג המונית שהסיעו לכנסת. המצב הוא "על סף הידרדרות" פרמננטי. ה"כרסום העצמי", ה"מלבים יצרים" ו"למשבר יש דינמיקה משלו" מתארים את המצב בממשלה או המצב במפלגה היריבה. "לא יעלה על הדעת" הוא תיאור התרחשות, לאפעם שכיחה נוראה, שלא רק עולה על הדעת שתהיה אלא גם גם מתרחשת ואף "מאיימים להתריפה".

וכך, בין "האגם המצפוף" ל"אגם מהחרום", בין "שלמות המפלגה" ל"שלמות ארץ־ישראל", בין "אחדות העם" ל"כבישה מבישה", כשאנו "על סף התפלגות" — אלו המלים המתארות את מצב האומה 1987. "ואין בלתו".

ראש ממשלה בבית הלבן

שועל הקונגרסים הוותיק הווארד בייקר הוא האיש שיסייע לרייגן להשיג הישגים חוקתיים ולהשכיח את הפרשה האיראנית

מאת צבי בראל

וואשינגטון

"לאיזה נשיא זקוקה עתה האומה?" נשאל הווארד בייקר לפני שבע שנים בראיון ל"ניו־יורק טיימס". "היא זקוקה לאדם המבין את מוסד הנשיאות", השיב בייקר, "אני מאמין שעבר זמן רב מאז היה לנו נשיא שהבין את שפע התפקידים וההתנהגויות שמעניק מוסד הנשיאות". הווארד בייקר, הסנאטור הרפובליקאי לשעבר מטנסי, שהיה אז, בינואר 1980, מועמד במקום השני למשרת הנשיאות, אמר את הדברים על הנשיא המכהן ג'ימי קארטר. הוא לא יכול היה להלום שכעבור שבע שנים, יוותר הוא על המועמדות לנשיאות, כדי לתקן את מה שהרס יריבו ומנצחו בעבר — רונאלד רייגן, שאותו הציגו חברי ועדת טאואר כ"מי שלא הבין ולא רצה לדעת מה קורה סביבו".

ביום שישי שעבר, בשיחת טלפון אל מקום חופשתו בפלורידה, הציע רייגן להווארד בייקר בן ה־62 להיות ראש מטה הבית הלבן. מהודע ממסקנות דו"ח ועדת טאואר המולקי בפרשה של ראש מטהו הקודם, דונאלד ריגן, והיחסים העכורים בינו לבין ננסי רייגן שהגיעו עד כדי טריקת טלפון, החליט הנשיא להיפטר מהאיש שראה עצמו משנה לנשיא. כבעסו לא טרח הנשיא אף להודיע לריגן כי תפקידו הסתיים. מי שסיפר על כך לריגן היה פרנק קרלוצ'י, היועץ החדש לביטחון לאומי. לקרלוצ'י שמורה פינה חמה בלבו לבייקר. כאשר זה האחרון, בהיותו חבר בסנאט, נקט תרגיל סנאטורי מתוחכם ועזר ב־1981 לקרלוצ'י לקבל את משרת סגן שר ההגנה מול מתנחד פרד איקלה, שנעשה כך למספר שלוש. החסד הזה שעשה בייקר עם קרלוצ'י לא יזיק לו עתה, משהתחיל ביום שני לארגן מחדש את מערכת הבית הלבן.

כמו מכבסת ניקיון

"תרגילנות מכובסת" היא לדידו של בייקר מכבן להיכנס. אך לכבודו של הסנאטור לשעבר, שניהל את הקריירה הפוליטית שלו בסנאט ב־1966, בן לאב חבר קונגרס ואם ששימשה שרה, רשומות עוד כמה תכונות שעשויות לשלוף את הבית הלבן, ואת הנשיא רייגן, מתוך המרבה שלתוכה קלע את עצמו. ויליאם רוזל שהיה סנאטור מלואיזיאנה תיאר פעם את בייקר כך: "הווארד בייקר דומה למכבסת ניקיון. הוא הודס את יריביו אך מותיר את שלום איתך". ואילו עוזר לשעבר מצא בו מגרעת ואשינגטונית אחת: "חסרה לו מעט שפלות".

לאחר שהתמודד מול רייגן בבחירות לנשיאות של 1980 והפסיד, אמר לרייגן: "אדוני הנשיא, ישנם כמה נושאים שבהם אין בינינו הסכמה, אך אם ניאלץ ללכת בדרכים שונות אמרו להודיע לך על כך מראש. עם זאת, כל אימת שההצבעה תהיה דחוקה, אצביע לטובתך". ואמנם, משעלה עניין מכירת מטוסי האייוואקס לסעודיה, היה זה בייקר שהציל את הממשל מכישלון, כפי שעזר ל"פרוגרמה הריינגנית" לקבל חקיקה בתחום ההכלות. הוא סבור שאין לאפשר לסובייטים להתגנב שאוה"ב חלשה, אך התנגד למדיניות המבקשת הבלכליות שהטיל קארטר על בריה"מ: "מכירת מזון אינה צריכה לשמש כנשק בבריניות חוץ". בייקר הצליח לשמור על תדמית של רפובליקאי ליבראל, ושל מי שמסוגל להתיר פלונטרים סבוכים בלשון חלקות, בהסברים ארוכים, תוך יצירת... מבלי שהיריב ירגיש שהוא מולך שולל.

עד לפני ימים ספורים התעשש בייקר במלוא הרצינות ברעיון לרוץ שוב לנשיאות. משאלי דעת הקהל במדינות גבוהות הציבו אותו במקום השלישי או הרביעי אחרי ג'ורג' בוש ורוברט דול ולעתים לפני ג'ק קמפ. לפיכך סירב להצעה לנהל את מרכזת הבינן האמריקאית, שהוצעה לו לפני כשלושה שבועות על־ידי רייגן. אך משהגיעה ההצעה לנהל את הבית הלבן, לא היסס בייקר לומר כן. היא באה ככל הנראה בד־בבד עם הוולכתו כי אין לו עוד מקום במירוץ הבא לנשיאות.

משהתבקש רוברט דול להגיב על מינויו של בייקר לתפקיד, גילה כוון הקלה רבה. ראשית, משום שאם יש מישהו שיכול להציל את הנשיא, זהו בייקר, ושנית, משום שבייקר יורד בכך מרשימת המועמדים לנשיאות. בוש, לעומת זאת, הגיב בפנים קפואות. הוא יודע שתומכיו של בייקר יעברו מעתה לדול, הנחשב על האגף הרפובליקאי המתון, ולא אליו, הקשור בקשר סמוי אל הימין החדש. גם דול וגם בוש יודעים, עם זאת, כי תפקודו של בייקר בשנתיים הבאות הוא שיכריע את הכף גם בעבורם: אם יצליח רייגן בעזרת בייקר לנער מעצמו ומתדמיתו הציבורית את זוהמת הפרשה האיראנית, תיהנה המפלגה הרפובליקאית מ"גיבור" מפלגתי שיוכל לסייע לבאים אחריו.

פוליטיקה אלגנטית

כדי להתעשת זקוק עכשיו רייגן לכמה יוזמות חקיקתיות חדשות, שעליהן יוכל להרכיב את "המורשת הריינגנית" או מה שיישאר ממנה; למנות כמה שופטים וכמה שגרירים שימשיכו להיות שליחיו של הריינגניזם, ול"זכות" בכמה חוקים כלכליים שיותירו טעם טוב מתקופת כהונתו. לכל אלה דרוש קונגרס אוהד, שאינו בנמצא. הקונגרס שבו שולטים הדמוקרטים, אשר חוקר עתה את פרשיות איראן, יהיה רחוק מלאפשר לרייגן חיים קלים עד סוף כהונתו. מי שיכול לסייע עתה הוא שועל הקונגרסים הוותיק הווארד בייקר. תקופתו של "השור מוול־סטריט", כפי שכונה דונאלד ריגן, הסתיימה. האיש אשר הביא את יחסי הבית הלבן והקונגרס לקרע גלוי, ואשר ראה ב"צמרת הוואשינגטונית מבשלה מתסכלת ומיותרת", גמר בבעיסה את תפקידו. עכשיו יישב בבית הלבן אדם ש"צמרת" זו היא לדידו לחם חוק. וואשינגטון תראה עתה פוליטיקה אלגנטית חדשה, הבנויה על קירוב לבבות, אשר תביא אולי גם כמה הישגים.

אך בקונגרס, ברחוב ובבית הלבן, יודעים היטב כי בייקר יכול להיות "לכל היותר ראש ממשלה. הוא אינו נשיא". ראש המטה הוא פקיד ממונה שאינו חבר בקבינט ולא במועצה לביטחון לאומי. הוא שולט בלוח הזמנים של הנשיא, הוא מתאם בין אגפי הממשל השונים, והוא זה שצריך לומר לנשיא: "עובדים עליך בעיניים"; אך הוא אינו יכול להחליט במקום הנשיא. דונאלד ריגן הגדיר פעם את תפקידו "פועל ניקיון ההולך עם את ביד המנקה את הלכלוך שמותיר אחריו הצוות המקצועי של הבית הלבן (ואולי גם הנשיא)". בייקר, כך מקווים, לא יניח לנשיא ש"ינדם על משמרתו" להשאיר אחריו לכלוך.

הכבוד המחול של אל"מ סלע

מאת זאב שיף

את התסבוכת האחרונה אנו זימנו לעצמנו, והדרך להיחלץ ממנה היא ביישוב המחלוקת המשפטית

עכשיו יפרצו כל בעלי הגאווה הלאומית, האמיתית והמזויפת, בזעקת חמס: כיצד מעיזה ארצות־הברית להתערב בענייניה הפנימיים של ישראל ולהכתיב לה מי ימונה לגנרל בחיל־האוויר ומי יקודם לתפקיד חשוב. לצעקנים האלה הייתי מציע להכניס סדר בעובדות ובאירועים. הרי ישראל היא שהתערבה בעניינים הפנימיים של זולתה. הפרשה לא החלה בתסבוכת של אלוף־משנה אביאם סלע. זה רק השלב הנוכחי, הלוואי שיהיה האחרון.

תחילתה של התסבוכת בפרשת פולארד, מרגל ישראלי שפעל במודיעין הצי האמריקאי ונתפס. זו היתה תחילת התקיים — ולא המקרה של אל"מ סלע. אם מישהו רשאי להתלונן, הרי זה הצד האמריקאי. פרשת הריגול של פולארד היתה עניין של טמטום וחוסר־אחריות, וגם מעשה תועבה. אני מניח שפולארד הזרים מידע חשוב, אך אנו סיכנו בכך את יחסי שתי המדינות ואת יחסי צה"ל עם הכוחות האמריקאיים, והכבדנו שלא לצורך על יהודי ארה"ב. מהדהדים באוזני דבריו של אמריקאי רם מעלה: מה שמפליא אותי אינו הרצון לאסוף מידע, אלא מה חשבו האנשים הבכירים שלכם, שהיו מוכנים לסכן את יחסי שתי המדינות, החיוניים כל־כך לישראל.

כבר הוכח ששירותי המודיעין שלנו לא היו בפיקוח אמיתי — והנה פרשת פולארד חשפה אטימות מחרידה בצמרת הישראלית. כיצד השתרבב אביאם סלע לפרשה אומללה זו? לא זו ההזדמנות לדון בשאלה זו. מאחר שהמדובר עתה בתסבוכת שמקורה ברצון לקדם את סלע בתפקיד ובדרגה, יש לומר כי בנסיבות אחרות, סלע היה מתקדם בסולם הפיקוד. את האשמה למה שקרה אין הוא יכול להפנות רק כלפי אחרים, אלא גם כלפי עצמו. מי שמשווה את סלע לטייס־קרב שנפל במשימת צילום, צריך לזכור כי סלע היה קודם־כל טייס־קרב ומפקד בחיל־האוויר, ולא שרלוק הולמס. מי שהחליט להעניק לו תפקיד סוכן, העבירו לתחום סיכונים אחר, שכאשר נתפסים בו, המחיר גבוה מאד ושונה.

* * *

ממשלת ישראל הודיעה כי היא מצטערת על פרשת הריגול וכי הדבר נעשה שלא בידיעת הדרג המדיני. כהוכחה לחרטה זו, הודיעה הממשלה כי היא מוכנה לשתף פעולה עם הממשל האמריקאי בחקירת המקרה, וכי החליטה לפרק את הלשכה לקשרי מדע (לק"ם) שהיתה אחראית לגיוסו ולהפעלתו של פולארד. מה קרה מאז? למרות הטענה כי ישראל מצטערת ומתחרטת, התברר לאמריקאים כי האנשים הקשורים לפרשה עולים בתפקיד ובדרגה. מדוע לא יחשבו האמריקאים כי הדיבורים על חרטה אינם אלא פטפוטי ביצים, ולמעשה אנו לועגים להם?

תחילה מונה רפי איתן למנכ"ל של חברה מכובדת מאד — התעשיה הישראלית לכימיקלים. לאחר־מכן, אירעה מעין תקרית, בעת ביקורו של סגן נשיא ארה"ב, ג'ורג' בוש, בישראל. סגן הנשיא ביקש לבקר באחד משדות־התעופה שבנו האמריקאים בנגב. הבקשה היחידה היתה שאביאם סלע, שפיקד על הבסיס, לא יהיה נוכח בעת הביקור. חיל־האוויר סירב. בקרב האמריקאים נוצר הרושם כי המטרה היא לצלם את סלע ובוש בצוותא, ולהביך את סגן הנשיא. הביקור לא נדחה אלא הועבר לשדה אחר. אילו אמרו האמריקאים את דבריהם מיד לאחר מינויו של איתן, יתכן שחומת האטימות אצלנו היתה נפרצת ולא היינו מגיעים לתסבוכת של סלע.

והאחרונה אירע המקרה הכרוך במינויו של סלע, ערב גזר־הדין במשפטו של פולארד. במקום לשמור על פרופיל נמוך, טרחנו כל הזמן לנפנף בדגלים מתגרים מול פניהם של האמריקאים. וכאשר הם מביעים לבסוף את דעתם על כך, אנו זועקים חמס שמתערבים בענייננו. יש לזכור כי עוד קודם־לכן טענו האמריקאים שעשינו מלמתר את הבטחתנו לשתף פעולה בחקירת הפרשה, והדבר בא לביטוי במיוחד בעניינו של סלע.

* * *

אין זה נכון שהאמריקאים התערבו בהחלטת חיל־האוויר, ואף לא בבחירת הבסיס שסלע יעמוד בראשו. גם אי־אפשר לטעון — כך אומרים האמריקאים ובכך מודים גם בצד הישראלי — כי עניינים כאלה אולטימטום, הם הביעו דעתם בתגובה למקרה שסלע יועלה בדרגה ויקבל תפקיד מרכזי בזמן שתיושב המחלוקת המשפטית בעניינו. המשמעות המעשית היא שעד אז יוחרם סלע בכל המגעים של נציגים אמריקאים רשמיים עם חיל־האוויר הישראלי. נמצאה פשרה אופיינית: הפשרה אינה עם האמריקאים אלא בין שר הביטחון לבין סלע ותומכיו בצה"ל. עשינו משהו דומה לחצי־הריון. על פי סיכום של שר הביטחון, קיבל סלע את התפקיד אך לא הועלה בדרגה (בינתיים), כפי שמחייב התפקיד.

את התסבוכת האחרונה אנו זימנו לעצמנו. עתה עומדות לפנינו כמה אפשרויות. אם מינויו וקידומו של אל"מ סלע חשובים לנו מהיחסים עם חיל־האוויר האמריקאי, וכמובן עם הצי על שלוחותיו, שבו ריגל פולארד; אם איננו רוצים להרגיע את פרשת פולארד — אזי אל לנו להתלונן שהאמריקאים אינם שבעי־רצון ממה שנעשה וממה שקורה. זכותם המלאה להגיב. האפשרות השנייה היא שהיחסים עם חיל־האוויר האמריקאי ושאר השלוחות הצבאיות והמודיעיניות חשובים יותר — אזי כבודו של סלע נמצא בעדיפות שנייה והוא ימחול על כך, בשל העדיפות הלאומית העליונה.

יש כמובן אפשרות שלישית, עדיפה אם כי קשה מבחינות אחרות. מי שסבור כי מינויו וקידומו של סלע חשובים לחיל־האוויר ולצה"ל, ומי שחושב שהיחסים עם כוחותיה הצבאיים של ארה"ב חיוניים לישראל, חייב למצוא בהקדם דרך ליישב את המחלוקת עם המערכת המשפטית של ארה"ב בעניינו של סלע. ורצוי שתיושב גם המחלוקת בעניינם של יגור והגב' ערב. הדבר אפשרי מפני שהאינטרסים המשותפים של שתי המדינות חזקים ועמוקים, ושני הצדדים מעוניינים ליישב את הפרשה העגומה של פולארד. אך כל עוד תלויות מעלינו עננות — צפויות לנו תקלות ותסבוכות כזו שהתחוללה עתה.

אני יודע איך לעשות כסף בעסקים. מנהל תיק ההשקעות שלי יודע מה לעשות איתו אחר־כך.

כתור איש עסקים אני יודע "לעשות כסף". אבל להשקיע את הכסף ולשמור עליו זה כבר סיפור אחר. זוהי התמחות שונה, הדורשת לא פחות ידע, זמן ומאמץ. לכן, החלטתי להפקיד את תיק ההשקעות שלי בידי אנשים העוסקים היטב בתחום זה: מנהלי ההשקעות של "אופק". בתיאום עם מנהל ההשקעות את הצרכים שלי ואת רמת הסיכון המתאימה לי הוא ינהל את התיק בצורה נבונה: לא הסתכן יותר מן המידה והבטיח אותי להתמודד כשהיה נחוץ. היום, בסבבם לאחור, אני יודע שהיתה זאת אחת ההחלטות העסקיות המוצלחות ביותר שלי.

אם יש לך תיק השקעות של 50,000 שקל או יותר, ותרצה ליהנות משרותי הניהול של "אופק", היכנס לאחד מ־12 שלוחות החברה ברחבי הארץ.

אופק
ניירות ערך והשקעות בע"מ
מקבוצת בנק לאומי

תן ל"אופק" להרכיב לך תיק השקעות נבון.

תל־אביב, רח' יבנה 30, 03-283171 .70
חדרה, רח' הנשיא 59, 06-322114 ,06-323968 .70
חיפה, סלון פנורמה מרכז הכרמל 04-380738 ,04-380753 .70 04-383371 ,04-383376
נתניה, רח' סמילנסקי 4, 053-615768 ,053-42167 .70
רחובות, רח' הרצל 208, 08-475589 ,08-468041/2 .70
רמת־השרון, רח' אוסישקין 11, 03-402477 ,03-402480/3 .70
באר־שבע, רח' העצמאות 49-51, 057-33838 ,057-37481 .70 057-77868
חולון, כיכר וייצמן 8, 03-846925 .70
ירושלים, רח' יפו 97 בית כלל 02-246685 .70
פתח־תקוה, רח' העליה השניה 6 03-912491 ,03-905359 .70
רמת־גן, שד' ירושלים 50, 03-776116 ,03-773033 .70 03-779422 ,03-779415
רעננה, רח' ביאליק 3, 052-34441 ,052-23178 .70

מבט אחר / הדה בושס

נחום גולדמן — ביוגרפיה של "אנטי־ציוני"

קשה לנחש כיצד היה נחום גולדמן מגיב, אילו היה בחיים — על ההצעה לקרוא על שמו רחוב בתל־אביב. למרות האירוניה שביחסו לתופעות רבות בחיים הישראליים, גולדמן לא ברח מן הכבוד; ובוודאי לא בשנות חייו האחרונות. מאד היה חשוב לו מקומו בהיסטוריה המוערכת של הציונות, שבסוף ימיו לא נכחה לו חסר. לא לשווא הרבה לספר על יחסיו עם בן־גוריון ועם גולדה, ואפילו עם מנחם בגין; למרות היריבות הפוליטית בינו לבין אישים אלה, למרות הביקורת שהוחה עליהם בפיו. כרה לספר על יחסיו הקרובים אתם. הוא סיפר על המחלוקות והשכבים שהם אמרו עליו. בדרך כלל, בראייה־לאחור, הרגיש תמיד כי הוא היה הצודק בוויכוחיו הקשים אתם — ויכוחים שהיו ברובם על רקע אידיאולוגי, אם כי לא חסר בהם היסוד האישי.

גולדמן ששימש נשיא הקונגרס היהודי העולמי, היה ללא ספק אישיות שנויה במחלוקת; הוא לא נמנה בתכונות של מנהיג לאומי. אולי זה ההסבר לפרשת יחסיו האמביוואלנטיים מאד עם בן־גוריון: היריבות ואולי גם הקנאה בבן־גוריון, לצד הרצון העז לזכות בהכרתו. מבחינה פוליטית ואידיאולוגית, בן־גוריון היה בר־פלוגתא שלו. גולדמן התנגד להקמת המדינה בשנת 1948. אבל הוא לא היה יחיד בהתנגדות זו. רבים וטובים, ציונים אמיתיים, חששו מפני צעד נועז זה.

דמות חריגה

נחום גולדמן היה יהודי פיקח וחכם כאין כמוהו, בן תרבות, בעל חוש הומור. הוא ידע להתהלך עם מנהיגי עולם, להקסים אותם בחן היהודי שלו. אמנם הוא הפגין מין ריחוק דיפלומטי, אבל אף שהיה דמות יוצאת־דופן וחריגה בנוף המנהיגות הציונית, בעומק לבו היה איכפת לו מאד.

אמנם הוא לא ויתר על תענוגות העולם הזה וגם לא חי בישראל (אם כי היה לו בית בירושלים) אך היה קשור לארץ אליה בעבותות של אהבה ושנאה. בניגוד לאבות הציונות, לא היה חבר במסדר של סגפנים: אדרבה; הוא היה אגואיסט מוצהר, נהנתן מאין כמוהו. הוא אהב את עצמו ואת הכבוד, אהב גם את החיים הטובים שנפלו בחלקו. קשה מאד להאמין שאוהב־חיים זה איננו עוד בין החיים.

והנה קם יגאל גריפל, נציג הליכוד בעיריית תל־אביב, וטוען בבימה ציבורית שאמנם אין לעשות חשבונות עם המתים, אבל הוא לא יתן יד להצעת ח"כ יצחק ארצי, לקרוא רחוב על שם גולדמן, בתל־אביב. הוא לא יסכים לכך ללא התייעצות והכרעה של גורמים בכירים בליכוד. וכל זה בטענה שנחום גולדמן היה אנטי־ציוני.

זו איוולת מופלגת וגם חוצפה תהומית. ואגב, אין זו הפעם הראשונה שעיריית תל־אביב מסרבת לתת כבוד לגולדמן: לפני הוגשה הצעה להעניק לו אזרחות כבוד של העיר, וההצעה נפלה. שוב בקולות אנשי הליכוד, שהצטרפו אליהם כמה מחברי המערך. מתברר עכשיו שבכירים בליכוד אינם יכולים לבוא לכלל החלטה. ראש העיר, המצפצף בדרך־כלל על העסקנים המפלגתיים, אינו כופה הפעם את רצונו על ועדת השמות העירונית. האם גם צ'יץ רואה בגולדמן אישיות אנטי־ציונית, שאינה ראויה כי ייקרא שמה על רחוב בעירו?

נחום גולדמן: חריג בנוף המנהיגות הציונית

שוב מתחוללת לנגד עינינו אחת הפארסות שאנשי הליכוד מיטיבים כל־כך לביים ולהפיק, ואנו כבר משלימים אתן, כדבר מובן מאליו. מר גריפל ועסקנים אחרים ברוגע מחליטים לא בשאלות של ביוב וחנייה, אלא בשאלה מי ראוי לתואר ציוני, ומי לא. והם מצמידים לנחום גולדמן תווית של אנטי־ציוני. ואיש אינו נזעק. גם לא אלה שלפנים ראו להם כבוד להסתופף במחיצתו של האיש, ולא ניזוקו כלל מידידותו.

בכירים אלמונים בליכוד יכולים להשמיץ את גולדמן. גם בחייו הוא שבע חרפות והשמצות. אבל על אפם וחמתם של מר גריפל ועמיתיו לדעה, נחום גולדמן היה גם היה ציוני. הוא היה איש הממסד הציוני, ובאותה עת אף היה כופר בעיקר. איני יודעת אם עמדותיו היוניות הקיצוניות של גולדמן או אישיותו הן המעוררות עליו את זעמו של גריפל וחבריו. מכל מקום, גולדמן לא עשה דבר בימי חייו כדי לזכות בחיבתם ובאהדתם. עכשיו הם נוקמים עכשיו בגולדמן המת.

סימני־דרך

לתשומת לבו של מר גריפל: גולדמן נולד ברוסיה, בשנת 1894, ומת ב־1982. הוא גדל בגרמניה בבית ציוני, ובן 15 כבר פירסם מאמרים ציוניים תחת המסגרות בקהילה. בשנת 1913 ביקר בארץ־ישראל בפעם הראשונה, ואת רשמיו פירסם ב"איגרות מארץ־ישראל".

הוא שניסה לשכנע את ממשלת גרמניה, בימי מלחמת־העולם הראשונה, לתמוך בהקמתו של בית לאומי ליהודים בארץ־ישראל. הוא שהשפיע על השלטונות הגרמניים כי יפעילו את השפעתם על טורקיה לבל תפגע ביהודים בארץ־ישראל. הוא יסד והקים את האנציקלופדיה יודאיקה, ואת העיתון "פראיה ציוניסטישה בלטר". הוא ייצג את ההסתדרות הציונית בחבר־הלאומים בז'נבה, ובמלחמת־העולם השנייה היה נציג הסוכנות היהודית בוואשינגטון. הוא היה בין אלה שהשפיעו לאחר־מכן על ממשלת ארה"ב, לתמוך בהקמת מדינה יהודית.

גולדמן היה אדריכל השילומים מגרמניה, ונשיא הקונגרס היהודי העולמי. האם אלה ציוני־דרך בביוגראפיה של אנטי־ציוני — תמיהתני כיצד מר גריפל מגדיר מיהו ציוני. אלא אם בן ציוני הוא בעיניו, מי שמזדהה עם השקפת־העולם של הליכוד. אמנם כן, אין לחשוד בנחום גולדמן בבגנדרא. הוא היה אחד המתנגדים החריפים ביותר לדרכו ולעמדותיו של הימין הישראלי, שאף השביע אותו מרורים.

בלא כל קשר לדעתם של מר גריפל וחבר העסקנים שבמחנה, ההיסטוריה תעמיד בבוא היום את נחום גולדמן במקום הראוי לו. וגם אם הדעות חלוקות עליו ועל פועלו הציוני, אין ספק שמקומו של כבוד בין אבות הציונות. בושה היא לתל־אביב ולראש עירייתה — שיש בעיר רחובות רבים, מהם על שמם של לא־ציונים — והיא מחרימה את נחום גולדמן. אין ספק, שרחוב על שם גולדמן יוסיף כבוד ויקר לתל־אביב. ואילו הגריפלים למיניהם יקומו ויחלפו, וקשה לשער מה יישאר מהם בזיכרון הדורות הבאים.

صكتا من الارمل

מאחורי המסך והמיקרופון / לילי גלילי

התקשורת במשפט דמיאניוק: ההתעניינות גברה

דמיאניוק כאירוע תקשורתי

לפני כחודש ימים, נשאלה במדור הזה השאלה "את מי מעניין משפט דמיאניוק". התשובה, שהובאה על סמך שיחות עם המופקדים על אמצעי התקשורת ומערכת ההסברה, היתה כמעט חד משמעית: משפט דמיאניוק לא מעניין באמת אף אחד. עובדה: איש לא טרח להקצות כתבים להעדר ולסיקור שוטף. כלי התקשורת לא נערכו אלא לסיקור "ביניבלי". התחושה היתה כי הנסיון להפוך את משפט דמיאניוק למשפט איכמן מן הבחינה התקשורתית, נדון לכישלון.

בתוך שבועיים מאז תחילת המשפט, חל מהפך של ממש. סיבר תיו של שינוי זה נעוצות ודאי בגור בים סוציולוגיים-פסיכולוגיים שיוסד עוד מן הסתם לניתוח ממצה. אך כבר עתה אפשר לומר כי בניגוד למצבים בהם התקשורת יוצרת גירוי ואף את האירוע עצמו, הפעם התרחש תהליך הפוך: התקשורת החלה להגיב על התעניינות אותנ סית של הציבור, פיגרה אחריה, ואף בקושי הצליחה להדביק את הביקוש הגואה למידע ותמונות מן המשפט. במוסכים, חנויות מכולת ובתים בהם נשמעת בדרך כלל מוסיקה קלה של רשת ג או גל"צ, כוונו המקלטים לרשת א', המשדרת את הסיקור החי של המשפט מראשיתו. כלי התקשו רת האחרים נגררו עתה לא רק אחר הדרישה הסמויה של הציבור זה תביעה הגלויה של הפוליטיקאים, אלא גם החלו להתחרות זה בזה. כל המרבה הרי הוא לאומי יותר, ממלכתי יותר ומגלה רגישות ציבו רית גבוהה יותר.

כלי התקשורת קלטו את המסר בקצב משתנה. גלי צה"ל פתחו מאתמול את "צה"ל 2", ערוץ שידור מיוחד באף.אם, המשדר מעתה את המשפט בשידור חי. מפקד גל"צ, נחמן שי, מסביר כי ערוץ האף.אם של גל"צ ישלים בכך את שידורי האיי.אם של רשת א, שיכסו יותר את המדינה כולה.

הטלוויזיה הלימודית, שהסתפקה עד כה בהבאת קטעים מן המשפט ב"ערב חדש", החלה להקרין מאת מול מוסף מיוחד ל"ערב חדש" מאירועי הבוקר של המשפט. הטל וויזיה הכללית, מוגבלת בשל היותה ערוץ בודד, ובגלל אילוצים טכניים, היא מסתפקת בהרחבת "מבט" על פי הצורך, ובהקרנת יומן מיוחד לסיכום השבוע במשפט מדי מוצאי שבת. ראשיה מודים כיום כי טעו בשיקול המקצועי, כשסברו כי המשפט לא יעורר ענין תקשורתי, אך עדיין הם חוששים כי שלבי הדיון הפרוצדורלי שעוד צפוי, לא יעוררו ענין המצדיק הרחבה נוספת של השידור.

יתר על כן, לטלוויזיה גם גרמו באופן גלוי בוועדת החינוך, כי אישור התקציב השנתי שלה לשנת הכספים הקרובה יעבור ביתר קלות אם תשתתף ב־150 אלף דולר בתיעודו של משפט דמיאניוק. על כגון אלו נאמר כבר — "שלא לשמה, בא לשמה".

מרכז העצבים של סיקור משפט דמיאניוק, מתרכז באולפני הבירה בירושלים. מטעמם, מוצבת שם מצלמה קבועה, המתעדת את כל מהלך המשפט למען ההסטוריה. משם מועבר החומר גם לטלוויזיה הלימודית, ושם פועלים הכתבים הזרים המסקרים את המשפט. חלקם כתבים קבועים המוצבים בישראל, ואחרים, כמו כוכב תחנת הטלוויזיה המקומית בקליבלנד (עירו של דמיאניוק, ומקום מושבה של קהילה אוקראינית גדולה), שהגיעו לכאן במיוחד כדי לסקר את המשפט. הכתב מקליבלנד, ששהותו כאן הוארכה מעבר למתוכנן, אף העביר חלקים של המשפט בשידור חי, וסיפר כי הסיקור הניב את אחוזי הצפייה לשידורי החדשות של התחנה שלו לשיאים חסרי תקדים. המנכ"ל המשותף של אולפני הבירה, גבי רוזנברג, שצפה מקרוב בהתר גשות התקשורתית, שמעורר המש פט, פנה אתמול לשר התקשורת, אמנון רובינשטיין, והציע לו להע ביר את המשפט בשידור חי ב"ערוץ השני". אתמול נענתה הפניה באורח עקרוני.

דוד ארמון

מיכה ינון

הנגאלים בראש חודש ניסן

מליאת רשות השידור, היו"ר והמשנה עומדים להתחלף ב־1 באפריל

את הכותרת הנגזרת מ"בראש חודש ניסן נגאלים", אנו חייבים להערתו של יו"ר רשות השידור, מיכה ינון מטעם המפד"ל. לקראת תאריך זה, זימן ינון ישיבה מיוחדת של מליאת רשות השידור בה ידווחו כל ראשי הוועדות על פעילותם לקראת סיום הקדנציה בת שלוש השנים של 31 חברי המליאה. בתאריך זה תסתיים גם כהונתם של ינון עצמו, והמשנה שלו, דוד ארמון. על אף הציטוט של "בראש חודש ניסן נגאלים", לא מראים הנוגעים בדבר כל רצון להיגאל מתפקידם. להיפך. רובם המכריע של בעלי התפקידים עתה, ישמחו אם הגאולה תתבושש מעט. אחרים מצפים כבר בתור לגאולה הפרטית שלהם, שתז ניק אותם לתפקדי היו"ר, המשנה, או לפחות להגרות מבורכת בוועד המנהל או במליאה.

אלא שכדרכה של גאולה, עלולה גם זו להידחות. המערכת הפוליטית והמפלגתית המופקדת על מינויים אלה, עסוקה עתה בעשרות נושאים אחרים, ופחות מארבעה שבועות לפני החילופין, טרם נתנה דעתה לאיושי צמרת אלה. מה עוד שמערכת היחסים השוררת עתה בין הליכוד למערך, וכשמשק כנפי הב חירות המוקדמות נשמע באוויר, ספק אם האישים הללו יתבצעו בלי אש ותמרות עשן.

לכאורה, הנושא פשוט למדי. לכל הצדדים ברור כי חילופי הגברי הפי פיים, הם ההזדמנות לתקן את העיוות המפלגתי בוועד המנהל. כי יש לליכוד שלושה נציגים, למערך שניים בלבד, ואילו הראשות נתונה אברונויססית בידי איש המפד"ל. ההסכמה השקטה גרסה עד כה, כי לצד מנכ"ל של הליכוד, ימונה עתה יו"ר מטעם המערך. האיזון יוחזר לשלושה מול שלושה, ואילו על המקום השביעי יתמודדו ש"ס ומפד"ל. השאלה המרכזית היתה נותרה לגבי מי שיהיה היו"ר של המערך. האם יהיה זה הד"ר ישראל פלג, החופף בתפקידו או שמא פרופ' שמעון שטרית, שהפך למועמד של קבע מטעם המערך לתפקידים בכירים, והנבר התחייבויות של "חייבים לו". האם יצליח נבון, בכל זאת, לשכנע את המועמד שלו, ע"ד רוני פינשטיין לוותר על משרדו המצליח, ולשאת בעול? אפילו הלי כוד השלים עד לא מכבר עם הגוזה בסיסית זו, והתגובות נעו מהשלמה שבשתיקה, עד להצהרות שקטות של "לליכוד יהיה קל יותר להשלים עם מינויו של שטרית, מאשר עם פלג המזוהה כל כך עם פרס"..

אלא שאירועי השבועות האחרו נים בזירה הפוליטית, טרפו אפילו את נתוני הפתיחה הבסיסיים. כשהד רב דמוקלס של בחירות מוקדמות מתהפכת מעל לראשם, ספק אם הליכוד יותר ברוחב לב אבירי על יתרונו המספרי במוסדות רשות השידור, ויפקיד בשקיקה את תפ קיד היו"ר בידי איש המערך. עובדה היא, שאין הליכוד מורת בכך. להתציא כמה מהלכים של רוני מילוא המופקד על כך מטעמם, לא עשה הליכוד הכנות רבות לקראת החילופין. האישים המרכזיים בסי פור, כמו שמיר, פרס ונבון טרם נתנו דעתם ממש לנושא, הקשור כמובן לעיסקת חבילה כולל לת יותר של תפקידי השגריר בוושינגטון, נציב שירות המדינה והחזרתו של מדעי ועוד.

לאור כל אלה, ועתה גם לאור אישפוזו של השר הממונה, יצחק נבון, נראה סביר למדי שהאיוש לא יסתיים לפני ה־1 באפריל. גם נבון סבור כך, מן הסתם, כי כבר לפני שבועות אחדים טרח לברר את היבטו החוקי של דחייה בחילופים בוועד המנהל. השאלה המרכזית היא, אם כן, מה יקרה במצב זה?

● **מה אומר החוק?**

על פי סעיף בחוק רשות השידור, תמשיך המליאה לכהן עד למינוי מליאה אחרת תחתיה. סעיף זה אינו חל על הוועד המנהל, שאינו מתמנה כלל, מתוך המליאה או אולי כמת כוון. לאור מצב עניינים זה, הסימו בין היודעים הם חוות דעת שהוציא מי שהיה המשנה ליועץ המשפטי לממשלה, מישאל חשין, בשנת 71. על פי חוות דעתו, במקרה שאין ממנים מליאה חדשה, ממשיכים בתפקידם חברי המליאה הקיימת, היו"ר, המשנה ליו"ר. לוועד המנהל עצמו אין עוד תוקף חוקי.

● **מה שוקל נבון?**

על פי נתונים אלה, שוקל נבון להוציא למשך שלושה חודשים הוראת שעה, שתאריך את תוקפו של הוועד המנהל הקיים. נבון שוקל להוראת שעה זו, משום שבלעדיה יתבצרו בתפקידיהם דווקא ינון והמפד"ל האמונן מהליברלים, בעוד שני נציגי המערך — פינשטיין ופלג — "יפוטרו" כחוק, וישארו רק כחברים רגילים במליאה. בשלושת החודשים האלה, עשויים לחול שינויים בזירה הפוליטית, או יתר אפשר שינוי בחוק רשות השידור.

● **השינוי שמציע ליבאי**

השינוי שמציע ח"כ דוד ליבאי לחוק רשות השידור, נשמע כפתרון מתבקש, מן הסוג עליו אומרים: "איך לא חשבו על זה קודם". על פי הצעה שלו, תבוטל המליאה כליל, ואילו הוועד המנהל יורחב ל־15 חברים, דומה מרכבת המנהלים של הבי. בי. סי. השינוי המיועד, ישיג כמה יעדים בו זמנית: יבטל את המליאה, שהפכה לגוף חסר משמ עות כמעט; יבטל מוקדי חיכוך מיותרים, בהם משמה התנהלה את המליאה הוועד המנהל זה בזה, עד כדי עימותים חריפים, שנתגלעו במהלך הקדנציה האחרונה, בין חברי המליאה מהליכוד וחברי הוועד המנהל של הליכוד. יתר על כן, ה"מיתוך" הנוכחי, של 3+3, ונציג אחד של המפלגות הדתיות, מבטל להלוטין את השפעתן של מפלגות האופוזיציה על הרשות הממלכתית. הרכב זה, מנציח למעשה מצב בו היה עוד המערך באופוזיציה, אולם אינו נותן עוד ביטוי לתחיה ולמפ"ם, למשל. שני גופים אלו נתנו ביטוי למורת רוחם כשגרשון שפט מחד, ויאיר צבן מאידך איימו לטרפד בכנסת כל הצבעה בעניין רשות השידור, בשל חוסר יצוג למפלג תיהם. הרכב של 15 חברים בוועד המנהל, יאפשר לתת ביטוי מספרי גם לאופוזיציה ולשתי המפלגות הדתיות כאחד. עם זאת, הוועד המנהל הקיים תובע מליבאי להצ מיד להצעת התיקון שלו גם סעיפים שיקנו לוועד המנהל המורחב סמכו יות נוספות, כמו הסמכות לפטר מנכ"ל, השמורה עתה לממשלה בלבד. כך או כך, דחייה של שלושה חודשים ב"הוראת שעה" של נבון, נראית עתה כפתרון ריאלי למדי, שיאפשר התבהרות כללית בזירה הפוליטית, או העברה בכנסת של הצעת התיקון של ליבאי.

מי יממן חובות השרה?

שרה דורון: חוב של 20 אלף דולר

לפני כשלוש שנים, היתה בישראל שרה בלי תיק, שרה דורון שמה. השרה הנ"ל, למגינת ליבן של פמיניסטיות רבות, בחרה לעצמה יעד חשוב: מבצע ניקיון למדינת ישראל. כדרכם של מבצעים דומים, היה גם מבצע זה מלווה במערכת של פרסומת ותשדירי שירות שהוקר נו בטלוויזיה הממלכתית. על התשדירים, אגב, היתה השרה דורון חתומה בעצמה, משום שלא היה לה תיק ומשרד לחתום בשמו. הקרנת התש דירים עלתה אז כ־20 אלף דולר.

מאז, חלו איאלו שינויים בזירה הפוליטית. השרה חדלה להיות שרה, וחזרה להיות ח"כ של הליברלים. מזכרת יחידה מאותם ימים, נותר חוב של 20 אלף דולר לטלוויזיה עבור הקרנת התשדירים. מאז ועד עצם היום הזה, עושים ברשות השידור מאמצים נואשים לגבות את הכסף. מתכתבים עם חשבים של משרדי ממשלה, פונים ליועץ המשפטי לממשלה. אך כולם מתנערים מן האחריות. בטענה "למה דווקא אני" בשי חת טלפון, נשמעה שרה דורון מופתעת באמת. לדבריה, זו הפעם הראשונה שהיא שומעת על החוב הנ"ל: "לא דובר איתי על כך מעולם. אם הם עשו את העבודה, כמובן שצריך לשלם להם". או מי ישלמו?

ציתותים

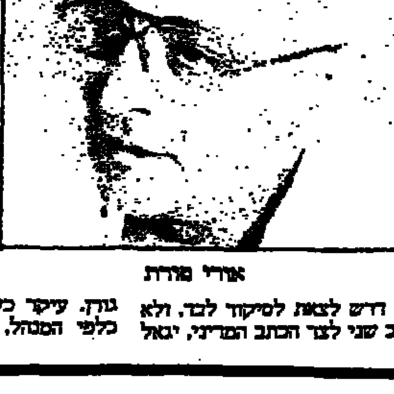
אורי פורת

יאיר שטרן

● מנכ"ל רשות השידור, אורי פורת, ומנהל התוכניות, יוסי צמח, עושים בימים אלה באנגליה בשלי חות לאומית חשובה. השבוע, בברי טון, חתם פורת עם הבי. בי. סי על הסכם לשלוש שנים במסגרתו יוקרנו בטלוויזיה הישראלית 90 שעות לשנה מבחר התוכניות של הבי. בי. סי. ברשות השידור מגדירים את העיסקה כ"תגבורת בטי חות" של הטלוויזיה לקראת הפעלי תו של הערוץ השני.

● גם מנהל החדשות, יאיר שטרן, יצא לחו"ל. שטרן הפליג בים לקפריסין הסמוכה, שם מתקיים כנס חצי שנתי של איגוד השידור האירופי. את מקומו ממלא בהיעדרו רפיק חלבי.

● בצעד מחאה, סירב הכתב לענייני ערבים, אהוד יערי, לצאת לסקר את ביקורו של פרס במצרים. יערי דרש לצאת לסיקור לבד, ולא כמשנה לצד הכתב המדיני, יגאל גורן. עיקר כעסו של יערי הופנה כלפי המנהל, חיים יבין. לטענתו של יערי, יבין שולח את מקורביו במסגרת "יבינטורס".

מי ומי בערוץ השני

ערוץ שני עוד אין. בכנסת יושב יו"ר הוועדה המיוחדת, ח"כ פנחס גולדשטיין, ומקשיב בעיון להגשו תיהם, דרישותיהם והצעותיהם של הגופים המופיעים בפניו, בזה אחר זה, בטרם יובא חוק הערוץ השני לקריאה הסופית. הטלוויזיה הלימו דית כבר היתה שם. נציגי ועדת המעקב של פאפו כבר היו שם. גלי צה"ל צפויים להופיע בפני הוועדה בעתיד הקרוב. השר אמנון רובינש טיין, דווקא אופטימי. לדעתו, הכל עניין של חודשים קצרים, והערוץ השני יתחיל לשדר בחסות החוק, ובינתיים, עוסקים כבר במשחקי השיבוצים, שהם חזות הכל.

המועמד היחיד לתפקיד מנכ"ל הרשות השניה, הוא מפקד גל"צ, נחמן שי, המקובל על המערכת הפו ליטית כולה. פה ושם כבר נרמז לשי שיתכונן, שאר־סרטנו ... מנוסה בידי הפוליטיקה, לא תופר עדיין את חולצתו עם ההדפס "אני מנכ"ל הערוץ השני". לא מכבר ניסה רובינשטיין לבדוק שוב אפש רות למנות לתפקיד את דן שילון, אך עד מהרה נתברר לו כי עוצמת ההתנגדות הפוליטית של הליכוד לא תאפשר מינוי זה. שי נשאר שוב מועמד יחיד לתפקיד.

לתפקיד הבכיר האחר, מנכ"ל חברת החדשות, מועמדים רבים יותר. עד כה, היה המוביל שבהם איש הטלוויזיה, דן רביב, שאף עשה לעצמו "לובי" מקיף. לאחרונה, התווסף לרשימת המועמדים הזו גם מיכאל קרפין (שמועמדותו חסרת סיכוי פוליטית), האיש הטלוויזיה לשעבר (כמעט), ומפקד גל"צ לשעבר, רון בן ישי. לצד אלה, נבדקת גם האפשרות למנות בכל זאת את שילון, לפחות למנכ"ל חברת החדשות. אומרים, כי בניגוד לתפקיד הראשון, יש סיכוי מסויים לשילון לזכות בתפקיד זה.

האוניברסיטה העברית בירושלים
בשיתוף עם
משרד העבודה והרווחה ג'וינט־ישראל
מזמינים את הציבור ליום עיון
"עתיד העסקת לשרותים חברתיים בישראל"
שיתקיים
ביום שלישי טז' באדר תשמ"ז, 17.3.1987, באוניבר סיטה העברית בירושלים, אולם טרומן, הר־הצופים בהשתתפות מר משה קצב, שר העבודה והרווחה.
סדר היום:
9.30-11.15 הרצאות
11.30-13.15 קבוצות דיון
14.15-16.15 דיון במליאה
פרטים נוספים בטלפון 882226
(דמי השתתפות בהרצאות: 10 ש"ח ייגבו במקום)

בנק אמריקאי ישראלי
הודעה ללקוחותינו
עידכון
שיעורי הריבית בתפ"ס
1. החל מיום ד', 4.3.87 ישתנו שיעורי הריבית בתפ"ס לעסקות קיימות עפ"י המפורט להלן:

היתרה בשקלים חדשים	% ריבית שנתית נומינלית	% ריבית שנתית מתואמת
מ־50 עד 999	10.00	10.51
מ־1,000 עד 9,999	22.50	25.17
מ־10,000 עד 49,999	25.00	28.33
מ־50,000 ומעלה	25.50	28.97

2. שינוי ביתרות התפ"ס (מעבר ממדרגה למדרגה) יגרום לשינוי הריבית בהתאם.
3. הודעה זו מתפרסמת במקום הודעות אישיות ללקוחות.
4. פרטים נוספים ניתן לקבל בסניפי הבנק.

נשי בני־ברית בארה"ב ובקנדה
"אנו יודעות שאכפת לכן"
הוועד המנהל הישראלי של בית־הילדים ומעון הנערים של נשי בני־ברית בירושלים
והידידים בישראל של נשי בני־ברית בארה"ב ובקנדה
מברכים את משלחת נשי בני־ברית המבקרת בישראל
ב־3־16 במרס 1987
ושמחים לקראת טכס הנחת אבן־הפינה לבניין החדש של בית־הילדים
ביום חמישי, 5 במרס בשעה 2 אחה"צ ברח' זילברג, בית־וגן, ירושלים
נשי בני־ברית המאגדות כ־120,000 נשים בצפון אמריקה, שואפות לאחד נשים יהודיות ככוח להתקדמות חברתית באמצעות חינוך, שירות ופעולה לעבוד למען מדינת ישראל, למען נשים בכל מקום בעולם, למען יהודים ברחבי תבל, למען ילדים ונוער יהודי ולמען נוער ישראלי במצוקה.
למידע נוסף פנו לגב' ציונה ששון, מנהלת יחסי־ציבור בית־הילדים של נשי בני־ברית, טל. 02-420258.

אוניברסיטת תל־אביב
החוג להסטוריה של המזה"ת ואפריקה | מרכז דיין לחקר המזה"ת ואפריקה | החוג לשפה ולספרות ערבית
ערב זכרון
לדב עירון ז"ל
במלאות ארבע שנים לפטירתו של דב עירון ז"ל, נקיים ערב לזכרו שיוקדש לנושא:
השפה הערבית בשרות המדינה
פותח ומנחה: ד"ר יעקב גולדברג, מרכז דיין
מרצים: פרופ' שמעון שמיר, החוג להסטוריה של המזה"ת ואפריקה.
לימודי הערבית באוניברסיטאות
תא"ל אפרים לפיד, דובר צה"ל.
השפה הערבית בשרות הבטחון.
עו"ד אליקים רובינשטיין, מזכיר הממשלה.
השפה הערבית בשרות הציבור.
ערב הזכרון יתקיים ביום חמישי, 5 במרץ, בשעה 18.00 באולם כס המשפט ע"ש מלכה ברנזר, בנין טרובוביץ למשפטים, אוניברסיטת תל־אביב, רמת אביב.

בית התפוצות על שם נחום גולדמן
אוריאל אפק — האדם הסופר והחוקר
ערב עיון לזכרו של אוריאל אפק ז"ל
משתתפים: ד"ר שלמה הראל, ימימה טשרנוביץ־אבידר, דבורה עומר, גיל אלדמע, שמואל סגל.
מנחה: ד"ר יונה שמיר.
יום רביעי, 4 במרץ 1987, בשעה 20.00, באודיטוריום "בני ציון", בית התפוצות
— הציבור מוזמן. —

הודעה בדבר הפקדת שינוי תכנית מפורטת מתאר מקומית

הועדה המקומית לתכנון ולבניה
"מבוא העמקים"
חוק התכנון והבניה תשכ"ה 1965
נמסרת בזה הודעה לפי סעיף 149 לחוק התכנון והבניה תשכ"ה 1965 כי הוגשה למשרדי הועדה המקומית "מבוא העמקים" בנצרת עילית בקשה להקלה בתיק מס' 64/86. הוגש ע"י אחמר ע. אלוהים בראשה משהב אכסל גוש 16902 חלקה 26. מהות ההקלה: אחוז בניה מעל למותר ואי שמירת מרווח מינימלי מהגבולות.
את ההתנגדויות אפשר להגיש למשרדי הועדה המקומית הנ"ל במגדל 2/5 נצרת עילית, תוך 14 יום מתאריך פרסום הודעה זו.
ישראל קניג
יו"ר הועדה

למפעל גדול באזור מגדל העמק דרושים
★ מכונאי תעשיה
ידע ונסיון־מנועים, משאבות
חמש שנות עבודה בתעשיה, לפחות
★ חשמלאי תעשיה
תעודת חשמלאי מוסמך
שלוש שנים עבודה בתעשיה, לפחות
תנאים טובים/שכר גבוה למתאימים
לפנות: מנהל כוח אדם ת.ד. 1278 קרית טבעון

בית ספר טכני תיכון ארצי
ליד המכללה הטכנולוגית אורט תל־אביב
ע"ש סינגאלובסקי
דרך הטייסים 28, ת"א, טלפון 396171
תלמידי כיתות ח' ו־ט
בתל־אביב, גוש דן והמרכז
הנכם מוזמנים להרצאה ולסיור במוסדנו
לקראת הרישום לשנה"ל תשמ"ח.
לקבלת פרטים וקביעת מועדים נא להתקשר טלפונית למזכירות הפדגוגית

טעויות רופאים והמחיר הכבד

מאת דן סגיר

החברה מבקשת את הבלתי־אפשרי כאשר היא מצפה מהרופאים שלא ישגו לעולם

עמודי החדשות בעיתונים מרבים לספר בתקופה האחרונה על מקרים שבני משפחה מתלוננים על רשלנות בטיפול הרפואי בקרובם, אם בשלב האיבחון, הטיפול, מניעת טיפול, בעת הרדמה לפני ניתוח, או תוך כדי הניתוח. לעתים אף מאשימים את הגורמים המטפלים במות בן המשפחה מסיבות של הזנחה בטיפול וטעויות רופאים. במשרד הבריאות מאשרים שאכן בשנים האחרונות חל גידול ניכר במספר התלונות השונות. האם הדבר שגבירה הרשלנות בטיפול הרפואי בישראל? במשרד נוטים להשיב בשלילה. הם מייחסים את העלייה במספר התלונות להתגברות מודעות הציבור ורגישותו לעניין, ולא להתגברות הרשלנות הרפואית או ירידה ברמת הטיפול.

הד"ר מיכה משית, ראש שירותי האישפוז במשרד הבריאות — אגף המרכז את הטיפול בכל התלונות הנוגעות לרשלנות־לכאורה בעת אישפוז בבתי־החולים — גורס שאי אפשר כלל להגדיר מהו טיפול רשלני. לדבריו, יש לבחון כל מקרה לגופו. "ברפואה יש הרבה מאד עשייה. מי שאינו עושה, אינו טועה. הרפואה היא אחד המקצועות שבכל שנייה יש להחליט: לתת תרופה או לא, לשלוח לבדיקה או לא. אם יש בדיקה — לנתח את התוצאה שלה. לבדוק או לא לבדוק, [illegible]".

כשבועון האמריקאי "ניוזוויק" הקדיש את אחד הגיליונות האחרונים שלו לענייני בריאות, נאמר בשאלה זו: "כל בני האדם עושים טעויות. ואולם מעטים עוסקים במקצועות שבהם טעויות עלולות לגרום אסון. החברה מבקשת את הבלתי־אפשרי כאשר היא מצפה מהרופאים שלא ישגו לעולם".

מקרים לארכיונים

כיצד מתמודדים בישראל עם שאלת הפיקוח והטיפול במקרים של רשלנות רפואית? אין מנגנון פיקוח יום יום על איכות הטיפול הרפואי במערכת הבריאות הישראלית. ספק אם אפשר לכונן בישראל — או בכל מקום אחר בעולם — מערכת של בקרת־איכויות שוטפת, כפי שיש למשל במפעל לייצור מכוניות או מטוסים. ואולם בניסיון לקיים מידה כלשהי של פיקוח, יזם משרד הבריאות חוק המחייב כל בית־חולים לדווח לו על "פטירות חריגות".

הגדרתה של פטירה חריגה שונתה והורחבה פעמים מספר בשנים האחרונות. היא כוללת עתה מוות פתאומי; מוות שבוע אחרי הניתוח; אי־התעוררות מהרדמה; פטירת יולדת בסמוך ללידה; מעשי התאבדות; ועתה מוסיפים [illegible] שעות מהכניסה לבית־החולים, עד לגיל מסוים וכו'.

פטירה חריגה אין פירושה שהיתה בהכרח רשלנות כלשהי בטיפול בחולה. במשרד הבריאות עוברים על הדיווחים, ובמקרים הנראים טעוני בדיקה נוספת, מבקש אגף האישפוז במשרד את כל תיק החולה, לביקורת. בשנת 1986, ביקש המשרד מהנהלות בתי־החולים את תיקיהם של 15 אחוז מתוך 1212 מקרי הפטירות החריגות שדווחו למשרד באותה שנה. הד"ר משית אינו מכיר עוד מקום בעולם שבו נבדקות פטירות חריגות במישור ארצי ואפילו אזורי. אולם הוא מודה כי נתגלו מקרים שבהם לא דיווחו בתי־החולים על פטירה חריגה. ועד כה לא היה אף מקרה אחד שבו ננקטו צעדים נגד בית־החולים שנתפס על אי־דיווח.

מקור אחר למידע ולהתחלת הבירור בנסיבות הטיפול הן תלונות של בני המשפחה, במישרין למשרד הבריאות או לעיתונות. במשרד הבריאות טוענים שהם הולכים לקראת המתלונן המקבל את כל החומר הרלוואנטי. אין חוסמים בפניו מקורות מידע, כדי למנוע בקרב המתלוננים תחושה שהמשרד עוסק בהסתרת מידע וחיפוי על רופאים.

המשטרה איננה אוכפת

ריכוז הטיפול בתלונות למיניהן, ובכלל זה, מקרים של חשד לרשלנות בטיפול הרפואי, הוא בידי נציב קבילות הציבור של המשרד. ואולם את איסוף החומר והבדיקות עושים האגפים השונים של המשרד, בהתאם לתלונה. כאשר בירור שבמקרה כלשהו יש חשד לעבירה פלילית, המשרד מעביר במישרין למשטרה ואינו מעורב בחקירות הבדיקה והחקירה שבמקום המשרד. במשרד הבריאות מתלוננים מרה על זלזול ואי־התייחסות של המשטרה, בטיפול בחומר המועבר אליה. להדגמה הד"ר משית מעשה במרפאה פרטית המפעילה חדר ניתוח ללא תנאים מינימאליים וכבר קרה בו אסון אחד. הוצא צו סגירה לפני שנתיים, לסגירת חדר הניתוח. אולם המשטרה טרם אכפה אותו והציבור ממשיך להשתמש בשירותי המרפאה הזאת, תוך סיכון בריאותו בידיעת משרד הבריאות.

אם מוצאים שיש מקום להמשך בבירור תלונה או פטירה חריגה, מוגשת קובלנה נגד הרופא המטפל והחומר מועבר לדיון בוועדה מייעצת שליד המנכ"ל. הרכב הוועדות נקבע על־פי התחום הרפואי, ושם ניתנת האפשרות גם לרופא להשמיע את גרסתו. ועדות אלו יכולות להמליץ על ביטול הקובלנה והפסקת התהליך, או על המשכו, אם יש דברים בגו. השלב הבא הוא הקמת טריבונאל של שלושה: נציג משרד הבריאות (רופא, בדרך־כלל), נציג הפרקליטות ונציג ההסתדרות הרפואית. פורום זה מעביר את המלצותיו לשר הבריאות היכול לקבלן כפי שהן, להחמיר או להקל. העונש יכול להיות במקרה הקיצוני שלילת רשיון לעסוק ברפואה לצמיתות (זה נעשה במקרים נדירים), שלילת רשיון זמנית, נזיפה, התראה. ועד למקרים שבהם מחליט השר לזכות כליל את הרופא. למרות כל התהליכים, הוועדות וההמלצות. הנזיפה או ההתראה נכנסות לתיקו האישי של הרופא במשרד הבריאות ומנהלי בתי־חולים וגורמים אחרים יכולים לקבל פרטים על הנזיפה ועל הרופא, במידת הצורך.

נזקי חוק האנטומיה

חוק "האנאטומיה והפתולוגיה", בגרסתו הנוכחית, הוא מכשול חמור על דרך הבירור המלא והמקיף של טיב הטיפול הרפואי שניתן לחולה שנפטר. חוק זה מחייב לקבל את הסכמת המשפחה לפני ניתוח שלאחר המוות. אומר הד"ר משית: "הרבה יותר מדי בירורים של תלונות על מות קרוב־משפחה ועל פטירות חריגות מסתיימים בזה שהוועדה כותבת: 'אפשר לחשוב שהיה ככה ואפשר לחשוב שהיה אחרת, ואולם מכיוון שלא היה פוסט מורטם, איננו יכולים לפסוק סופית'".

הד"ר משית, המגדיר עצמו כיהודי מסורתי, אומר שבעשר השנים האחרונות שיעור הנתיחות ירד לרמה לארכבית, זה שיעור שאינו מקובל בעולם המערבי. הוא מציין שיש יחס ישיר בין ירידה זו למספר התלונות הנסגרות בשל אי־היכולת לבדוק אותן עד הסוף.

ראש שירותי האישפוז מסכם עניין זה ואומר: שיעור הנתיחות שלאחר המוות היא אבן־בוחן בולטת לבקרה הרפואית ולרמת הרפואה במדינה. מבחינה זו אנחנו במצב גרוע. במקרים רבים של ספק על סיבת המוות וכשיש חשש לרשלנות בטיפול הרפואי — לא הוצעה נתיחה למשפחה. כך נוצר מצב מסוכן, שהרופאים יתרגלו ויבינו שאין בקרה כלשהי על מעשיהם. לעולם לא יוודע אם נכשלו בניתוח ושמא הניתוח הצליח ורק החולה מת. עתה יוזם משרד הבריאות תוספת לחוק, שבמקרה פטירה חריגה, תחייב את בתי־החולים להציע לבני המשפחה לבצע ניתוח שלאחר המוות. ואם יסרבו, יוחתמו על טופס־התנגדות מיוחד, שישלול במשך כל תלונה שלהם על רשלנות בטיפול או בניתוח.

מבחינת הסטטיסטיקות בעולם ביחס לשיעורי פטירות, אין הבדל רב בין ישראל לשאר מדינות העולם המערבי. ביחס למוות עקב הרדמה כללית, אומר הד"ר משית כי ישראל עומדת באחד המקומות הטובים בעולם, ביחס שבין מספר ההרדמות והפטירות. הוא מכחיש את המספרים שפורסמו באחרונה וטוען כי בישראל מתים רק כחמישה בממוצע כל שנה.

אין בחינות רישוי

משית אינו יכול להצביע במדינת ישראל על תחום רפואי כלשהו כבעייתי במיוחד או כצופן סכנה או פוטנציאל־תמותה גדול יותר. על ההבדלים בתמותה בין בתי־חולים שונים, אומר ראש שירותי האישפוז כי באופן טבעי, בבתי־החולים העוסקים בניתוחים מסובכים, כגון לב, מוח ומקרי סרטן, שיעור התמותה גדול יותר. אלה דווקא בתי־החולים היוקרתיים יותר, כגון רמב"ם, תל־השומר ואיכילוב. עם זאת אפשר להשוות בין סוגים שונים של בתי־חולים והמשרד אינו מוצא הבדלים משמעותיים. אם מתגלה חריגה כלשהי בבית־חולים כלשהו, או אפילו במחלקה מסוימת, מתערב המשרד ומבקש הסברים.

עניין אחר הקשור בנושא הרשלנות הרפואית ואיכות הטיפול, הוא רמת הרופאים בישראל. הטענה היא שככל שרמת הרופאים תהיה גבוהה יותר, מספר הטעויות יפחת — ומספר התלונות — יהיו רבות יותר. הד"ר משית מפליג בשבחם של הרופאים שלמדו באוניברסיטאות בישראל ומבינו שקנה־המידה המקובל בעולם לבדיקת רמת הרופאים הוא שיעור הרופאים המצליחים לעבור את בחינות הרישוי האמריקאיות. בישראל הוא מגיע לעתים לכמאה אחוז בכנס.

בקשר לרמת הרופאים שלמדו בחו"ל, עולים או ישראלים, הד"ר משית נשמע הרבה יותר מסויג ואף בוטה: "ידוע שיהודים שלמדו רפואה במדינות מסוימות ולא עלו לישראל מסיבות שונות, נוהגים מוניות בניו־יורק. אבל אם הם יבואו לכאן, הם יעבדו כרופאים". את שורש הרעה הוא רואה בעובדה שאין בישראל בחינות רישוי כלשהן לרופאים (בניגוד [illegible], למשל) והמשרד הבריאות מנסים שנים רבות ליזום חקיקה שתחייב בדיקה או בחינה על־פי סטנדרטים קבועים, לפני מתן הרשיון לעבודה כרופא. יש לקוות שפעם הם יצליחו להתגבר גורמים אינטרסנטים הבולמים חקיקה כזאת.

חששות בלב הרופאים

התודעה הציבורית בישראל לשאלות של רשלנות רפואית עדיין רחוקה מאד ממה שקורה בארה"ב בתחום זה. למזלם של הרופאים ובתי־החולים, בישראל ממעטים יחסית להגיש תביעות נזיקין נגד רופאים. התביעות הללו ילכו ויתרבו ככל הנראה עם הזמן, ביחוד לאחר הפרסומים בעיתונות על רשלנותו של רופא והעונש שהוטל עליו. נקודת־ציון מבחינה זו היתה החלטת בית־המשפט העליון, לפני שלושה שבועות, לדחות את ערעורו של המרדים יוסף אבניס (בן 46) מירושלים, על עונש של חצי שנת מאסר בפועל שהוטל עליו, בעקבות הרשעתו בגרימת מוות לילדה בת חמש, מתוך חוסר זהירות.

המרדים אבניס הורשע באפריל אשתקד בגרימת מותה של איה צימרמן ז"ל, מחוסר זהירות, בעת טיפול שיניים תחת הרדמה, במרפאתו בשנת 1983. הילדה הורדמה בפתילה רפואית ונשלחה לבית סבה בעודה תחת הרדמה. היא נפטרה כעבור ארבע שעות. השופטים קבעו: "הרשלנות היתה בולטת וחמורה בנסיבותיה, ובראש ובראשונה בכך שלא נקט אמצעים המקובלים לפני ששחרר את הילדה".

מקרהו של הרופא החמור, מפני שקדם למקרה זה, היו שני אירועים אחרים שבהם נפגעו שתי ילדות פגיעה דומה לזו של איה צימרמן, ורק בדרך נס ניצלו ממוות. בעוד שישה חודשים, כבאתו מהכלא, תמתין לאבניס תביעת פיצויים אזרחית מצד משפחת הילדה, ודרישה לשלול ממנו את רשיון העבודה ולפטרו מעבודתו הנוספת בחברת ביטוח.

במשרד הבריאות מוטרדים מכך שהפרסומים הרבים יעוררו חששות מוגזמים ויביאו לדחיית טיפולים וניתוחים הכרחיים, עד אשר מצב החולה ילך ויחמיר, ואז למרבה הפרדוקס, יגבר גם הסיכון בניתוח או יקטנו סיכויי הצלחתו של הטיפול. גם בנסיעה בכבישים יש סיכון לחיי הנוסע, ואפשר למדוד אותו בהסתברויות סטאטיסטיות. אבל זה אינו מונע את הנסיעות. קל וחומר בקבלת טיפול רפואי או בביצוע ניתוח.

פטירה חריגה

בשעות הבוקר של יום ד', לפני כחודש, הובאה דוורה קמינקר, בת 54, לחדר־המיון של בית־החולים בצפת. בעלה הביאה כשהיא מתלוננת על הקאות וכאבי־בטן. היא נבדקה בחדר־המיון, קיבלה כדורים נגד בחילה ועוד תרופות, ונשלחה לביתה. בשעות הערב חשה ברע עוד יותר. בעלה התקשר לחדר־המיון להתייעץ מה לעשות. בתום שיחה טלפונית שנייה במחלוקת עם הרופא המטפל, נשארה קמינקר בביתה ומתה למחרת בבוקר.

קרובת משפחתה פנתה למערכת "הארץ" וביקשה לפרסם את סיפור הטיפול הרשלני שניתן, לטענתה, לדודתה. פנינו לבית־החולים בבקשת תגובה. לאחר בדיקת מסמכי החולה ושיחה עם בעלה של הנפטרת, החליט להעביר את העניין לבדיקה של משרד הבריאות, במסגרת דיווח בתי־החולים על "פטירות חריגות". [illegible]

הנה כמה מהממצאים שהועלו עד כה.

בדיקת שיקולי הרופא לשחרור החולה העלתה, לדברי הנהלת בית־החולים, שאכן לא היה מקום לאשפוז, בהתחשב על בדיקת אק"ג ועל סמך הנתונים האחרים שעמדו לפני הרופא באותה שעה.

ביחס להתייעצות הטלפונית הקריטית באותו ערב, טוענת המשפחה שהרופא אמר להם "לא לחזור לבית החולים", ואילו הרופא מכחיש שאמר דבר כזה אך טוען שבהחלט יתכן כי אמר ש"הכדורים צריכים עדיין להשפיע, מה שניתן לעשות נעשה, ויש להמתין". "נקודת המפנה בבדיקת נסיבות הפטירה היא ניתוח לאחר המוות. אולם ניתוח כזה לא נעשה במקרה הנוכחי. המשפחה התנגדה לניתוח. עם זאת, המשטרה ביקשה לעשותו ואף הוציאה צו משפט מקומי. אולם המשפחה עירערה לבית־המשפט המחוזי שביטל את הצו לניתוח.

במקביל לביטול בקשת הניתוח, התחייבה המשפחה להימנע מתביעה משפטית נגד בית־החולים. אולם קרובת המשפחה פנתה כאמור לעיתונות. בניגוד למקרים רבים אחרים, פרשה זו לא פורסמה מיד כ"רשלנות רפואית", [illegible] של הרופא המטפל — זאת יצטרך לקבוע מנגנון הבדיקה במשרד הבריאות. ואולם סירוב המשפחה לנתיחה ימנע ככל הנראה בדיקה ממצה של העניין ותיק זה ייסגר כנראה, כרבים אחרים, ללא מסקנות חד־משמעיות.

סטאטיסטיקות

- בשנת 1985, אושפזו בכל בתי־החולים בישראל 705,832. שיעור הפטירה אותה שנה היה 2.8 אחוזים מכלל החולים המאושפזים (לא אחוז התמותה הכללי בישראל) — 19,763 נפטרים.
- בשנת 1986 דווחו למשרד הבריאות 1212 פטירות חריגות. לאחר בדיקה ראשונית, ביקש המשרד את תיקיהם של כ־15 אחוז מכלל הפטירות החריגות (181) לבדיקה נוספת.
- כ־60 מהמקרים מועברים לשלב בדיקה נוסף לקבלת חוות־דעת מקצועית של רופא יחיד או ועדה.
- כ־20 מקרים מתוך ה־60 מוכים בשלב זה ולגבי 40 האחרים מקים המנכ"ל, או נציב קבילות הציבור במשרד הבריאות, ועדת חקירה שהמלצותיה מוגשות לשר לביצוע.
- בשנת 1986 נעשו בישראל כ־100,000 ניתוחים עם כל סוגי ההרדמות. מניתוחים אלא נרשמו 10 מקרי מוות הקשורים בניתוח. חמישה מתו כתוצאה ישירה מההרדמה, וחמישה כתוצאה מהניתוח.
- בשנת 1986 הוגשו 428 תלונות בנושאים שונים למשרד הבריאות. כעשרה אחוזים מהתלונות הן על מוסדות אשפוזיים, חלק מהם הופך לדיווח של "פטירות חריגות". לפני שנתיים, שליש מהתלונות לאותה שנה נמצאו מוצדקות.
- על־פי מפקד האוכלוסין שנעשה בשנת 1983, עובדים בישראל 11,895 רופאים פעילים. היחס אז היה רופא אחד כנגד כ־400 חולים — שיעור גבוה מאד לעומת הרווח בעולם.
- בשנת 1985 הוצאו רשיונות חדשים ל־594 רופאים. הרופאים בישראל באים משלושה מקורות: כ־300 בשנה — בוגרי הפקולטות בישראל. כ־150 בשנה — ישראל הורים. השאר — עולים חדשים.

(הנתונים נמסרו על־ידי האגף לשירותי אישפוז במשרד הבריאות).

ההרדמה המודרנית: טיסה בטוחה?

מאת ד"ר גבריאל גורמן וד"ר אירנה מונוס־האס

המחברים הם חברי הוועד הארצי של החברה הישראלית להרדמה

אין ספק שיותר משני שלישים מהתקלות החמורות המופיעות בעת הרדמה נגרמות בגלל הגורם האנושי: עייפות, חוסר זהירות, גישה שטחית למצב החולה ולפעמים, חוסר ידע

לפני שנים מעטות נפלה לידינו חוברת אמריקאית המיועדת לאנשי עסקים, אמידים דיים להרשות לעצמם בית יפה באזור נעים ובטוח, מכונית פאר ואפילו אונייה קטנה. מאמר מעניין משך את תשומת לבנו: עיצה לעסקן העומד לנתח. בגוף המאמר ממליץ המחבר לקורא, להבטיח לעצמו תנאי מלונאות באותם בתי־החולים, משמרת לילה ראשון מאחות פרטית טובה ונאמנה, מערכת תקשורתית ליד מיטתו, מיד לאחר ההתאוששות.

פונה המחבר אל החולה־לעתיד: "אבא, דאג לרופא מרדים מעולה. אל תשכח: רוב הניתוחים נעשים כיום בידי רבבות כירורגים השולטים היטב בטכניקה המבטיחה את הצלחתו של הניתוח. אבל חייך נתונים בידי הרופא המרדים. הבטיח לעצמך הרדמה חלקה והתעוררות מהירה לאחר סיום הניתוח".

לא פעם שאלנו את עצמנו, כמה זמן נצטרך לחכות עד שהעם היושב בציון יגיע לאותה מסקנה ויכיר בתפקידו של הרופא המרדים בחדר הניתוח ומחוצה לו: צר לנו שהיום, לקראת סוף המאה ה־20, עניין הבטיחות בהרדמה מגיע לתודעת הציבור רק כאשר קורה אסון באחד מבתי־החולים וסיבת מותו של החולה קשורה — ישירות או לא — להרדמה.

כדי להבין מה מידת הסיכון בעת הרדמה, יש לציין את הגדרת ההרדמה המקובלת כיום: "הרעלה תרופתית זמנית וחולפת". חומרי הרדמה גורמים דיכוי משמעותי של כמה תפקידים חשובים בגוף, בראש וראשונה (אך לא בלבד) במערכת־העצבים המרכזית. מטרת ההרדמה כפולה: דיכוי הרגשת הכאב שגורם הניתוח ומניעת תופעות־הלוואי של חומרי ההרדמה, עקב השפעתן השלילית המסוכנת על מערכות חיוניות אחרות, כגון מערכת הנשימה, הלב וכלי הדם, הכליה, הכבד.

אין ספק שבעת הרדמה, כמה תפקידים חיוניים בגוף נעשים לא־יציבים. על הרופא המרדים לדאוג איפוא לצמצום ההשפעה של אותם אברים חיוניים. משום כך, ביצוע הרדמה כולל בתוכו: הנשמה מלאכותית במקום הנשימה העצמאית, הבלתי־מספקת של החולה; מתן נוזלים דרך הוריד, כדי למלא את נפח הדם החסר בעת הניתוח; שמירת הפרשה תקינה של השתן המיועד להרחיק חומרים רעילים המצטברים בגוף וכו'.

הרעלה זמנית

לרשות הרופא המרדים עומדים היום מכשירים מתוחכמים שתפקידם לסייע לאברים המושפעים מן ההרדמה והניתוח ואף להעביר מידע שוטף לרופא המרדים, על מצבו הכללי של החולה (דופק, לחץ דם, חום הגוף, תנועת הדם למוח).

לבד מזה, אין לשכוח את השוני במצבם הכללי של החולים המיועדים לניתוח, החל בבריאים ביותר (שלהם הניתוח הוא אמצעי לשיפור המראה החיצוני או לתיקון פגם מוגבל) ועד החולה הקשה המסוכן, הסובל מאי־ספיקת לב או בעיה נשימתית מסובכת. אנו מטפלים בחולים שדרגת בריאותם שונה ולכן הסיכוי לעמוד ב"הרעלה הזמנית" הוא שונה לחלוטין.

זאת ועוד: כיום נעשים ניתוחים שלא חלמנו עליהם לפני 15 ואף עשר שנים, מפני שהם סיכנו יותר על המידה את חיי החולה. היום גם סוג הניתוח וגם הגיל אינם מכשול להרדמת החולה. מנתחים את הלב ואת המוח, משתילים אברים חיוניים ומרדימים באותה מידה ישיש בן 100 ויילוד בן יממה, שמשקלו פחות מקילוגרם.

זאת המציאות שפועל בה הרופא המרדים בימינו. כדי להתמודד עם הסכנות האורבות לחולה מכל הכיוונים (מצבו הכללי, הניתוח המסובך והשפעתן הלא־רצויה של תרופות ההרדמה), על הרופא המרדים להיות בעל ידע, ניסיון ותכונות נפשיות מיוחדות במינן. בעת הניתוח הוא ממלא את תפקיד האחראי על חיי החולה.

אין פלא שבמסגרת כה מסובכת, קורות לפעמים תקלות חמורות המעוררות את החשד שהן נגרמו — בין השאר — בגלל רשלנותו של הרופא המרדים.

אין אנו יכולים לפסול השערה זו. יש שהגבול בין תקלה "אובייקטיווית" לרשלנות רפואית מטשטש מדי. אין ספק שיותר משני שלישים מהתקלות החמורות המופיעות בעת הרדמה נגרמות בגלל הגורם האנושי: עייפות, חוסר זהירות, גישה שטחית למצב החולה ולפעמים, חוסר ידע.

עניין הגורם האנושי נבדק לא־פעם ופורסמו עליו עבודות מדעיות בכל העולם. במקרים האחרים הסיבה לתקלה בעת ההרדמה היא מכשור לא־תקין או מצבו הבריאותי של החולה (עקב גבלת רגישות־יתר של החולה לחומרים שונים). בשיעור נמוך מאד של תקלות, אין הסבר לגרימת האסון וההשערות שונות ומשונות.

מה איפוא מקומה של הרשלנות בעבודתו היומיומית של הרופא המרדים?

מידת הרשלנות

אנו משוכנעים שאין לצפות לנוסחה שתוכל להשכב או למדוד את המשקל הסגולי של הרשלנות בסולם סיבות המוות בעת הרדמה. אין לנו ספק שהרשלנות ממלאה תפקיד בשיעור מסוים של המקרים שהאקט ההרדמתי בהם גורם סיכון חמור ביותר. כל הגורמים הכלולים תחת הכותרת "הגורם האנושי" יכולים להסתיר רשלנות כלפי בעיות החולה, ועדות חקירה ואף בית־משפט מתמודדים לעתים קרובות עם הקושי במתן תשובה לשאלה הפשוטה: מה מידת הרשלנות בעבודת המרדים שגרמה את התרחשות אסון בעת ההרדמה ולאחריה.

לכן, איננו רואים אפשרות להשיב לשאלה זו בגוף מאמר בעיתון. די להכיר בעובדה שהגורם האנושי ממלא תפקיד מרכזי בגרימת סיבוכים חמורים בעת הרדמה: נראה לנו שיש צורך לגשת לבעיה מזווית שונה לגמרי: מה עלינו (על כולנו) לעשות כדי להקטין את הגורם האנושי האחראי לעתים לאסונות על שולחן הניתוחים?

עלינו לשפר את רמת מקצוע־ההרדמה בארצנו. הכוונה היא להעלות את מידת הבטיחות של החולה בעת הרדמה, לצורך הקטנת מספר המקרים שבהם מופיעות תקלות שניתנות למניעה. רופא חכם, רגוע, בעל ניסיון, בעל ידע תיאורטי רחב וגישה אנושית לחולה וסבלו — הנה כמה תכונות הכרחיות ליצירת דמות אידיאלית של רופא מרדים בסוף המאה ה־20.

רופא העובד 24 שעות ללא הפסקה, ללא עזרה בעת ביצוע ההרדמה, במתח רב בגלל הפער שבין הדרישות בשטח והיכולת האישית שלו באותו רגע, ממורמר על תנאי עבודה ירודים ומשכורת מגוחכת — אלה מבטאים את המציאות היומיומית במחלקות ההרדמה בישראל.

אי־אפשר להפריז בחשיבות האמצעים לשיפור תנאי־העבודה של הרופא המרדים. חוקרים ידועי־שם כתבו לא־פעם שההרדמה הנעשית על־פי הכללים המקובלים ביותר עלולה בכל זאת לגרום תחלואה ותמותה. חולים עדיין מפתחים סיבוכים קטנים בעת ההרדמה (או בגללה) למרות הביצוע המושלם של האקט ההרדמתי.

עם זאת, אסור להעלים עין ולהדליס שאי־אפשר לשפר את בטיחות החולה על שולחן הניתוחים. כאשר מספר התקנים במקצוע־ההרדמה ישקף את הדרישות בשטח, ולא איזו קפריזה של פקיד ממשלתי; כאשר לתקן אחד להתמחות בהרדמה יהיו יותר־ממועמד־אחד; כאשר תינתן לרופא העזרה הדרושה והנאותה לו בעת ביצוע ההרדמה; כאשר בדיקת מכשור ההרדמה תיעשה בזמן ועל־ידי גורמים מוסמכים; כאשר ליד מרדים צעיר וחסר־ניסיון יימצא תמיד רופא מרדים ותיק ומנוסה; כאשר תיפסק בריחת הרופאים ממקצוע ההרדמה בשל תנאים פיסיים, אנושיים וכספיים משפילים — רק אז נוכל להתגאות ברמה נאותה של ביצוע ההרדמה בארצנו.

מרדים אופוזיציונר

"רופאים מרדימים בישראל רוצחים בשנה יותר אנשים מהמחבלים בגבולות המדינה". האשמה חריפה זו השמיע הד"ר מרק טרבסקי, רופא מרדים בבית־החולים הממשלתי בצפת. הדברים עוררו זעם רב בקרב חבריו המרדימים ובמשרד הבריאות, המתכוון לנקוט נגדו צעדים משמעתיים.

בעקבות התבטאות זו, אסר דובר משרד הבריאות על הד"ר טרבסקי להתראיין לעיתונות ולהמשיך להתבטא בעניין רשלנות הרופאים המרדימים. נביא כמה קטעים מדברי הרופא הצפתי בכינוס ה־13 של ארגון הרופאים המרדימים בישראל, שנערך בנובמבר 1983:

"עד היום איננו מסוגלים להבדיל בין מות עקב הרדמה לבין מות במשך הרדמה. רוב הסיבוכים הרציניים הנגרמים עקב הרדמה, הופכים לטרגדיה, לא רק לפציינטים, אלא לעתים גם לרופאים. בשל הגורם הפסיכולוגי (מקרים שהגיעו לבתי־משפט, אספקטים חברתיים ועוד) המרדימים לא תמיד מדווחים אמת על המצב".

"כ־200,000 ניתוחים נעשים בישראל כל שנה. אין בידינו שום נתונים על מקרי המוות והסיבוכים. אבל אם נקבל הערכה מקלה, שיעור המוות שנגרם בשל הרדמה הוא כ־20 כל שנה. פירושו של דבר, שיותר מקרי מוות קורים בשנה עקב הרדמה מאשר אלה שגורמים טרוריסטים בארצנו".

"בשש השנים האחרונות (לפני נובמבר 1983), יותר מ־25,000 ניתוחים נעשו בבית־החולים בצפת. על־פי נסיוננו, 80 אחוז מהסיבוכים נגרמו עקב טעויות של רופאים. באותה תקופה היו לנו שני מקרי מוות במשך הרדמה ושניהם היו כתוצאה ממנה".

"אם איגוד המרדימים יהיה מוכן להגן על הרופאים, כך שלא יצטרכו לחשוש מתביעות משפטיות, רשימות שחורות וכו', אז יהיה אפשר לדון באופן חופשי בבעיות אלו ולמצוא דרכים להוריד את אחוז המקרים".

ההיבט המשפטי

מאת ד"ר גבריאל קלינג

הכותב הוא ממלא־מקום ראש לשכת עורכי הדין

בהעברת נטל הראיה על הרופאים יש לא רק הקלה דיונית לתובע. היא מביאה לעתים לחיוב הרופא בפיצויים, כאשר אילולי היתה עליו הראיה, ספק אם היה אפשר לחייבו בדין

כאשר נפגע אדם בתאונת דרכים, הוא זכאי לקבל פיצויים על נזקו, ללא קשר לסיבת התאונה. לעומת זאת, מי שנגרם לו נזק בשל טיפול רפואי, יהיה זכאי לפיצויים אך ורק אם יוכיח כי הנזק נגרם מתוך רשלנותו של המטפל.

רופא ייחשב לרשלן אם הטיפול שנתן לחולה נפל מהרמה המקובלת. אין רופא חייב לתת את הטיפול על־פי מיטב הידע הקיים בעולם, אלא עליו לפעול על־פי הידע שיש לרופא באותו תחום בישראל. כך לא ייחשב לרשלן אם לא קרא על שיטת טיפול חדישה שניתן לה פרסום בכתב־עת לאיזוטרי בחוץ לארץ, אולם הוא חייב לקרוא כתב־עת ישראלי בתחום שבו התמחה.

רשלן ייחשב גם רופא המטפל בתחום שיש בו צורך במומחיות — ואין לאותו רופא מומחיות כזאת. עם התפתחות הרפואה, מתעוררת השאלה: אם, למשל, כירורג שיבצע ניתוח יד ייחשב לרשלן אך ורק מכיון שיש בתי־חולים שבהם ניתוחי־יד נעשים במחלקה מיוחדת.

מי שרוצה לתבוע פיצויים בגין רשלנות רפואית, עומד לכאורה מול קושי כפול: ראשית, עליו להצביע במידע שנצבר תוך כדי הטיפול בחולה, מידע הנמצא בדרך־כלל במוסד הנתבע. על מכשול זה אפשר להתגבר: עם הגשת תביעה לבית־המשפט, רוב המוסדות הרפואיים מוכנים לגלות את המסמכים שבידיהם.

יש שהמידע הדרוש איננו קיים בכלל. למשל, במקרים שיש בהם חשש כי מותו של קרוב־משפחה נגרם עקב רשלנות. אם המשפחה מנעה את הניתוח שלאחר המוות, לא יהיו ראיות חד־משמעיות כי סיבת המוות ברשלנות רפואית.

הקושי השני נעוץ לכאורה במה שנהוג לכנות "שתיקת הרופאים". בפועל, אין שתיקה כזאת. אך יש שרופא נרתע מעצם ההופעה של עדות בבית־המשפט. לעתים, החולה מבסס את תביעתו על השערות או על מסקנות מרחיקות ששמע מפי מישהו מסגל בית־החולים; ויש שהחולה סבור כי כישלון הטיפול בו הוא כשלעצמו רשלנות. בשני המקרים, יתכן שהרופא אשר פונים אליו בבקשה כי יעיד, סבור כי אין לפניו מקרה של רשלנות, ואילו לחולה נדמה כי הרופא מתחמק.

נטל הראיה

לעתים קרובות מתגברים על המחסור בראיות בעזרת הכלל של "הדבר מדבר בעד עצמו". אדם המתלונן על קשיון באצבעותיו התקבל לניתוח לטיפול בתלונה זו. הוא יצא מחדר הניתוח ויד משותקת. נקבע כי על הרופאים הראיה שלא היתה רשלנות מצדם. בהעברת נטל הראיה על הרופאים יש לא רק הקלה דיונית לתובע. היא מביאה לעתים לחיוב הרופא בפיצויים, כאשר אילולי היתה עליו הראיה, ספק אם היה אפשר לחייבו בדין.

דוגמה קיצונית לכך היתה במקרה שמת ילד מהרדמה שניתנה לו לפני ניתוח, בגלל רגישותו לחומר ההרדמה. היו שתי אפשרויות: האחת שרגישותו של הילד נבדקה לפני ההרדמה אך לא התגלתה, וזה נדיר מאד; והאפשרות השנייה, שלא נעשתה לילד בדיקת רגישות. במקרה האחרון היה אפשר לייחס לרופא רשלנות. כדי שהתביעה תידחה, היה דרוש שהרופא יעיד כי אכן עשה את בדיקת הרגישות והיא היתה שלילית. ואולם הרופא מת לפני שמיעת הראיות ובית־המשפט חייב את בית־החולים, שלא היה יכול להוכיח היעדר רשלנות.

לתביעות על רשלנות רפואית השלכות חברתיות, מעבר להיבט הכספי. כאמור, הרשלנות היא סטייה מהתנהגות ראויה. מהי התנהגות ראויה? זאת קובע בית־המשפט. לכן, מכל החלטה הקובעת כי היתה רשלנות, משתמע מה ההתנהגות הראויה בעיני בית־המשפט. בתי־המשפט הבאים לקבוע את ההתנהגות הראויה — מתעלמים כליל מהמשאבים הכספיים שהחברה הישראלית (באמצעות הממשלה והכנסת) מוכנה להקצות לרפואה.

מנגנון לפיצוי הנפגע

כך, למשל, נקבע כי טיפולים מסוימים ללא מכשיר ניטור הם רשלנות. ואולם בית־המשפט לא התמודד עם שאלת יכולתה של מערכת הבריאות לספק את מכשירי הניטור. עוד דוגמה: תביעה של חולה שהוזעקה בלילה לחדר המיון וקיבלה טיפול באנטיביוטיקה, למרות רגישותה לתרופה שניתנה לה. הסתבר כי בארכיון בית־החולים היה כרטיס מאשפוז קודם ובו צוינה רגישותה לאנטיביוטיקה. כאשר הובאה לבית החולים, בשעת לילה, לא היה אפשר לקבל את הכרטיס: הארכיון היה סגור בגלל אי־היכולת לשלם שכר ארכיבר גם בשעות הלילה.

היבט אחר הוא בקביעת בית־המשפט המייחסת רשלנות לרופא. לעתים הרופא אינו חש כי אכן התרשל. סיבת הדבר בפער בין משמעות אותו מונח בתחום המשפט לבין משמעותו בתחום הרפואה. על רקע זה אפשר להבין דברים שאמר שופט מחוזי לרופאים: כאשר בית־המשפט קובע כי רופא פלוני התרשל — לדבריו, בית־המשפט מתכוון באמירתו זו לקבוע כי התובע זכאי לפיצויים. בדרך־כלל אין מעייניו של השופט נתונים לרופא הנתבע. קביעת רשלנותו של הרופא לא נועדה איפוא להטביע עליו את תווית הרשלנות, אלא ליצור מנגנון שיאפשר את פיצוי הנפגע. ספק אם אכן כך רואה זאת הציבור, ובכללו ציבור הרופאים.

אם יתנו הרופאים אל לבם את ההערה הנזכרת, ואם לא, עומדת בעינה אי־הנעימות שבהליך המשפט. בדרך־כלל, אין נשקפת סכנה לכיסו של הרופא, כאשר רובו של צבור הרופאים מבוטח למקרים של נזק לחולה. אולם יתר ההליך המשפטי, על העימות עם חבריו הרופאים, הבאים להעיד על הפגמים בטיפול גורם מורת רוח. ריבוי התביעות על רשלנות מרבה את מודעותם של רופאים לסיכון זה בעבודתם. —

כדאי שהקובע כי רופא התרשל, יתעכב לרגע וישאל עצמו: אילו הוא גופו מונח על שולחן הניתוחים, האם ירצה שהרופא יכוון את הטיפול מתוך שקידה להימנע מתביעת נזיקין אפשרית, ושמא ירצה כי הרופא ירכז אותה שעה את כל יכולתו בטיפול בו?

ארה"ב: אימת הפיצויים

מאת צבי בראל

וואשינגטון

הפעם מדובר בתעשייה ובמיליוני דולארים. אף יש אומרים מיליארדים. די שידמה לחולה כי רופאו לא טיפל בו כיאות, והוא יפנה אל אחד מעורכי־הדין רודפי האמבולנסים, כדי שישיג לו את הפיצוי. הצליח עורך־הדין — יקבל את חלקו בפיצוי. לא הצליח — אין תשלום. המדובר גם בחבר־מושבעים המורכבים בדרך־כלל מאנשים רגילים, היודעים כי יום אחד גם הם ירימו טלפון לאחד מאותם עורכי־דין. הם הקובעים את המחיר. לא רק את גובה הפיצוי שיקבל החולה, אלא בנוסף־לדבר גם את דמי הביטוח שישלמו הרופאים ובתי־החולים — ביטוח זה יבטיח אותם מפני תביעות על רשלנות טיפולית. הם הקובעים איפוא את מחיר האשפוז, ולפיכך גם את איכות הטיפול שיקבל החולה.

דוגמה: בית־החולים לומה לינדה בקליפורניה, שהתפרסם בזכות ניתוחי השתלת־הלב שנעשו בו, מפטר בימים אלה 600 מתוך 4500 עובדיו, בהם רופאים, אחיות וטכנאים. בית־החולים מקווה לצמצם כך את גירעונותיו ב־18 מיליון דולר. מנהל בית־החולים גילה לציבור כי השקעות הביטוח נגד רשלנות צמחו בשנה האחרונה בשישה מיליוני דולר, כשליש הגירעון.

עשרות רופאים בפלורידה נאלצו לסגור את מרפאותיהם הפרטיות, לאחר שלא יכלו לעמוד עוד בתשלומי הביטוח נגד רשלנות, שבכמה מקרים הגיע לכמאה אלף דולר לשנה. אלפי חולים נאלצו לפיכך לעבור למרפאות אחרות, מרוחקות ממקום מגוריהם, ולשלם יותר בעד הטיפול.

סכומי־כסף אלה גבו אחר־כך החולים מן הביטוח הממשלתי. עקב ריבוי התביעות האלה, שוקל עתה הממשל לקצץ בסכום הביטוח הרפואי הניתן לאזרחים.

בכנס של החברה האמריקאית למלחמה בסרטן, הזהירו רופאים כי חולי סרטן עלולים למות בשל מינון נמוך מדי של טיפול כימותראפי. "רופאים חוששים מפני תביעות על רשלנות, שמקורן בתופעות הלוואי של סוג טפול זה", אמר הד"ר וינסנט דה ויטה, "הם מקטינים את כמות החומר הכימי, כדי למנוע תביעות כאלה". לדבריו, סיכויי הבראתו של חולה סרטן עלולים לפחות ב־30 אחוז, עקב סיבו של טיפול כזה באווירה רוויית תביעות".

ואף־על־פי כן, תעשיית התביעות עולה כפורחת. לפני חודשים מספר, ביקשה אגודת הרופאים הלאומית להגיע להסכמה עם אגודת עורכי־הדין האמריקאית, כי עורכי־הדין יצמצמו את תביעות הנזיקין על רשלנות: במיוחד את התביעות הנסמכות על "עוגמת נפש וכאב". עורכי־הדין לא ויתרו על הפרה החולבת, ובהחלטה שהתקבלה בעת כינוסם השנתי, קבעו כי הניזוקים מרשלנות רפואית ראויים לאותן זכויות ולאותו פצוי שמקבלים ניזוקים אחרים.

עכשיו לא נותר אלא להתבונן בפרסומות הטלוויזיה, שבהן מכריזים עורכי־הדין ברווחים על הצלחותיהם. יש לרשום את מספרי הטלפון המופיעים על המסך ולאמץ את סיסמתם: "גם אם אינך בטוח שמגיע לך פיצוי — בוא להתייעץ".

صكنا من الاهل

מיציע הכנסת / עמוס בן־דוד

התקציב להתנחלויות — "הסוד השמור ביותר"

הסוד השמור ביותר במדינה הוא התקציב הרשמי הכולל להתנח־לויות. כך עולה משאילתה שהגיש ח"כ יצחק ארצי, נציג הליברלים העצמאים במערך, ומהתשובה ש־קיבל מסגן שר האוצר עדי אמוראי, גם הוא איש המערך. אם לשפוט לפי אמוראי, זה אכן סוד, אבל לא רק מפני שמישהו רוצה שכך הוא יישמר. לדברי אמוראי, צורת ה־עריכה של תקציב המדינה, אינה מאפשרת לקבוע כמה כסף הוקצב להתנחלויות וכמה הוצא כהן באמת.

שאלתו של ארצי היתה פשוטה, לכאורה: "מה גודל התקציב להתנח־לויות, על כל סעיפיו, המפוזרים בת־קציבים של המשרדים השונים?" על כך השיב אמוראי: "תקציב המדינה בנוי עלפי חתך משרדי פונקציונלי, ולא על־פי חתך גיאוגרפי. כיוון שכך, אין בידינו נתונים זמינים על היקף ההשקעות בהתנחלויות בכלל וביהודה ושומרון בפרט". אם ית־אמצו הכל, נתן עוד אמוראי להבין, אפשר לגשת ולהגיע לסיכום. אבל לשם כך דרוש שיתוף פעולה של כל משרדי הממשלה הנוגעים בדבר.

"ניתן לגשת לרכז נתונים אלה במידה והמשרדים הייעודיים יעבירו לנו, כלומר לאוצר, נתוני ביצוע של התקציב על־פי חתך גיאוגרפי — דבר שלא תמיד ניתן לביצוע באופן טכני — אבל אני לא טוען שזה בלתי אפשרי. בכל מקרה עבודה כזאת תארך זמן רב, והיא צריכה להיעשות בשיתוף החשב הכללי וחשבי המשרדים".

לא במחשבים המדובר כאשר שולל סגן שר האוצר את האפשרות "הטכנית" לעשות זאת. פשוט, אין לאוצר פירוט. כדי שהמחשב יוכל לרכז נתונים מסוג זה, מן הראוי שמישהו יזין אותו במספרים ה־דרושים. ואלה מצויים לרוב בסעי־פים הקטנים הקרויים "תקנות" — של כל משרד לחוד. לאוצר אין פירוט של תוכן התקנות. יש לו רק כותרת. והכותרת היא ברוב המקרים סתמית, כגון "משאבים לתמיכה בשיכון זוגות צעירים"; לא כתוב בה אם הכסף מופנה לגדרה או לתחום הקו הירוק. לאוצר יש סעיפים ראשיים, סעיפי־משנה, וכותרות של תקנות, על מה שמתרחש בפועל — בשטח — אין לו נתונים של ממש.

כלומר, הוויכוח בכנסת, בממשלה, בציבור וההתנחלויות עצמן, אין לו בעצם על מה לסמוך, וכל אחד יכול להמציא נתונים משלו — החל ב־20 מיליון דולר בשנה כפי שטען אחד הח"כים של הליכוד וכלה ביותר מ־200 מיליון דולר כפי שטען ח"כ חיים רמון באחד מנאומיו האחרונים. אין זה רק עניין פוליטי. לאוצר אין, כנראה, השליטה הדרושה על כל המבצעים של מדיניות הכספים. "זו עבודה נוספת, והיא כרוכה ברצון המממנים על התקציבים", אומר אמוראי. "זה חושף את כל פעילו־תיהם, כי אז אתה יורד לכל פעילות ופעילות של השרים. לא רק בנושא זה". ומסתבר שיש עוד סודות כמו־סים ושמורים, אך כפי שאמר ארצי, זהו כנראה "הסוד השמור ביותר".

כבש מוכר רק שרון

חבר הכנסת החדש, דדי צוקר מסיעת רצ, עדיין נמצא בין אלה הנבוכים תדיר כאשר משיבים על השאילתות שלהם. רוב הח"כים הוותיקים יותר רואים את תפקידם כגמור כאשר הם שואלים. בכל מסכת של שאילתות יש תמיד יותר ח"כים שאינם נוכחים בעת מתן התשובות — ואז התשובות נשלחות במישרין לפרוטוקול — מכאלה שנוכחים.

בשל נוכחותו יכול היה צוקר לשאול שאלות נוספות בעקבות שאילתה שהגיש, ובכך לחשוף עוד שכבה מן האמת שהיתה כלולה בתשובה. מה ששאל צוקר התייחס לשר שרון. למשפחתו של זה יש, כידוע, חווה חקלאית בנגב. מגדלים בה גם כבשים לבשר. משרדו של זה עיכב זמן רב, גם בעת הגשת השאילתה, את כינוסה של ועדת המנכ"לים לענייני בשר. על כן אי אפשר לייבא בשר כבש, ופירושו של דבר הוא רווח נוסף של כ־1.5 ש"ח הקילוגרם בשביל חוות שרון.

אמוראי אישר באורח כללי את הנתונים בשאילתה, "בלי להתייחס לאינטרס של מגדל זה או אחר", כדבריו. כדי למנוע את עליית המחירים פנה הממונה על ה־תקציבים למנכ"לים של משרד החקלאות והתעשייה והמסחר, אך נענה בשלילה. לפיכך לא נראה כשניתנה התשובה שאפשר לבצע יבוא בשר כבש, כמוצע על ידי האוצר.

אך צוקר לא הרפה ושאל שאלה נוספת, כביכול היפותטית: "נניח שיש מגדל כלשהו בארץ המגדל 65 טון בשר כבש בשנה. האם כתוצאה מזה יגדל הרווח שלו ב־65 אלף דולר?" וכאשר שוב קיבל תשובה קצת מתחמקת, ושוב לחץ צוקר לשמוע את האמת כולה, אמר אמוראי תוך מבוכה גלויה לעין: "שאלת אם העובדות שהבאת נכו־נות, ואמרתי כן. שאלת אם ידוע לשר — במקרה הזה סגן השר — מדוע לא כנסה ועדת הבשר, ואמרתי לא. שאלת מה אנחנו מתכוונים לעשות. בשמנו או בשם האוצר פעל ראש אגף התקציבים. אבל בממשלה יש לא רק שר אוצר. ואני עומד על הבימה הזאת כמייצגו של שר האוצר בלבד, ולא כמייצג הממשלה."

עתיד מחירי הנפט

ח"כ שבח וייס מן המערך בוודאי נמנה עם "צבא הקבע של המליאה" ולכן אך מקרה הוא שלא נכח בעת שנקרא שר האנרגיה והתשתית משה שחל להשיב על אחת משאלו־תיו. את התשובה המעניינת נאלצנו אפוא לדלות מן הפרוטוקול.

באורח כללי שאל וייס מה התחזית של מחירי הדלק והנפט בעולם, וכיצד משפיע הדבר על ישראל. אין תשובה מדויקת אמר שחל בתשובה מפורטת ביותר. אבל יש תחזיות, ועל פיהן ישרור בעולם חוסר יציבות, כך שהמחירים עשויים להגיע לכל סכום שהוא, מ־8 דולר החבית ועד 25 דולר החבית. תחזית אגף התכנון במשרד האנרגיה היא, שעד סוף העשור ינועו המחירים סביב 17 דולר החבית בים הצפוני. בשנות התשעים יעלו המחירים בקצב ממוצע של שני אחוזים בשנה.

מדיניות משרד האנרגיה אינה מתבססת על תנודות של הטווח הקצר במחירי הנפט, אלא על הערכות שהתגבשו באחרונה ביחס למגמות בטווח הבינוני ובטווח הארוך. הפעולות שננקטו בהן ה־משרד מכוונות למזער את עלות האנרגיה למשק.

על פי הערכה גסה, כ־9% מכלל צריכת החשמל בשנת 2000 תסופק על ידי אנרגיה מקומית — מזה 50% פצלי שמן, 36% על ידי טורבינות רוח ומתקנים סולריים (בחלקים שווים) וכ־14% מפסולת עירונית וחקלאית ומפעלים הידרו־אלקטריים קטנים. גם בעתיד ה־נראה לעין לא ינוצל כל הפוטנציאל של פצלי שמן, מאחר שהדבר אינו כלכלי במחירים הנמוכים יחסית של נפט הקיימים עתה במשק העולמי. רק אם המחיר יעלה על 30 דולר לחבית, כדאי יהיה להפיק אנרגיה מפצלים; במשרד האנרגיה יש תר־בויות לכך וממשיכים לפתח את הטכנולוגיות הדרושות לעת מצוא.

אתיופיה: המהפכה מגלה את ההיסטוריה (ג')

ידידות וכעס

האווירה הכללית באתיופיה היא של ידידות כלפי ישראל, אם כי שוררים כעס על מבצע משה ודאגה לגורל המנזר הקופטי בירושלים דיר־א־סולטן

מאת פרופ' חגי ארליך

הבעיה האקוטית ביותר על סדר יומה של אתיופיה היא כמובן בעיית אריתריאה. אל הבוז המתמשך במ־חוז הצפוני נוסף בעשור האחרון גם הבוז באיזור טיגרה הסמוך לו. ובכך מאיימת צפונה של המדינה, מוצאה לים ועורש תרבותה, להתנתק ממנה. מנגיסתו מנסה זה כשתיים עשרה שנה ללכת בעקבותיו ההיסטוריות של ראס אלולה ולמגר את אויביו על אדמת אריתריאה. אלא שמבצעי "הכוכב האדום", על אף שפעת הנשק הסובייטי, אינם צולחים. כשאני מגיע לאסמרה, בירת המחוז, כדי להרצות באוניברסיטה המקומית על ניצחונות העבר, גגלית לפני עיר במצור. שדה התעופה עטור תגורות טנקים, ומטוסי מיג חמושים ממרי־אים ממנו כמעט ללא הפסק. גם פניהם של מארחיי דומה מסגירות את המחשבה הבלתי נמנעת בדבר הבזבוז האדיר הזה של משאבים כה עלובים. באריתריאה מוזמן לי לשוחח ארוכות עם בכירי הנציגות הקופטית של המפלגה וכן עם אחד האישים המקורבים ביותר למנ־גיסתו. האיש, שימאליס מזנגיה, הוא חבר בכיר בפוליטביורו והממונה מטעם המפלגה על האידיאולוגיה ובניית הקאדרים.

אנו משוחחים על אריתריאה תוך כדי השתכשכות במימיה החמימים של מסאווה. "אתיופי וישראלי שו־חים במה שהערבים רוצים לראות כאגם ערבי," אני פותח, ושימאליס נענה בהתקפה חריפה על ה"ריאק־ציונרים הערבים". לדעתו, וכמובן לדעתו של מנגיסתו, עיקר בעיותיה הפוליטיות־הצבאיות של אתיופיה אינן אלא תוצאת התערבותם של אויבים חיצוניים. אין הוא חוסך שבטו מארה"ב, אך בראש רשימת החורשים רעתה של ארצו נמצאים הש־כנים הערביים. הם העומדים מאחורי ארגוני המורדים האריתריאים. "ל־עולם לא יניחו לנו." הוא קובל ומיצר על כל נסיונות הפיוס חסרי התוחלת שנעשו לדבריו מצידה של ממשלתו.

בנושא יחסיה של אתיופיה המרכ־סיסטית עם ישראל עלה כמובן בכל אשר פניתי. אבל כל בני שיחי, מהם מצמרת מקבלי ההחלטות של המש־טר, עלתה במבוכה נימה של אהדה וקירבה. הכל מרבים מילים טובות על אופי היחסים שהיו ועל התועלת שאתיופיה הפיקה מהם, ובמיגוון רחב של תחומים. "אמור בארצך," חוזר כאחד אדם שאין מוסמך ממנו, להוציא את מנגיסתו, להשמיע דעה בענייני מדיניות החוץ של אתיופיה, "שאתיופיה יודעת היטב כי ישראל מעוניינת בטובתה, שלמותה ויציבו־תה. יש לנו ביקורת כלפי היבטים במדיניותה של ישראל, אך גם כל הכוונות הטובות".

מעבר לתודעת הידידות המסור־תית והאינטרסים ההדדיים שמעתי גם כעס וחרדה. הכעס הובע בנושא "מבצע משה". שכלשונם של מארחיי היה מבצע פירסומי שהשפיל את אתיופיה. רבים מהם מוכנים היו להודות בקיומה של זווית יהודית מיוחדת, אך מיאנו להסכים עם צדקתה. כבלות כל נימוקי הנגדיים הייתי פותח במתקפת־נגד וטוען כי גם לישראל שמורה נימה של עלבון בעקבות בגידתו של היילה־סלאסה. ניתוק יחסיו עם ישראל בשעתה הקשה ביותר, סמוך לאחר מלחמת יום הכיפורים. מובן מאליו שהאשמה כלפי הקיסר מתקבלת בחיוך של הסכמה והשיחה חוזרת היתה למסלול הרגיל.

חרדתם של האתיופים נובעת מפרשת דיר א־סולטאן. אותו מנזר קופטי בירושלים שהבעלות עליו שנויה במחלוקת מאז יום הילוד סלאסה את הניתוק הסופי בין כנ־סיתם לבין הכנסיה הקופטית המצרית. המצב כעת הוא שהאתיו־פים מחזיקים במפתחות המקום ואילו ממשלת מצרים מפעילה לחץ כבד על ישראל לשנות את הסט־טוס־קוו. עיתים אף מתנים בכך המצרים את קידום הנורמליזציה. "אנו מרכסיסטים" מצהיר האחראי מטעם "מפלגת הפועלים" על מדי־ניות החוץ האתיופית. "אך מוטב שלא נתפרש בטעות. אין אנו ממעי־טים בערכה של הדת. זהו חלק משמעותי מההיסטוריה שלנו והזהות שלנו. פגיעה בדיר אל־סולטאן כמוה כפגיעה בארשיתה של האתיו־פיות", האיש אינו מותיר מקום לספק מה תהיה המשמעות מבחינת עתידם האפשרי של היחסים.

על אף סמלי הפטיש והמגל והדיוקנאות מרקס ולנין הניבטים מכל עבר קשה לומר שמורגשת אהדה לסובייטים. בשיחות ובמחוות מגוונות תמצא אף את ההיפך. כלכלתה הרעועה של המדינה משועבדת כליל לסובייטים. מיטב המשאבים הדלים מוקצים להפעלתו של נשק סובייטי ותחזוקתו של צבא בן למעלה מרבע מיליון איש שתפ־קידו להלחם בשפע של "חזיתות שחרור", ולעמוד מול הסומאלים. כאשר אלה וגם אלה חמושים בנשק מאותו בית יוצר. "הקרן" כולה, על כל אגפיה, רוויה בנשק מברית המועצות. והאתיופים מעזים לא פעם להשחיר בידידיהם ממוסקבה שאין הללו כה להוטים לחסל או אף להרגיע את המרידה באריתריאה, או את פעילותם של תנועות גרילה "מרכסיסטיות" אחרות.

העוקב אחר האסטרטגיה הסובי־טית באזור מתקשה לעיתים להבין את מניעיהם. בשנים 1974־1977, בשיא משבר הנפט העולמי, עת הגיע אזור ים סוף לשיא חשיבותו האסטרטגית נדמה היה שהסובייטים עומדים לקצור פרי השקעות של שנים. הם היו אז מחמשיה ובני בר־יתה של סומאליה וכן מחמשיהם העקיפים אך המאסיביים של המור־דים האריתריאים. לנוכח התפור־רות, באותה עת, של אתיופיה, עמדו הסומאלים והאריתריאים על סף מי־מוש חלומם בדבר "סומאליה גדולה" ואריתריאה מרכסיסטית ועצמאית. ואולם כשרומה היה שהנה נכונה לסובייטים אחיזה כה דומיננטית, שבתוספת של דרום תימן "שלהם" עשויה היתה ללפות את עורק החיים האסטרטגיים של המערב, הוחלט בקרמלין להמר על מנגיסתו היילה־מריאם. ב־1977 נטשו הסובייטים את הסומאלים והאריתריאים שנ־מצאו בשיא תנופתם והחלו לחמש את אתיופיה המרוסקת.

ממבט של היום קשה להבחין באיזה נכסים זכו הם בתמורה למהפך זה, שהובילם מחופי הים האדום לרמות הרר פנימה, ולתמיכה במשטר שנכונה לו דרך כה קשה. בין אם נוכחו הסובייטים בשגיאתם ובין אם לאו, ברור הוא שהם דבקים, לפחות לפי שעה, ברצון ובאינטרס לחלוש על אתיופיה. הם מתקשים בעליל להסכין עם אופיו העצמאי של עם זה וממשיכים להשקיע בביצור אחיזתם הכלכלית, הפולי־טית, ומעל לכל — הבטחונית.

יחסיהם עם מנגיסתו מתאפיינים על פני השטח בביטויי ידידות אמיצה. ואולם מתחתיהם רוחשת בעליל מערכת סבוכה של חשדות.

לפני שנה התבטא מנגיסתו בחר־יפות כלפי הצעדים הסובייטים להדחתו מהשלטון בדרום תימן הסמוכה של ידידו הקרוב עלי נאצר מוחמד. הפרשה שימשה בטווח קצר רקע לפרץ זמני של כעס הדדי ששקע מאז. ואולם שמועות עקשניות מהלכות על נסיונות חוזרים ונש־נים של הסובייטים לחתור תחת האיש. מנגיסתו הוא אמנם חדור עוינות אותנטית לארה"ב, הנובעת בחלקה מזיקה אישית. אך הוא אדם חזק מכדי מלהיות למריונטה של הקרמלין. בהמשך למסורת אתיופית ארוכה אין הוא מתלהב לשלוח יד ולבחוש בעניינים שמעבר ל"קרן", ורחוק הוא ת"ק פרסה מלהיות "קסטרו של אפריקה" כפי שקיוו האסטרטגים במוסקבה.

לפני כמה חודשים רווחו שמועות בדבר נסיון מהפך כושל שנעשה בשיתוף של הסגן לגסה אספאו. חבר הפוליטביורו ואיש אמונם הראשי של הסובייטים. גם אם אין לשמועות אלה רגליים, הנה יש בהן כדי להצביע על כך שעוד נכתבו עלילות רבות בארץ מרתקת זאת.

(בתבה אחרונה בסדרה)

רב בכל מחיר

להט מוכן לוותר על ייצוג נשים בגוף הבוחר את הרב הראשי לתל־אביב כדי להבטיח את מינויו של הרב ישראל לאו

מאת חיים הנדוורקר

מאז התעוררה שאלת שיתופן של נשים בגוף הבוחר את רבה הראשי האשכנזי של תל־אביב, הצהיר פעם אחר פעם ראש העירייה שלמה להט כי יעמוד על כך שנשים ישתתפו בגוף זה. משום כך הודיעו מפלגת העבו־דה, חלק מהליברלים, ל"ע, שינוי ומפ"ם כי ייצוג נשים כמוצעת, וזאת בניגוד לדעת הסיעות הדתיות. אלה האחרונים התמכו על פסיקת הרבנים הראשיים כי אין לאפשר לנשים ליטול חלק בבחירות הללו. אם תכפה מועצת העירייה, שלה שליש נציגות בגוף הבוחר, מינוי נשים, לא יהיה רב מן היישוב שיגיש מועמדותו לכהו־נה זו.

זה זמן נראה היה כי אין כל פתרון למצב. חבר סיעת שינוי עו"ד אברהם פורז אף התבטא, כי מוטב כך וכי די לה לתל־אביב ברב ראשי אחד ואפילו הוא ספרדי. כך גם תחסך קופת הציבור משכורת, דירת שרד, רכב צמוד ועוד.

אלא שבימים האחרונים חל מהפך בהתייחסותו של ראש העירייה לשאלה. להט ממשיך להצהיר כי הוא תומך במינוי נשים לגוף הבוחר ואולם הוא מצא נוסחה שתאפשר את אי־בחירתן. הוא יציע למועצת העירייה שתי רשימות מועמדים: אחת תכלול גם נשים והשנייה תהיה על טהרת הגברים. מועצת העירייה תצביע ותכריע, ומי שמ־כיר את הקואליציה העירונית יכול להעריך בסבירות לא נמוכה כי להט יצליח להעביר את משאלתו.

סמכות תורנית

בעיריית תל־אביב היו שתמהו לאן פניו של להט. לאחר מאבק מוצלח שניהל עם הדתיים בנושא של פתיחת מסעדות בי־דור בשבת, למשל, העלה את הרעיון כי תלמידי בתי־הספר יחבשו כיפות בשיעורי תנ"ך, הצעה שאפילו הסיעה הדתית חששה להעלות. בסופו של דבר נותרה ההצעה בגדר הצעה בלבד, בשל הביקורת הציבורית שהופנתה כלפיה. והנה עתה בא להט הליברלי ומציע הצעה שמשמעותה הפליה לרע של נשים.

להט מסביר, כי בעת שנפגש לפני ימים אחדים עם הרבנים הראשיים לישראל שפירא ומר־דכי ניסה לשכנעם כי יסירו את התנגדותם לשיתוף נשים. מבקר־יו של להט מביעים תמיהה אם הוא כה תמים שסבר כי יצליח לשנות את דעתם של הרבנים.

כך או אחרת, לאחר שנוכח כי לא ייעתרו לבקשתו, החליט לשנות את הטקטיקה. עתה הוא מצהיר כי אם הברירה היא בין רב לעיר ובין ייצוג נשים, עדיף שיהיה לעיר רב. תל־אביב זקוקה לרב אשכנזי, לדעת להט, כדי שיהיה הסמכות התורנית בעיר. מה שלא פחות חשוב הרב הוא גם אב בית־הדין הרבני, הב־תורת שכזה עליו לפסוק בסו־גיות המטרידות אלפים מתושבי העיר.

פרשנות מוטעית

אלא, שיותר משרוצה להט ברב לתל־אביב הוא מעוניין ברב ישראל לאו, רבה של נתניה, למשרה זו. להט טוען כי לאו, בעל "היימים" הליברליים, ימנה ללכת לקראת הציבור החילוני בעיר בסוגיות שונות ויבטיח שלום־בית בין חילונים לדתיים בתל־אביב.

יש בעירייה הגורסים כי פרש־נות זו של להט איננה נכונה. לאו הוא אמנם בעל שיעור־קומה, ואולם הוא נושא עיניו לרבנות הראשית לישראל. אי לכך, יתר לליברליים מצדו עלול לפגוע בסיכוייו לזכות במשרת רב ראשי לישראל.

תוכניתו של להט נתקלת בה־תנגדות של סיעות שונות, בעיקר מפלגת העבודה. סגנית בעמת בתל־אביב אינו מוכן לוותר. דב בן מאיר שהואשם פעמים רבות בשיתוף פעולה גרוע מדי עם להט, סירב לקבל את הצעתו, והבהיר מבקשים כי המפלגה תהיה עקבית אף במחיר של פרישה מהקואליציה העירו־נית. ההכרעות יצטרכו ליפול בעת הקרובה, ולא — תל־אביב תיוותר גם בעתיד ללא רב ראשי.

שוטרים וגנבים / ראובן שפירא

מי יבלום את מגיפת הסמים בישראל?

הכינוס הראשון מסוגו שזימן נשיא המדינה חיים הרצוג, בין השאר לבקשת מפכ"ל המשטרה דוד קראוס, תחת הכותרת: "התמודדות המערכתית בתופעת הסמים המסו־כנים בישראל", שהתקיים ביום שלישי שעבר במשכן הנשיא, היה מרשים ומאלף מבחינת המשתתפים בו ומבחינת מה שנחשף בו בקשר לנגע הסמים ההולך ומתפשט בכל שכבות החברה בישראל. הכינוס אמור היה לשמש, כביטויו של הנשיא, "תמרור אדום, תמרור עצור" בפני החברה הישראלית ולהציג בפניה את בעיית וסכנת הסמים ללא כחל ושרק.

זאת כדי לגייס את כל המערכת הממלכתית והציבורית בישראל ל־פעולה מתואמת, כוללת ומקפת למלחמה בסמים המסוכנים. אך גם לאחר סיום הכינוס שנמשך חמש שעות, לא נפתרה השאלה העיקרית: מה עושים בפועל, ואיך משנים את המציאות העגומה בתחום הזה ב־ישראל.

השתתפו כמעט כל מי שאמורים לעסוק בנושא: קצינים בכירים מהמשטרה, צה"ל ושירות בתי הסוהר, היועץ המשפטי לממשלה, פרקליטים, שרי המשטרה, הבריאות והעבודה והרווחה, חברי כנסת, אישי ציבור, עובדים סוציאליים ואנשי חינוך ובכירי משרדים ממשלתיים וגופים ציבוריים. הם צפו בתצוגה מעוצבת, הגדולה מסוגה עד היום שהכינה המשטרה. על שולחנות רחבים נפרשו בסדר מופתי, מלווים בהסברים מתאימים, עשרות דוג־מאות סמים וכלי עישון מכל הסוגים הגדולים שנתפסו בשנים האחרונות בישראל ברשותם של צרכני סמים. היה שם קילוגרם אופיום אמיתי שהפיץ את ריחו המיוחד, ריח סמוך, לנחיריהם של האורחים הנכבדים. היו שם שקיות ומבצעות עם הרואין לבן וחום והוא ממוצא סלג, חשיש, "קוק" פרסי ותאילנדי שצבעו צהבהב־חום, עלי מריחואנה וגרגרי סם מסוגים שונים. כלי העישון, רבים מהם מאולתרים הופעלו על עקרון הנר־גילה ומשמשים גם לעישון ה"קראק", הפורץ ברמון היוצר של צרכני הסמים שהכינו אותם. היו שם כלי עישון שהוכנו מבקבוקי שמפו שונים, מבקבוקי שתייה של חומרי ניקוי, מגזרות השמל, שרופות ומבקבוקי פלסטיק בגדלים שונים. לא נפקד גם מקומם של המזרקים המשמשים להזרקת הסמים הנארקו־טיים לוורידים.

הוצגו גם תצלומים צבעוניים, אותנטיים, חזרים, שהראו את שלבי הגידול, ההפקה והייצור של הסמים בחו"ל. שני קציני משטרה הופקדו לשמור מקרוב על התערוכה ה־מיוחדת במינה והמסוכנת הזאת.

ואחרי שראו את כל זה שמעו המוזמנים גם דיווחים מוסמכים של ראשי מחלקת המודיעין של ה־משטרה על היקף תופעת הסמים בישראל. הם למדו שלפי הערכת המשטרה, מוברחים לישראל מדי שנה 20־40 טונות חשיש וכ־400 ק"ג הרואין, שמהם אפשר להכין כ־40 מיליון מנות לשימוש לצר־כנים (המשטרה תופסת רק כ־10 ק"ג הרואין בשנה). מאות אנשים מייבאים מדי שנה הרואין לישראל. נרקומן "כבד" זקוק ביום ל־300 דולאר לרכישת סמים. לפי ההערכה, יש בישראל כ־30,000 מכורים כרוניים לסמים מכל הסוגים ועוד 200,000 משתמשים מזדמנים בס־מים. לרכאני הסמים יש מוטיבאציה רווחית גבוהה. פער התיווך והרווחים ביבוא הרואין מגיע עד ל־15,000 אחוזים (!) ובחשיש ל־6,000 אחוזים.

מפכ"ל המשטרה גילה כי מבריחי הסמים שהתארגנו בכנופיות בין לאומיות הפרושות מהמזרח הרחוק ועד דרום־אמריקה ואירופה, היו לאנשי "דור הסילוק" והם מתגברים על כל גבול מדיני ויבשתי. בישראל יש עלייה רצופה בכמויות הסמים הקשים המצויים בשוק ועלייה במספר האנשים הפעילים בתחומי היבוא, השיווק וההפצה. יש גם עלייה חדה ומתמשכת במספר צר־כני הסמים. הסמים חודרים אל מחוץ לאוכלוסייה העבריינית.

שר המשטרה חיים בר־לב השמיע הערכה כי יותר ממיליארד דולאר מתגלגלים בשוק הסמים בישראל מדי שנה.

דו"ח של משרד הבריאות שהופץ למשתתפים גילה, כי בשנה שעברה מתו בישראל 52 אנשים מחמת שי־מוש בסמים, ויוצא — באופן חוקי — כ־50 ק"ג של סם המטאדון, המשמש תחליף לסמים נארקוטיים ועלייה של כ־45 אחוז לעומת השנה שקדמה לה.

כל הדוברים בכינוס, והיו רבים, עמדו על כך שצריך לפעול במ־הירות ובנחישות למלחמה בסמים. כולם דיברו על בעיית תקציב ("אם היו לנו תקציבים היינו יכולים לעשות הרבה יותר"). בכירי האוצר לא השתתפו בדיון, ולכל הדוברים היה ברור שלנוכח המצב הכלכלי החמור, תקציבים למלחמה בסמים לא יימצאו פתאום יש מאין. הועלו הצעות שונות: להגביר את הפעילות המונעת באמצעות חינוך והסברה, להחמיר את העונשים בחוק, ולמנוע בבתי־המשפט את הדין עם עבריי־ני הסמים על־ידי הטלת עונשים מר־תיעים. זאת בייחוד לנוכח העובדה שהמשטרה מוגבלת באמצעים ל־לכידת העבריינים ושההסתברות של תפיסת עברייני סמים היא נמוכה יחסית (90 אחוזים מעברייני הסמים אינם נתפסים). עוד רעיון שהועלה, על־ידי המשטרה: לשנות את החוק כך שאפשר יהיה להחרים את רכושם וכספם של המורשעים בסחר סמים, העושים רווחים הרבה רב. כן הוצע בכינוס להקל ולהגמיש את דיני הראיות ולהנהיג מעין שיפוט מהיר, כך שקל יהיה לגבות עדויות מעדים חשובים נגד סוחרי סמים, ולסיים מהר משפטי סמים.

הרבה דיבורים, רעיונות, מש־אלות־לב והגון שבו היו בכינוס בבית הנשיא, אך תוצאות מעשיות — לא כלום. הכינוס שאולי השיג אחת ממטרותיו — יצירת מודעות לאומית לבעיית הסמים — התפזר לאחר שהתקבלה הצעתו של שר המשטרה, בעצה אחת עם נשיא המדינה, שיוקם מטה בין־משרדי (על בסיס התנדבותי) למלחמה בס־מים. במטה יהיו מיוצגים כל הגור־מים — גם צה"ל — העוסקים במלחמה בסמים והוא יתואם על־ידי קצין משטרה בכיר. מטרתו לעקוב אחרי טיפולם של כל הגורמים השונים בנושא, לערוך אותם ולתאם את פעולותיהם "ככל האפשר". משהו כמו "ועד העיר". סוכם שבעוד חצי שנה יתקיים במשכן הנשיא כינוס דומה נוסף ו"נשמע במה התקדמנו", כפי שהגדיר זאת שר המשטרה.

הנציב מיימון "סוגר" את בתי הסוהר

בשלושת החודשים מאז נכנס לתפקידו כנציב שירות בתי הסוהר מגלה אלוף (מיל') דוד מיימון יחס נוקשה, ולעתים פוגע, כלפי הכ־פופים לפיקודו, ביניהם קצינים בכירים ומנוסים בשירות בתי ה־סוהר. הוא מבקש לעשות שינויים ארגוניים ומהותיים במהירות גדולה, ולדעת מוכים בשירות, ללא ה־תחשבות [illegible] המציאות והלחצים הקיימים בבתי הסוהר.

בשבועות האחרונים החל הנציב מיימון להטות אוזן קשבת יותר לעצותיהם של קצינים בכירים ותיקים בשירות. עם זאת, הוא עדיין ממשיך בהטלת איפול תק־שורתי כמעט מלא על הנעשה בבתי הסוהר ועל מה שקשור בתפקודו ובמעשיו. הנציב מסרב להתייחס לשאלות עיתונאים המבקשים מידע על אירועים בבתי הסוהר או על פעולותיו, ומנחה את דובר השירות להשיב לעיתונאים ב"אין תגובה", "אין זה מעניינך", או לחלופין הוא מבקש [illegible] שוטפים; דבר שהוא מנוגד וכלל מציאותי.

דובר שירות בתי הסוהר מוציא רק הודעות קצרות לעיתונות, מהותיות ומציאותיות כלבד. למשל כאשר אסיר נרצח או נמלט, או כאשר פורצת מגיפת אבעבועות בכלא ביטחוני — ידיעות שיש חשש שידלפו ממילא החוצה. כך למשל, לא דיווח שירות בתי הסוהר לתקשורת על תסיסה שהיתה בבתי כלא ביטחוניים לפני כמה שבועות ועל שביתת רעב קצרה שהיתה בהן. גם על התפרעות של אסירה שה־תבצרה במשך שעה ארוכה על גג כלא הנשים "נווה תרצה" לפני כמה שבועות ואיימה להתאבד, אילו שיחקו אליה כוחות גדולים של סוהרים, לא דיווח שירות בתי הסוהר.

הסוהרים מקופחים בשכרם

בשירות בתי הסוהר חוששים מגל פרישות של סוהרים לאחר שהתברר שחלק ניכר מהסוהרים בתפקידי השטח לא יקבלו את תוספת השכר הייחודית שאמורים לקבל ה־שוטרים החל מחודש פברואר. זאת אף שהסוהרים צמודים בהשוואה מלאה לשכר השוטרים. השוטרים יקבלו את התוספות הודות להסכם שהושג בשבוע שעבר בין משרד המשטרה והמפכ"ל המשטרה לבין נציגי משרד האוצר, לאחר מו"מ ממושך ומתיש שבמהלכו אף איים המפכ"ל דוד קראוס להתפטר. על־פי ההסכם שהושג בתמורה להסכמת המשטרה לוותר על 100 תקנים ולהקפיא 600 תקנים אחרים — המתקן עיוותים שהיו ביישום ה־השוואה בין שכר משרתי הקבע בצה"ל לבין שכר השוטרים — יקבלו רבים מהשוטרים המשרתים במגזרים הייעודיים/מבצעיים תוספת שכר של כ־8 אחוזים, לבד מתוספת שכר של יותר מ־10 אחוזים שיקבלו בחודש אפריל כל השוטרים והסוהרים.

עד להתפתחות האחרונה במו"מ בין משרד המשטרה למשרד האוצר היה שכרם של הסוהרים — שקיבלו תוספת סוהר — גבוה משכרם של רבים מהשוטרים. עתה השתנה המצב והסוהרים מפגרים בשכרם אחרי השוטרים. עקב המצב החדש שנוצר, חוששים בשירות בתי הסוהר מפרישה מאסית של סוהרים, כפי שקרה במשטרה. גם כיום כבר חסרים עשרות סוהרים, בעיקר בתפ־קידי ביטחון, לאיוש משרות בבתי הסוהר.

גורמים בשירות בתי הסוהר טוע־נים, שבניגוד להחלטתו של מ־פכ"ל המשטרה למאבק גלוי על שי־פור בשכרם של השוטרים לא נשמע במפורש קולו של נציב שירות בתי הסוהר בנושא שכר הסוהרים.

כפי שנודע, נושא שכר הסוהרים נמצא עתה בטיפול ועדת המעקב הבין־משרדית שבראשה עומד מנ־כ"ל משרד המשטרה.

דובר משרד המשטרה בתגו מגדל מסר בתגובה: "אין הרעה בשכר הסוהרים. להיפך, יש הטבה בשכרם המתבטאת ב־6.3 אחוזים לכל ה־סוהרים ובעוד 4 אחוזים במגזרים המקבילים לצה"ל. מגזרים מסוימים במשטרה שבהם היו פערים גדולים (לעומת צה"ל) יקבלו תוספות ייחו־דיות כדי לעודד את הגיוס לאותם מגזרים. משרד המשטרה אינו חושש שתהיה פרישה של סוהרים. שכר הסוהרים גבוה יותר משכר ה־שוטרים. והראיה: יש סוהרים ו־חסרים שוטרים במגזרים המבצעיים. לא ידוע לנו על מחסור בסוהרים".

טהראן במלחמה — תמונות מנוגדות

כשנוסעים מטהראן לאחוואז, רואים בדרך פרברים שנפגעו קשות, מתקנים תעשיתיים הרוסים, מאגרי מים מפוצצים, לגיונות של פליטים אומללים הרועדים באוהלים בבוץ ובשלג ● בטהראן העסקים כרגיל

מאת אלאן פראשון

Le Monde

מיוחד ל"הארץ"

טהראן

"גם מי שאינו דובר פרסית, אינו יכול שלא ללמוד את המלים הבאות: "ג'אנג" (מלחמה) ו"שאהיד" (מארטיר — שנהרג בחזית). אלה הן שתי מלות המפתח, ברדיו ובטלוויזיה של איראן, התזמורות והמלות במאזוק הנשמע לאורך כל שידורי החדשות, והמלות מעל מרקע הטלוויזיה, בתמונות מחזירות מש־דות הקרב. התמונות מוקרנות כמה פעמים ביום, במעין תזזית רעת הולכית.

אבל קריאות אלה לגיוס כללי ולתמיכה במאמץ המלחמה הן מעין רקע. המיה משודלת של קולות, השתקפות של מציאות רחוקה. החזית נמצאת מרחק מאות קי־לומטרים מטהראן. הבירה לומדה לחיות עם צליליה של אותה רטור־יקה מלחמתית, בלי להקדיש לה תשומת לב יתירה. המלחמה נמשכת מזה שש שנים, הרפובליקה האיסל־אמית חגגה בפברואר שמונה שנים לקיומה — "צריך היה להסתגל למצב הזה", אומרת תושבת טהראן. הסתגלות זו נעשתה כמנגנון ה־איראני, היינו בנונשלאנטיות יחסית על פני השטח.

גישה שווה־נפש זו אפשר למצוא באותו בית מלון מהודר בצפון העיר שם חוגגים נישואים בורגניים לכל דבר בעיצומה של התקפה אווירית. התהלוכה הגיעה כשכל פנסי ה־מכוניות דלוקים, מכונית הג'גואר של בני הזוג הראשים בראש, לאחר שהמתנה שורות ארוכות של מכוניות שהוזו לעירה אנשים שבו מסוף שבוע בתחנות הסקי מעל העיר. או מטיול על שפת הים הכספי.

עוד תמונה מלאה ניגודים, הפעם קצת יותר דרומה ובדרגה קצת נמוכה יותר בסולם המעמדי. בכיכר פירדוסי במרכזו העיר. אפשר לראות מולה חובש טורבן לבן ולובש גלימה בצבע כתום, המשמיע את דבריו לקהל העוברים ושבים. פעם נוספת מגונה סדאם חוסיין, פעם נוספת נקרא "העם" לבוא לחזית בהמוניו. "העם" מגלה אדישות. העוברים ושבים ממהרים כל אחד לדרכו, ותוי פניהם מתוחים ועייפים. שכן עד כדי כך שוחק המאבק על הקיום במטרופולין אפורה זו. קצת הלאה משם, לאורך "שדרת ה־מהפכה" החוצה את העיר ממזרח למערב, בקושי זוחלים העוברים ושבים מבט של השתתפות בשלושה או ארבעה אוטובוסים מלאים עד אפס מקום בגברים צעירים מזוקנים. המפלסים את דרכם בקושי בין פקקי התנועה: אלו הם "מתנדבים" היוצאים לחזית או שבים ממנה.

דרומה יותר מתחיל הבזאר. גם בו אין למצוא שום דבר המזכיר כלכלת מלחמה. אין הדוכנים ריקים למחצה שעליהם ניצבים כמה מוצרים על־יהם מוטל קיצוב ושמולם מצפים תורים ארוכים של קונים מתוסכלים. לא, הבזאר במצב בריאות טוב. הוא מתהדר בשרכוליים המהודרים בצפון העיר. אפשר למצוא בו מוצרי מותרות, שעונים של יצרנים מפורס־מים, תכשיטים, כלי בית חשמליים, הדגמים האחרונים של תעשיית הסטריאו היפאנית וכו' וכו'. לשטן הגדול — ארצות הברית — שהמשטר נדר למחות כל זכר לסמליו — יש יכולת הישרדות ראויה לציון. על מדפי קלטות הווידיאו, הלהיטים הם עדיין "הפולשים מהחלל" ושאר מיני סופרמנים, שלא לדבר על מסעדות מקדונלד'ס בקצה כיכר אזאדי, מקום המפגש המסורתי של כל ההפגנות "המהפכניות" באיראן.

בני אדם חצויים

כאן חיים בני אדם חיים חצויים. מחד קיימת שטיפת המוח הבלתי פוסקת של אמצעי התקשורת היוצרים תדמית של עם במלחמה, מאוחד כולו תחת האייטולות "ב־מטרה להכות עד מות את המשטר בבגדד", ומאידך אפשר לראות כי אותה בירה לא השתנתה כל כך בש־מונה שנות "מהפכה" וכשש שנות מלחמה.

הטופוגרפיה החברתית, ה־פערים החברתיים נשארו בעינם. הצפון מוסיף להיות עשיר יחסית, תמצא בו וילות מפוארות, מכוניות פאר, מסיבות. האיזורים החברתיים בערבים, הדרום נשאר כפי שהיה — גודש של בתים ובקתות עניים, דומה ללא תוחלת ולא סוף. כאן עוטות הנשים את הצ'אדור השחור של האיסלאמים המחמירים והגברים — האווירה המלחמתית מחייבת — לובשים חליפה צבאית. גם אם אין להם שום כוונה ללכת לחזית.

המגון "המתנגל", בבאריק מגאלאס, מקום המפגש של היולי זוגות בטהראן, מופיעות נערות בבעיפים צבעוניים ומתחת לגלימה האיסל־אמית שלהן הן לובשות ג'ינס. אולם המלחמה קיימת בטהראן, מוחשית. גם אם היא רחוקה מהחזית. חודש לאחר תחילת מיתקפת קארבאלה־5 במבצע ינואר, עדיין אפשר לראות בעיתונים מודים ארוכים של מודעות אבל ובחלונות הראווה של חנויות הפרחים מוצגים זרי הלוויות. בעוד שטהראן נחסכה עד כה כמעט כליל אימי המלחמה, נהרגו בהפצצות העיראקיות על שאר הערים הגדולות אלפי איש — לפחות 3000 לדברי נציג איראן באו"ם — ונגרמו נזקים כבדים. כשנוסעים מטהראן לאחוואז, רואים בדרך פרברים שנפגעו קשות ב"מלחמת ערים" זו. מתקנים תעשי־תיים הרוסים, מאגרי מים מפוצצים, לגיונות של פליטים אומללים הרועדים באוהלים בבוץ ובשלג, בשדה פתוח. מאז תחילת מיתקפת קארבאלה־5 בוצעו כ־300 מיתקפות אוויר עיראקיות שפגעו בכ־50 ערים. איספהאן הופצצה למעלה מ־30 פעמים, קום, טאבריז ואהואז לפחות 20 פעמים. האם השלטונות חוששים לעורר בהלה או בכלל חוששים להראות לעם את היקף הנזק?

מורים של מודעות אבל

עובדה היא שאמצעי התקשורת אינם מרבים לעסוק בהפצצות אלו. לדעת כמה משקיפים ההפצצות לא פוגעות כלל במוראל של האיראנים ואפילו מחזקות את איבתם לעיראק. אחרים סבורים שקיימת כאן סכנה למשטר. לוכחו בוקפה העובדה שי־כול היה עד כה למנוע מהערים הגדולות לספוג את מלוא השפעת המלחמה. "את המלחמה עושים האיכרים", מסביר דיפלומט מערבי. "הוא גובה את מחיר הדמים שלה מהאיראנים בצורה מאד סלקטיבית. אלה הם הצעירים מאזורי הכפר והפר־ברי העוני בערים המספקים את בשר התותחים לגלי התוקפים של "משמרות המהפכה" (המונים 200 אלף איש) ושל יחידות "המתנדבים" (הבאסידיי).

על הכביש מטהראן לדרום ה־מדינה אי אפשר למצוא אף בית קברות כפרי שבו אין קבר אחד או כמה, שמעליהם מתנוסס דגל ה־רפובליקה האיסלאמית המציין ש־כאן קבור שאהיד. ההפצצות על הערים עוד מוסיפות על קורבנות המלחמה ואין ספק שהן מגבירות את תחושת העייפות האדירה מול סכסוך זה ללא קץ.

נכון שהמשטר יכול עדיין ל־הישען גם על תחושות אחרות מעורפלות יותר, שלא תמיד ניתן להן ביטוי, אך שמבחינה מסוימת מעניקות לו "לגיטימציה" להמשיך במלחמה: רגשות אנטי־ערביים, גאווה לאומית לנוכח ההצלחות בחז־ית, איבה כלפי המשטר העיראקי. בגלל הדרס השיטתי שהתחולל [באיראן] בשנתיים הראשונות ל־מלחמה. המלחמה יכולה איפוא עוד להימשך. "כמובן, היא חוסמת הכל" אומר משקיף. "אך בו בזמן היא פוטרת את המשטר מהצורך לקבל החלטות, שיפלגו את מרכיביו ה־שונים והיא גם פוטרת אותו מהצורך להתמודד עם בעיות עצומות מבית".

בקיצור זו מלחמת־אליבי, מנוצלת ליצירת אחדות לאומית מסויימת ול־גיבוש כל מרכיבי המשטר. ביום המתנדבים סופג חלק מהמובטלים (שיעור האבטלה קרוב ל־30% באיראן), על כל תקופת שירות ב"הר תרבות" בחזית מקבל הגרם סכום פי שניים משכר המינימום. רשת עסקית של עזרה סוציאלית קיימת לעזרת משפחות הקרבנות, ב־אמצעות "קרן המארטירים". ה־כלכלה מבוססת על משא ומתן: מוכרים נפט כדי לקנות נשק ומוצרי צריכה. התחום היחיד בו ביצע המשטר אי אילו רפורמות הוא בחקלאות: העלאת מחירי מצרכי המזון, סיוע לייצוא, ציוד חקלאי בדשנים וכו'. באשר לשאר שורר שיתוק מוחלט. אין שום תכנית השקעות היכולה לגייס את ה־טכנולוגיה האיראנים העשירים, כל התכניות הגדולות לרכישת ציוד תעשייתי הופסקו כמעט כליל והאינפלציה דוהרת.

למעשה לא המהפכה או דגם איסלאמי כלשהו חולשים בכיפה, אלא השמרנות. קיים קיצוב על כמה מוצרי יסוד (בנזין, דלק להסקה, שמן, בשר וכו'), את התלושים מחלקים המולות במסגדים. בשיתוף עם ועדות הרובעים מגבשים כך את שליטתם באוכלוסיה. אך במקביל, כל מי שיש לו אמצעים יכול לרכוש במחירים פי ארבעה עד חמישה כמעט את כל המוצרים האלה בשוק השחור שכלל אינו חשאי ואינו מצניע את עצמו. בתחום הכלכלי נראה כי האופציה שבה בחר המשטר היא של הליברליזם הכלכלי. ועל אף כל הקריאות המצלצלות ה"אנטי־אימפריאליסטיות" ו"המהפכניות", רוב הכמרים כלל אינם נוטים לחיי פשטות ועוני ונוטים להשליך את יהבם על הסקטור הפרטי.

שמונה שנים לאחר המהפכה, האיש המגלם יותר מכל את אותה תערובת של שמרנות מבית ושאיפת התפשטות מבחוץ, שהיתה הרפוב־ליקה האיסלאמית, הוא יו"ר ה־פרלמנט ראפסנג'אני: פעיל למען חומייני מהשעה הראשונה, אך גם בעל קרקעות עשיר. עכשיו, כמו גם עבור שאר רעיות הממשה במשטר, הנראה מבוסס היטב, שעת האמת בוודאי לא תגיע כאשר ייבחר יורשו של חומייני, אלא כאשר יבוא השלום.

תזכורת לטרור

"היחידות הקומוניסטיות הלוחמות", פלג הקשור לבריגדות האדומות, שדדו ורצחו. תקרית לא שכיחה באיטליה בשנים האחרונות

מאת חולדה ליברנומה

פירנצה

משאית הדואר בליווי משטרתי יוצאת מדי בוקר כדי להביא למשרדי הדואר ברומא מזומנים לעבודת היום. בערב זו יוזנו כדי לרוקן את הקופות במשרדים ה־שונים ולהפקיד את הכסף בכספות. כך היה גם בשבת ה־14 בפברואר. ב־8.30 הגיעה משאית למעלה רחוב פראטו די פאסה ברומא. מכונית שנעצרה לפתע חסמה את הדרך בפניה. באש שנורתה על השוטרים נהרגו שניים במקום ואחר נאבק על חייו בבית חולים בעיר. שק שה־כיל 1.3 מיליארד לירטות (כמיליון דולר) נעלם. שעות מעטות לאחר מכן נודע שזהו מעשה של "היחי־דות הקומוניסטיות הלוחמות", פלג הקשור לבריגדות האדומות. נודע גם, שברצח השתתפו לא פחות משבעה גברים ואשה אחת, כולם גלויי פנים, וכי שתיים מהמכוניות שהשתמשו בהן נמצאו בחניון הגדול באותו בית־חולים שבו נפטר באותה שעה השוטר שנפצע קשה. השודדים נמלטו במכוניות אחרות שהמתינו להם.

הארגון היה מה שחוגי המשטרה כינו מקצועי, ודרך פעולתו הזכירה את רצח ראש הממשלה לשעבר ונשיא המפלגה הדמוקרנוצרית, אלדו מורו ב־1978 ברחוב ברומא. יומים אחרים לפני כן הספיד שר ההגנה ג'יובאני ספאדוליני את ראש עיריית פירנצה שנרצח לפני שנה על־ידי הבריגדות. באותו מעמד אמר, שהטרור הפוליטי לא מוגר כליל, אף שספג מהלומה קשה ופעולותיו מעטות. ואכן, ערי איטליה חזרו לחיים הרגילים, בתי הקפה והמסע־דות פתוחים לכל אדם בשעות הערב, ואנשים מהלכים ללא חשש גם בלילה.

ראש הממשלה, בטינו קראקסי, אמר שעות אחדות לאחר רצח השוטרים ברומא כי הוא מבוצע "על ידי קבוצות קטנות העושות מאמץ עילאי להתארגן". הוא דיבר על הקשר בין הטרור הפוליטי בשמונים השנים למאפיה ולפשע המאורגן, וציין שבמרכז ההליך החדש עומ־דים שרידי הארגונים הגדולים של שנות ה־70 וכי יש שיתוף פעולה גם הפעם עם מוקדי הטרור במזרח התיכון.

לדעת מומחים בנושא, קשר עי־תוי הפשע ברומא באווירת המאבק הפוליטי הנטוש עכשיו עקב הסכמי הרוטציה הממשלתית. שאמורים היו להעביר בקרוב את ראשות הממשלה מקראקסי לפוליטיקאי דמוכצרי. ההסכם, אמר ראש הממשלה, ירדוף למפל, אחרי ועידתה הארצית של מפלגתו. ואף על פי כן, נתונה איט־ליה הפוליטית באווירה של ממש בחירות.

הטרור הפוליטי, או כפי שהוא מכנה את עצמו "המפלגה הלוחמת", מבקש איפוא להוכיח פעילות. יש לו גם צורך דחוף בממון, שכן על־פי מידע שנאסף בחקירותיהם של מב־חירי הבריגדות, עולה החזקת אנשים במחתרת לא פחות מ־1.5 מיליון לירטות (דולר: 1300 לירטות) לרבות מעין משכורת חודשית שהוא מקבל כדי לכסות את הוצאות המזון, הארגון זקוק לכסף כדי לרכוש דירות ששמשו בסיס לפעילותו וכדי לרכוש נשק. גרעין הטרור הפוליטי האיטלקי, הזכיר שר ה־הגנה, עודנו בצרפת, שם מסרבת הממשלה הנוכחית כמו קודמתה להסגיר את 300 השוטרים (מהם שכבר נתפסו) בטרור, בניגוד להסכמי שיתוף הפעולה שנחתמו במסגרת השוק המשותף.

המאגר האנושי: מובטלים

המאגר האנושי שממנו שואבים ארגונים אלה את אנשיהם אינו, לדעת מומחים, האינטליגנציה כפי שהיה בעבר, אלא מובטלים וגו־שים מבנים תת־פרולטריון. ולפיכך לא קיים אותו שכנוע אידיאולוגי שאיפיין בעבר את הבריגדות, שראו עצמן חלוץ במהפכת פועלים, הטענה שלא כבשנות הטרור הראשונות. אין כל נכונות לתמוך בו — ולו בעקי־פין, בסירוב לשתף פעולה עם השל־טונות. בקרב המפלגות הקיצוניות גם אין מעלים צידוקים, אפילו חלקיים, לטרור.

הביזור שבו שרויים מפלגיה, הה־צלחה הגדולה בחיסול עיקר כוחן של הבריגדות בראשית שנות ה־80. יש בהם כדי להסביר מדוע ה־תרופפה בשנים האחרונות הדריכות בקרב כוחות הביטחון. כמו כן, בשנ־תיים האחרונות הופנו חלק מהיחידות המשטרה הכבויות שנועדו ללחימה בטרור למאבק בפשע המאורגן. יום לפני השוד ברומא החלה להפסיק את תקופת מאסרם של "חוזרים בתשובה", הראלטה המפשיקה הזהות רשמי להפגת הזהות שמבין הרפוב־ליקה האיטלקית ניצבת במלחמה ב"מפלגה הלוחמת". רצח ה־14 בפברואר הוא אזהרה שלא לזלזל בטרור הפוליטי האיטלקי, בקשריו עם מרכזי טרור במזרח התיכון והקשרים עם המאפיה.

על הכוונת

המתנחלים בנתיב הסמוך

האופנוע התלת־גלגלי הקטן, שבלוחית רוושה ניתן להפעיל את המנוע שלו, היה בשבת האחרונה, אחוז בידיו של פעוט בבן שנתיים. הילד אחז בהגה האופנוע בבטחון מוחלט, והסיע אותו ברחובה המרוצפת של פארק הירקון בתל־אביב, עד שהגיע לאמו, ושם עצר. תוך שליטה מירבית באומדני מרחק, כמה סנטימטרים לפני רגלי אמו. כאשר ידו, ניתן היה להבחין בבירור בקירטוסיק מעוגל וגדול, שסיפר לכל מי שהסתכל, כי מכנסיו מרופדים בחי־תול. כיאה לפעוט בן שנתיים. כדי שלא יהיה מקום לספק נרגיש, כי זה ילד נורמלי לחלוטין, שטרם למד לשלוט בצרכיו. אבל כמי שנולד אל שלהי המאה ה־20, הוא גילה שליטה מוחלטת בהגה. דור עידן ההלליות.

בכביש של אותו שבוע הצטיירה תמונה מעולם אחר: על כביש בן שני נתיבים, המיועדים לנסיעה באותו כיוון, נסעה מכונית מהודרת, נהוגה בידי גבר מהודר לא פחות, בגיל העמידה. הוא ממקם מסוים באותו כביש מותר לפנות שמאלה. לפי החוק, יש לעשות זאת מן הנתיב השמאלי. המכונית המהודרת נוסעת בנתיב הימני, ומאיטה. היא מתחילה לאותת לפנייה שמאלה. היא מאיטה עוד. ועוד. עדיין מאותתת לשמאל, אבל אינה עוברת לנתיב השמאלי. תוצאה: האטה דראסטית במהירות, תוך חסימת כל אפשרות לעקוף בנתיב השמאלי, העוקף.

כל מ"כ צעיר בצה"ל היה מאבחן את התופעה כחוסר קשה באוריינטציה מרחבית. בין החבר'ה היו בוודאי אומרים על אחד כזה שהוא לא מתחשב באחרים, וכדאי להתרחק ממנו. אלה שאוהבים לשחק בפסיכולוגיה יגידו אחד כזה כפראויט, הלוקה מכולם. אם רק לא חוסמים אותו. המתמידים יותר יאמרו, כי זה טיפוס שרואה את עצמו כמרכז הבריאה, ושהאחרים – אם אינם רוצים להכות – שיקפצו לו. נהג טוב שרואה אחד כזה אומר בפשטות, שהטיפוס המסכן לא יודע לנהוג. ואף יותר מזה הוא פשוט מפחד מהכביש, מההגה, ומכל האנשים שחושבים עליו דברים איומים כאלה, רק המחשבה על מה חושבים עליו אחרים בזמן נסיעה, משבשת עליו את עשתונותיו.

מי שכן מסוגל לתרום ניחומים כלשהם למסכן שלנו הוא הפרויד־למחצה. זה נהג שעושה אותו הדבר, אלא שהוא אינו תופס נתיב שלם. הוא מסתפק בכך שהוא נוסע על חצי נתיב. יש לו יתרון־מה על עמיתו, בכך שכוונותיו השוטות מבוצעות למחצה. ומי קבע שעליו לבצע באופן שלם את מלוא כוונותיו לפנייה שמאלה וכי מי בימינו מגשים כל מה שהוא רוצה ומה יהיה אם יתחרט, וירצה לנסוע ישר, או לפנות ימינה? הרי עוד מותר לבריאים לשנות את דעתו, לא? חוץ מזה, מה יש, לאחרים אין זמן? ממהרים? זה מסוכן בימינו למהר.

יש חוק נגד אלה. למעשה, הם נחשבים כ"קוץ ב־". שוטר – אם יזדמן למקום – יכול להשכיל את, מתנחלי הנתיב הסמוך הללו. כי הם נוסעים בניגוד לחוק. אבל שוטרים אינם מודעים לקיומם של כאלה. הם מעדיפים לתפוס את אלה שנוסעים מהר. המהירות – בעידן הטיסות בחלל – היא עדיין בבחינת "חלום העתיד", לשוטרים. לפעמים, כמו זה שרכב על התלת־אופנוע־לתינוקות בפארק הירקון, מהווה החודרה ממהירות את "חלום העבר". נקווה, שלא היה זה ילדו של שוטר מכמנות המהירות.

להרוג וליהרג – ברשיון (א')

שתי "נהיגות" – ופער הסיכון

התצוקה היחידה הקיימת – הגיונית, להבדיל מביורוקרטית – למתן רשיון נהיגה על־ידי רשות ממלכתית, היא זכותה של החברה להגן על אזרחיה מפני הסכנה של אזרח בלתי מיומן בהגה. הבכלל אזרחים אלה נמנים גם הנהגים. מכאן מתבקש המבחן מאליו, שכל התהליך שחייב בו מבקש רשיון הנהיגה, הול מבדיקות רפואיות, מבחני תיאוריה וכלה בלימוד המעשי והמבחן המעשי (טסט), כל מגמתו היא להכשיר נהג מיומן, שמסוגל לשלוט ברכב ובעשה בכביש, כך שלא יסכן את עצמו ואת זולתו.

האומנם זו ההכשרה שמקבל תלמיד נהיגה בישראל? מתברר, כי אצלנו נהוגות שתי רמות של הכשרה: זו המעניקה את מיומנות הנהיגה "הנכונה", וזו הדרושה כדי לקבל את הרשיון; אבל כדי לזכות בידע ובמיומנות של הימנעות מתאונה, יש לקבל הכשרה נוספת, המוענקת באופן וולונטארי, בקורסים לנהיגה מונעת. מדוע, וכיצד, קיים פער בין השתיים?

נתחיל מן הקל. משעה שיש לאזרח רשיון נהיגה, הוא רשאי לקנות מכונית ולנסוע בה בכביש מהיר. באותו כביש מותר, על־פי חוק, לנסוע במהירות של 90 קמ"ש. אלא שלכביש מהיר יש אפיונים השונים מאלה של "סתם כביש". לדוגמה: מקובל לנסוע בו בנתיב ימני, בעוד השמאלי מיועד לעקיפה, ולא כמו בעיר ובסביבותיה, שם נוהגים לנסוע בכל נתיב ש"בא" ואף לקפוץ מנתיב לנתיב. הנכנס לכביש מהיר צריך לדעת להשתלב בו כאשר כל האחרים נוסעים שם במהירות של 90 קמ"ש. כדי לבצע זאת ללא סיכון על הנהג הנכנס לחשב חישובים מורכבים של מרחק־זמן־מהירות ולקבל החלטות מהירות ומדויקות לגבי האטה, האצה או עצירה. ואלה רק כמה דוגמאות. לראיה: אילולא היו הכבישים הללו שונים, היו מתירים גם בשאר הכבישים נסיעה ב־90 קמ"ש.

כניסת מכונית "ל" של לומד הנהיגה לכבישים מהירים אלה – אסורה בתכלית האיסור. וכיצד ילמד לנהוג כיאות אם אינו רשאי ללמוד? על־ידי "מי שיודע לנהוג במהירות של 80 קמ"ש, יודע גם לנסוע במהירות של 90 קמ"ש, בדרך מהירה", קובע נחרצות רפי ברזולי, מנהל אגף הרישוי. מיד לאחר תגובת המגננה הראשונית, הוא מיישר מבט, חושב רגע וממהר להוסיף: "אני בעד ביטול המגבלה של איסור הכניסה על 'ל' לדרך מהירה". וכדי להוכיח שהדברים הרצינים מתגבשים בעלמא, הוא מספר כי במשרד הרישוי החדש שנפתח בהרצליה ייבחנו התלמידים על כביש חיפה. וזה, לכל הדעות, כביש עם נתונים דומים לכביש מהיר. אמנם לא בדיוק, אבל גם זו התקדמות.

ומה באשר למיומנות האחרת בהגה? זו אמורה – לכאורה – להיות מוקנית לתלמיד בכל שלבי לימוד הנהיגה המעשית. אלא שלפי חוק, מצטמצמת מיומנות זו רק כאשר ההגה אחוז בשתי הידיים. להוציא את ההברה לאחת בידית ההילוכים, ומה באשר לצורך לפתוח חלון ואפילו להפעיל רדיו והרי שני אבזרים אלה מצויים במכונית בהיתר, ועל מקלט הרדיו אף משלמים אגרה. ומה באשר להצתת סיגריה – גם מצת מצוי ברכב לפי חוק. הפעלת מגנו? הפעלת חימום והתאמת ראי קדמי או ראי צד, או הדלקת אורות, הפעלת אורות איתות, או הפעלת מגבים, שאף הם אבזרים תקניים, ואפילו הכרזיים זאת מבלי לציין מצבים חריגים יותר, כמו הצורך של נהג מונית או אוטובוס לתת עודף, או הצורך לישר שמלה או מעיל, המפריעים בשעת נהיגה: כל הפעולות הללו צריכות להיעשות באחת הידיים, בעוד ההגה אחוז ביד השנייה. אבל אסור ללמד נהיגה אלא כאשר שתי הידיים על ההגה.

מי שמתנסה בעשה בכביש יכול בקל להבחין בנהגים רבים־רבים שאינם מסוגלים להתמודד אפילו עם תנועת ראש קלה, מבלי להסיט את ההגה עם הפרצוף, וכך לבצע אותן העבירות היותר־מסוכנות: סטייה מנתיב בצורה לא מבוקרת. לדידם של נהגים רבים אפילו הסיית העיניים אל הראי – פעולה שהיא הכרחית להתמצאות בעשה בכביש מהצד ומאחור – היא בבחינת עינוי, משום שאז קשה עליהם האחיזה בהגה בנסיעה ישרה, שלא לדבר על נסיעה בעיקול.

שיעור מסוים של בני אדם ירכשו מיומנויות אלה בקל, משום שיכולתם לשלוט ברכב במצב תנועה, תוך התמצאות במרחב שבו הם נוסעים, היא מתרחבת. על־פי מה שקורה בכביש סביר להניח, שחרוב הגדול של האוכלוסיה לא נולד עם כישורים אלה, אבל אם ירכשו אותם כראוי, יתגבר על המגבלות. האם מתירים מורי הנהיגה ללמד – ולאמן – שליטה בהגה תוך כדי פעולות מסוג זה? "על־פי החוק, אסור לנו ללמד נהיגה אלא כאשר התלמיד אוחז בהגה בשתי ידיים", אומר בוריס פוזילוב, מבי"ס "אבשלום". עמיתו, עוברייה נקש, מורה זה 14 שנה, מודה כי למרות זאת הוא מלמד את תלמידיו נהיגה ביד אחת, תוך דרישה קפדנית לשמור על הנתיב.

משה נקש, מנהל בי"ס "דינמי" מדגיש, כי כל הנושא של סטייה מנתיב, כיצד עושים זאת נכונה, מה יש לבחון לפני הביצוע, האיתות, מהלך הביצוע וההתיישרות שלאחריה, אינו נלמד בצורה מחייבת. "אין אצלנו מודעות לשמירה על הנתיב. מורים אינם מלמדים. שוטרים אינם מתייחסים", הוא אומר.

ונעבור אל הכבי. אין מלמדים כיצד לצאת מהחלקה. אין מלמדים כיצד לרדת לשוליים – ולחזור מהם לנסיעה בצורה בטוחה. אין מלמדים כיצד להתמודד עם תגובות־תנהגה בשעת כניסה למהמורות, או שקיעה בחול, וכדומה. "זה פשוט מגוחך. איך אני יכול ללמד יציאה מהחלקה, כאשר אני – לא רק מורה נהיגה, אלא גם מנהל בי"ס לנהיגה – איני יודע בעצמי כיצד עושים זאת. ויש לי רשיון תקף של משרד התחבורה" אומר משה נקש. עזרא ברוש, מנהל בי"ס לנהיגה, המתמחה זה שנים על מחוללים אלה מצביע על האבסורד המתבצה אצלנו: "על הכביש לא ניתן ללמד כניסה ויציאה ממצבי סיכון, כי הכביש אינו מיועד לתרגולים. אבל המגרש היחיד בארץ שבו ניתן ללמד מיומנויות חיוניות אלה לנהיגה בטוחה, נמצא ברשות משרד העבודה, ושם יש להם כללים משלהם. עובדה, עד היום מורי הנהיגה עצמם טרם עברו הכשרה במיומנויות חשובות אלה בהנהגה".

פנינה מירון, סגן מנהל אגף הרישוי, מבהירה כי כ"רשות רישוי" היא אחראית לכך שמקבל הרשיון יהיה נהג מיומן ויידע לנהוג באופן בטיחותי. "החוק אינו מתייחס כלל לעניין איסור הדלקת סיגריה בשעת נהיגה. אשר ל'מנוטות' שיש להוריד בזמן הנהיגה, החוק מאפשר לך לעמוד בצד ולעשות כל מה שאתה צריך. אם אינך יכול לעמוד בצד – עליך להתגבר על המטוקה", אומרת מירון. עם זאת היא מדגישה, כי בשום מקום בחוק אין איסור על תלמיד נהיגה או נהג לפתוח חלון או להצית סיגריה. להיפך. "בתהליך הלמידה יש קטע שלם המוקדש להכרת אבזרים כמו מגבים, אורות, איתות, כיוון מרחק המושב, תנוחת הגוף וכדומה", אומרת סגן מנהל האגף.

אלא ששיעור הכרת האבזרים בתוכנית הלימודים אינו ניתן בזמן נהיגה, אלא בתוך רכב בייח. "נכון. אבל יש ללמד את המעלהם אחר כך גם בנהיגה. זה אינו נוגד את החוק, המחייב אחיזת ההגה בשתי ידיים", קובעת מירון. היא מדגישה, כי גם הנושא של שמירת הנתיב משולב בכל תהליך הלמידה. "זו בעיה מפורשת של היגוי. החומר נמשך לכל אורך תהליך הלמידה, ומובא ביטוי חשוב גם בבחינה המעשית", היא אומרת.

לדברי מירון, החוק מדבר על נהיגה נכונה. הנהיגה המונעת, לעומת זאת, מכשירה כיצד להימנע מכניסה למצבים מסוכנים. "כרשות רישוי, אני אמונה על הנהיגה הנכונה בלבד, ולא על הנהיגה המונעת", מסבירה מירון. ושמא הבעיה נעוצה בעצם הפער שיוצר בין הנהיגה "הנכונה" ל"מונעת"? "הפער הוא מלאכותי", מסבירה מירון.

תשתית כמיני־מיקרו

64 אלף כלי רכב נוספו – ויתוספו – בשנה הנוכחית לכבישי ישראל. היקף ההכנסות הצפוי למדינה מכלי רכב אלה מגיע ל־1.355 מיליארד ש"ח. האם היקף ההשקעות של המדינה בתשתית עונה על הגידול במספר כלי הרכב שהתרחש בשנים האחרונות ובזה הצפוי בשנים הבאות ומשרת את בעלי כלי רכב המפרישים מיסים לקופת המדינה?

ד"ר אוריאל לין הציג שאילתה זו לשר האוצר. סגנו, עדי אמוראי ענה: "מדינת ישראל, ב־15 השנים האחרונות, פעלה הרבה מאד בתחום תשלומי העברה, העלאת הכנסה והכנסות הכנסה, ופחות מדי בתחום התשתית. בתחום זה היא מיגרה מאד, וזה כולל גם את שטח התחבורה". סגן השר לא הסתפק בכך, הביע גם דעה אישית בנושא. מבחינתו, כך אמר בכנסת, גם פיתוח ההשקעה בכבישים על פני הארץ היה שוני, ולפחות מן הבחינה הכלכלית היה צריך להשקיע יותר במרכז ופחות בפריפריה.

מעבר לעמדות, חשף סגן השר, במסגרת תשובתו, גם כמה נתונים מאלפים, המלמדים עד כמה משמש בעל הרכב בישראל כתרנגולת המטילה ביצי זהב: אומדן ההכנסות הכולל ממיסים ואגרות בשנת המס 1986/87 מענף הרכב מגיע ל־1.355 מיליארד ש"ח. הפירוט: מכס ומס קניה מרכב – 700 מיליון ש"ח; מכס ומס קניה מחלקי חילוף – 60 מיליון ש"ח; אגרות שנתיות הרישוי רכב – 250 ש"ח; בלו על דלק – 325 מיליון ש"ח.

לעומת זאת, משקיעה המדינה בתשתית האורחות 134.169 מיליון ש"ח בלבד, שהם פחות מ־10% מהכנסותיה מאותו ענף. ניתן לראות, שחלק ניכר מהתקציבים מוצא באיזור המרכז: כביש גהה, נתיבי איילון, הכפר הירוק וכו' בגם בעיית התעבורה חמורה, במיוחד בגלל הגידול במספר כלי הרכב.

15 אחוזים לוולבו

חלקה של וולבו במכירות רכב כבד באירופה הגיע בשנת 1986 ל־15 אחוזים מכלל השוק. מתבדר מכירות רכב כבד, מ־16 טונה ומעלה, גדלו באירופה בשנת 1986 בשמונה אחוזים, לעומת שנת 1985.

התאוששות הגדולה ביותר במכירת משאיות כבדות ב־1986 היתה בספרד, פורטוגל ובמידה מסוימת, באיטליה. לעומת זאת, מכירות המשאיות הבינוניות גדלו רק באותו אחוז.

בארץ חלם

עבריין עם כרטיס ביקור

נסיעה בניגוד לכיוון היא עבירה. אפילו עבירה חמורה. זאת משום שיש בה סיכון של התנגשות חזיתית עם הרכב הנוסע בכיוון הנכון. התמונה זו צולמה ברחוב הלסינקי בתל־אביב. רחוב רחב, דו־סטרי. תמיד חונים בו, משני הצדדים, בניגוד לכיוון.

שאלה: כיצד אפשר לחנות בניגוד לכיוון, אלא אם כן נוסעים בניגוד לכיוון? ברחוב הלסינקי הנ"ל משאירים כל עברייני־הכיוון־ההפוך כרטיסי ביקור. שוטר אינו צריך למהר ולרשום את מספרי המכוניות. הוא יכול לבוא ולקטוף את העבריינים כפרי בשל. אבל הוא לא בא.

צילום: רחל הירש

המכוניות שיהיו ב–1988

כתב הציר של הירחון "מוטור", האנס ג'. להמן הפגר קורייסמים, הצליחו להוציא מה"מיטבח" הזוהר מודי של יצרני המכוניות את הגרקת שם לקראת שנת 1988. "סביר להניח שיצרני המכוניות לא יאהבו את הכתבה הזו," קובע "מוטור". ומעמד עמה: הללו מתאמצים עתה למכור את הדגמים הנוכחיים. בכלל, אף יצרן אוהב שמישהו שולף ממגירותיו את התכניות העתידיות שלו, וחושף אותן לסקרנים מכל מקום. מישהו המכוניות הנבורות שנה על ידי המעצבים המחבלים של היצרנים הגדולים, ואשר יהיו נוסעות בכבישינו בעוד כשנתיים, נחשפו ב"מוטור" בצירוף ציורים במעט אותנטיים של דגמי העתיד.

פיג'ו 405

מעט מאוד פרטים ידועים בינתיים על הדגם החדש של פיז'ו. ככל הנראה תנוע המכונית בהנעה קדמית ולא ברור בינתיים אם המדובר במחליפתה של ה־505 הוותיקה או שמא תשתלב ה־405 בינה לבין הפיג'ו 309.

וולבו 440

יהיה שמה של מכונית הנוספים החדשה של וולבו, לה מצפים לקראת סוף 1987. המכונית תהיה בעלת הנעה קדמית ומנועי ארבע מכונות, מוצבים לרוחב. היחידה החלשה ביותר תהיה דיזל 54 כ"ס, החזקה ביותר, מוזרקת דלק, תפתח 115 כ"ס. ביניהם תימצא יחידת טורבו־דיזל בהספק 75 כ"ס. וולבו מייעדת את ה־440 כמתחרה ישירה בסידרת ה־3' של ב.מ.וו. ובמרצדס 190, במיוחד בארצות־הברית.

פריזמה/רגאטה

כזכור השתילה הפיאט בדומה הלנציה תמא לפרויקט שכונה 'טיפו 4' הבשר שפריין קודם לכן מפתוותה כעת לנציה דלתה/פיאט ריתמו חדשות תחת שם הקוד 'טיפו 2'. ומה מסתיר הכינוי 'טיפו 3' כנצפה, מדובר במחליפותיהן של הפריזמה והרגאטה. המכונית החדשה מזכירה בצורתה וולפין. כמו מכוניות החדשות רבות מתבססת על מכונית תצוגה שפיתח האיטלקי פינינפרינה עוד ב־1978. ההנעה תהיה קדמית עם אופציה להנעה כפולה והגירסה הבסיסית תצויד במנוע שני ליטרים. הצגת המכונית החדשה מיועדת לחצי השני של 1987 ובכל מקרה רק לאחר השקת הריתמו.

פורשה 911 –

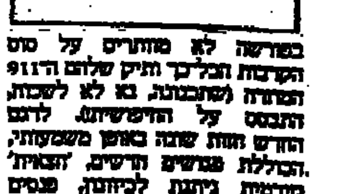

בפורשה לא מוותרים על סוס הקרבות הבלייבר הותיק שלהם ה־911 המורה (מתוכנתת, בא לא לשכוח, התבסס על ה־חיפושית). לדגם החדש תוחת שנה באופן משמעותי, הכוללת מגושים חדשים, 'הצאוות' קידמיות ניתנות לכיוונון, פנסים שונים הגוף אחורית חרשית המשנה את מיקומה בהתאם למהירות המכונית המשפרת את היציבות. המכונית תצויד ככל הנראה במנוע בן 255 כוחות־סוס.

פולקסווגן פאסאט

חברת פולקסווגן מכינה כעת בחשאי גירסה חדשה לחלוטין של דגמי הפאסאט שקצת הלכו לאיבוד עם הצגתה של האודי 80 לאחרונה. השקתה של הפאסאט מיועדת ל־1988. ככל הנראה תשאב המכונית החדשה רבות, הפריטיה הטכניים והעיצובה החיצוני, מתפיסת ה'פולקסווגן 2000', אותה מכונית יוזמית שהוצגה לראשונה ב־1983. הפאסאט תקבל דלת אחורית עקיפה וגג קמור ושקוף בחלקו, כמו כן תיוצרנה גירסות שלוש קופסאות וסטיישן. המנוע בן מצוידות מכוניות הפאסאט כיום, בעל חמשת הצילינדרים, יוחלף ביחידת V6 רבת עוצמה: 2000 סמ"ק, 125 כוחות־סוס ומהירות מירבית מעל 200 קמ"ש.

פיאט טופולינו

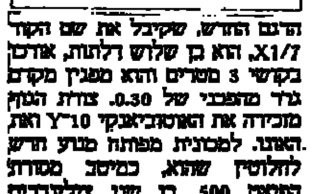

כבר לפני שנה סיפרנו לכם על פרויקט זה של פיאט לקראת שנות ה־90. היצרן האיטלקי עמל זה זמן רב על פיתוחה של מכונית העתיד הקטנה והחסכונית ביותר שלו. באופן טבעי מתבקשת השוואה לפיאט 500 האגדתית, שירדה לכביש לראשונה ב־1936 תחת השם 'טופולינו'.

הדגם החדש, שקיבל את שם הקוד X1/7, הוא בן שלוש דלתות, אורכו בקושי 3 מטרים והוא מצטיין מקדם גרר מהמצבי של 0.30. צורת הגוף מזכירה את האוטוביאנקי Y10 ואת האונו. למכונית מפתחו מנוע חדש לחלוטין שהוא, כמיסב מסודר הפיאט 500, בן שני צילינדרים בלבד (נפח 700 סמ"ק). תיבת ההילוכים בה נעשה שימוש עד כה היא של הפנדה 30.

זסטאבה־יוגו

החברה היוגוסלבית זסטאבה, שאינה מוכרת בארץ, מייצרת כבר מיספר שנים מכוניות המתבססות על דיגמי ה־127 וה־128 של פיאט. היוגו, שהיא שילדה המזכירה את ה־127 עם מנוע של 128, מיוצרת מאז 1980 ומשווקת אפילו בארה"ב.

אלפא 164

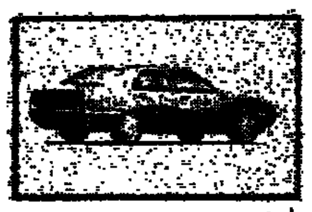

האלפא 164, האמורה להחליף את האלפא 6' הוותיקה, היתה הצלע הרביעית בפרויקט הטיפו 4' שכלל גם את הסאאב 9000, את הפיאט כרומה ואת לנציה תמא. האלפא העתידה להיות המעניינת מבין הארבע, כשהיא ארוכה מכולן ב־20 ס"מ. עקרונית, נקבע מועד השקתה של האלפא בעלת הנעה הקידמית לקיץ 1987, אולם כעת, עם רכישתה של אלפא־רומיאו על־ידי פיאט־לנציה, לא ברור אם ליצרן המכוניות האיטלקי היחיד יהיה אינטרס להציג שלושה סוגים של 'טיפו 4'.

פראריי משפחתית

ארבע דלתות לפראריי: אב־טיפוס זה עשוי להיות רמז לכוונתה של פראריי לייצר מכונית 'משפחתית'. מתווה למרכב המסורה עוברת, שילדה חדשה של הפראריי 412 סידרה של ניסויים. אין עדיין כל סימנים שפראריי מתכוונים להציג את הדגם הזה בעתיד הנראה לעין.

MG מידג'ט

אוסטין רובר עובדים כעת על פרויקט חדש, שעשוי לסמן את שיבתה המחודשת של התעשייה הבריטית לשוק מכוניות הספורט הקטנות, גם בצפון אמריקה. שבע שנים לאחר הפסקת יצורה של האם. ג'י, הישנה נתצפתה מכונית ספורט בלתי מוכרת על מכלולי הנוסים של אוסטין רובר. על פי שמועות אחרונות תתבסס מכונית דו־מושבית ובעלת גג נפתח זו על ההונדה CRX קופה. כזכור, יש לאוסטין הסכם שיתוף פעולה עם החברה היפנית. עדיין אין כל מידע על מועד ייצורה של מכונית מעניינת זו.

פיאט ריתמו

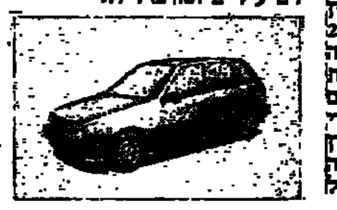

גם הנוכחי של הפיאט ריתמו מיוצר כמעט ללא שינויים מאז 1978. כבר במחצית השנייה של 1987 עומדת פיאט להציג גירסה חדשה לגמרי למכונית חמש הדלתות שלהם, הפרויקט הקרוי בינתיים 'טיפו 2' ושבו כלולה גם הלנציה דלתה החדשה, מתבסס על המכונית המזכירה בקווים מאד את האונו המצליחה. כצפוי, הדלת האחורית גדולה וקופה. הריתמו תצויד במיגוון מנועים, החל מ'פייר' החדש הקטן, דרך מנועי ה־128 הוותיקים, ועד ל־2,000 סמ"ק של שני גלי זיזים עיליים וטורבו־דיזל.

פורד סיירה 3 קופסאות

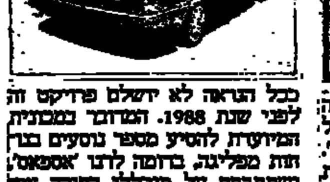

ככל הנראה לא יושלם פרויקט זה לפני שנת 1988. המדובר במכונית המיועדת להסיע מספר נוסעים בנוחות מפליגה, בדומה לרנו 'אספאס' ושתתבסס על מיכללי הפורד אסקורט הנוכחית בעלת מנוע 1.4 ל' ו־75 כ"ס. אורכה הכולל של המכונית העתידית לא יעלה על 4.20 מטר.

וולבו 240 החדשה

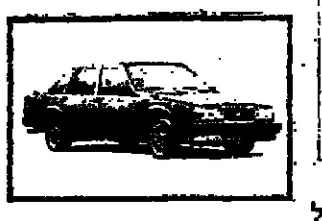

עוד רחוק המועד של יציאתה של הוולבו 240 החדשה לשווקים, אולם בצילום מרוחש זה ניתן כבר לראות כיצד עשויה המכונית להיראות עם השקתה ב־1989. דיגמי ה־240 המכיחיים מיוצרים על־ידי וולבו מאז 1974, כשגם הם מבוססים על ה־144 הישנה יותר. אין פלא, לכן, שהמעצב האיטלקי ברטונה תכנן מכונית חדשה לגמרי, המזכירה מאד בקווים את סדרת ה־740 הגדולה יותר, אם כי ל־240 יהיו משמעפת וחלונות גדולים יותר, וקווי הרכב מעוגלים חזיתיים פחות.

פורשה 944 קונברטיבל

תנית זו תוצג לקהל לראשונה בסתיו הקרוב ומכירותיה תחל בקיץ '88. הדגם הפתוח ייוצר בקצב איטי במפעל הישן של פורשה בזופר־האוזן. יהיה אפשר לבחור בין שני סוגי גגות – גג נפתח השמלי רגיל או גג נוקשה הניתן לפירוק המבטיח הגנה טובה יותר מפגעי מזג האוויר.

פורד אסקורט 'חללית'

כבר בחודש הקרוב או מעט לאחר מכן תחל מכירותיה של הפורד סיירה החדשה. עיצובה שונה מעט, והיא תוצע, בפעם הראשונה, גם כמכונית "נוטשבאק" בעלת תא מטען רגיל. החלק הקידמי, עם פנסים ופגוש חדשים, מזכיר בעת מאד את הפורד סקורפיו הגדולה יותר. מכונית השלוש קופסאות תצויד באותה קשת מנועים מוכרת הנעה בין 1.3 ליטר ל־2.8 ליטר מוזרקי דלק.

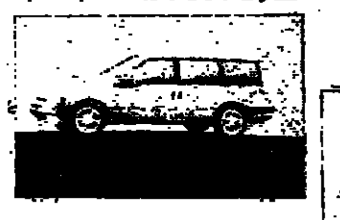

פראריי 408

ב־1988 תצא פראריי עם 'טסטורוסה' קטנה, פראריי 408. כל שידוע בינתיים הוא שאת המכונית יניעו שמונה צילינדרים בנפח 4.0 ל' והספק של 300 כ"ס. המנוע יוצב כמובן לרוחב, לפני הציר האחורי.

ב.מ.וו. סדרה 3 סטיישן

בפעם הראשונה זה 13 שנה עומדת החברה הגרמנית להציג דגם סטיישן משלה. ככל הנראה, יקרה הדבר בתערוכת פרנקפורט, סתיו 1987. המכונית, בעלת שלוש או חמש דלתות, תצא לשווקים כבר בכך עם העידכון שתעבור סדרה שלוש כולה. הדייעין יוכל וראי להבחין בתמונה המצורפת בשינויים שנעשו בדגם הנוכחי.

עצה

נורת הלוגן

רוב כלי הרכב החדשים הנוסעים היום במדינת ישראל, וכמעט כל האוטובוסים – מצויידים בנורות הלוגן. נורות אלו מפיצות אור לבן וחזק יותר מזה של הפנס הרגיל, וכך יכול הנוהג ברכב לראות טוב יותר. מרגישים. נהגים שעברו מנהיגה ברכב המצוייד בפנסי להט סטנדרטיים לפנסי הלוגן, מתברר כי רמת העייפות שלהם לאחר הנהיגה ירדה באורח משמעותי.

מנורת הלוגן בנויה על בסיס של גז, והיא פועלת בטמפרטורות גבוהות ביותר. לכן אין לגעת ביד בזכוכית המנורה, משום שהשומנים הנשארים על הזכוכית עלולים לגרום לשריפת הנורה.

כשהוכנסה נורת ההלוגן לשימוש, היו שחששו כי תגרום לסנוור. אך תודות לפנסים האסימטריים וכיוון האורות – אין חשש כזה.

בעקבות הצלחתו של פנס ההלוגן, בנו יצרני הנורות מתאמים מיוחדים, המאפשרים הרכבת פנסי ההלוגן גם בפנסים מן הדגם הישן.

תוספות ושיפורים בערך ריאלי

האופל אסקונה הוצע למכירה עם "תוספות ושיפורים". אלה התבטאו בהגה כח, נעילה חשמלית וצבע מטאלי. המוכר דרש 31,500 ש"ח. הקונה התעקש על מחיר מחירון של 29,000. האם התוספות שוות את הפרש המחירון שאל את עצמו הקונה־הבכוח. עד שבירר, הרכב נמכר.

מאז שכלי הרכב מבוטחים לפי קבוצות מיון, קשה לרוכשי רכב משומש ולמוכריו להתמצא במחירי התוספות. פרמיות הביטוח לפי קבוצות מיון הונהגו מיולי 1986, על־פי הנחייתו של המפקח על הביטוח. ההסדר החדש ביטל את הנוהג הקודם, שלפיו בוטח הרכב על־פי ערכו במחירון. על־פי הנחיית המפקח על הביטוח, חולקו כל כלי הרכב, על דגמיהם ושנתוניהם, ל־50 קבוצות מיון. משמעות הדבר: 50 דרגות פרמיה, מבחינתן הדרגה 50 היא הגבוהה ביותר. מכוניות שערכן מעבר לזה – אינן משלמות פרמיה גבוהה יותר. חשוב לציין, כי רכב אוטומטי מוקפץ בקבוצת מיון אחת, לצורך חישוב הפרמיה.

אם בעבר נע מחירו של רכב משומש על־פי סקרי שוק הפרמיה עלתה וירדה בהתאם, הרי כיום מוגדרים בביטוח רכב רק על קבוצות. הבסיס לחישובי הפרמיה על־פי קבוצות המיון נקבע בפברואר 1986, ומאז מעודכנת הפרמיה על־פי מדדים שנתיים של הצמדה, כפי שנקבעו על־ידי המפקח על הביטוח ולפיקוחו.

הבעיה כיום היא, שהתוספות השונות, המתבטאות לעתים באלפי שקלים רבים, אינן כלולות בקבוצות המיון. מי שאינו יודע זאת, וברכבו יש תוספות אלה, ימצא עצמו ב"תת ביטוח" לכשירצה לממש את זכותו, בעת אובדן כללי של הרכב. זאת משום שעל־פי השיטה הנהוגה כיום, יש לבטח את התוספות בנפרד, ומי שאינו עושה כן אינו מבוטח.

כדי לענות על כל הצרכים הללו החליט שמאי הרכב לוי יצחק לכלול במחירון הרכב שלו, היוצא לאור בראשית החודש, את מחירי התוספות והשיפורים. התוספות הכלולות במחירון הן: הגה כח, צבע מטאלי, גג נפתח באופן חשמלי או מכני, נעילה חשמלית, חישוקי מגנזיום, חלונות נפתחים חשמלית. כן יש תעריפים מפורטים – תמורים – למזגנים ורדיו־דיסקים. מחירים של רכיבים אלה מצויים החל משנת 1981 ועד לרכב חדש משנתון 1987. לוי יצחק מציין, כי חלק מהרכיבים אמנם נכלל במכוניות גם בשנתונים מוקדמים יותר, אבל בעבור המשתמש שנות שימוש מגב־המכונית הוא המשפיע על שיעור יותר מאשר התוספות שהשפעתן מזערית.

אם נשוב לאופל אסקונה 1600 משנת 1985, יתברר כי מחיר המחירון, נכון למרס 1987, קרוב 29,000 ש"ח. אותו רכב יבוטח לפי קבוצת מיון 25. אותו אופל עם הגה כח (1,400 ש"ח), נעילה חשמלית (350 ש"ח) וצבע מטאלי (700 ש"ח), ערכו בשוק יהיה 31,450 ש"ח. מכאן שאת התוספות הללו, בערך כולל של 2,450 ש"ח, יש לבטח בנפרד.

מחירון תוספות

כולל מע"מ * כפי שיופיע במחירון השמאי לוי יצחק

אופל

הגה כח קורסה, אסקונה 1600: שנים: 81־83 * 1,000+ ש"ח; 84־86 * 1,400+ ש"ח; 87 * 2,032+ ש"ח

נעילה חשמלית אסקונה: 85־86 * 350+ ש"ח; 87 * 500+ ש"ח

צבע מטאלי אסקונה, קורסה: 82־84 * 300+ ש"ח; 85־86 * 700+ ש"ח; 87 * 900+ ש"ח

קדט: 82־84 * 300+ ש"ח; 85־86 * 350+ ש"ח; 87 * 400+ ש"ח

אוטוביאנקי

חישוקי מגנזיום: שנים: 81־83 * 650 ש"ח; 84־86 * 800 ש"ח; 87 * 1,000 ש"ח

גג נפתח: 81־83 * 720 ש"ח; 84־86 * 900 ש"ח; 87 * 1,150 ש"ח

ב.מ.וו.

הגה כח להגמים 316, 318, ל־1600, 1800: שנים: 81־83 * 1,300 ש"ח 1,600 ש"ח; 84־86 * 1,600 ש"ח 1,900 ש"ח; 87 * 2,000 ש"ח 2,300 ש"ח

חלונות חשמליים להגמים 316, 318: 81־83 * 1,800 ש"ח; 84־86 * 2,300 ש"ח; 87 * 2,800 ש"ח

נעילה מרכזית: להגם 316 * 1,600 ש"ח; להגם 318 * 1,800 ש"ח

במירוצים

המתאבקים על המסלול

מאת מנחם ארמון

האמריקאים הם אנשים פשוטים ועממיים בטבעם ואלה גם תחביביהם, גיבוריהם וחביביהם. המכונית התחרותית הפופולרית משולבים היטב במרוצים ההם. מרוצי־מכוניות בני יותר. סבר מספר הצופים – זה הספורט העממי ביותר. הוא כולל עשרות סוגים של מרוצים ומאות ואלפי מרוצים המתנהלים מדי שנה. הסדרה הגדולה ביותר ביניהם היא מרוצי ארגון נאסקאר, הנקראים – מרוצי סטוק קאר. מרוץ דייטונה, אחד החשובים בסדרה, היה לפני כשבוע.

סטוק הוא הכינוי למכוניות הנוראיות המתחרות בסדרת מרוצי נאסקאר. יתכן שפעם היו אלו מכוניות סטנדרטיות, אך היום רק הקליפה החיצונית משווה להן צורה כזאת. המעטפת החיצונית – בדרך כלל גוף של פורד או שברולט או פונטיאק – מחופה בקרביה יצור חייתי בגודלו ואיסטני במשקלו, בעל יכולת מדהימה להקיף מסלולי אספלט מעוגלים ומשופעים במהירות יותר מ־370 קמ"ש.

מירוץ נאסקאר מאפיינת את עולם המרוצים האמריקאי. מקורה בדרום ארה"ב, באזורים כפריים נידחים, בסביבה שתשכיה התגמד בשעתם בייצור הברווה של ויסקי לארוטקי. חלק מהנהגים הוותיקים רכשו את כישוריהם במרוצים עם המשטרה הפדראלית. אך זו כבר היסטוריה. היום נאסקאר הוא עסק גדול ומלוטש – "ביג ביזנס" במלוא עוצמתו. שידורים ישירים מטלוויזיה, סיקור תקשורתי בין־לאומי, פרסים כספיים אדירים לנוהגים. מאה אלף צופים במרוץ, כשהשתלטות משעת, אירופאיים מוחזקים לעידלא, השתתפות פעילה של גדולי היצרנים האמריקאים – ומרוצים מדהימים.

העונה בנויה מ־30 מרוצים בדרבי ארה"ב, הדגש על הדרום. בתום עונת השנה, ההכרעה לאליפות העונה נופלת רק במרוץ האחרון.

שיטת הניקוד מורכבת מאד. דרושה מלולה של מחשבים לפענוחה. קומץ נהגים מעולים, חוקים קפדנים המגבילים את האפשרויות ליצירת יתרון בולט לרכב אחד, ומכוניות דומות זו לזו מבחינותיהן הבסיסית, אף הם מגבירים את העניין. בשנת 1986, שלושה־עשר נהגים שונים נחלו ניצחונות במשך העונה.

המסלולים בנאסקאר אליפטיים וסיבוביהם משופעים. בדייטונה, פלורידה, אורך המסלול ארבעה קילומטרים והקיפים אותו 125 פעם במשך המרוץ. מסלולים מפורסמים אחרים בסדרה כוללים את ריוורסייד בקליפורניה, דרלינגטון הנרלינס בדרום, והשנה – ומקיפים גלן בניו יורק (לשעבר מסלול פורמולה אחת). בכולם, הפניות הן שבמולה הסיבובים בעלי שיפועים תלולים. הכוח הצנטריפוגלי המופעל על מכוניות והנהגים בסיבובים, הוא עצום – החדרש כוח פיזי רב.

מרכב הרכב מותאם במיוחד לתנאי המסלול. בדרך־כלל בהקשחה של מתלים – הקיפי הימני השמאלי המעוין. גם נעשה שינוי בהיגוי המכוון לנטה – לנסיה תמידית שמאלה.

בניגוד למקובל שמכונית מירוץ קטנה וקלה, המכוניות במרוצים אלה הן מפלצות. המכונית אף מתאבקי המוטו ביותר. משקלן 1.75 טונה לפחות, הגוף מורכב על כלוב הבנוי מצנרת ברזל והרכב קשיח, הנהג נכנס ויוצא דרך החלון – אין דלתות. מידות החום בתא הנהג מגיעות ומייבשות – מעל ל־55 מעלות. הרעש והפחת – הצבעים בעלים מנתיים, השבועים וכוחות חוסו – בהתאם, כיאה למכוניות המשייטות במהירות של 320 קמ"ש.

גם הכסף משחק בגדול – בשנת 1985, ביל אליוט הנהג לאלוף העונה, לאחר שניצח ב־11 מרוצים באותו עונה. הוא זכה בפרסים כספיים בסך 2.385 מיליון דולר. בשנת 86 נהגו הגלגל. בגלל פרסוס התלבשה חזק על העניין, ומי שניותזה הטיפר מן המסלול את מכוניות פורד. שלושה נהגים שונים זכו בפרסים ששווים יותר ממיליון דולר. יותר מ־12 נהגים שונים נחלו ניצחונות במשך העונה. המכונות המכוניות הראשונות מסוגלים לשרוד שונים בהם הארוסים להגמיות שצמות.

הנהגים, המסלולים, המכוניות הגורים יוצרים הבשיל אחד של מרוצים האמריקאים המובחרים. בגדה מתקשטים לאורך המסלול ולרחובה. מכוניות צריכות אלו באוורות 2 לא כגר את כף הפניות בזמנים, במהירות מסחררות. נוסים בנודרים לגבנ הרכב שלפניהם כדי ליהנות מחופשי התחבורה האוויר ולעקוף ברגע הקריטי – קצת לפני קרוסים. לשנות, גורמים כישרים קלים ולשנות תאונות־שרשרת מרהיבות – בדרך־כלל עם פגיעות קלות בלבד. הכל חלק מהתכנה הכולל במחיר הבידור.

صكذا من الأجل

הלוח הארצי הארץ חדשות

המשך ת"א גוש דן והשרון

2—2.5 חדרים

3—3.5 חדרים

1—1.5 חדרים

איזור השרון

4 חדרים ויותר

ברעננה דירות 5 חדרים 135 מ"ר ברוטו שכרץ 142,500 ש"ח לדוגמה.

בהרצליה - בשכונת מגורים חדשה, מרכזית ושקטה - דירות גדולות ומרווחות 4, 5 חדרים, בסטנדרט גבוה

בכפר-סבא קוטגים 6 חדרים, ברחובות תל-חי ויבנה

מניהב

2—2.5 חדרים

3—3.5 חדרים

1—1.5 חדרים

חולון ובת-ים

4 חדרים ויותר

2—2.5 חדרים

3—3.5 חדרים

ראשל"צ

4 חדרים ויותר

3—3.5 חדרים

2—2.5 חדרים

תווך שי

נוצמן 21 נס ציונה

03-470058, 03-462706

450 מ"ר + בית 3 חדרים, נס ציונה.
חצי דונם + מבנה + מחסן, נס ציונה.
5 חדרים ברוטשילד, נס ציונה.
4 בלא קומה א', נס ציונה
4 חדרים בביאליק (דירה חדשה).
2 חדרים בהרצל, נס ציונה

2—2.5 חדרים

דירות בשכ"ח

3—3.5 חדרים

דירות מרוהטות

נתניה

4 חדרים ויותר

3—3.5 חדרים

2—2.5 חדרים

1—1.5 חדרים

דירות ברמ"פ

חדרים מרוהטים

שותף/שותפה

ביקוש דירות

מהפכה גדולה במודעה הקטנה

רק לוח העיר

לא מכרת לא שילמת

כל מודעה מתפרסמת ללא תוספת מחיר אפילו חודש. אם אחרי חודש עדיין לא מכרת יוחזר לך כספך בחזרה. המבצע חל לגבי פרסום בלוח העיר בלבד ולגבי נכס באזור ת"א, גוש דן והשרון. במקום החזר כספי ניתן לפרסם את המודעה חודש נוסף. בקשות לביטול מודעה, החזר כספי או הארכה לחודש נוסף במקום החזר כספי יתקבלו במשרדי הלוח בימים א'-ה' בין השעות 8:00-15:00 עד שבועיים מתום 4 שבועות פרסום.

לוח העיר רח' הגלב 4 03-321261

מכוניות

קהלת מודעות

03-611389

611623

625943

625880

לבעלי כרטיסי ישראכרט ויזה ודיינרס

אחרי

תכננתם רכישה, מכירה, השקעה בנכס? פנו אל דיוד פלוס השקעות ושיווק נדל"ן

מבחר הנכסים הגדול ביותר באזור. צוות מקצועי ודינמי לרשותכם

דיוד פלוס יעזור לכם לחסוך בזמן ובכסף להשגת מטרתכם

פנה אל דיוד פלוס - בית הפועלים 6 רחובות

08-453055

דחפון
שרות מודעות טלפוני של דחף
לבעלי כרטיס אשראי
03-611001

המשך ת"א גוש דן והשרון

[illegible]

אוטוביאנקי

[illegible]

אוסטין

[illegible]

אופל

[illegible]

אלפא רומאו

[illegible]

אמריקאיות

[illegible]

ב.מ.וו.

[illegible]

ווקסהול

[illegible]

מלבוש

[illegible]

לנציה

[illegible]

מוריס

[illegible]

מיני מיינור

[illegible]

מרצדס

[illegible]

ג'יפים

[illegible]

דופין

[illegible]

דייהטסו

[illegible]

וולוו

[illegible]

נ.ס.או.

[illegible]

סאאב

[illegible]

סובארו

[illegible]

סוזוקי

[illegible]

סיטרואן

[illegible]

סוסיתא

[illegible]

סיאט

[illegible]

קבלת מודעות
ללוח העיר
לא מכרת
לא שילמת
8.00-20.00
טל' 293648

מחירון המכוניות בעריכת מגזין אוטו

דגם	86 מחיר שוק	86 מחיר מומלץ	85 מחיר שוק	85 מחיר מומלץ	84 מחיר שוק	84 מחיר מומלץ	83 מחיר שוק	83 מחיר מומלץ	82 מחיר שוק	82 מחיר מומלץ	81 מחיר שוק	81 מחיר מומלץ	80 מחיר שוק	80 מחיר מומלץ	79 מחיר שוק	79 מחיר מומלץ
קטנות																
אוטוביאנקי	16.5	18.4	12.5	13.7	10.8	12.5	9.9	11	8.8	10	7.5	9	6.6	8	5.9	7
מיני מייטר	16.3	16.3	14.3	14.6	12.3	13	10.3	12	8.3	10.8	7.2	9.4	6.4	8.7	5.7	7.8
סיאט איביזה 1.2	18	20.5	15	18.3	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–
פולקסווגן פולו	22.1	23.7	20.3	20.5	17.3	18.6	15.7	17	13.6	14.7	12	11.8	10.2	10.3	8.2	9
פורד פיאסטה	18.1	20.5	15.5	18.1	14.7	16	12.8	14	10.9	12.2	9.8	11.1	8.5	9.6	7.5	8.2
פיאט 127	–	–	13.1	15.1	12.1	13.8	11.1	12	10.1	10.8	8.5	9.7	7.6	8.7	6.4	7.3
פיאט פנדה	–	–	–	–	9.8	14	8.9	12.4	8.2	11	–	–	–	–	–	–
פיאט אונו 55	19.7	21.5	16.6	19.5	14.3	17.5	13.2	15.7	–	–	–	–	–	–	–	–
פיאט אונו 70	20.1	22.7	18.2	20.1	15.6	18.6	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–
פיז'ו 104	–	–	–	–	13.7	15	11.8	13.6	10.7	12.3	8.9	10.5	7.4	9.4	6.1	8
פיז'ו 205 1.1	20.4	23.8	17.7	20.4	16.1	19	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–
רנו 4	–	–	13.1	15.1	10.9	13.5	9.8	11.5	8.8	9.8	7.8	8.3	6.7	7.1	6.1	6.4
רנו 5 1.1	19.1	22.7	16.1	18.1	13.1	16.3	12.1	14.5	10.9	12.3	9.5	11	8.2	10	7.4	8.3
קומפקטיות																
אופל קדט 1.3	28.9	30	25.9	27.5	20.1	21.6	17.8	19.5	16.4	18.7	12.6	14.6	11.2	13	8.1	7.6
אלפא־סוד 1.2	–	–	–	–	–	–	14.1	17.8	12.1	16.2	9.4	14.6	7.9	13	6.4	10.3
סיאט רונדה 1.2	19.3	18.9	17.9	15.7	15.9	11.9	13.9	9.7	–	–	–	–	–	–	–	–
סיטרואן דיאן	16.2	18.3	14.1	16	12.4	14	11.3	12.4	9.8	11.3	7.3	9.7	6.3	8.1	3.8	6.5
סיטרואן GSA	–	–	20.3	21.6	18.3	19.4	16.3	17.3	13.3	15.1	10.8	13.5	7.6	11.3	6.4	9.7
סימקה 1100	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	8.1	7.6	6.3	6	4.6	4.9
פולקסווגן חיפושית	–	–	22.1	19.5	20.1	17.3	17.6	14.6	15.7	12.4	13.6	10.8	11.7	9.7	10.1	8.6
פולקסווגן גולף 1.3	29.1	32.4	23.4	28	21.4	25	19.4	20	18.1	17.3	16.1	16.2	13.9	14.6	11.3	13
פולקסווגן גולף 1.6	36.1	39	31.1	34	27.4	29.5	24.9	23.8	21.1	20.5	17.3	18.4	16.2	16.2	14.1	14.6
פורד אסקורט 1.3	21.3	20.5	19.1	18.4	19.6	21.6	17.6	18.4	16.6	15.7	14.6	13.5	9.2	8.7	8.2	7.6
פיאט 128	–	–	–	–	–	–	–	–	8.8	12	7.8	10.3	6.8	9.2	5.9	8.1
פיאט 124	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	8.9	10	7.9	9	6.7	8
פיאט ריטמו 60	19.7	21.6	16.4	19	14.6	15.1	13.1	13.4	11.9	12.4	10.6	11.2	8.1	10	6.7	9
רנו 12 1.3	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	9.8	10.6	8.8	9.7
רנו 14	–	–	–	–	–	–	13.8	17.3	11.3	14.6	9.3	12.4	7.3	10.8	6.3	9.7
רנו 11 1.1	23	21.6	18.7	18.4	16.1	15.6	13.3	13	–	–	–	–	–	–	–	–
רנו 11 1.4	32.9	24.8	27.6	20.5	22.4	17.8	18.6	15.1	–	–	–	–	–	–	–	–
משפחתיות																
אודי 80 1.3	31.8	31	28.8	27.5	25.1	24.3	22.8	21.6	18.8	19.6	16.6	17.3	12.6	15.5	10.6	14
אודי 80 1.6	40.3	36.7	36.3	32	33.3	28	27.2	24.8	22.8	22.1	19.9	20	15.9	17.8	12.6	16.2
אופל אסקונה 1.3S	29.8	31.3	27.8	27	25	23.8	22.1	20.5	19.8	17.8	–	–	–	–	–	–
אופל אסקונה 1.6	41.7	35.6	39.1	30.2	31.1	26.5	27.7	23.2	21.1	20	18.2	12	15.7	10.8	12.2	9.2
ב.מ.וו 316	42.4	46	41.1	39	38.1	35.6	34.2	33	24.8	27	21.2	23.2	17.4	20.5	15.3	17.2
ב.מ.וו 318i	50.8	56	46.2	48.6	43.1	43.2	38.9	36.7	26.9	29	24.4	24	21.2	21	17.3	17.8
דייהטסו שארמאנט 1.3	22.2	21.6	19.4	18.7	16.8	16.1	15.3	13.5	12.9	12	–	–	–	–	–	–
סובארו 1.3 (1.4)	24.8	24	21.9	21.5	17.2	17	15.3	15	14.3	13	13.2	10.8	11.3	9.7	8.3	8.1
סובארו 1.6	27.1	27	24.8	24	22.6	19	19.6	16.7	16.6	14.6	14.1	11.8	12.1	10.8	10.1	8.6
סיטרואן BX16	33.4	34.5	30.3	31	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–
פולקסווגן ג'טה 1.3	29.2	32.5	25.2	28	21.6	24.8	19.1	20	17.1	17.3	14.8	16.2	12.4	14.6	–	–
פולקסווגן פאסאט 1.6	35.7	36.5	31.6	30.8	26.9	26.5	23.4	23.2	20.4	19.8	17.1	18.4	14.8	16.7	11.3	15
פורד קורטינה	–	–	–	–	–	–	–	–	16.3	12.3	14.1	11.3	12.1	10.2	9.3	9.4
פורד סיירה 1.6	32.1	29.7	30.1	26	26.2	22.7	23.2	19.5	–	–	–	–	–	–	–	–
פורד סיירה 1.8	39.3	42	36.4	37	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–
פיאט 131 1.3	–	–	–	–	17.1	20.5	15.4	16.7	13.1	14	11.4	12.3	10.3	11.3	7.8	9.7
פיז'ו 305 1.3	25.2	28	22.2	24.3	18.6	21	16.4	17.8	13.3	15	11.3	13.5	9.9	11.8	8.6	10.8
פיז'ו 305 1.6	32.1	35.5	29.3	31.3	27	27	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–
רנו 9 1.1	21.3	19.6	18.1	16.2	15.4	13.6	13.2	10.8	11.9	9.2	–	–	–	–	–	–
רנו 9 1.4	27.3	22.7	25.3	19	21.2	15.7	17.4	14	14.4	12.5	–	–	–	–	–	–
רנו 18 TX	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	7.1	11.5
רנו 18 1.4	–	–	–	–	22.6	17.6	17.6	15	13.6	13.5	10.6	11.6	9.1	9.7	7.9	8.6
רנו 18 1.6	–	–	28.4	25	24.8	20.5	20.6	17.3	16.4	15.2	12.7	12.5	11.7	11.5	9.6	9.7
סאלון																
אודי 100 1.6	–	–	–	–	–	–	–	–	19.7	16.4	17.2	14.6	14.4	13	11.2	11.5
אודי 100 1.8	59.6	65	53.1	58	44.7	52	38.4	44	–	–	–	–	–	–	–	–
ב.מ.וו 518	52	57	45.4	48	42.8	42.5	36.8	33.5	31.8	28	26.6	22	20.9	19	17.9	16.2
ב.מ.וו 728i	110	130	93.4	110	84.4	93	63.3	77	51.1	66	45.6	53	39.5	42	29.7	33
וולבו 240 1.8	43.3	44	41.3	36.5	35.5	32.5	30.4	28.5	26.7	25	22.7	21	20.1	17.6	18.2	15.4
וולבו 240 2.0	66.5	66	57.2	58	48.3	51	40.2	44	33.8	37.5	28.7	33	24.3	27.5	21.2	24.2
וולבו 760	118	126	100	102	80	86	67	70	–	–	–	–	–	–	–	–
מרצדס 190E	109	107	96	90	84	76	67	65	–	–	–	–	–	–	–	–
מרצדס 200	114	112	96	95	84	72	66	62	53	50	41	40	36.7	35	32.2	31
מרצדס 280S	153	165	140	138	130	115	117	100	107	84	85	63	70	55	58	45
פיאט 132	–	–	–	–	26	21.5	23	18.4	18.7	15	14.4	13	9.4	10.8	8.4	8.7
פיז'ו 504 1.8	39.7	36.5	36.4	30	31.6	25	25.2	21	22.4	18.5	19.1	15.5	15.7	13.2	12.2	11.6
פיז'ו 505 1.8	42.2	47.5	40.2	40.5	34.6	32.5	29.1	27.5	23.6	23.5	20.1	20	16.9	17	–	–

"מחיר שוק" משקף את המחירים בשוק המכוניות

[illegible]

בואו וננהג כאחים בדרכים
אבנר - איגוד לביטוח נפגעי רכב

לא מכרת
לא שילמת
רק בלוח העיר
קבלת מודעות
מ־8.00-20.00
03-371261

صكذا من الاحل

הלוח הארצי

הארץ חדשות

המשך ת"א גוש דן והשרון

סימקה־קרייזלר

פולקסוואגן

פורד

פיאט

פיג'ו

רנו

טנדרים

מסחריות

משאיות

טרקטורים

קרוואנים

אופנועים

איתור רכב גנוב

ביקוש רכב

מכוניות להשכרה

חלפי רכב

מומלץ בלבוטק

70% חסכון

סטרטרים ואלטרנטורים מחודשים אמינים ובאחריות

דש בע"מ

ק. אריה פ"ת

גיסין 94

03-9230773

בפיקוח משרד התחבורה ומכון התקנים

חיים אופנועים

הצעות עבודה

לא מכרת לא שילמת

לוח העיר

פרסום-פון קבלת מודעות

טל. 03-727630 03-730297

לבעלי כרטיסי אשראי

קבלת מודעות

לוח העיר

854773

885579

הלוח הארצי

הארץ חדשות

המשך ת"א גוש דן והשרון

מרכז מתכות ישראל (1985) בע"מ

– עברנו!

אנו שמחים להודיע, על העברת מחסנינו מחולון

לאיזור תעשיה הרצליה פיתוח

שד' גלים פינת רח' משכית

★★★ טל: 052-574044 ★★★

פקידים/ות

שליחים/ות

מקדמי מכירות

חינוך

מחסנאים

יהלומים

מוכרים/ות

דפוס

הנהלת חשבונות

אחיות

גננות ומטפלות

נגרים

נהגים

ספרים/ות

שמירה ואבטחה

ביקוש עבודה

בעלי מלאכה

מוסכים

אולמות

חנויות

עובדי מתכת

בתי אבות

שרברבים ורצפים

רפואת שיניים

מורים ומדריכים

פועלים/ות

סוכנים/ות

חשמל / אלקטרוניקה

מכונאים / הנדסאים

גיהוץ ותפירה

חבר (חבר המתרגמים)

ניקיון משאבי אנוש

קבלת מודעות
ללוח העיר"
לא מכרת
לא שילמת
8.00–20.00
טל' 293648

"דרור"
שרותי אופר
מטפלות, עוזרות
פיזיותרפיסטיות
אחיות
03-290911

מהפכה גדולה במודעה הקטנה
רק לוח העיר
לא מכרת
לא שילמת

כל מודעה מתפרסמת ללא תוספת מחיר אפילו חודש. אם אחרי חודש עדיין לא מכרת יוחזר לך כספך בחזרה. המבצע חל לגבי פרסום בלוח העיר בלבד ולגבי נכס באזור ת"א, גוש דן והשרון. במקום החזר כספי ניתן לפרסם את המודעה חודש נוסף. בקשות לביטול מודעה, החזר כספי או הארכה לחודש נוסף במקום החזר כספי, יתקבלו במשרדי הלוח בימים א'-ד' בין השעות 8:00-15:00 עד שבועיים מתום 4 שבועות פרסום.

לוח העיר רח' הנגב 4 ת"א טל 03-371261

סוכנות לביטוח (חותמים) בתל-אביב
מעונינת בשותף פעיל
לפרטים פנישה: נא לפנות בכתב
לת.ד. 35194 ת"א (עבור בטוח)

עסקים

זקוק דחוף למודעה?
מודפון
לשרותך 24 שעות ביממה
03-383838
לבעלי כרטיסי אשראי בלבד

חוק הזדמנות שווה בתעסוקה תשמ"א-1981
לפי חוק זה אסור לסרב לקבל אדם לעבודה מחמת מינו או הורות, אלא אם אופי או מהות של התפקיד מונעים קבלתו של בן אחד המינים לעבודה הנדונה.
העבריינים צפויים לעונש על-פי החוק.

صكرا من الاصل

הלוח הארצי הארץ חדשות

המשך ת"א גוש דן והשרון

● להשכרה משרדים בבנין ברמת השרון...

מגרשים

● בהרצליה, באזור וילות מבוקש, 67 דונם...

● באזור 600 מ"ר לבנית שני קוטג'ים...

חקלאות

מבני תעשיה

● דרוש מבנה תעשייתי למכון 150 מ"ר בשפלה 03-636971

משרדים

● להשכרה משרד חדר ותני ק"ק רחוב הירקון מול הילטון 03-421885

מקור ההלוואות
★ הלוואות לשכירים קבועים לרכב חדש ומשומש ובכוונות צקים ושטרות מסחריים
טלפונים: 03-650527/8 04-641475

הלוואות

מכירות ושירותים

מציעים למכירה

אותיות דביקות

מוצרי חשמל

רישוי והדרכה

צילום

ציתות והאזנה

ניתן

בריאות

בריאות והמלה

ניקוי ופוליש

חימום והדברה

נופש וקיט

הלבשה והנעלה

תכשיטים וכלי כסף

כרטיסי ביקור

מקרר

שיפוצים

רהיטים

מערכת סטריאו

חיות בית

מחשב

לא מכרת לא שילמת
רק בלוח העיר
קבלת מודעות
מ־8.00–20.00
03-371261

המשך ת"א גוש דן והשרון

[illegible]

וידאו

[illegible]

רוצים לקנות

[illegible]

מזגני אויר

[illegible]

ציפוי אמבטיות

[illegible]

חימום והסקה

[illegible]

ריפוד נגות

[illegible]

שיעור

[illegible]

תנורי אפיה

[illegible]

אמנות

[illegible]

ממכונות זהב

[illegible]

קופות ומשקלים

[illegible]

אסטרולוגיה

[illegible]

מכונות כביסה

[illegible]

מכונות תפירה

[illegible]

מכונות כתיבה

[illegible]

מלגזות

[illegible]

בריזה

[illegible]

מדיחי כלים

[illegible]

סירות

[illegible]

שידוכים

[illegible]

חוגים

[illegible]

הכרזות

[illegible]

בתזוג

[illegible]

הכרזות בלי סוף

5500 פנויים/יות מכל רחבי הארץ כבר הצטרפו — **זהו... משהו!!!**

1175 פנויים/יות מצטרפים עצמם החודש בעלוני "קשר" — **זהו... משהו!!!**

צוות מקצועי ומיומן, 10 שנות נסיון ושני משרדים — **זה... משהו!!!**

עלוני "קשר" עושים את החיים קלים וזה משהו... משהו... גדול !!!

עלוני קשר — עלון הפנויים/יות מס' 1 בישראל

לקבלתם: חייגו עכשיו!! 04-446023, 03-733994

9.00 — 21.00 (+ שבת)

העלונים נשלחים במעטפות סגורות ללא כל זיהוי השולח.

אם יש לך: אמביציה, מוטיבציה, דינמיות ונסיון

אישות מכירות

בוא/י להיות

טל. 03-5102715, 660640

לחברת תקשורת מהמובילות בארץ

דרושים/ות

מרכזי/ות מכירות אזוריים

להפצת מוצרי תקשורת לחנויות ברחבי הארץ

● בעלי ניסיון של שנתיים לפחות במכירה לחנויות

● בעלי רכב פרטי ומסחרי

עדיפות לעצמאיים

אפשרות הכנסה גבוהה במיוחד

לקביעת ראיון אישי נא להתקשר לאיתמר 719803 03-720637

Dr. Fischer

דרוש

מנהל חשבונות ראשי

מדווח למנכ"ל

ניסיון בחשבונאות, בתעשייה ובשיווק

ידע בחשבות וכספים

נא לפנות בכתב יד ופרוט קורות חיים

לת.ד. 39071 ת"א 61390

(עבור "מנה"ח ראשי")

פישר תעשיות פרמצבטיות בע"מ

רותם דשנים בע"מ

לאגף האחזקה וההנדסה במפעלה בדרום הארץ

דרושים:

מנהל בתי מלאכה — מהנדס מכונות בכיר, עם נסיון ניהולי בתחום האחזקה. התפקיד כולל אחריות ניהולית על מחלקות מקצועיות בתחום מכונאות, מסגרות, עיבוד שבבי ואל-מתכתי.

מנהל מח' הנדסה — מהנדס מכונות בכיר, עם נסיון בניהול משרד טכני מיפעלי, וריכוז פרוייקטים מיפעליים בהיקפים שונים, וכן אחריות של פעילות הנדסית במקצועות השונים במפעל.

מנהל יח' תפ"י אחזקה — מהנדס תעשיה וניהול, עם נסיון של לפחות 3 שנים בתפקיד ניהול יח' זימון ומעקב באחזקה. יתרון לבעלי נסיון במערכות תפ"י/אחזקה ממוחשבות.

למועמדים מחוץ לאזור תנתן עזרה בדיור.

נא לפנות בצירוף קורות חיים ל"רותם דשנים" מישור רותם ד.נ. ערבה 86800, לידי "משאבי אנוש".

או בטלפונים: 03-256126/2

בקבוצת כימיקלים לישראל

הצטרף לענף המלונאות

מלון שרתון תל אביב

דרוש/ה

סו-שף Sous-Chef

בעל/ת נסיון מוכח

כסו-שף במלון 5 כוכבים

המתאימים יפנו אישית בצרוף קורות חיים

למחלקת כ"א, הירקון 115 בין השעות 09.30-13.30

מלונות גני מוריה

למלון גני מוריה ים-המלח

דרושים:

* **קופאי קבלה מקצועי**

* **מרכזנית**

עדיפות לדוברת גרמנית

למעוניינים יש לפנות למחלקת כוח-אדם טל: 057-84351

אפשרות דיור במלון

למפעל תעשייתי בכפר-סבא דרוש/ה

מבקר/ת איכות

לתהליכי ייצור

5 ימי עבודה בשבוע

052-450402

לחברה רפואית דרושה

מזכירה

שעות 9.00-19.00 ● טל: 03-204534

למשרד אדריכלים

דרושה

מזכירה

לשעות 8.00-16.00

5 ימים בשבוע

לטלפן: 03-219254

חוק הזדמנות שווה בתעסוקה תשמ"א-1981

לפי חוק זה אסור לסרב לקבל אדם לעבודה מחמת מינו או מחמת היותו נשוי או הורה, אלא אם אופיו או מהותו של התפקיד מונעים קבלתו של בן אחד המינים לעבודה הנדונה.

העבריינים צפויים לעונש על-פי החוק.

בית הספר התיכון החקלאי פרדס-חנה 37000

להפקיד מדריך חקלאי במשק החקלאי של בית-הספר דרושים:

1. רפתן. 2. שתלן.

3. עוזר למרכז ענף שלחין.

מועמדים בוגרי המכללה לחקלאות או בוגרי בתי ספר חקלאיים-בעלי ניסיון ותק של 5 שנים לפחות בעבודה חקלאית רצוי. בעלי רשיון נהיגה יפנו בכתב להנהלת בית הספר עד ליום 15.3.87.

Dr. Fischer

פקידת רכש/תפ"י

טכנאים/הנדסאים תעשייה וניהול

שליטה מלאה בעברית, ידיעה טובה באנגלית

ניסיון בעבודה מול מחשב כמנהלת לשעות

נוספות טלפון: 03-772081 למשה

או לפנות בכתב יד בצירוף קורות חיים לת.ד. 39071 ת"א 61390 (עבור "פקידת רכש/תפ"י")

פישר תעשיות פרמצבטיות בע"מ

אס.אי.אס. בע"מ

מערכות ממוחשבות לתעשיה

למשרדנו בהרצליה דרושה בדחיפות

עוזרת למנהלת חשבונות סוג ב'

למשרה מלאה (5 ימי עבודה)

בעלת נסיון קודם בעבודה+מחשב

טל' 052-546778/546787 לנחמה

GENERAL ELECTRIC

דרוש

טכנאי שרות

לציוד רפואי מתקדם

(רנטגן, אולטראסאונד, טומוגרף ממוחשב)

הכישורים הדרושים:

★ הנדסאי/טכנאי אלקטרוניקה

★ רצוי ניסיון במיקרו מחשבים ובמעגלי וידאו

★ בעל ניסיון במיכשור רנטגן רפואי

★ רצוי בעל ניסיון קודם ב-C.T

★ שליטה טובה באנגלית - הכרחית

המועמד המתאים יעבור השתלמות בחו"ל

נא לפנות בכתב, תוך פירוט מלא של תולדות חיים, ניסיון קודם, פירוט מקומות עבודה קודמים וממליצים וציון מספר טלפון. לנרל מהנדסים בע"מ, ת.ד. 557 הרצליה 46105, טלפון: 052-552233.

- סודיות מובטחת -

לחברה מסחרית גדולה

דרוש

איש מכירות

לשיווק אופניים

★ בעל רקע טכני

★ נסיון מסחרי מוכח

★ ידע באנגלית-צרפתית יתרון

נא לפנות לטל: 03-7550233, 03-7550755

מוקד 99

גוש דן

דרושים

★ **מנהל מכירות אזורי**

בעל נסיון מוכח במכירות

ניהול והפעלת צוות אנשי מכירות

★ **מקדמי/ות מכירות**

שאפתנים, בעלי יכולת שכנוע

שעות עבודה גם אחה"צ

משכורת בסיסית ועמלות

הדרכה מקצועית והזדמנויות לקידום

נא להתקשר לטל. 03-706181/2 — לענת

לחברת תיירות דינמית ומתרחבת

דרושים

מנהל/ת חשבונות ראשי/ת

בעל/ת ידע ונסיון מוכח בתפקיד דומה, יכולת ניהול צוות הנהלת חשבונות, הכרחי נסיון בעבודה עם מחשב

מנהלי/ות חשבונות

סוג 2 בהנהלת-חשבונות, עצמאים — ובעלי נסיון בעבודה עם מחשב

קלדנית

בעלת נסיון של שנתיים לפחות ושליטה מלאה באנגלית, למשרה שלמה

נא לפנות אל מוטי משרד החשב, טל 03-291010 בשעות 08.30-13.00

לבית כרמל ברמת-גן

דרושים

★ **פקידה מוכרת**

★ **מוכרים/ות**

לפנות לרינה סגל 03-707111

לרשת מירפאות

דרושים

רופאי/ות עיניים

מנוסים

לעבודה באשדוד

★ **תנאים טובים למתאימים!!**

055-35523 (לא בשבת) 055-57962

לחברת תיירות דינמית ומתרחבת

דרושים

מנהל/ת תיירות יוצאת

מומחה לנסיעות, בעל נסיון מוכח של 5 שנים לפחות בתפקיד דומה.

פקידי/ות מכירה (Booking Clerks)

בעלי תעודות מורשה לנסיעות עם נסיון של שנתיים לפחות בעבודה מעשית במחלקת Outgoing (יתרון לבעלי נסיון גם בתיירות פנים).

מזכיר/ת ההנהלה

בעל/ת נסיון באירגון וניהול משרד וצוות, שליטה מלאה בעברית ובאנגלית (יתרון ליוצא/ת ארץ אנגלו-סקסית), ידע בעבודת מעבד תמלילים / טלקס / פקסימיליה, נכונות לעבודה מעבר לשעות הרגילות.

מקדמי/ות מכירות תיירות פנים

עם נסיון מעשי של שנתיים לפחות במכירת תיירות ונופש בישראל לוועדים, ארגונים ומוסדות.

המעוניינים יפנו לטל' 03-296444 חדר 102 לחיה

דנאל

עובדים אחראים — בחברה אמינה

החברה לשירותי כח אדם בע"מ

לדנאל סניף תל-אביב למחלקה הטכנית

דרושים

★ **מהנדס אזרחי (מים ואינסטלציה)**

עדיפות לבעלי נסיון בתחום, בפיקוח.

★ **כרסמים/חרטים קונבנציונליים ו-C.N.C**

פרופיל 72 ומעלה, לפחות שנתיים נסיון בתעשייה.

★ **חשמלאים מוסמכים/עוזרים**

נסיון בהתקנות או בתעשייה יתרון.

★ **מיכאנאים יוצאי חיל-אויר**

פרופיל 72 ומעלה.

★ **מפעילי מכונות**

יתרון לבעלי נסיון בתעשייה

★ **נגרים**

לבעלי ניסיון בריהוט ותעשייה.

ת"א גורדון 88,

03-222266, 245541

245531, 240878

ארגמן תעשיות בע"מ

אזור התעשייה יבנה

ת.ד. 172, מיקוד 70600

למפעלינו דרושים/ות:

1. חשמלאים תעשייתיים

* הכרת מערכות פיקוד

* ידע ונסיון בקריאת תוכניות

* רשיון מוסמך

* נכונות לעבוד במשמרות

2. פקידה כללית

* ידע בהנה"ח

* נסיון בעבודה, רצוי במפעל תעשייתי

– 5 ימי עבודה בשבוע

– סודיות מובטחת

– הסעה סדירה לתושבי האזור

המועמדים/ות מתבקשים לפנות ל-08-437811, לדינה

מחפש עובדים?

ב מכון דור

ב אמצעות מודעפון

ב לוח הארצי

ת ק ב ל:

מיון ראשוני חינם

• בחינה פסיכוטכנית מלאה ראיון אישי עם פסיכולוג.

• חוות דעת פסיכולוגית עפ"י ממצאי הבחינות והראיון.

פנה למכון דור

תל-אביב רח' יהודה הלוי 108

טל. 299449

אנו נחסוך מזמנך בבחירה הנכונה

לבנק ישראל בירושלים

דרושה

פקידה

לעבודות מזכירות וכתבנות

עם ידיעת עברית ואנגלית

על בוריין

רצוי ידע בשפות נוספות

וכושר ניהול משרד

ההעסקה תהיה על פי חוזה מיוחד

המעוניינות יפנו בצרוף קיצור תולדות חיים בכתב, עד ליום 8.3.87, אל היחידה לניהול כח אדם בבנק ישראל, ת.ד. 780, קרית בן-גוריון ירושלים.

ארגמן תעשיות בע"מ

אזור התעשיה יבנה

ת.ד: 172 מיקוד 70600

הרינו להודיעכם כי נותרו מספר מקומות למועמדים ל-

"קורס אחראים חדר בקרה"

המסיימים בקורס יוכשרו כמנהלי עבודה בחדר בקרה של ציוד ממוחשב

הכישורים:

★ כושר בריאות תקין

★ נכונות לעבוד ב-3 משמרות

★ כושר לנהל צוות עובדים

★ יכולת לימודית טובה

★ בוגרי 11 שנות לימוד לפחות או השכלה מקבילה

המועמדים מתבקשים לפנות טלפונית 08-437811, לאורית כוכבי

– סודיות מובטחת –

הסעה סדירה לתושבי האזור

هكذا من الأهل

מכתבים למערכת הארץ

הרצוג, שקול היטב

מאחר שמתרבות הידיעות על זירוז הליכי החנינה או הקיצור של תקופת המאסר של אסירי ארגון הטרור היהודי, מן הראוי שיידע נשיא הרצוג כי פעילותו בנושא המחתרת עד עתה כבר העמידה בספק את רצינות שיקול דעתו. אם ישקול בחיוב חנינה לאסירי מחתרת נוספים, יידרש הרצוג להסביר לציבור מדוע זוכים לכך רוצחים ופושעים שיש להם תמיכה פוליטית, בעוד אחרים — בן שימול, רוצחי נהג המונית, רוצחו של אמיל גרינצוייג, ואחרים שפעלו ממניעים "לאומניים" כביכול — אינם זוכים לכך.

טענת תומכי המחתרניסטים — כי אלה פעלו להגן מפני טרור בשטחים — מופרכת בכתב האישום שלהם: מה בין הגנה מול טרור לבין פיצוץ המסגדים בהר הבית, שמטרתו היתה להביא את כולנו לעימות עם מיליארד מוסלמים בעולם ומדוע לא יזכה, אם כך, לחנינה גם אלן גודמן ובנותיה לישתא? מה בין הגנה לבין הצבת מטענים לאוטובוסים שעלולים היו להביא הרג המוני של חפים מפשע?

כראוי שהרצוג יבחן היטב גם את הצימוק המפוקפק של התמיכה הציבורית הרחבה. תמיכה רחבה כזו היתה כבר לזוועות רבות ברחבי העולם, כמו רצח יהודים בשואה, אפרטהייד וכהנה.

בקרב המתגוללים וחבריהם לא רק שאין חרטה על ארגון הטרור, אלא שהתמיכה בו הלכה וגברה מאז ההלם הראשון על מעצרם. הביטויים "בנים יקרים", "אוהבי העם והארץ", שהושמעו כדי לכסות על הפשעים בעטיפת צלופן של אהבת ישראל מזויפת — הבה נתאר לעצמנו כי ביטויים מקבילים לאלה היו משמיעים תומכיו של ארגון הטרור של אש"ף בשטחים. ללא ספק היו מעמידים אנשים אלה לדין על־פי הפקודה למניעת טרור.

יקום נא הנשיא הרצוג ויאמר באומץ לב, לשם שינוי, את מה שאינו מקובל על ציבור רחב. על המתגוללים המחתרניסטים לבלות בכלא את עונשם המלא כדי להבהיר את הציבור כי איננו מבדילים בין רצח לרצח, וכי הפשע לא משתלם.

מיה דן
ירושלים

חידלון המזכ"ל ומחדל השר

גל שביתות שוטף את שירותי הבריאות, על פי רוב לפי החלטות המזכירויות בלבד, המבטאות עוד כמה עשרות חברים מיליטנטיים לתפארת צעירים. לא נודע, כי אישור שביתה מסוג זה קיבלה את אישור מזכ"ל ההסתדרות או של יו"ר האיגוד המקצועי, ובוודאי אין לדבר על אישור מצד גוף מרכזי נבחר בהסתדרות.

בגמר שביתת עובדי המינהל והמשק בקופת חולים, ראינו על המרקע עובדים שאוחזו בגליות, כי השביתה לא היתה לרוחם, ואבל על שכרם שהלך לאיבוד (מובטרי האיגודים המקצועיים אינם מפסידים משכורת, המשתלם מקופת האיגוד). את מזכיר ההסתדרות אנו רואים לעתים קרובות על המרקע הוא נושא דברים חוצבי להבות כלפי הממשלה המעסיקים, וכך לפעמים גם יו"ר האיגוד המקצועי. מדוע אין רואים אותם פונים אל הגופים הכפופים להם, הנוהגים ופועלים על דעת עצמם, כאילו אין עליהם מרות.

אך גם שר העבודה והרווחה נושא, בעקיפין, באחריות למצב הביש הקיים. הצע לקבוע על־פי חוק, כי כל שביתה בהיקף ארצי תותנה באישור של שני שלישים של כל חברי האיגוד המקצועי, בהצבעה חשאית. גם איגודי הגינונים הרשמיטיים לא יוכלו לפסול חקיקה כזאת, אשר תגן על כלל ציבור העובדים בתוך איגוד מקצועי ארצי, ולא תשאיר בידי מתי מספר בראש האיגוד את ההכרעה על גורלם של רבבות חברים מן השורה.

משה בר־אילן
תל אביב

*

נשיא המדינה פנה לעובדי המינהל והמשק בבתי החולים וביקש מהם להפסיק את שביתתם. קשה להבין איך אפשר לפנות לבעלי משפחות שהכנסתם היא כ־500–700 שקלים בחודש ולבקש שם להתחשב במצב.

צודק ויעיל יותר היה אילו פנה הנשיא בבקשה דומה לישא, אייזנר, דולצ'ין, עובדי חברת החשמל, ואפילו לחברי הכנסת שאינם שוכחים לערכן את שכרם ב־40 אחוז.

אביבה שורצשילד
חיפה

המציאות מנצחת את היהדות

סקר שנערך בקרב תלמידים חילוניים בבתי־ספר בירושלים ("הארץ" 25.2) העלה שהתלמידים מגלים התנגדות ללימודי היהדות, משום אותם לתופעות התנהגות הקיצונית של חוגים בציבור הדתי (מן הסתם, חוגים חרדיים) ומזדהים עם "התרבות המערבית הכללית".

האירוניה היא, שהתרבות המערבית הכללית ינקה הרבה מן המורשת שלה (אולי גם את רובן) מן היהדות. כעת, משהתגלגלו הדברים כך, יש לבדוק מדוע קרה הדבר.

נדמה שהסיבה טמונה בכך שהרבנים ויותר מנהיגי הציבור הדתי היהודי לא הצליחו להתאים את עצמם למציאות המשתנה. ניסיונותיהם לכפות עלינו נורמות בנות חמשת אלפים שנים מעוררות התנגדות. היהדות והמציאות מתרחקות והולכות, ונוצר ביניהן קרע העלול להביא לנתק גמור, שבסופו תובס המציאות את היהדות.

מן היהדות נותר כיום רק הפולחן. איש צעיר המבקש לבחור את דרכו מעדיף תמיד את התוכן על הפולחן. ואל לרבנים להתפלא על תופעה זו.

אם טובת הדת היא בראש מעייניהם — עליהם להשכיל ולהבין שהמאה ה־21 אינה מוכנה לקבל מנהגים ונורמות מימי בית ראשון ושני או אפילו לפניהם. עליהם גם להבין, כי אנשי המאה ה־21 אינם מוכנים לקבל מנהגים פולחניים (בחלקם אפילו פגאניים). אם יבינו זאת, אולי יצליחו למנוע את נדידת הצעיר הישראלי מן היהדות אל "התרבות המערבית הכללית".

עו"ד גבריאל ולצר
תל־אביב

המנהל נגד המשטרה

תלמיד תיכון "ליידי דייוויס" בתל־אביב הוכה ונפצע על־ידי חבריו לכיתה, ואילו מנהל בית־הספר לא מצא לנכון להביא את המקרה לידיעת המשטרה ("הארץ" 26.2). למותר, הוא הניע שהוא מודאג מכך שהמשטרה הגיעה "לפי לחש" לתחום הקודש של בית־הספר ולקחה לחקירה את התלמיד החשוד בביצוע התקיפה.

על סמך מה מרשה לעצמו מנהל בית־ספר להעלים מהמשטרה מידע כזה על מעשי אלימות בבית־ספרו, במקום ליזום אמצעים למניעת הישנותם של מקרי אלימות בעזרת המשטרה, לאחר שהוא אינו מצליח לדאוג לשלומם הפיסי של תלמידיו?

אברהם פישמן
תל־אביב

הרבני והעליון: התחומים לא ברורים

ברשימתו "עצה ליועץ" ("הארץ" 11.2) בעניין החלטתו של היועץ המשפטי לממשלה שלא להעמיד לדין את הדיינים שהתנו על העצמה שלא לציית לצו הבג"ץ, לא נגע גדעון לוי בשאלה המרכזית, והיא: האם רשאי בכלל בית־המשפט העליון לדון בשאלות הנוגעות באופן מהותי לתחום של שיפוט רבני.

בעשרים השנים האחרונות צימצמו שופטי בית־המשפט העליון לאט לאט את תחום שיפוטו של בית־הדין הרבני. הם עשו זאת בידיעין ובכוונה תחילה, הגם שלא ברור שהיתה זאת כוונת המחוקק.

האם בית־הדין הרבני הגדול כפוף לבית־המשפט העליון או שמא בית־המשפט העליון הוא הכפוף לבית־הדין הרבני?

מכיוון שזו שאלה פוליטית בעיקרה, שאינה יכולה להישפט אלא על־ידי בית־המשפט העליון ולא על ידי בית־הדין הרבני, התוצאה היא אי־בהירות, והבללה רשאי כל אחד מבתי־המשפט לומר שגברים בזיון בית־המשפט.

פרופ' ז. לב
ירושלים

רק 10,500 דולר

מר איינהורן הסכים לקיצוץ בתנאי הפרישה שלו ("הארץ" 22.2). פרט למענק של 180 אלף דולר יקבל "רק" 10,500 דולרים לחודש. סכום זה גדול כנראה פי ארבעה ממשכורתו של שופט עליון, נשיא המדינה או ראש הממשלה, וכאן מדובר בפנסיה.

איך אפשר לתבוע מעובדים שובדים ריסון עצמי כאשר הם משווים את משכורותיהם לסכום עתק זה?

בבל"ל בוצעו שוד וגניבה על־ידי אנשים חסרי מצפון שגילגלו את כישלונותיהם על כתפי הכלל.

אם קצרה ידו של החוק הנוכחי למנוע את השערורייה — על הכנסת לחוקק חוק מיוחד, רטרואקטיבי, שיתקן מצב מביש זה.

בני גמן
בן־עמי

מאני ארגן ואנדרא דוסוליא — על המתח בין אהבה ואמונה

קולנוע / רחל גורדין

כשמשהו חומק מהתפיסה

סרטיו של אלאן רנה בסינמטקים

"הירושימה אהובתי" של אלאן רנה, שנעשה בסוף שנות החמישים, חולל זעזוע בחיי הרגש של בנות דורי, שהיו אז בגיל ההתבגרות. הזיכרון, השיכחה, האהבה, זוועות המלחמה, המוות, עיצבו את העולם המחר והפיוטי הזה בעוצמה שלא היתה מוכרת לנו. ימים על ימים רדפו אותי התמונות של עמנואלה ריבה, גזוזת־שיער באוהאר על גדות הלואר, מתעלסת עם היפני בחדר ושימה, הדיאלוג הרצוף חזרות, בקצב מהפנט, מגיע את הסרט הלאה. "לא ראית דבר בהירושימה. אף לא דבר".

כשהייתי בצבא קיבלתי מחברה מכתב נרגש, שנכתב באישון לילה. התמונות האלה, כתבה, המסבים התלויים כאילו במקום אחר, הנופים הגרים הקרובים כליבך; חיי לעולם לא ישובו להיות כפי שהיו לפני שראיתי את הסרט הזה. שמו של הסרט לא הוזכר במכתב. היה זה "אשתקד במריינבאד" של אלאן רנה. שנים לאחר מכן ראיתי את "מיוריאל". היה זה סרט שונה, הרבה יותר פשוט הרבה יותר מורכב מקודמיו. אך היה בו קסם מעבר לדיאלוג, מעבר לסיפור. איזו איכות מיוחדת שרשמה לא נתקהה במשך השנים. איכשהו, היה בסרטיו של רנה כוח לפעול על החיים עצמם, מעבר להשפעתו של חידוש קולנועי גרידא.

אחר־כך באו גם אכזבות. "המלחמה נגמרה", סרט על וותיק מלחמת האזרחים בספרד, בהשתתפות איב מונטן וז'נביב בוז'ולה, לא היה מלהיב. ואילו "סטאוויסקי" היה, להרגשתי אז (הסרט נעשה ב־1974), ממש משעמם. "אני אוהב אותך, אני אוהב אותך" (1968) היה מרותק מבחינה צורנית, אך לא הצלחתי למצוא בו משהו שיעשה אותו קרוב ומובן לי. "הדוד מאמריקה" (1978) היה מורכב מבחינה אינטלקטואלית, כעין היתר־פסיפס, אך לגבי נשאר מנוכר לגמרי. רק "פרובידנס" (1977) החזיר, באופן שונה, את הקסם הישן.

רטרוספקטיווה של סרטי רנה בסינמטקים ובמכון לתרבות צרפת, בחודשים מרס־אפריל, מביאה ארצה לא רק את כל סרטיו הישנים של במאי מעניין זה, לרבות סרטיו הקצרים, אלא גם את שלושת סרטיו האחרונים, שעדיין לא הוקרנו בארץ: "החיים הם רומן" (1983), "אהבה עד מוות" (1984) ו"מלו" (1986), שיוקרן לאחר מכן בהקרנה מסחרית בקולנוע "לב".

בכנסו את הבימאי האמריקאי דגלאס סירק, אמר פעם רנה כי "אין עושים סרטים על דברים, אלא עם דברים". האינדיווידואליות של הצורה היא המגהה אותו, לא הפרטיות של התוכן. המוסיקה, איכות הקולות של השחקנים, תמונות הצפות בזיכרון, הם הגורמים המולידים סרט. אצל רנה הצורה קיימת לפני הסרט, לפני סיפור העלילה, לפני הדמויות. נקודת המוצא של "אהבה עד מוות", למשל, היתה המוסיקה שכין הסצינות, שבתוכן אין מוסיקה. "הדברים שלא באמצע על־ידי התמונה או הדיאלוג, נאמרים באמצעות המוסיקה המקשרת". לאחר מכן נישא רנה על כנפי האינטואיציה שלו ושל צוותו התסריטאי, המוסיקאי והשחקנים, כשהוא יוצר בעזרתם יקום חוזרי מיוחד ושונה בכל סרט וסרט. לאחר "החיים הם רומן", המשלב שלוש עלילות מקבילות ודמויות רבות, וחוקר רבדים שונים של סיפוריות — עשה את "אהבה עד מוות", סיפור בעל התפתחות קווית פשוטה וארבע דמויות, מצולם בשחור הארום, על המתח בין אהבה לאמונה. סרטו האחרון של רנה, "מלו", כעדות מבקרים, נע בין הקטבים של אהבה ומוות, ודרוך אחר אודרי האהבה וההתרחשות ש"אהבה עד מוות" רק נגע בהם.

"אף שאיננו מסוגלים להבין את העולם, אנו עובדים בכל זאת באמצעות אינטואיציות כלשהן", אומר רנה על יצירתו. "המופלא בכל זה הוא שכנראה קיימת משמעות, אלא שמוחי קטן מכדי לראות את גלי האינפרא־אדום והאולטרה־סגול שלה. ואני חש כי משהו חומק מתפיסתי".

הארץ ממליץ

תל־אביב

סרטים מיוחדים

קיץ (לב 1) — סרט רגיש של אריק רוהמר ("לילה מלא בסירה") המתאר את חופשת הקיץ של נערה פריזאית ומסוכלת מבדידות. הרבה שיחות, דמויות אמיתיות ומשחק מצוין.

ג'ינג'ר ופרד (הקולנוע) — פליני עורך חשבון עם הטלוויזיה, בעזרת ג'ולייטה מאסינה ומרצ'לו מסטרויאני, בסיפור על צמד רקדני סטפס מזדקנים.

שיחות מלוכלכות (דיזנגוף 2) — סאטירה קנדית שנונה, שכולה שיחות, על אינטלקטואלים, מין, התפוררות התרבות המערבית, והפער בין הגוף ובין הדיבורים עליו.

סרטים טובים

חנה ואחיותיה (שחף) — קומדיה ניו־יורקית של וודי אלן, על יחסים משתנים בתוך משפחה אחת, הומור ואופטימיות. בעיים.

שתי אצבעות מצידון (התחנה הישראלית) — קורותיה של יחידת חי"ר קטנה בתקופה האחרונה של מלחמת לבנון, כפי שהיא משתקפת בעיני החייל הפשוט. בבימויו של אלי כהן.

מונה ליזה (דיזנגוף 3) — גנגסטר תמים המתאהב בפרוצה שחורת עור, ב"סרט אפל" של ניל ג'ורדן. משחק מצוין של בוב הוסקינס.

סרטי בידור

קרוקודייל דנדי (דקל) — קומדיה קופתית לכל המשפחה, על צייד תנינים קשוח המארח עיתונאית אמריקאית בערבה האוסטרלית, והתמורה זכה בביקור ב"ג'ונגל" הניו יורקי, ובאהבתה.

ג'ק פלאש המקפץ (גת) — עובדת מחשבים בבנק נקלעת לעלילת ריגול מסתורית ומשעשעת, בכיכובה של וופי גולדברג המלאה חיוניות.

מלקולם (חן 3) — סרט אוסטרלי חביב, על מכונאי־ממציא המבצע שוד בנק באמצעות שלט־רחוק ומאופנה. משחק טוב.

גרשוע אתמול והיום (חן 2) — סיפור חייו של בחור יהודי טוב, שאביו גנגסטר ואמו ערכה ספרי־פסיו במסיבת הבר־מצווה שלו. סרט הקלהי של טד קוצ'ף.

ירושלים

המכבסה המשפחה שלי (סמדר) סרטו של סטיבן פרירס עוסק בחיי משפחה פקיסטנית ברחוב לונדוני, הנוגע בקשר שבין הבדלי מעמדות וגזעים, מין ומריניות.

קרוקודייל דנדי (אור 1) — ראה דקל ת"א.

חיפה

חנה ואחיותיה (אמפיתיאטרון) — ראה שחף ת"א.

המכבסה המשפחה שלי (שביט) — ראה סמדר ירושלים.

ג'ק פלאש המקפץ (ע"ן) — ראה גת ת"א.

קרוקודייל דנדי (פאר) — ראה דקל ת"א.

מרכז למוסיקה ירושלים
בשיתוף עם
אגודת יובל
והמרכז לארועים ירושלים
סדנה חמישית למוסיקה עתיקה
ב־9, 10, 12 באפריל במרכז למוסיקה
ב־20—15 באפריל בעין כרם, ירושלים
הסדנה תהיה בהדרכת האמנים הבאים:
חליליות: מייקל בארקר (הולנד), פיטר ואן האולינגן (ישראל), סבסטיאן מארק (צרפת); גרשון פרנסקי (ישראל), הוגו ריין (צרפת), אתי רוזנטל (ישראל), עדית שמר (ישראל).
סדנה לאינטונציה: מנחם נבנהויז (ישראל).
ויולה דה גמבה וצ'לו: שארון רובין (שוויץ).
לאוטה וגיטרה: לוסו רובין (שוויץ).
אבוב בארוק: הוגו ריין (צרפת).
בסון: מרק מינקובסקי (צרפת).
כנור בארוק וויולה דאמורה: דניאל פרדקין (ישראל).
זמרה: ז'יל פלדמן (צרפת).
צ'מבלו: קתיל האוגסנד (נורווגיה).
צ'מבלו (לפסנתרנים) ובאסו קונטינואו: דוד שמר (ישראל).
מוסיקה קאמרית: נעה גיא, אפרים מרכוס, נעמי רוגל, יוכבד שוורץ.
הסדנה נערכת בסיוע:
הקרן לירושלים המכון הצרפתי
קרן תרבות אמריקה—ישראל שגרירות נורווגיה
תאריך אחרון להרשמה 25.3.87
לקבלת פרטים נוספים וטפסי הרשמה נא לפנות למרכז למוסיקה: 02-234347

דר שלום • אוהד שטיד • סמינן סלולים מציגים:
מוסיקה באוזן צוחקת. כל המוסיקה הקלסית - בערב אחד
(בלא הקטעים המשעממים)
THE CAMBRIDGE BUSKERS
מייקל קופלי אשף החלילים דיוויד אינגרם אשף האקורדיון
בתוכנית: 9 הסימפוניות של בטהובן, 1912 לצ'ייקובסקי, "הבלתי גמורה" לשוברט וכן להיטי באך, מוצרט, ויוולדי, ברהמס ועוד...
The Dallas Morning News משעשע ערב שכולו מלא הנאה
Record World מוסיקה סוחפת ביצוע מבריק...
The New Yorker יוצא מן הכלל... ראוי לציון...
The Stage IRRESISTIBLE
San Francisco Examiner מוסיקאים מדהימים.

קרן התרבות AMERICA ISRAEL אמריקה־ישראל CULTURAL FOUNDATION
מפעל המילגות ע"ש שרת
הרשמה למבחני מילגות לימודים בישראל
לשנת תשמ"ח — 1987/88
לתלמידי מוזיקה, מחול, משחק ובימוי, קולנוע וטלוויזיה.
הרשמה לפרס פרנסואה שפירא — למבצעים במוזיקה קלאסית.
בשיתוף עם מוזיאון ת"א — המועצה הציבורית לתרבות ואמנות.
פרטים וטפסי הרשמה במשרדי הקרן, רח' אלנבי 32, ת"א, בימים א'–ה' בין השעות 9.00–14.00, טל' 03-654177/8 03-659918
מועד אחרון להגשת הבקשות 5.4.87

קרן התרבות AMERICA ISRAEL אמריקה־ישראל CULTURAL FOUNDATION
מפעל המילגות ע"ש שרת
הרשמה למבחני מילגות בישראל באמנות פלאסטית
לשנת תשמ"ח — 1987/88
לתלמידי השנים ג' וד' בבתי הספר לאמנות ולאמנים צעירים בגילים 22—35 אשר סיימו את לימודיהם ב־4 השנים האחרונות.
פרטים וטפסי הרשמה במשרדי הקרן, רח' אלנבי 32, ת"א, בימים א'–ה' בין השעות 9.00–14.00, טל' 03-654177/8, 03-659918
מועד אחרון להגשת הבקשות 5.4.87

תיאטרוני ישראל
הערב יום ג' 3.3
תיאטרון הבימה:
מירלה אפרת 17.30, 20.30
הדוד ונחת 20.30
התיאטרון הקאמרי:
אהבה מאוחרת — בקאמרי
המסע של אנא מאבודי — בצוותא 16.30, 20.30
אנו לא רעבים — בת חיפה
התיאטרון העירוני חיפה:
אנו לא רעבים — בתיאטרון חיפה (11)

מדריך הארץ

תורנויות

תורנות רופאים

הפעלת רופאים במוקדים רפואיים: כ"ט בערב עד לשעות בית בבוקר בשבתות מד"א טל' 101.
מגן דוד אדום:
ירושלים 523133
תל־אביב 5460111
חיפה 512233
גוש דן 781111
הרצליה 052-541333
נהריה 823333
רחובות 08-451333
בת־ים 5511111
חולון 803133
ראשון לציון 08-221022
באר שבע 057-74767
מוקד מידע רפואי בקופ"ח הכללית:
בימים א'–ה' — 20.00–8.00
בימי ו' — 15.00–8.00
טלפונים: 03-433300, 03-432500
שירותי רפואה בית — שירות רפואי נייד
24 שעות ביממה, כולל רופאים שיניים:
ירושלים, מוקד יום 660585, 669551
מוקד לילה, שבת וחג 226191, מנוי מס' 1788 ולהשאיר הודעה לרופא תורן
תל־אביב, מוקד יום 218820, 218898
מוקד לילה 681011, מנוי 3752 ולהשאיר הודעה לרופא תורן מכון בי"ר
שקל — שירות רפואי לקופ
שירות ביקורי בית של רופאים מומחים לילדים ותינוקות בשעות 24–19:
טל' 03-7549111 "שקד" קוד מנוי 222
מרפאות שיניים לעזרה ראשונה תל־אביב
דיזנגוף סנטר שער 3 (ליד המספרה) טלפון 294869, 03-285822

הצרכנה פתוחה כל יום כולל שבתות וחגים בין השעות 9.00–24.00, אולם הפנות בנושאי טלפוני בלבד. בר כוכבא 49 טל' 03-284649 פתוחה בימים אלה בין 21.00 עד 23.00 ימי ו' וערבי חג מ־18.00 עד 24.00
שבתות וחגים מ־15.00 עד 21.00
חיפה:
רח' הנמן 26, קומה ב', טל' 04-521245 שעות הקבלה כל יום בין 20.00–23.00
קופת לבית —
שירות מיניים לרפואה, שיקום וסיעוד בבית.
מרכז רפואי הרצליה פיתוח 052-548575
קו־"ן — עזרה ראשונה נפשית: 24 שעות ביממה:
ירושלים 227171
תל־אביב 261111
ילדים ונוער 261113
חיפה 672222/3
נתניה 053-35316
באר־שבע 057-418111
מרכז רפואי באר־יעקב 08-223958
מרכז מידע לקורבנות אונס 24 שעות ביממה:
תל־אביב טל' 234819
ירושלים טל' 02-245554
חיפה טל' 04-382611
מרכז מידע למצבי לחץ
מטעם "משקלים"
א' ד' ה' 15.00–11.00
ב' ג' ד' 16.00–18.00
טל' 220031
רח' כאטן 13 תל־אביב
יד ביד — ארגון קשבת לילד ולהורים תל אביב — לילד 226027 24 ש' ביממה להורים, בימים ב', ה' מ־20.00–17.00 222732
ירושלים 243558

חיפה הנדיה — 229488
הגליל המערבי — 04-922222

תורנות בתי־חולים

תל אביב איכילוב — (ילדים, פנימית, כירורגית)
ירושלים בקור חולים — (פנימית, נשים, א.א.ג)
שערי צדק — (ילדים, כירורגית, אורטופדית, עיניים)

תורנות בתי־מרקחת

תל אביב לב העיר אחד העם 69 618862
קופ"ח כללית אמסטרדם 7 225142
ירושלים קרית משה קרית משה 1 526135
חיפה הוס החרב 55 252214
חולון אהרון הופיין 52 889153
בת ים בני בת.ים הנביאים 5 5515671
רמת גן סיגנר הדסת ציון 48 782821
נתניה הרצל 24 22243
פתח תקוה קופ"ח כללית הרים שער 905271
הקריות הזמן מסמת מורינין קרית מוצקין 715136
רחובות כללית בני משה 452381

דלת פתוחה

מרכז מידע וייעוץ לצעירים ע"י צוות מקצועי — יעוץ ומידע בנושא חברות, משפחה, מיניות — אמצעי מניעה. ימים ב' ג' ד' — 16.00–19.00. רמב"ם 9, 5101511/2
חיפה: ימים א' ד' 16.00–19.00 רח' הספורט 14 טל' 881520

מרכזי מידע — אגד

02-528231-2 03-432777 04-549121

מוגש כשירות לציבור על ידי
הסנה
חברה ישראלית לביטוח בע"מ

טלוויזיה

לימודית

08.00 טלטקסט
08.03 שעת כושר
08.15 חשבון משוט ד'
08.40 בלי סודות
09.00 אנגלית ח'
09.20 חשבון — חוקות
10.10 אנגלית ד'
10.30 רחוב סומסום
11.00 צרפתית (על־יסודי)
11.15 חשבון ה' — דרכון לעשרוני
11.30 גיאוגרפיה של א"י
12.00 גיאוגרפיה (י"מ)
12.25 ספרות (על־יסודי) — מקבת — [illegible]
13.00 מוסיקה (על־יסודי)
13.30 קשת וענן
14.00 טלטקסט
14.05 שעת כושר
14.15 סרט קולנוע
15.45 ביזות הדרים
1516.05 שביל באמצע שביל בצד
16.15 רובוטריקים — מדע בדיוני
16.40 גברת פלפלת
17.00 ערב חדש

כללית

17.30 צב לחדשות
18.00 מר בלוהוד — סדרה קומית
18.30 (ע) קיצור החדשות
18.32 (ע) לקצור את התא
19.30 (ע) חדשות
20.00 כותרות מבט
20.02 [illegible]
20.30 כלבוטק
21.00 מבט לחדשות
21.40 מבט שני
22.20 מקגייבר
23.10 בני היל — סדרה משעשעת
23.40 פסוק של מקום

ירדן ערוץ 6

18.00 הדוסא (סדרה צרפתית)
19.00 חדשות בצרפתית
19.15 לקט שירים
19.30 חדשות בעברית
20.00 חדשות בערבית
20.30 מעגלים נסגרים (קומי)
21.00 תכנית בידור
22.00 חדשות באנגלית
22.20 הורע הרביעית (דראמה)

לבנון ערוץ 12

13.30 חיים אחרים (סדרה)
14.00 מועדון 700
14.30 התעמלות
15.00 סרט: "איזור מסוכן"
16.30 היתקליף (מצויר)
17.00 הבית המעופף (מצויר)
17.30 התכוננות עם רודולף נורייב
18.00 נסיעה בחלל
19.00 חדשות
20.00 צוות לעניין (פעולה)
21.00 מקגייבר (מתח)
22.00 המג'אייר (מתח)
23.00 מועדון 700

רדיו

קול המוסיקה

06.02 צלילי בוקר
07.09 בהאזנה נינוחה
09.00 קונצרט בוקר
11.57 מבקשים שיר
12.00 מן הסרטים
13.05 בהאזנה נינוחה
15.00 מוסיקה צעירה
16.00 מאולמי הקונצרטים בעולם
17.30 קולות
18.00 [illegible]
19.00 מבחר אופרה
20.05 אינטרלוד — רגע מוסיקאלי
20.30 מאולמי הקונצרטים בעולם
23.00 מחוזרי יצירות

רשת א'

19.05 "שעור בתלמוד"
19.30 שידורים לעולים
22.05 שנינו יחד וכל אחד לחוד

רשת ב'

18.06 אצבע על הדופק
18.45 היום בספורט
19.00 היום הזה
19.35 עולם הריש
20.05 פרקי חזנות בבקשתך
22.05 עד פעם אחת
23.05 ספר ראשון

רשת ג'

18.06 מקום בצמרת
21.05 ארוס עתיק
23.05 פניני ג'אז

גלי צה"ל

18.05 שעה קלה על כלכלה
18.43 משולש — עימות יומי
19.05 שירים מכאן
19.50 תיק פלילי 573/86, פרשת ישראל נגד ג'ון איבאן דמיאניוק — סיקור אירועי המשפט
20.05 ספרא וסייפא
21.00 מבט לחדשות
21.30 אנציקלופדיה משודרת
22.05 על הרבע ועל הכישאק
23.05 השעה העשרים וארבע
23.55 שירות חצות
00.05 ציפורי לילה — עם עזרא לוי

שידור קבוע

רשת א'

07.30 רדיו קל — עברית קלה
08.05 תנובה
08.30 משפט דמיאניוק — שידור חי
14.06 בראש עדי — מגזין לילדים
15.30 השכלה דעת לכל
16.05 משפט דמיאניוק — שידור חי

רשת ב'

07.00 הבוקר הזה
08.00 שושים עניין
09.05 ביקור בית
10.10 כל צבעי הקשת — מגזין יומי
11.30 סער לשלום
12.10 אלף־אלף כבר
13.00 בתוך הקונצרטים והמוסיקה
14.00 בת צחוק — חזי המושר
15.05 רגעי קסם
16.05 שירים ושיעורים
17.10 יומן כלכלה
17.30 על מספרים ואנשים

רשת ג'

06.05 בחזרה לאושרלהיטים
07.05 שיר בבוקר־בבוקר־שיר־ברוך
09.05 בה, כבר תשעה
10.05 שבעים מי יודע
11.05 אהבה יומיומית
12.05 רק מוסיקה
13.05 רק בימי חול
14.05 מזמן המר
15.05 הרש, חדיש המודש
16.05 הצגה יומית

גלי צה"ל

06.05 אנציקלופדיה משודרת
06.30 מוקדם קין—מידע ומוסיקה
07.07 שבוע אחד שבע
08.05 בוקר טוב ישראל — אקטואליה
09.05 אילה בוקר
10.05 המסקה עשר
11.05 נכון לעכשיו
13.05 אחד אחד מומנים ישראלים
14.05 דרדרי יומי
15.05 מה יש
16.05 ארבע אחר הצהרים—שירים
17.00 ערב טוב ישראל

גלי צה"ל — שידורי אפ"אם

20.05 מאכאבה בבסים
22.05 על הרבע ועל הכישאק
23.05 לילה לילה

קולנוע

תל־אביב

סינן — הבעיה השלישית שלי 5.00, 7.30, 9.40
אסתר — הסבב 5.00, 7.15, 9.40
בית לסין — בננות 11.15 בלילה
בן יהודה — חמים ועים 4.30, 7.15, 9.30
גורדון — סיציליה הן כוחלות 4.30, 7.15, 9.30
גת — ג'ק פלאש המקפץ 5.00, 7.15, 9.40
דיזנגוף 1 — חמישיה 11.00, 1.30, 4.45, 7.15, 9.40
דיזנגוף 2 — שיחות מלוכלכות 11.00, 1.30, 4.45, 7.15, 9.40
דיזנגוף 3 — זיכרונות אהבה מפריצה 11.00, 1.30, 4.45, מונה ליזה 7.15, 9.45
דקל — קרוקודייל דנדי 7.15, 9.30
הוליווד — האוצר מארץ חושם 7.15, 9.30
סרט ספק 12.00 חצות
הוד — שוק אחוה 4.30, 7.15, 9.30
הקולנוע — ג'ינג'ר ופרד 4.30, 7.15, 9.30
פרנקנשטיין הצעיר 11.30 בלילה
רב חן: חן 1 — המקצוע לחם 4.30, 7.00
חן 2 — גלשוע אתמול היום 5.00, 7.25, 9.45
חן 3 — מלקולם 5.00, 7.30, 9.40
חן 4 — קטישה כחולה 11.00, 2.00, 4.30, 7.15, 9.40
חן 5 — חטיפה נעימה 11.00, 2.00, 5.00, 7.30, 9.45
ליטוד — הצלול קולנוע 2.00, לחשתון שנית 4.30, 7.15, 9.30
לב 1 — מטריך מוסיקה 2.00, 5.00, 7.15, 9.40
לב 2 — קיץ 3.00, 5.00, 7.40, 9.40
לב 3 — כובר בי 2.00, 5.00, 7.40, 9.40
לב 4 — הקשר הגורבני 2, 5, 7.40, 9.40
מוזיאון ת"א — שואה חלק א' 13.00 שואה חלק ב' 18.00
מקסים — תורה לנערים 4.30, 7.15, 9.30
מרכז התרבות הישראלית — שתי אצבעות מצידון 18.00
סינמה 1 — כוכה 4.30, 7.15, 9.30
סינמה 2 — אהבה בשמים 4.30, 7.15, 9.30
סינמטק — היהודי הריקטה — סרטים קצרים, במרתף האמן 9.00
פאר — משחק מסוכן 4.30, 7.15, 9.30
פריז — כם החמים 12, 2, 4, 7.15, 9.30
צפון — [illegible]
שחף — חנה ואחיותיה 4.30, 7.00, 9.30
תכלת — סופרנקאם 7.30, 9.40
תל־אביב — האוצר מארץ חושם 4.30, 7.15, 9.30

בת־ים

אורגים — המקצוע לחם 4.30, 7.15, 9.30
עצמאות — האוצר מארץ חושם 7.15, 9.30

נס ציונה

מעשת — תקלה מסוכנת 7.00

ירושלים

אריסון — האוצר מארץ חושם 4.30, 7.00, 9.00
אורגיל — קטישה כחולה 4.30, 6.45, 9.15
אור 1 — קרוקודייל דנדי 4.30, 7.00, 9.00
אור 3 — נער אמריקאי בלונדון 4.30, 7.00, 9.00
אור 4 — קונצרט לאוסטר 4.30, [illegible] 8.00, 9.00
אור 5 — בלגן מאורגן 4.30, 6.45, [illegible] 9.00
אורגמן — קיסוס מזור 4.00, 6.45, 9.15
בית אגרון — [illegible] 6.00, [illegible] 7.30
גירוש — שיחור אשירך 7.30, [illegible] 9.00
כסיר — חמים העים 4.30, 7.00, 9.00
מיטשל — כוכה 7.00, 9.00
עדן — שוק אחוה 4.30, 7.00, 9.00
סמדר — המכבסה המשפחה שלי 4.30, 7.00, 9.15
רון — מלחמות חללות 4.30, 7.00, 9.00
סינמטק 1 — [illegible] 7.00, 9.30
סינמטק 2 — [illegible] 7.00, 9.00
תיאטרון ירושלים — ג'ינג'ר ופרד 6.45, 9.15

רמת־גן גבעתיים

ארמון — מועצ הקולנוע של דוקי 7.15, 9.40
אורדן — כוכה 7.15, 9.30
ארמון — המקצוע לחם 4.30, 7.00, 9.40
הדר — האוצר מארץ חושם 4.30, 7.15, 9.30
לילי — תורה לנערים 4.30, 7.15, 9.30
רב גן — רתות גן
גן 1 — ג'ק פלאש המקפץ 5.00, 7.25, 9.45
גן 2 — זיכרונות אהבה מפריצה 4.45, 7.00, 9.40
גן 3 — מלקולם 5.00, 7.20, 9.40
גן 4 — גלשוע אתמול היום 5.00, 7.10, 9.40
שביט — חנה ואחיותיה 7.15, 9.30

פתח־תקוה

היכל 1 — האוצר מארץ חושם 4.30, 7.15, 9.30
היכל 2 — הגינגה האמריקאי 2 4.30, 7.15, 9.30
היכל 3 — זיכרונות אהבה מפריצה 4.30, 6.50, 9.30

חולון

מגדל — [illegible] 4.00, 7.15, 9.30
מגדל — קטישה כחולה 7.00, 9.30
ארמון — אקו מאריק 7.15, 9.30
סבוי — הגינגה האמריקאי 2 4.30, 7.15, 9.30
ריגה — הסבב 7.15, 9.30

רחובות

בית העם — המקצוע לחם 8.00
הדר — בנר גאוה לאחר 20 שנה 7.00, 9.15
חן — בריי מסיבה 4.30

חיפה והסביבה

אורה — כוכה 4.30, 7.00, 9.15
אורלי — בעקבות הכרך 7.00, 9.15
אמפיתיאטרון — חנה ואחיותיה 4.30, 7.00, 9.15
ארמון — הסבב 4.30, 7.00, 9.15
חן — ג'ק פלאש המקפץ 4.30, 6.45, 9.00
סינמטק — להב משונן 7.00, המשימה של ליידי הודמוריה 9.30
עצמון 1 — מטריך מוסיקה 4.30, 7.00, 9.15
עצמון 2 — מטורה תנה 4.45, 7.15, 9.30
קרן אור — המחורים — אין מכונית אחר 4.30, 7.00, 9.15
פאר — קרוקודייל דנדי 4.30, 7.00, 9.15
רון — האוצר מארץ חושם 4.30, 6.45, 9.00
שביט — המכבסה המשפחה שלי 7.00, 9.00
רב גת 1 — המשים ולא מסוכלים 4.30, 7.00, 9.15
רב גת 2 — להתחתן שנית 4.30, 7.00, 9.15
אורות — מונה ליזה 7.00, 9.15
בית העם — בייט לבלבים אחבלים 7.00
הדובל — שבט רב המקרות 9.15
סינן — הגינגה האמריקאי 2 5.00, 7.00
סבוין — כולם נפלו על הראש 7.00, 9.15
סטוד — הסמים 7.00, 9.15

עפולה

היכל התרבות — עסקה ללא רווחים 7.00, 9.00
אותנטי פושלו 9.00

כפר סבא

תן — המקצוע לחם 7.00, 9.15
טל — חטיפה נעימה 7.00, 9.15

הרצליה

דוד — חטיפה נעימה 4.30, 7.15, 9.30
היכל — הגינגה האמריקאי 2 4.30, 7.15, 9.30
תפארת — המקצוע לחם 7.00, 9.30
מלון דניאל — אותנטי פושלו 7.15, 9.30

נצרת

כתנ"ס — חטיפה נעימה 7.00, 9.15

נתניה

סטודיו — גלשוע אתמול היום 7.15, 9.15
שרון — מטריך מוסיקה 5.00, 7.00, 9.30

קרית אונו

מרכז קהילתי — גופת לוהטים 4.30, מים 9.00

חדרה

חדרה — אותנטי פושלו 7.00, 9.15
זוהר — המקצוע לחם 7.00, 9.30

רמת השרון

כוכב — סופרגירל 4.00, שובר של הנסיך השביעי 7.00, 9.30